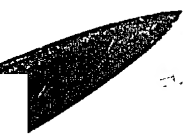
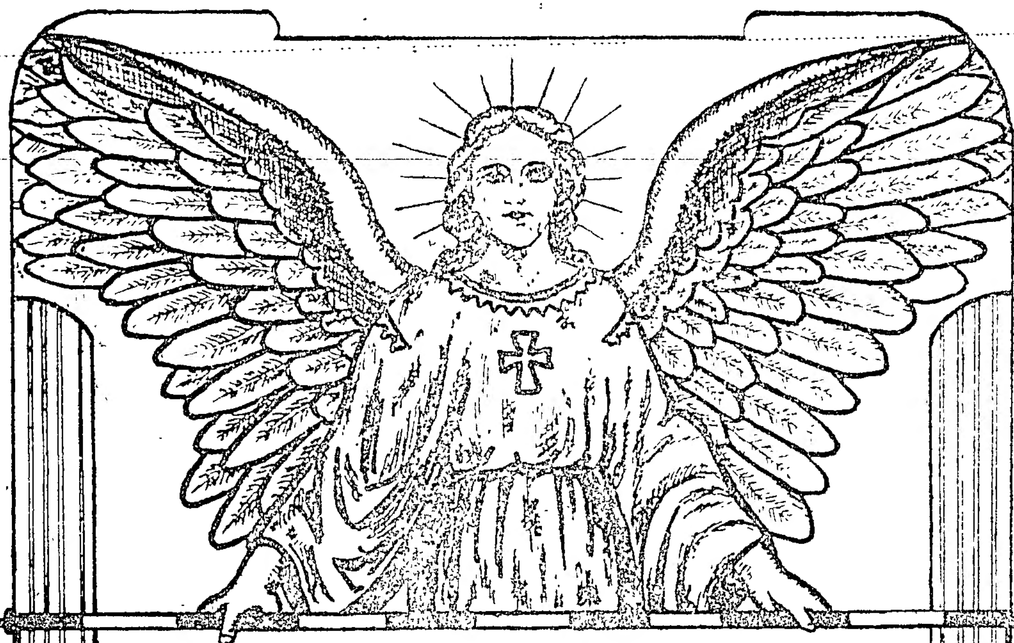
JUBILEE

1892 · M · 1942

Sisters Servants of Mary Immaculate

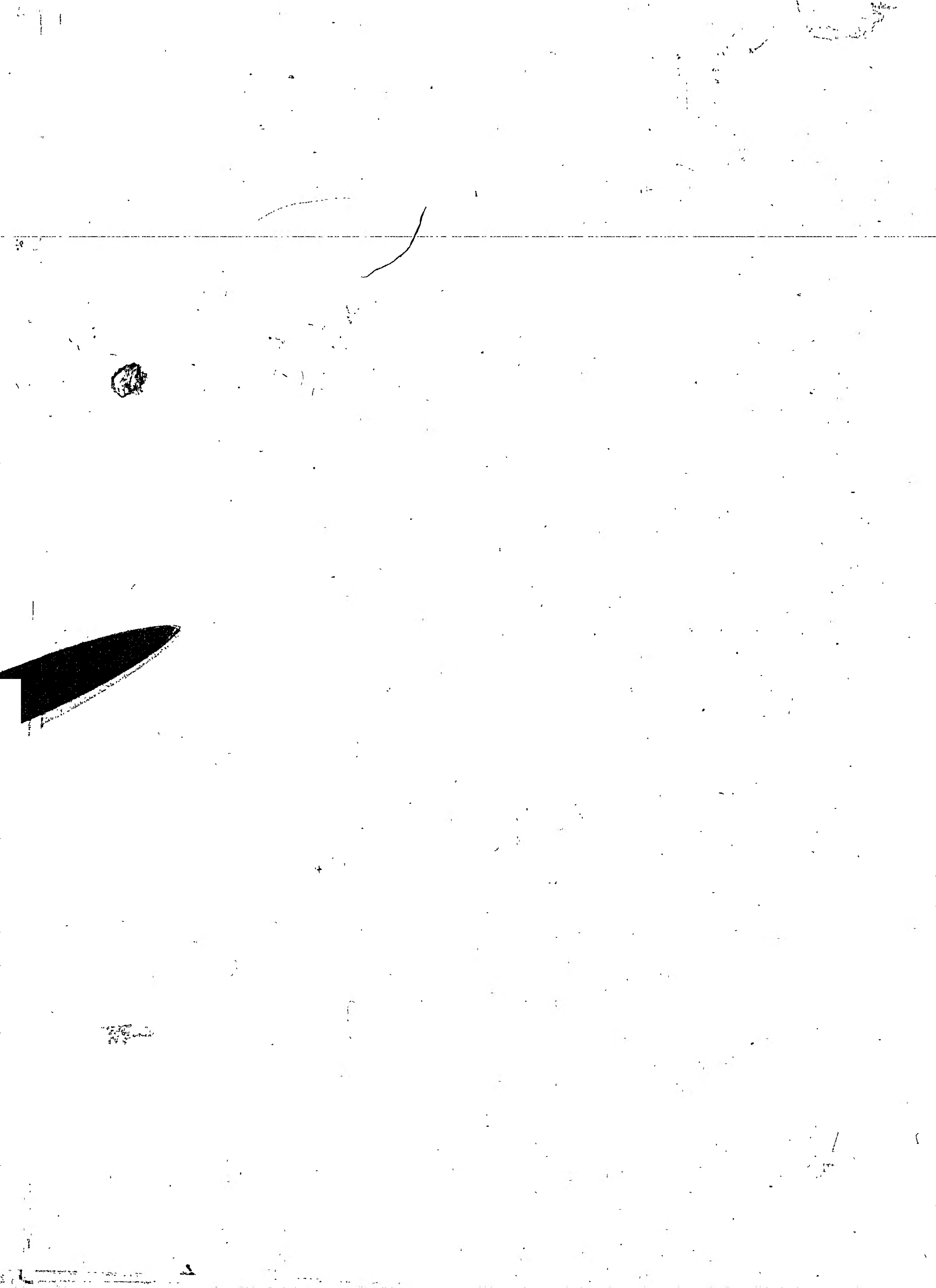

1892 M 1942

ЮВІЛЕЙНА КНИГА

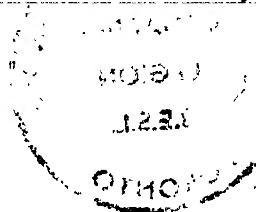
СЕСТЕР СЛУЖЕБНИЦЬ

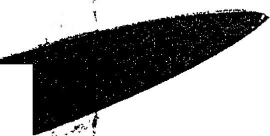

ЮВІЛЕЙНА КНИГА СЕСТЕР СЛУЖЕБНИЦЬ

1892—1942

ЮВІЛЕЙНА КНИГА

ЗГРОМАДЖЕННЯ СЕСТЕР СЛУЖЕБНИЦЬ

ПРЕСВЯТОЇ НЕПОРОЧНОЇ ДІВИ МАРІЇ

ВИДАНА

В ПЯТДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ

ОСНУВАННЯ ЗГРОМАДЖЕННЯ

"Величит душа моя Господа,
і возрадовася дух мой о Бозі,
Спасі моем!"
Пісня Пресвятої Богородиці.

✝
* M *
*

Накладом Згромадження Сестер Служебниць
Едмонтон — Альберта — Канада
1942

ПРЕСВЯТАЯ БОГОРОДИЦЕ, СПАСИ НАС!

"Сей день, егоже сотвори Ґосподь,
возрадуемся і возвеселімся в онь!"
З великодніх пісень.

I.

З
Божим
Благословенням
і
Ювілейним
Привітом

ПАПА БЛАГОСЛОВИТЬ СЕСТЕР СЛУЖЕБНИЦЬ...

Рим, 15 грудня 1941.

СВЯТА КОНҐРЕҐАЦІЯ
"ДЛЯ СХІДНЬОЇ ЦЕРКВИ"
Прот. ч. 771/29.

Преподобна й Дорога Мати Провінціяльна,

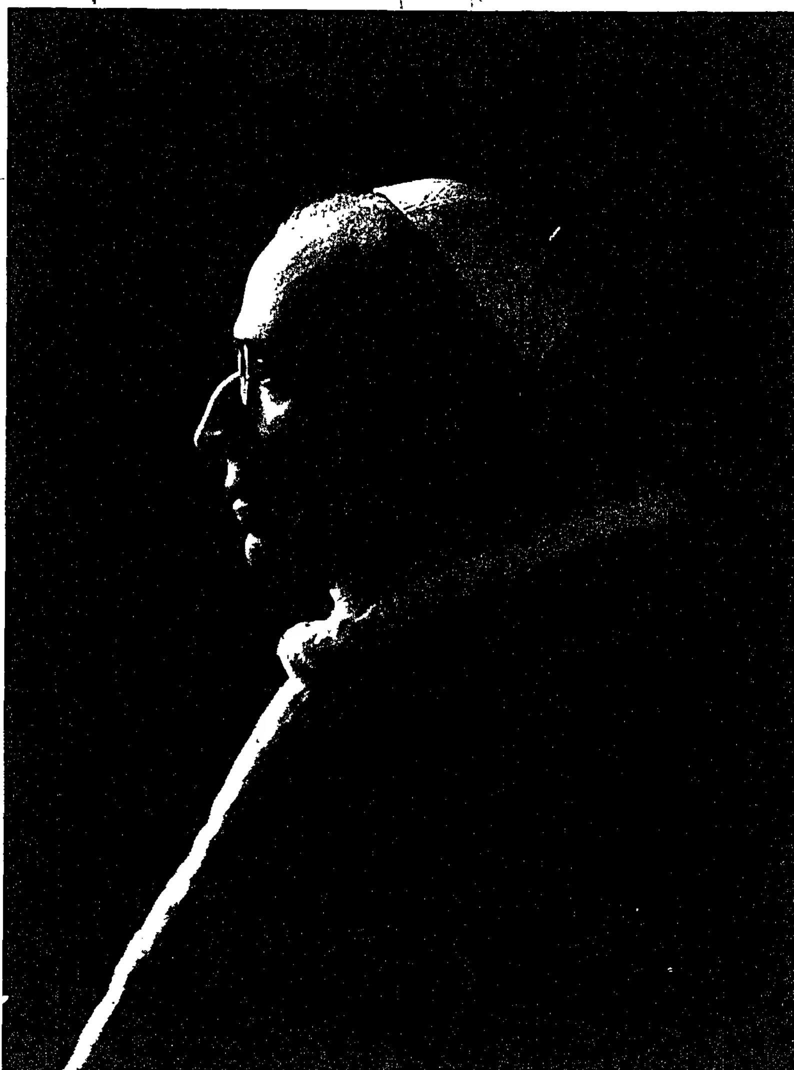
Був це мій привілей повідомити Святішого Отця, з нагоди надходячої пятдесятої річниці оснування Українського Згромадження Сестер Служебниць Непорочної Діви Марії, що всі законниці бажають одержати з нагоди тієї милої урочистости особливіше апостольське благословення.

Їх Святість, під час авдієнції уділеної мені 13 грудня б.р., прийняли з батьківською ласкавістю Вашу дитячу просьбу й доручили мені, щоб я — з огляду на те, що тяжкі умовини перервали правильну переписку з Вашим Матернім Домом — переслав до тієї провінції, що в ній Ви маєте провід, вислови найвищого задоволення Їх із того великого добра, що його вчинили Сестри Служебниці Непорочної Діви Марії в тих перших пятдесяти роках та щоб я запевнив Сестер, що Вони благословлять їх із апостольською щедрістю, бажаючи, щоб те благословення було запорукою тих багатьох ласк, що їх наш Господь, за причиною Пресвятої Діви Марії, подасть їм у цім часі й у будучих роках. При чім, на доказ видимого доказу Їхніх почувань, Їх Святість доручили мені милий обовязок переслати Вам Їх власноручно підписану світлину.

Сповняючи охоче те поручене мені Святішим Отцем особливіше завдання, я й сам користаю охоче з нагоди й висказую Вам, Високопреподобна Мати Провінціяльна, а через Вас усім Законницям Українського Згромадження Сестер Служебниць Непорочної Діви Марії, найсердечніші побажання цієї святішої Конґреґації, що надіється певне, що смуток сучасної хвилі не зможе кинути свого темного рядна на духовну радість Сестер під час святкування пятдесятої річниці оснування їхнього Згромадження та що той щасливий день послужить як запрошення до відновлення ревности й великодушности в їхній праці над посвяченням власних душ і до ще успішнішого апостольства між нашими вірними українцями та для слави Католицької Церкви.

З почуттям особистої пошани й релігійної відданости,
щирозичливий Вам у Христі.

Євген Кардинал Тіссерант
секретар Східньої Конґреґації.

Pius PP XII

Rome, December 15, 1941.

SACRA CONGREGAZIONE
"PRO ECCLESIA ORIENTALI"
Prot. N. 771/29.

Reverend and dear Mother Provincial,

In connection with the near approach of the fiftieth anniversary of the Foundation of the Ukrainian Congregation of the Sisters Servants of Mary Immaculate, it was my privilege to make known to the Holy Father the desire of the entire membership of Religious that a special Apostolic Benediction be imparted to them on occasion of this commemoration.

His Holiness, in the Audience accorded me on December 13th curr., acceded with parental graciousness to your filial request and bade me convey to the Province over which you preside — because of the difficult circumstances which have interrupted regular correspondence with your Mother House the expression of His sovereign pleasure at the great good accomplished by the Sisters Servants of Mary Immaculate during these first fifty years and assure them that He blesses them, in apostolic abundance, as a pledge of the numerous graces which Our Lord, through the intercession of the Blessed Virgin Mary, will bestow upon them at this time and in the years to come. As a visible token of His sentiments, His Holiness has entrusted to me the pleasant duty of forwarding to you His personally autographed photograph.

In the joyous dischargal of this privileged task imposed upon me by the Holy Father, it is also a pleasure for me to take this occasion to express to you, Very Reverend Mother, and through you, to all the Religious of the Ukrainian Congregation of the Sisters Servants of Mary Immaculate, the most cordial congratulations of this Sacred Congregation which confidently trusts that that the sadness of the present moment will not be able to cast its pall over the spiritual rejoicing of the Sisters in the commemoration of this fiftieth anniversary of the Foundation of their Institute and that this happy day will but serve as invitation to renewed fervor in the generosity of their dedication to the sanctification of their own souls to an ever more fruitful apostolate among our Ukrainian faithful and to the glory of the Catholic Church.

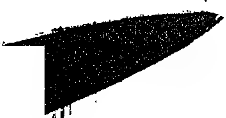
With sentiments of personal esteem and religious devotion, I am,

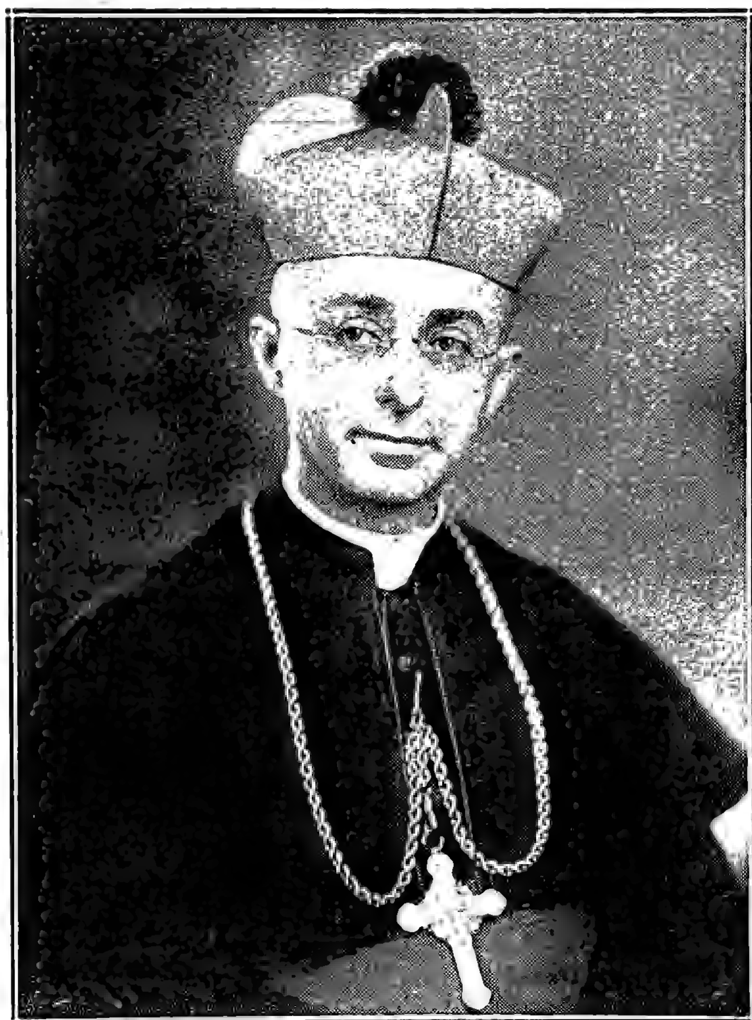
Faithfully yours in Christ,

EUGENE CARDINAL TISSERANT,
Secretary of the Oriental Congregation.

HIS EMINENCE EUGENE CARDINAL TISSERANT
Secretary of the Oriental Congregation

ЕМІНЕНЦІЯ Й. М. РОДРИҐ КАРДИНАЛ ВІЛЬНЕВ
архієпископ квебецький

БЛАСЛОВИТЬ СЕСТЕР І ШКОЛЯРІВ...

Квебек, 23 лютня 1942.

Преподобна Сестро,

Приємно мені було почути про те, що Сестри Служебниці Непорочної Діви греко-українського обряду святкують цього року 50 річницю оснування свого згромадження, а сорокову своеї апостольської праці, в Канаді.

Я охоче приєднююсь до того, щоб разом із Вашим Згромадженням дякувати нашому Господеві через Його Непорочну Матір за ті роки ласк і благословень у тім важкім, але заслуженім завданні католицького виховання.

І я сердечно благословлю Ваше Згромадження, кожну Вашу Сестру й кожну дитину, поручену Вашій опіці.

Щирозичливий Вам у Христі й Непорочній Діві Марії

Й. М. Родриґ Кард. Вільнев,
арх. квебецький.

Преподобна Сестра Єлисавета,
Провінціяльна Настоятелька,
Едмонтон, Альберта.

Quebec, February 23, 1942.

Reverend Sister,

I learn with pleasure that the Sisters Servants of Mary Immaculate of Greek Rite (Ukrainian) are celebrating this year the 50th anniversary of thier foundation and the 40th of their apostolic work in Canada.

Willingly do I associate myself with your Congrgation to thank our Lord through His Immaculate Mother for those years of graces and blessings in the hard but meritorious task of Catholic education.

And I heartily bless your Congregation, every one of your Sisters and every pupil committed to their care.

Yours Sincerely in Christ and Mary Immaculate,

J. M. RODRIGUE CARD. VILLENEUVE, O.M.I.,
Archbishop de Quebec.

Reverend Sister Elizabeth,
Provincial Superior,
Edmonton, Alberta.

ЕКСЦЕЛЕНЦІЯ ІЛЬДЕБРАНДО АНТОНІЮТТІ
тит. архіепископ Синнади
апостольський делеґат для Канади й Новофунляндії

БАЖАЄ ПОСТІЙНОГО РОЗВИТКУ...

АПОСТОЛЬСЬКА ДЕЛЕҐАТУРА
Ч. 493/42.

Оттава, Канада, 12 лютня 1942.
520 Драйвей.

Золотий ювілей Згромадження Сестер Служебниць Непорочної Діви Марії дає мені милу нагоду зложити найсердечніші поздоровлення тим Сестрам, що за сорок років виконали багато добрих діл у західньо-канадійських місіях.

Я бажаю долучити свої найкращі побажання постійного розвитку для так заслуженого Згромадження, а також духовного та дочасного добробуту для всіх його членів, молячись Божественному Спасителеві, за причиною Його Непорочної Матері, щоб обсипав їх щедро своїми найбільш вибраними ласками й благословеннями.

Ільдебрандо Антоніютті,
тит. архієпископ Синнади
апостольський делеґат.

Ottawa (Canada) 520 Driveway,
February 12, 1942.

DELEGATIO APOSTOLICA
No. 493/42.

The golden Jubilee of the Congregation of the Sisters Servants of Mary Immaculate, affords me a welcome opportunity of expressing my heartiest congratulations of its Sisters who for forty years have accomplished a very meritorious work in the western Missions of Canada.

I should like to add my best wishes for the constant progress of the well deserving Congregation, and for the spiritual as well as the temporal prosperity of all its Members, praying the Divine Saviour through the intercession of His Immaculate Mother, to shower upon them the abundance of His choicest graces and blessings.

ILDEBRANDO ANTONIUTTI,
tit. Archbishop of Synnada,
Apostolic Delegate.

ЕКСЦЕЛЕНЦІЯ А. Ґ. ЧІКОНІЯНІ
архієпископ Лаодицеї
апостольський делеґат для Америки

ЖЕРТВУЄ МОЛИТВИ...

АПОСТОЛЬСЬКА ДЕЛЕҐАТУРА,
Злучені Держави Америки.
Ч. 573/41.

3339 Месечусетс Аве.,
Вашингтон, Д.К.,
22 березня 1942.

Преподобна Мати Єлисавета СПНДМ.
Провінціяльна Настоятелька,
Вілля Марії, Слотсбурґ, Н.Й.

Преподобна Дорога Мати:

Мило мені зложити Вам і членам Вашого Згромадження сердечні побажання з нагоди пятдесятої річниці заложення Згромадження Сестер Служебниць Непорочної Діви. Я певний, що в перегляді осягів за час півстолітнього апостольства Ви знайдете потіху, а урочиста нагода принесе Вам заохоту й запал до більших навіть осягів у будуччині.

Свої побажання я скріпляю запевненням молитов, щоб Ваше святе діло постійно розвивалося й приносило багато духовної користи католикам українського обряду, що їм Ви служите з такою посвятою.

З почуттям пошани й бажаннями всякого благословення з неба, я остаюся

щирозичливий Вам у Христі

А. Ґ. Чіконяні,
архієпископ Лаодицеї,
апостольський делеґат.

APOSTOLIC DELEGATION,
United States of America.

3339 Massachusets Ave.,
Washington, D.C.,
March 22, 1942.

Reverend and dear Mother,

It is a pleasure to offer to you and to the members of your Community my heartfelt congratulations of the Fiftieth Anniversary of the Founding of the Congregation of the Sisters Servants of Mary Immaculate. I am sure that you will desire my consolations in reviewing in retrospect the accomplishments of this half century of apostolate, and that this festive occasion will serve as an encauragement and inspiration to even greater attainments in the future.

With my felicitations I offer assurance of prayers, that your holy work may continue to prosper and be of great spiritual benefit to the Catholics of Ukrainian Rite whom you so devotedly serve.

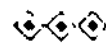
With sentiments of esteem, and wishing you every choice blessing of Heaven, I remain,

Sincerely yours in Christ,

A. G. CICOGNANI,
Archbishop of Ladicea,
Apostolic Delegate.

To Reverend Mother Provincial Elizabeth S.S.M.I.
St. Mary's Villa of Table Rock,
Sloatsburg, N.Y.

ЩИРІ ПОБАЖАННЯ

Архієпископська Палата,
10044-113 Вулиця,
Едмонтон, Альберта.

Сестри Служебниці П.Н.Д.Марії,
Едмонтон, Альберта.

Дорогі Сестри:

Прийміть мій щирий привіт із нагоди Золотого Ювілею оснування Вашого Згромадження й мої найкращі побажання, щоб продовжувались ті численні, добрі діла, що Ви їх робили через той час у так багатьох частинах світу.

Це майже неможливо оцінити велику вартість тих послуг, що їх чинило Згромадження побожних дівиць через 50 літ. Бог один знає, що за жертви треба було зробити, що за тягарі несли охоче Ваші Сестри, що за поміч подали вони для піддержки живої віри в серцях дітей по школах та скільки разів своєю чемною послугою по своїх лічницях роздмухали наново погасаючу іскорку віри в душах хворих і засмучених.

Хоч Згромадження основано тільки тому пятдесят років, то воно вже поширилось у багатьох краях світу. Боже благословення було з ними не тільки тому, що велике й важливе було те діло, що до його виконання були Сестри покликані, але й тому також, що вони були вірні Його святому законові й ревні в навчанні того закону тих, що були поручені їхній опіці. Доказом того благословення є дивний зріст чисельности членів і ті невтомні послуги Сестер.

Десять років після оснування Згромадження запрошено Сестер, щоб вони, з огляду на підпольні наступи на віру їхнього народу, прийшли до цієї провінції. Згромадження було тоді ще тільки в своїм дитинстві, а число Сестер, що прибули, було надто мале, щоб можна сповнити всі ті завдання, що ждали їх; та, незважаючи на те, Сестри зробили чудову роботу, як це засвідчають успіхи по всіх місцях, де вони мали змогу вести свою апостольську працю. З роками росло число Сестер; то хоч і досі їх іще мало, щоб могли обслужити всі околиці й велике число населення, то все таки Церква має основу до вдячности за ту добру працю, що її Сестри вже зробили в цій провінції, як також у багатьох околицях Канади.

Мені дуже мило, що я маю спромогу скласти Сестрам із нагоди їхнього Золотого Ювілею свій сердечний привіт із своїми молитвами та найкращими побажаннями, щоб Згромадження розвивалось щораз більше — Богові на славу, а душам на спасення.

Й. Г. МекДОНАЛД,
едмонтонський архієпископ.

13 червня 1942

SINCERE CONGRATULATIONS OF ARCHBISHOP OF EDMONTON

Archbishop's Residence,
10044-113 Street,
Edmonton, Alberta.

The Sisters Servants of Mary Immaculate,
Edmonton, Alberta.

Dear Sisters:

My sincere congratulations on the Golden Jubilee of the founding of your community, and my best wishes for the continuance of the many good works that you have been doing during that time in so many parts of the world.

It is almost impossible to estimate the immense value of the services rendered by a community of devoted women over a period of fifty years. God alone knows what sacrifices had to be made, what burdens your Sisters have willingly borne, the help they have given towards keeping the faith alive in the hearts of the children in the schools, and the countless time they have re-lighted the smouldering embers of faith in the souls of the sick and the afflicted through their kind ministrations in hospitals entrusted to their care.

Though founded only fifty years ago, the community has already spread to a great many countries of the world. God's blessing has been with them, not only because of the magnitude and importance of the work they were called upon to do, but also because of their own fidelity to His Holy law, and their diligence in making that law known to those under their direction. The proof of that blessing lies in the marvellous increase in their numbers, and the untiring service they have rendered.

Ten years after their founding, they were invited to come to this province because of the stealthy attacks that were being made on the faith of their people. The community was still in its infancy, and the number that came may have been inadequate to tackle the problems that confronted them; nevertheless, they did splendid work, as results abundantly prove wherever they were able to exercise their apostolate. Their numbers have grown with passing of the years; and while still short of the number required for the territory to be covered, and the large population to be served, the Church has reason to be greatful for the good work they have done in this province as in many parts of Canada.

I am very pleased to have this opportunity to extend my hearty felicitations on their Golden Jubilee, with my prayers and best wishes that the community may continue to prosper for the glory of God and the salvation of souls.

J. H. MacDONALD,
Archbishop of Edmonton.

ЕКСЦЕЛЕНЦІЯ Й. Г. МекДОНАЛД
едмонтонський архієпископ

В РОЦІ ЗОЛОТОГО ЮВІЛЕЮ

Сподобалося Господу Богу в своїй любові до нашого українського народу покликати тому 50 літ до існування між нами організацію українських Сестер Служебниць Пресвятої Непорочної Діви Марії.

Цього 1942 Року Божого, дня 24. серпня, минає саме 50 років від тої хвилі, коли перша Сестра Служебниця в церкві ОО. Василян у Львові одягнула під час урочистих облечин посвячену законну одежу.

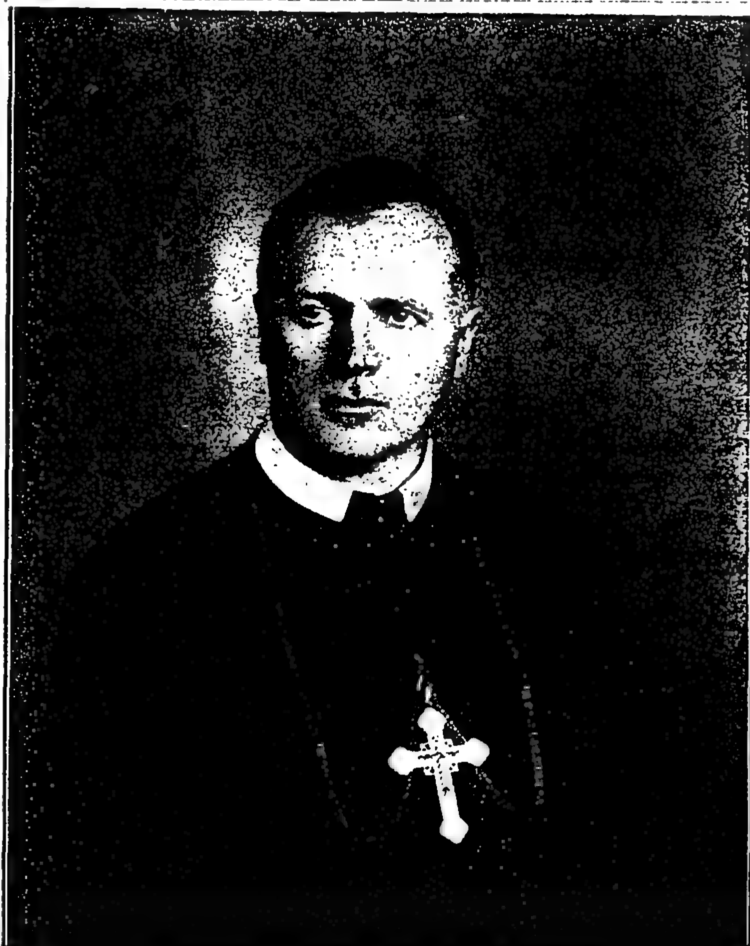
За 50 літ, від тої памятної хвилі в історії Згромадження Сестер Служебниць, сотні побожних українських дівиць вступили до цього Згромадження, щоб у цілковитій посвяті Господу Богу, своїми молитвами, навчанням і вихованням українських дітей, опікою над нашими сиротами й недужими служити спасенню, а навіть дочасному добру нашого українського народу. Спочатку в Галичині, а потім у Канаді й Бразилії, Карпатській Україні й Злучених Державах Північної Америки наші побожні й трудолюбні Сестри Служебниці вели успішно свою гарну українсько-католицьку роботу.

За 50 років сотні й тисячі наших українських дітей одержали від Сестер Служебниць науку й виховання по захоронках і школах, а поруч них незлічиме число старших наших людей скористало з праці й послуг наших добрих Сестер по лічницях, санаторіях, притулках для старців, а з окрема по церквах, семінарях і парохіяльних домах.

Такою роботою служили зокрема наші Сестри Служебниці через 40 літ нашій українсько-канадійській дієцезії від далекого Піс Риверу аж до Виндзору й Монтреалу.

Коли цього 1942 Божого Року Згромадження Сестер Служебниць Пресвятої Непорочної Діви Марії загадало відсвяткувати для більшої Божої слави й духовного добра так самих Сестер Служебниць, як і широкого загалу наших вірних, свій "ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ" у пятдесяту річницю свого існування й своєї спасенної праці між нашим українським народом, ми цей ювілейний здвиг Сестер Служебниць від усього нашого духовенства й усіх вірних нашої дієцезії радісно вітаємо, надіючись його щасливого перебігу й великого успіху.

Просимо всіх Високопреподобних і Всечесних Отців і всіх парохіян нашої дієцезії, щоб із любовою пішли на зустріч на-

ЕКСЦЕЛЕНЦІЯ КИР ВАСИЛІЙ ЛАДИКА
єпископ канадійських українців

шим Сестрам Служебницям у всіх ювілейних підприємствах і допомогли їм зо щирого серця відсвяткувати якнайкраще цей гарний і рідкий у нас ювілей. Бо ювілей наших Сестер Служебниць — це ювілей наших парохій, наших дієцезій, усього нашого українського народу.

Нехай Божа Мати, небесна опікунка Згромадження Сестер Служебниць, буде особливіше ласкавою для всіх нас, учасників цього великого ювілею Її вірних Служебниць і з великими духовними дарами подасть також кращу будуччину нашій канадійській дієцезії, цілій канадійській державі й усьому українському народові.

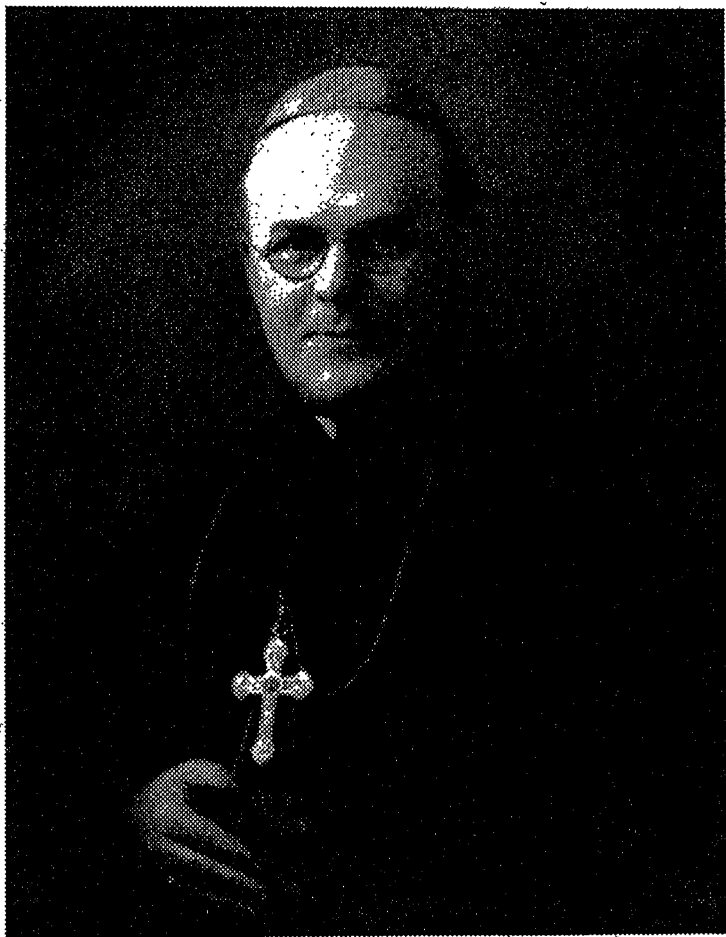
Дотеперішній духовний, внутрішній поступ Згромадження й зовнішній його розвиток залежав від Божої ласки та вірного співділання з нею Сестер, через життя й працю по думці уставів Згромадження. Щоб від цього ювілейного року Згромадження Сестер Служебниць П. Н. Д. Марії скріпилося ще більшим внутрішнім зростом у всіх християнських чеснотах поодиноких його членів, а своєю працею причинилось якнайбільше до прослави Бога між нами й спасення нашого українського народу, головно через виховання молоді, ми ціле Згромадження Сестер Служебниць благословимо зо щирого серця:

"Благословеніє всемогущаго Бога Отца і Сина і святого Духа да снидет на ви і пребудет всегда. Амінь".

† **ВАСИЛІЙ,**
єпископ канадійських українців.

В Мондері, дня 21. березня 1942. Р.Б.

ЕКСЦЕЛЕНЦІЯ КИР КОНСТАНТИН БОГАЧЕВСЬКИЙ
єпископ американських українців

ЩАСТИ ВАМ, БОЖЕ!

До Високопреподобної Сестри Єлисавети,
Сестри Провінціяльної Служ. П.Н.Д.М.

Високопреподобні Сестро:

Звідомляєте мене, що бажаєте видати Пропамятну книжку Золотого Ювілею Вашого Згромадження. Просите о слово.

Як то скоро літа минають. Тому сорок років Ваші Сестри почали провадити семинарську кухню у Львові. Многі з богословів тоді побачили вперше наших Сестер. Ваші Сестри на цілу Галичину посідали заледве кілька домів. Тоді ще Ваші Сестри не вели ні одної школи, ні одної захоронки. Перші початки, трудні початки.

Господь благословив Ваше Згромадження. Воно росло. Число домів перевищило сотку. В Перемишлі Сестра Амалія С.П.Н.Д.М. стала директоркою першої української виділової школи по той бік Сяну. Повставали Ваші захоронки, школи й дівочі садки. Славний Матерний Дім у Кристинополі. Величня санаторія в Микуличині.

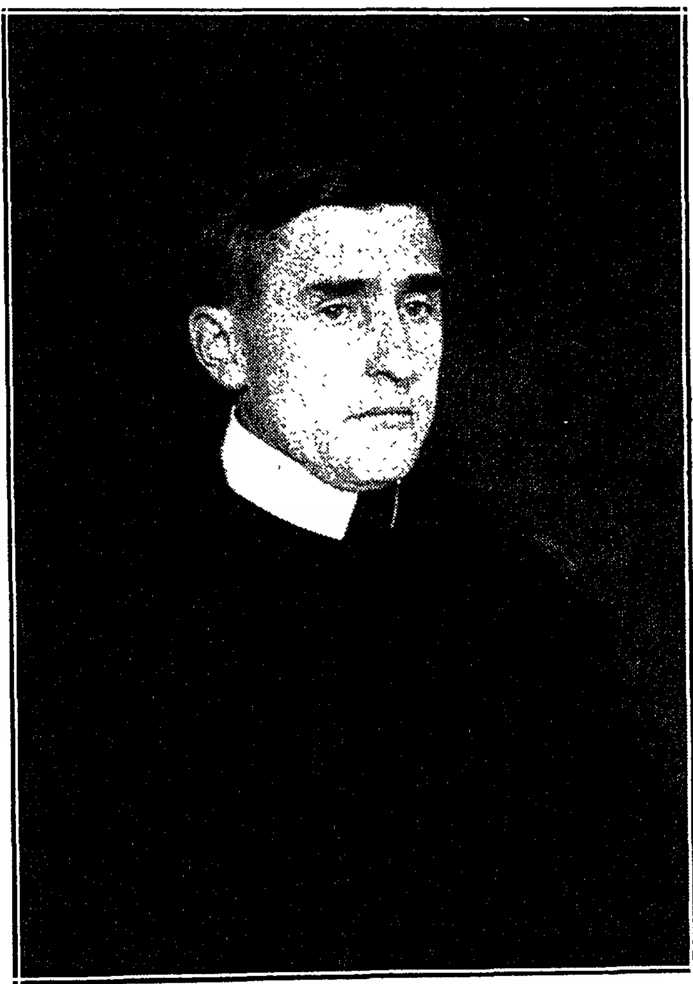
Світова війна не здержала розгону. Ваші Сестри пішли до Канади, Бразилії, Бачки й на Закарпаття. Виростали нові школи, доми, шпиталі, установи. Школи дітей і доростаючої молоді.

Ваша Пропамятна Книжка викаже, кілько душ нині у Ваших монастирях служить Господу Богу. Я видів Ваші школи й лічниці в Бразилії й Канаді, Ваші школи в Галичині й на Закарпаттю. В Римі провадите дім. Свята Апостольська Столиця затвердила Ваші правила.

В Стейтах на протязі пяти років Ви оснували дім старців, шість цілоденних, а двадцять чотири вечірні школи. Ваші Сестри що-року вчать у вакаційних школах. Зараз Ви в тому Ювілейному Році закупили міліоновий естейт в Нюйорській Державі на Матерний Дім.

В Ювілейний Рік кличу: Хай Господь благословить дальшими успіхами на Божу славу й на добро українського народу. Щасти Боже.

† КОНСТАНТИН ЄП.

О. ВЕНЯМИН БАРАНИК, ЧСВВ.
протоігумен американсько-канадійської провінції
ОО. Василян

ПЯТДЕСЯТ ЛІТ НА ХРИСТОВІЙ НИВІ

Уже 50 літ минає від того дня, як Господь Бог у своїй доброті обдарував український народ таким дарунком, що його вартости не годен ніхто оцінити земною ціною.

Тим дарунком було наше українсько-католицьке Згромадження Сестер Служебниць Пресвятої Непорочної Діви Марії.

Цей Божий дар одержав український народ дня 24 серпня 1892 року, коли в львівській церкві ОО. Василян, перед Христом Царем, утаєним у Пресвятій Евхаристії, під час урочистих облечин прийняла одежу нового згромадження перша Сестра—Служебниця — Йосафата Михайлина Гордашевська.

Ніхто з тих, що були свідками тієї історичної хвилі, коли перша Сестра Служебниця своїми облечинами розпочинала історію нового Згромадження, не міг угадати, що за овоч видасть те перше зерно, засіяне на українській, духовній ниві, бо будучина була закрита перед їхніми очима; та ми, сучасні зорці життя й праці наших рідних Сестер Служебниць, можемо тільки з ювілейним поклоном складати велику подяку Богові за те, що Він у своїй любові до нашого українського народу післав тому 50 років на наш убогий, запущений переліг тих трудолюбних Робітниць-Служебниць, що молитвою, працею, навчанням і вихованням цілих пятдесят літ виробляли нам — в Европі й Канаді, Бразилії й Америці — чудові грядки сердець українських дітей, що за їхньою ніжною опікою розцвіталися релігійним і національним квітом. А за дітьми — й старші українці ставали ближче Божої й народньої ідеї.

Хто знає велику й дуже корисну працю Сестер Служебниць, що вони її через 50 літ вели з великою любовю й посвятою по містах і селах, церквах і школах, захоронках, приютах і лічницях, у старій і новій батьківщині, той має велику пошану до тих Божих Робітниць, що з Христом у серці й хрестом на грудях ішли завжди вперед, помагаючи своїм єпископам і душпастирям закріплювати й поширювати Боже царство в українській нації, а головно між молоддю; той також у цім році їхнього Золотого Ювілею охоче заявить їм своє признання й сердечну подяку, щоб таким чином гідно відзначити тих найкращих доньок українського народу, що через пів століття у стіп Христа вели спасенну культурно-освітню й добродійну акцію.

В тій думці й ми сьогодні іменем нашої канадійсько-американської провінції вітаємо ювілейним привітом всіх Сестер Служебниць, а головно тих, що трудяться для добра душ у нашій канадійській і американській дієцезії й бажаємо їм на будуче, щоб Божа Мати, Небесна Цариця Сестер Служебниць, повела їх від цього ювілею дорогою ще більшої святости й ревнішої праці для Божої слави й спасення українського народу.

о. Венямин Бараник, ЧСВВ.
протоігумен.

О. СОЗОНТ ДИДИК, ЧСВВ,
ігумен едмонтонського монастиря, довголітній ординаріятський комісар С. Служебниць у Канаді.

ПЯТДЕСЯТ ЛІТ МИНАЄ

До

Преподобного Провінціяльного Заряду
Згромадження Сестер Служебниць
Неп. Зачаття Преч. Діви Марії
в Едмонтоні.

Слава Ісусу Христу!

Преподобна в Христі Сестро Провінціяльна:

У своїм пастирськім Слові з дня 21-го березня, Їх Ексцеленція Кир Василій Ладика ЧСВВ, звернули увагу українського загалу в Канаді на 50-літній ювілей заложення Вашого Згромадження, а заразом і піднесли його заслуги для нашого народу, що ними записалися сторінки історії цього Згромадження.

Пятдесят літ минає цього року, як перші членки Вашого Згромадження, пішовши за покликом Бога, дали основу під ту величаву будівлю, що нею сьогодні є Ваше Згромадження. Ідучи за їх прикладом щораз то більше вибраних душ опускало світ і вступало до новооснованого Згромадження, щоб у ньому працювати для Божої слави й добра ближніх на наших рідних землях. А ця праця, повна жертв і посвяти, стрінулась із признанням усіх тих, що їм лежало на серці добро нашого народу.

Та не обмежило Ваше Згромадження своєї праці тільки до того краю, що в ньому воно, з Божої волі, зістало основане. Як тільки наші перші піоніри, з надією на кращу будуччину, почали опускати свої рідні сторони, щоб далеко за морем, у цій просторій Канаді, шукати щастя, то до них долучилися й Сестри Вашого Згромадження. Їхали вони з поручення Митрополичого Ординаріяту, щоб тут, у цій нашій прибраній батьківщині, продовжувати свою працю серед нашого народу.

Бувши одним із перших василянських місіонарів у Канаді, я був наочним свідком, як із Божої волі Сестри Вашого Згромадження сорок літ тому защепили вітку законного життя на канадійській землі, поклавши тим основу під нову провінцію.

Коли дивимося на сороклітній побут Сестер у Канаді, то в нашій душі повстає почуття вдячности супроти Господа

Бога за ту Його чудову опіку, благословення та ласки, що їх це Згромадження зазнало за той час. Господь дійсно опікувався ним у наглядний спосіб.

Чотири Сестрі, опустивши рідні сторони, прибули до Канади, щоб тут віддатися праці, що до неї кликала їх ціль їхнього Згромадження. В короткому часі одна з них перенеслася до вічности. Оставша трійка, з вірою й надією на Божу поміч і опіку, взялася до праці. Праця була важка, а надзвичайне вбожество і брак орудників до життя в перших початках їхнього приїзду, робили працю ще тяжчою. Та все те скріпляло їхню віру в Божу доброту й надію на Його поміч.

І Господь не опустив своїх вірних слуг. Як із малого зерна виростає велике дерево, так із майже незначного початку й, на людський спосіб думання, засудженого на невдачу, виросла сильна канадійсько-американська провінція Згромадження, що в ній 160 Сестер працює в 33-ох домах у Канаді й Америці, а понад тридцять приготовляється до тої праці в затишних мурах новіціятського дому. Це справді небуденний поступ у розвою законного Згромадження. А завдячуємо його особлившому Божому благословенню й опіці Пречистої Діви Марії, Покровительки Згромадження.

Стоячи на склоні першого 50-ліття існування Згромадження Сестер, ми дивимось на його минуле. І в нашій уяві стоять ті минулі літа. А це були літа успіху, здобутого однак ціною праці, трудів, жертв і посвяти.

Ми, діти католицької Церкви й українського народу, повинні бути вдячні Господеві, що ми діждалися цього 50-літнього ювілею оснування Згромадження, що нам таке близьке й рідне, бо взяло свій початок таки на наших землях. Це найкращий доказ, що Бог дійсно любить наш народ, коли Він, покликавши сотки дочок нашого народу до законного життя, праці й молитви, обдарив послушних Його голосові так обильними ласками, як ми це наглядно бачимо на Вашому Згромадженні.

Тож із тої нагоди так великої й радісної хвилі, що нею є 50-літній ювілей Вашого Згромадження, я ділюся з Вами тою радістю з причини такого гарного розвою Вашого Згромадження. А при тій нагоді бажаю, щоб Ваше Згромадження завсіди стояло на висоті того завдання, що до нього покликав його Господь Бог. Бажаю, щоб воно чимраз краще розвивалося; щоб було завсіди учасником обильних ласк Божих і причинювалося до поширювання Божої слави й слави Покровительки Вашого Згромадження, Пречистої Діви Марії серед нашого народу.

о. СОЗОНТ ДИДИК, ЧСВВ.

НЕБЕСНА МАТИ ЛЮБИТЬ ВАС...

Сант Алфонсо, Віа Мерулана 31.
Рим 3/35.

МОЇ ДОРОГІ В ХРИСТІ СЕСТРИ:

До мого відома дійшла мила новина, що Ви задумуєте святкувати в своїй канадійській провінції пятдесяту річницю оснування свого дорогого Згромадження. Я почуваюсь щасливим, що можу взяти участь, принаймні через лист, у Ваших спільних радощах.

Кожне святе діло, що має вдержатись, виростає звичайно з малих початків, [illegible], як знаєте, справдилось також і на Вашім Згромадженні.

Тому пятдесят років Ісус, Божественний Сівач, засіяв на українській землі, в кутку майже незнанім світові, дрібне зерно. Люди малої віри пророкували, що таке слабеньке зеренце не зможе зійти, ні жити, а тимбільше розвиватися.

Та Ісус, Той, що посадив, дав також і зріст. У слушнім часі Він дав подостатком сонця й дощу; щоправда — Він не щадив вітрів ні бур, але Його Провидіння чувало завжди над ніжним завязком, так дорогим Його серцю.

І те гірчичне зерно зростало незамітно аж до того часу, коли виросло на гарне дерево, покрите листям, квітом і овочами, простягаючи своє сильне віття через широкий океан аж до обидвох Америк.

Насаджуючи Ваше Згромадження в своїм земнім городі, Ісус, щоб запевнитись, що Він не заведеться в своїх сподіваннях, віддав його в опіку Небесній Городничці, Непорочній Діві Марії. Він бажав, щоб Ви, Дорогі Сестри, були покірними слугами Цариці всесвіту, а одночасно й упривілейованими дітьми Його власної Матері.

Чи могли б Ви бажати ще більшої почести? Чи могли б Ви тужити за ще щасливішою долею? Дорогі Сестри, з нагоди свого ювілею намагайтесь пізнати живо ту любов, що нею небесна Мати любить Вас, і ту журбу, що нею Вона журилась про Вас, і приречіть Їй що свою вдячність Ви виявите досконалою вірністю своїм святим уставам.

О. ЙОСИФ СХРАЙВЕРС Ч.Н.І.
апостольський візитатор
Згромадження Сестер Служебниць

Ціль, що її Божественний Учитель мав при заложенні Вашого Згромадження, була та, щоб виховати молоде покоління дівиць із повними посвяти серцями, готових нести поміч убогим Українцям, розсипаним по світі, збирати їхніх сиріт, навчати їхніх дітей, доглядати їхніх хворих. Чого Він бажав від Вас, Дорогі Сестри, покликаючи Вас до такого високого звання, то було те, щоб Ви своїми молитвами, посвятою й жертвами зберігали в своїм народі правдиву віру й стягали на нього спочуття й милосердя Божественного Спасителя.

Ви великодушно відповіли тому покликові й тепер, зовсім слушно, Ви радієте, побачивши все те добро, що сталось через Вас за пів століття.

Радійте отже своїм щастям, святкуючи цей гарний ювілей у своїй цвітучій провінції, але серцем обіймайте також своїх Сестер на цілім світі. Особливішим способом звертайте зо зворушенням свої думки до Сестер в Европі, що переходять таку важку пробу, а надівсе до своєї Сестри Ґенеральної, що носить у своїм серці журбу про всіх своїх дітей.

До свого ювілею Ви включите також усіх добродіїв, усіх тих, що причинились до оснування, орґанізації й закріплення Згромадження.

Згадуйте зокрема тих перших Сестер, що "переносили тягар дня й спеки". Вони сіяли в сльозах, щоб Ви могли збирати в радості теперішній, багатий збір.

Нехай буде благословенний небесний Отець, що від Нього приходить всякий добрий дар. Ваші ювілейні урочистості будуть для Него піснею подяки.

Нехай Ісус і Марія благословлять Ваше дороге Згромадження! Нехай благословлять Вашу працю й поможуть Вам поширити Вашу добродійну діяльність по всім світі! Та понад усе — нехай наповнять Вас самих гарячою любовою до Бога й душ!

З покорою й пошаною в Ісусі Христі

Ваш

о. ЙОСИФ СХРАЙВЕРС Ч.Н.І.
апостольський візитатор Сестер Служебниць
Пресвятої Непорочної Діви Марії.

З МАТЕРНЬОГО ДОМУ

Слава Ісусу Христу!

Дорога в Христі Сестро Провінціяльна
і всі мої
Дорогі Сестри Провінції Христа-Царя:

В цім листі бажаю висказати свої почування з нагоди нашого 50-літнього ювілею й поділитися ними з Дорогими Сестрами.

Не раз і не два з гарячим почуттям прощалися й розходились у перших віках християни перед Великоднем. До Пасхи було недалеко, в повітрі пахло весною, всі приготовлялись до свят. Аж раптом розгорілось переслідування! Одних беруть на смерть, інші покищо остаються.

"Ох, брати наші, прославляйте на волі Того, що приніс волю людському родові, а ми закуті в кайдани, в темних, страшних вязницях лучитисьмемо з Вами й славити будемо Боже Імя за все добро й щастя, за теперішні муки й хрести. Ви на волі принесіть Йому в дарі квіти, кадило, радісний спів, а ми з тюремних келій пішлемо сльози, біль, муки й життя. Нехай Божа воля прославляється по вік на нас усіх". — Так говорили геройські душі-мученики.

І знов інша картина стає перед очі: Отці-місіонарі викуповують бранців із турецької неволі. Та багато з них лишається й надалі в царстві півмісяця.

"Дорогі наші брати" — кличуть тужно оставші — "не забудьте нас! Згадайте й нас там далеко на волі, в рідній країні, як прийдете до Божого дому величати Господа. І ми одержали від Нього багато ласк, а тепер цей цінний дар Його Провидіння — хрест неволі й батьківську опіку в днях горя. Нам годі тепер припасти перед вівтарем і зложити поклін. Неможливо нам злучитися з Ним у Тайні любови. Ви зможете вчинити це, тож просимо Вас — зложіть чолобитню й найвищий акт богопочитання Богові й у нашім імені. Ми духом лучимося з вами, щоб звеличати Всемогучого від усіх і за все."

Так тепер і ми — всі Сестри Служебниці з під блакитного стягу Сострадання Пресв. Богородиці, живучи під цю пору в духовій печі, в огні досвіду, проби й очищення, як ті три юнаки в полумі, підносимо вгору благальний клич:

"Небесний Отче, ми славимо Тебе, так, ми величаємо Тебе, але надівсе ми дякуємо Тобі за все, що Ти подавав нам через 50 літ існування нашого Згромадження, а головно за останній хрест, такий болячий, діймаючий. Зранені серця, роздерті болем душі, засумовані голови, покалічені руки підносимо до Тебе й усім своїм єством: "Тебе Бога хвалим!... Буди імя Господне благословенно . . . За ніжність Твого Серця, розпятий Обручнику душ, слава Тобі, Боже! За батьківську пробу й кару кажемо покірливо: слава Тобі, Боже! Твої дороги невідомі, Твої плани недосяжні. Хоч не можемо збагнути їх, приймаємо їх охоче в дитячій простодушності."

Дорогі Сестри канадійської й американської землі, що стоїте на волі в почесній сторожі Царя-царів, Христа-Бога! Вам, Божим вибраницям, що під кермою Провідниці, Вашої Дорогої Сестри Провінціяльної Єлисавети, пересилаємо сердечний привіт із нагоди нашого 50-літнього ювілею.

Вам дана ласка — наче четвертій торжествуючій провінції Сестер у раю — на волі, в спокої відсвяткувати радісно цей великий і незабутній ДЕНЬ УСПЕННЯ БОЖОЇ МАТЕРІ, що в ньому тому пів сотні літ побачило денне світло наше дороге Згромадження.

Які річки ласк, скільки благословенств сплило за той довгий час на всіх нас і на кожну Сестру зокрема! Божественний Спаситель поступив із нами по-Божому, по-царськи; цілий віддався нам і засипав нас подібними доказами любови, що їх сам дізнавав тоді, коли жив видимо між людьми. Що за вдяка й переданість належиться Йому за те!

Ми давно думали тут улаштувати спільно ДЕНЬ ЮВІЛЕЮ, та Всевишній інакше покерував долею. Оце ми, як безпомічні душі в чистилищі, не можемо сповнити нашого сердечного бажання. Тому звертаємось до наших Дорогих Сестер за океаном, щоб якнайдостойніше відсвяткували цю урочисту для нас хвилю. Духом поспішимо до Вас, щоб разом, спільно потвердити досмертню вірність Цареві нашого серця, відновляючи три св. обіти, жалісною душею перепросити за всі провини, помилки, недостачі і з новим запалом та відновленою радістю, знову посвятитися Йому на вірну службу, на жертву любови.

Нехай у той день із сердець усіх Сестер Служебниць — і тих щасливих мешканців небесного Єрусалиму, і тих бідних страдниць у чистилищі, і подорожуючих у трьох провінціях на долині сліз — із любячих сердець Сестер по обітах, малих новичок і кандидаток піднесеться могутній славень поклону, подяки, величання Пресвятої Тройці.

Запросім Непорочну нашу Неньку Марію, святого Йоси-

С. ВЕРОНІКА, СПНДМ.
ґенеральна настоятелька Згромадження

фа й усіх наших Заступників та ангельські хори, щоб проводили нам, разом із нами зложили похвалу благодарення за перше пятдесятліття, найменших із почесного хору законних осіб, що вінцем лелій прикрашують Христову Обручницю, святу Церкву, — Сестер Служебниць Пресв. Неп. Діви Марії.

Благаймо й на будуче ласкавої помочі. Просім леґіону канонізованих святих для злиденного світу, що стали б другими "Мойсеями" для поодиноких народів.

Молімся щиро, щоб наше Згромадження постійно звеселяло Господні очі й радувало Його Пресолодке Серце, через досконале сповнення Божої волі й охоче прийняття хрестів.

Просім благословення Вітця й Сина й святого Духа на час життя й годину смерти кожної з нас; і не тільки нас, але й усіх наших добродіїв, свояків, всякої душі.

В цім ювілейнім році не забудьмо нікого: благаймо мира для світу, згоди між народами, світлих керманичів для св. Церкви й людства, щасливого успіху для місіонарів, долі для нашого бідного українського народу й майбутніх членів Згромадження, благословення їхньої праці, заняття й витревалости в добрім до останнього віддиху.

Накінець ще раз бажаю від себе й тутешніх Сестер Дорогій Сестрі Провінціяльній і всім Сестрам усього найкращого й многих літ.

Сердечно всіх Сестер поздоровляю, цілую й передаю своє материнське благословення, скріплене гарячими молитвами за кожну з Вас, Мої Дорогі Сестри, в той веселий-радісний час,

просячи обопільних молитов,
остаюсь щиролюбляча

С. ВЕРОНІКА, СПНДМ.
ґенеральна настоятелька

Слава Богу, честь Непорочній Діві, нам мир.

С. ЄЛИСАВЕТА, СПНДМ.
настоятелька Сестер Служебниць у Канаді й Америці

В УРОЧИСТУ ХВИЛЮ

Як ті воскресні, гомінкі дзвони, що всюди оповіщають радість і щастя "Побідителя ада", так радісно сповняє наші серця гадка, що цього року святкуємо "Золотий Ювілей" нашого дорогого Згромадження. Не часто буває така урочиста хвиля в житті людей і неодин на передодні цього великого дня переноситься до вічности.

Ми, Сестри з провінції Христа-Царя, що можемо на волі й у спокої величати Бога, славім Його за всіх членів Згромадження: за себе, за наших Сестер у Зеленій Бразилії, що переживають важкі хвилі й за наших дорогих Сестер в Европі, що прибиті гіркими досвідами не мають спромоги відсвяткувати урочисто нашого гарного ювілею.

У великім поході людства, поруч славних в історії народів, що широкою річкою пливуть у країну вічности, появляється 1892 року Божого незамітно синява смужка, що під опікунчим оком Небесної Цариці розширюється щораз більше, потягаючи за собою багато душ до вічного Сонця-Бога.

Минали дні, тижні, роки — й за пів століття наше Згромадження так розвинулося, що за той час неодне гарне діло, як розкішну, пахучу рожу, зложило у стіп Трисвятого Бога. А було це можливе, бо той добрий, ніжний Отець-Творець росив так щедро дощ ласк і благословенств, що аж інші спостерегли цю Його любов до нас.

За все те добро, за всі ті ласки, ми, Дорогі Сестри, ставши навколішки, дякуймо Творцеві, славім Його й любім полумінною любовю. За свої провини й недомагання — бо хто їх не має — перепрошуймо Божий Маестат, як Магдалина, як св. Петро. Відновляймо свого духа, знеможеного буденщиною й тяготою дня. Христос посеред нас, то чого боятися? Ми не самі — з нами Христос, наше світло, наша сила, наша любов. Для Нього будьмо готові на все; спалюймось на жертвеннику щоденних обовязків, як оливна лямпка перед Пресвятою Евхаристією.

На своїй хрестній дорозі співаймо, як перші мученики величній славень: Аллилуя, бо воцарився наш Господь Бог всемогучий! Радіймо й веселімся й даймо Йому славу!

Співаймо пісню вдяки й любови Пресвятій Непорочній

Діві Марії, Матері й Цариці нашого Згромадження, що прийняла нас ласкаво на обручниць свого Сина, Христа-Царя й помогла нам доховати вірність законним приреченням.

У днях ювілейної радости й Божої прослави огортаймо своєю любовю й усіх тих, що дорогі нашому католицькому серцю; Христового Намісника, папу в Ватикані, кардиналів, єпископів і все католицьке духовенство згадуймо перед Божим престолом, а головно тих наших духовних настоятелів і провідників, що 50 років служили нашому Згромадженню своїм духовним проводом.

Молімся за щасливу будуччину Канади й Америки, де ми можемо на волі святкувати весело свій золотий ювілей, а одночасно благаймо Христа-Царя, щоб у цім році нашого ювілею мир і воля завітали до кожного краю, а головно до тієї нашої Української Землі, що була тим садочком, де тому пятдесят років зацвів перший квіт Згромадження Сестер Служебниць.

Просім у цім радіснім часі в Бога великого благословення для всіх тих наших добродіїв, що через пятдесят років спішили до нашої фірти з любовю в серці і з даром у руці; згадуймо зокрема тих, що будуть із нами наче одним серцем і одними устами святкувати цей наш золотий ювілей.

Поручаймо опіці Божої Матері сердечно всіх тих, що як школярі через пів століття були поручені нашій опіці, щоб за опікою Марії вони всі були завжди добрими католиками, чесними громадянами своєї держави й гідними членами рідної нації.

Випрошуймо в Бога в цім ювилейнім році ласку покликання до життя посвяченого Божій славі й спасенню українського народу тій нашій молоді, що зможе великодушно відповісти Божому призванню до священицького й законного життя.

Самі ж ми, всі Сестри Служебниці по всіх провінціях і краях, намагаймося піднестись у цім ювілейнім році на такий високий ступінь чесноти, щоб кожна Сестра Служебниця могла бути взором святости.

Молімся сердечно всі, щоб — за причиною Непорочної Діви Марії — такими ювілейними дарами збагатив нас наш преласкавий Цар-Христос.

С. ЄЛИСАВЕТА, СПНДМ.,
провінціяльна.

В Едмонтоні, 5. квітня, 1942. Р.Б.

А. Г. Т.

ІСУС ХРИСТОС

Ісус Христос! Немає в світі
Миліших слів, як ці слова!
Від них — мов рай у нашім серці,
Від них душа — свята, жива.

Ісус Христос! Могучі світа
Мов квіти вянуть раз-у-раз . . .
Наш Цар Христос цілі століття
Живе й панує в кожний час!

Ісус Христос! Кругом несеться
Безбожний клич: розпни! розпни!
Нещасний світ! Бо хто знайдеться,
Щоб без Христа снив щастя сни?

Ісус Христос! Він завжди в силі
Подати людям кращий час,
Бо Він—наш Бог і в кожній хвилі
Христове Серце любить нас!

Христе-Царю! В страждань годині
До Тебе шлемо тужний зов:
"Ісусе, волю дай Вкраїні
І єдність віри для церков!"

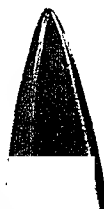

II.

З Днів Молитви й Праці

о. А. Трух, ЧСВВ.

Найкращий Стан

Всіх людей у світі можна б поділити на дві великі частини.

Одна частина людського роду це — подружені люди: чоловіки й жінки. Друга частина — це люди вільного стану: юнаки й дівчата.

З тих, що не вступили в подружній стан, є в світі багато таких юнаків і дівчат, що належать до **законного, монашого стану.**

До монашого стану належать такі особи вільного стану, що **живуть у монастирі.** Колись ті особи жили в світі при своїй родині, але згодом вони розпрощались з родиною, приятелями і з цілим світом і вступили до монастиря.

1. ЯКІ ОСОБИ ВСТУПАЮТЬ ДО МОНАСТИРЯ?

До монастиря вступають ті особи, що бажають вести побожніше, святіше християнське життя, ніж звичайно ведуть люди в світі. Бувають такі хлопці й дівчата, що хотіли б більше молитися, бути щодня на Службі Божій і приймати св. Причастя, навчати дітей релігії, приводити людей до Бога св. місіями, або служити вбогим і хворим — і вони покидають світове життя, а вступають до монастиря, щоб там із тими особами, що мають таку саму думку й охоту, вести спільно нове, духовне, монаше життя. Деколи знов молоді юнаки й дівчата бачать, що в світі дуже легко зробити гріх, а навіть утратити спасення своєї душі, то тоді вони покидають той грішний і небезпечний для душі світ зо всіма його приманами, а вступають до монастиря, щоб там, далеко від світових забав і розкошів, мати змогу захоронитися від усього злого і скоріше та легче заслужити собі щастя в небі.

2. НА ЧІМ ОСНОВУЄТЬСЯ МОНАШИЙ СТАН?

Монаший стан основується на тім, що всі особи, що вступають до монастиря й бажають належати до смерти до монашого стану, вирікаються добровільно маєтку, всякого посідання матеріяльних речей і власновільного орудування ними, вирікаються подружжя й усякої подібної приємности й зобовязуються бути послушними своїм монастирським настоятелям і робити завжди охоче все те, що їм прикажуть ті Божі заступники.

Це роблять вони на те, щоб не мати ніякого клопоту з матеріяльними справами, зо своєю родиною та її удержанням та щоб через свою незалежність не віддатись часом свавільному життю. Монахи вирікаються всіх тих речей, щоб уже без ніякої перешкоди могли мати якнайбільше вигоди до того, щоб завжди вести досконале християнське життя й служити якнайкраще Божій справі.

Хто бажає вилектись посідання дочасних дібр, подружжя й родинних обовязків, а також власної волі, той складає в монастирі три монаші обіти: вбожества, чистоти й послуху. Ці три обіти, це три заприсяжені перед Богом і свідками обітниці, що їх по довгій застанові й досконалім приготуванні складає свідомо й добровільно та особа, що бажає бути до смерти вбогою, чистою й послушною, раз-на-завсіди посвяченою Богу душею, щоб у кожній хвилині життя жити й працювати тільки для Божої слави й Божої справи, головно між своїм народом.

Ці три обіти складають монахи й

монахині на те, щоб на-завжди відлучитися від світу та його справ, а за те злучитись навіки з Богом та щоб до смерти відсунути від себе й найменшу можливість хитання й шкідливої зміни власної волі й життя в таких хвилях, коли тіло, світ і діявол намовляли б до зломання святих приречень та до повороту до давнього, світового життя з власним маєтком, родиною й незалежністю. Бути посвяченою Богові, вбогою, чистою й послушною особою через досмертній обіт — оце монаший стан і монаше життя, що його ведуть монаші особи по мужеських і жіночих монастирях.

3. ЗВІДКИ ВЗЯВСЯ МОНАШИЙ СТАН?

Започаткував монаший стан у Католицькій Церкві сам Ісус Христос. Започаткував його перше своїм святим прикладом, бо 33 роки прожив на землі в цілковитім убожестві, безженстві й досконалім послусі волі небесного Вітця.

Згодом до свого прикладу долучив Ісус Христос свої **евангельські ради** про добровільний, досконалий послух, чистоту й убожество, що ними заохочував до досконалого, християнського життя тоді, коли проповідував своє евангеліє. Кажеться — ради, бо це не є обовязкові заповіді.

Досконалий послух дораджував Христос тоді, коли сказав до багатого молодця: "Прийди й іди за Мною" (Мат. 19. 21). Ті слова значили: Пристань до мого гуртка й дозволь мені зовсім вільно кермувати тобою. В своїй науці про нерозривність подружжя сказав Христос, що є люди, що для неба — живуть у безженстві й тоді додав: "Хто може зрозуміти, нехай зрозуміє". (Мат. 19. 12). Тими словами поручив Христос досконалу досмертню чистоту. — Добровільне, досконале вбожество поручив Христос у розмові з вище згаданим багатим юнаком: "Коли хочеш бути досконалий, іди, продай, що маєш, і дай убогим" (Мат. 19. 21).

За прикладом і цими евангельськими радами Божественного Спасителя та за особливішою Божою ласкою-покликом пішли апостоли, а згодом — сотнями й тисячами, вже від перших віків християнства, почали всякі люди кидати рідню, майно й світове життя, щоб на пустині, а пізніше в монастирі вести в досконалім убожестві, чистоті й послусі життя осіб геть чисто посвячених Богові.

Католицька Церква особливішим способом опікується монашим станом і причинюється до його розвитку дуже розумними й практичними уставами, що їх для кожного монашого згромадження потверджує Апостольська Столиця.

МОНАШИЙ СТАН — НАЙКРАЩИЙ СТАН НА ЗЕМЛІ

Різні є в світі стани, що в них живуть люди. Є — військовий стан, купецький, фармерський, робітничий; є знову подружній, а також вільний стан світських осіб. У кожнім із тих станів є дуже побожні особи, що люблять Бога надівсе й ведуть святе, християнсько - католицьке життя. Та ні один із тих станів не є станом зовсім посвячених Богові осіб, що душу й тіло, свою молитву й працю, свої терпіння й жертви складали б у жертві за поширення Божого царства на землі, за спасення людських душ, за їхне вічне щастя та щоб до того були звязані до смерти святими обітами-присягою. **Такий є тільки один монаший стан.**

Про велику вартість і красу монашого стану висказуються якнайбільш похвально найславніші святі мужі Христової Церкви.

Чудотворець та преславний визнавець Христа, св. Теодор Студит, наставник царгородського монастиря, називає монаший стан "станом славним, дуже високим, дуже досконалим, рівним ангелам, бо досконалість цього стану змазує всі гріхи."

Євсевій самосатський каже, що "в Божій Церкві є два стани, що до них належать усі вірні, що бажають спасення. До одного з них належать ті, що живуть у світі та праведним життям у подружжі вислуговують собі небесне царство. А до другого стану

належать ті, що піднявшись понад свою природу, проживають свій вік на Божій службі без подружжя, чи дітей та земських дібр. Такі живуть поправді в смертнім тілі, але їхні думки й бажання, на подобу блаженних, є спрямовані до неба, до Бога."

Св. Григорій із Назіянзу, оповідаючи про спонуку, що через неї він пішов на пустиню, каже так: "Я покинув світ, а вибрав самоту, бо на мою думку не треба бажати нічого більше, як того, щоб піднестися понад світ і тіло та щоб не вживати вже ніяких земних речей, крім потрібних: а все те в тій цілі, щоб знайти Бога в глибині серця, втягнути в себе проміння Його Божества та його, нічим не сплямлене й не затемнене, знову віддати." А в іншім місці говорить: "Ті люди наймудріші, що усуваються від світу, щоб бути ближче Бога та провести своє життя в Його службі." Монахів називає він: "вінцями віри, блискучими перлами, діямантами святої, Божої Церкви, благородними та особливішими душами, що їх багатство в убожестві, слава в погорді, сила в немочі, а плідність у дівстві; вони є любимці ласки, бо перемагаючи свої жадоби, вирікаються всіх утіх світу; вони покірні, та вищі понад усе, що земне; живуть для неба, а перебуваючи в тілі без (добровільних) пожадань, посідають Бога, як своє насліддя та своє найвище добро."

Св. Єронім говорить, що "збір монахів і дівиць є наче прегарною квіткою та дорогоцінною перлою в скарбниці Церкви".

Св. Вернард каже: "Я не знаю, що за імя дати монахам. Чи назвати їх небесними людьми, чи земними ангелами? Бо вони хоч живуть на землі, то водночас перебувають у небі." А пояснюючи слова Господні: "Подібне небесне царство до чоловіка купця, що шукає добрих перел і, знайшовши одну дорогоцінну перлу, пішов і продав усе, що мав, та купив її", — каже цей великий учитель: "Яка ж то перла така цінна, що, щоб набути її, треба віддати все, навіть самого себе? Чи не є це той святий, чистий та непорочний — монаший стан? Стан, що в ньому людина живе багато чистіше, падає рідше, підноситься багато скоріше, ходить обережніше, дістає більше ласк, засипляє спокійніше, вмирає веселіше, з чистилища виходить багато скоріше, а в небі одержує багато більшу нагороду? О, преславне, чудове життя! Який розум збагне твою красу, який язик звеличить тебе належно! Дорогоцінна, блискуча перло! Святий стане! Життя чистіше від золота і краще від сонця! Ти заслугуєш на те, щоб тебе шукати якнайревніше, бажати цілим серцем! Щасливий стане, що в ньому живеться з Богом, а пристається з ангелами! Небесне життя, ти ангельським званням, ти раєм на землі! Люди втікайте від світу, вступайте в цей святий стан, а будете щасливі!"

5. СЕСТРИ СЛУЖЕБНИЦІ

До того гарного й святого монашого стану належать і наші — Сестри Служебниці, що цього року святкують золотий ювілей оснування свого Згромадження.

Уже 50 літ кличе Христос побожних українських дівчат до посвяченого Богові життя в Згромадженні Сестер Служебниць і наші добрі дівочі душі — по обидвох боках океану — ідуть охоче за Христовим покликом, вступають до Сестер Служебниць, складають обіти: вбожества, чистоти й послуху й потім — уже, як дійсні сестри-монахині й Христові обручниці — живуть до смерти в цім найкращім, Богові посвяченім, монашім або законнім стані, щоб своїми молитвами, працями й жертвами прославляти Бога й спасати людські душі, а головно зо своєї рідної, української нації.

Існування в українськім народі покликаного Богом Згромадження Сестер Служебниць є доказом, що Бог любить український народ.

Українсько - католицьке Згромадження Сестер Служебниць, потверджене папою, головою Католицької Церкви, є знаком, що ми зрівняні в Католицькій Церкві з іншими націями, що мають подібні Згромадження Сестер.

Постійно зростаюче число наших

Сестер Служебниць є явним доказом, що в нашім народі є такі молоді душі, що люблять Бога щирим серцем і підносяться аж до життя в стані досконалости.

Це радість для нас. Це щастя для нас.

В цім році золотого ювілею молимось, Боже, братньою молитвою: збільши в десятеро, збільши в сотеро свої ласки, приготовані для наших Сестер Служебниць!

о. А. Трух ЧСВВ.

ПІСНЯ СЛУЖЕБНИЦІ

ПРЕЧИСТА ДІВО, Тебе вітаю,
Похвальну пісню на честь співаю,
Бо Ти прегарна, надземна рожа:
Пренепорочна Матінка Божа!

ПРЕЧИСТА ДІВО, небесна Мати,
Хто з нас є в силі Тебе пізнати,
Яка Ти добра, мила, чудова,
Пренепорочна Мати Христова?

ПРЕЧИСТА ДІВО і Мати Бога,
Ти нам до неба певна дорога;
Хто вміє вірно Тобі служити,
Той в Божім раю вічно ме жити.

ПРЕЧИСТА ДІВО, раю зірнице,
Землі і неба свята Царице,
Тобі вручаю тіло і душу —
Тебе любити хочу і мушу!

С. ЙОСАФАТА МИХАЙЛИНА ГОРДАШЕВСЬКА

Була першою Сестрою й першою настоятелькою в Згромадженні Сестер Служебниць Пресвятої Непорочної Діви Марії. Родилася дня 11 червня, 1875 року; законний габіт прийняла у Львові 24 серпня 1892 року; дня 26 листопада, 1902 року вибрано її першою провінціяльною всього Згромадження; відійшла по небесну нагороду 17 квітня 1919 року в Кристинополі.

Ти перша

◈

ПРИСВЯТА

Сестрі ЙОСАФАТІ ГОРДАШЕВСЬКІЙ
першій Служебниці

◈

Ти ПЕРША з нас на Божий поклик
Пішла в новий, надземний шлях;
Пішла спокійним, певним кроком,
Із ясним блиском ув очах.

Хоч шлях Твій, Сестро, був тернистий,
Хоч журб Ти мала без кінця —
Ти йшла й орала Божу ниву
І сонце сіяла в серцях.

Ти перша з нас перед літами
Святий, духовний бій звела;
У час страждань Ти не схитнулась,
Стояла твердо, як скала.

Коли ж настав кінець всіх трудів —
В день Благовіщення — від нас
Тебе взяли, щоб там у Бога
Ти заступалася за нас.

*

Вперед! Вперед! любі Сестриці,
Що ще живете на землі!
До праць і жертв готуйтесь щиро,
Щоб бути там — де всі Святі!

С. РАФАЇЛА, СПНДМ.

С. Атанасія, СПНДМ.

На Світанку Згромадження

СПОМИНИ ПРО ПОЧАТКИ ЗГРОМАДЖЕННЯ СЕСТЕР СЛУЖЕБНИЦЬ ПНДМ.

Ще заки повстало наше дороге Згромадження, ми, три малі дівчини, майже школярки, почали вести інше життя, ніж вели загально дівчата. Це робило також кілька трохи старших дівчат, та один гурток не знав нічого про постанови другого. А ми постановили собі не йти на ніякі забави, часто сповідатися й причащатися, поможності більше молитися, деколи трохи постити й читати побожні книжки. Згодом ми зійшлися з тими старшими дівчатами й тоді вони виявили нам, що й вони мають такий намір, щоб краще служити й подобатись Богові.

Незабаром ми почули охоту до законного життя. І ми рішилися піти за всяку ціну до закону.

Та піти до закону не штука, але хто нам поможе в цім ділі? Хто порадить нас? Ми навіть не згадували нікому про те, тільки самі носилися з тією гадкою та ждали якоїсь нагоди, бо нам здавалося, що ще не прийшов час на те, щоб про те спімнути комусь.

Аж одного разу сказали о. К. Селецький, наш парох, на проповіді, що в нас у Жужелі буде місія. Одній із нас прийшла тоді гадка, що це буде добра нагода для нас. Тоді буде багато священиків і можна буде порадитися котрого з них, що буде здаватись нам відповідний до того. На цю гадку ми погодилися всі й ждали терпеливо місії.

З великим бажанням ждали ми тієї місії і вкінці діждалися. Ми були такі певні, що натрапимо на добру душу, що нам поможе в тій справі, що ні трохи не сумнівалися. Ми молилися щиро, щоб ми могли пізнати того священика та щоб він вислухав нас...

Надійшов вкінці так ожиданий для нас день — день великого свята для жужельців, бо ж це була перша місія, що її давали новозреформовані ОО. Василяни.

Вечірнім потягом зїхались оо. монахи й світські священики. Місія почалась вечірнею й проповіддю, що її виголосив іще зовсім незнаний нам о. Ломницький, ЧСВВ., почавши її ось такими словами: "Во Христі убо посольствуєм, во Христі убо молим ви, братіє, помиритеся з Богом".

Ми поможності ходили на всі проповіді та просили гаряче світла в Бога, щоб дав нам пізнати того священика, що зрозумів би нас та схотів зайнятись нашою справою. Був один священик зо Львова — о. Редкевич. Він мав катехитичні науки для молоді, що на них учащали й ми молодші. Ми подумали собі, що ми якраз йому маємо відкрити свої бажання. Десь під кінець місії зібрались нас

три дівчині — дві молодші й одна старша (теперішня С. Олександра, С. Теофіля й С. Атанасія) й стали дожидати на подвірю о. пароха, коли о. Редкевич буде йти до церкви. Саме тоді вони надійшли, ми привітались із ними, а вони ввічливо спитали нас: "Чого ви, дітоньки, хочете?" Ми таки відразу сказали, що ми хочемо йти до закону й просили їх, щоб були ласкаві порадити нас, куди б можна піти. О. Редкевич спиталися, чи ми маємо батьків та чи вони годяться на те, і т. п.

Коли ми так розмовляли з о. Редкевичем, надійшли о. Селецький, а коли побачили, що ми розмовляємо з чужим священиком, підійшли до нас. Довідавшись від о. Редкевича про що ходить, бо ми ніколи не споминали їм перше про це, сказали: "Ходіть, діти, зо мною ближче, я покажу вам священика, що поговорить із вами про цю справу." Ми підійшли ближче під ґанок резиденції, а за кілька хвилин вивели о. Селецький о. Ломницького, василянина, провідника місії, сказавши з якимсь зворушенням, що відбивалось на їхнім лагіднім лиці: "Отче, поговоріть із цими дітьми, вони мають якусь справу до вас." Потім відійшли.

О. Ломницький, що їх Селецький вели попід руку як батько свого сина, видались нам у тій хвилині якимсь надземним ангелом, повним спокою і вдоволення, хоч по кількаденній місійній праці мусіли бути добре перемучені. Усміхнувшись, спитали нас: "Як маєтесь, діти? як сподобалась вам місія? чи ви ходили на всі місійні науки?" тощо. Потім спиталися, що такого ми мали сказати їм. Ми відповіли, що хочемо йти до закону, але не вміємо самі порадити собі в тім, тому просимо їх, щоб вони помогли нам. "Це добре", сказали о. Ломницький. "Наші Сестри є тільки одні — Василянки. До них треба мати великий посаг. Коли вам батьки зможуть дати посаг, то можна буде постаратись про ваше прийняття". Тоді одна з нас сказала: "А як би так яка бідна дівчина хотіла служити Богові, то для неї нема місця?..." Ті прості слова зворушили о. Ломницького, як самі пізніше признались перед Сестрами, й вони відповіли: "Добре кажеш, дитинко, над цим треба б подумати, щоб і бідні дівчата мали місце, якщо захотіли б служити Богові. Ми поговоримо сьогодні ввечері з духовними отцями, що їх тут є коло тридцять, та застановимося над тим. А ви тим часом ростіть, ви ще маєте час, а дасть Бог, то підете до закону." Потім повчили нас, як ми маємо заховуватись і розпрощались із нами. По тій розмові ми вже не йшли додому, але здавалось, що якась сила несла нас. Та про своє щастя ми ще й тоді не говорили нікому ні слова.

Того вечора, як ми довідались пізніше, всі присутні на місії священики обговорювали згадану справу й постановили оснувати наше нове Згромадження. Посередниками до тої справи вибрано: до фінансових справ о. Кирила Селецького, а на духовного провідника Згромадження о. Єремію Ломницького, ЧСВВ, зглядно ОО. Василян.

Щасливий був той вечір, коли обговорили ту справу. То певне сам св. Дух керував словами, гадками й задумами зібраних священиків, що зробили таку постанову й довели її до кінця.

По місії о. Ломницький часто приїжджали до Жужеля, до о. Селецького. Майже кожного разу прикликали нас і розмовляли з нами. Одного разу сказали нам, що й у Львові є кілька дівчат тої самої думки, що й ми.

Якось із весною, кілька місяців по місії, о. Ломницький давали нам реколекції. Ті духовні вправи відбувались у шкільній кімнаті при народнім домі. Дівчат учащало коло 20. Реколекції тривали три а може й пять днів. О. Ломницький працювали невтомно. Вдень давали нам дуже гарні реколекційні науки, а ввечері йшли з о. Селецьким до читальні й там розмовляли з людьми. Люди любили щиро о. Ломницького ще від місії. В своїх розмовах отці мали на оці ту ціль, щоб громада відступила площу на будову монастиря для нашого згромадження. Громада погодилась охоче. Вибрали навіть мі-

це, але пізніше воно показалось не дуже відповідним.

Та Боже Провидіння чувало над нами. Мешкала в Жужелі на краю села одна вдова, що її люди називали "пані Гумінова". Мала вона досить просторе мешкання, гарний город, а за ним добрий кусень поля. Те саме місце надавалося на монастир. Добрий Бог і тут поміг, бо пані погодилася частину своєї посілости продати на монастир, а решту потім подарувала з тією умовою, щоб була до смерти при Сестрах.

З весною 1892 року почалась перерібка дому. Трохи перероблено, а решту добудовано. Пані Гумінова лишила собі дві кімнати й кухеньку; мала також одну корову. А що вона була дуже немічна, то Сестри робили все для неї. Будови дому доглядали о. Селецький, а коли-не-коли приїжджали о. Ломницький. Одного разу вони сказали нам, що післали зо Львова до Жовкви одну з тих дівчат, що про них вони перше згадували нам, щоб приглянулась законному життю й навчилась його, а як уже буде готовий дім, то вона приїде до нас. Коли ми чули все те й бачили, як будова поступає вперед, бо майже що-вечора ми бігли дивитися, то дякували Господу Богу, як тільки вміли. Оглянувши дім, ми йшли звідти просто до церкви й під місійний хрест та розказували свої думки й почуття розпятому Ісусові. Нашій радості не було кінця.

Кожної неділі й свята по вечірні ми приходили до о. Селецького, а вони читали нам і пояснювали наші правила, що вже були тоді написані. Читали нам також і інші побожні книжки, особливо з яким трудом св. основники закладали монастирі та що за труднощі мали вони на початках. Почувши все те, нам було легше переносити свої малі, хоч нераз досить прикрі, хрестики й труднощі, а головно те, що наші батьки й чути не хотіли, щоб нас декого мали пустити до монастиря; ми однак мали якусь сильну надію, що все те якось уложиться й ми переживемо все. А бажання наше росло з кожним днем разом із труднощами.

Як усе в світі має свій час, так і для нас прийшов довго очікуваний час. Будову скінчено. Нашому Згромадженню дано назву: Сестри Служебниці Пречистої Діви Марії Непорочно Зачатої. Батьки й рідня по довгих короводах і плачах перестали робити нам труднощі, так, як на слова Христа втихла буря. Вкінці назначено день свята Успення Божої Матері на врочисте благословення нашого монастиря і введення до нього.

Згадана дівчина зо Львова приїхала щось два дні перед святом — уже як Сестра Служебниця в законній одежі. Замешкала на той час у о. Селецького. Зараз дали нам знати, щоб ми прийшли туди. Що за радість була для нас, коли ми прийшли й привітались із нею!... Перший раз вона бачила нас, а ми її, але любов відразу злучила нас в одне. Ми полюбились обопільно й та любов лишилась у нас на завжди.

Прийшов і день **Успення Божої Матері.** А той день то вже й не знаю, як назвати його — як описати... Зїхались священики й о. Ломницький та й інші ОО. Василяни. Від самого ранку почалось урочисте богослуження при великім здвизі народу, хоч — сказати правду — ми мало кого бачили, зворушені своїми почуттями... Під час Служби Божої, по св. ювангелію, о. Ломницький виголосили прегарну науку про законне покликання. Потім сказали до зібраного народу: "Дорогі в Христі брати, з ваших дітей покликує Господь кілька до своєї служби; чи не жалуєте ви для Нього тих кілька квіток?.." "Не жалуємо..." "Чи даєте їх Господу Богу так, як Він бажає їх від вас, особливо ви, батьки, й ти їх родино?..." Тоді серед загального плачу й зворушення почувсь голос: "Даємо..." Що тоді діялось у наших серцях, то вже годі описати, а відчути можуть це тільки ті, що це пережили... Згоду родини ми мусіли таки дорого купити!

Після проповіді о. Ломницький відіхали, бо одержали телеграму. А по Службі Божій всі розійшлись додому з різними почуваннями.... В назначенім часі мали всі зійтись на вечірню та на посвятини нового монастиря. Народ заповнив церкву до

країв, а й на церковнім подвірю було повно; бо й погоду дав Бог на день народин Згромадження чудову! По вечірні з процесією завели нас до нового Дому. Дім урочисто поблагословлено. Була ще мабуть одна-друга проповідь, але з того я не помятаю нічого, хіба те одне, що наше серце було повне щастя!..

Потім пішли всі, а нас лишили самих... Що це була за радість! Яке вітання! Яка втіха, що ми вже осягнули те, чого наші серця бажали так довго!...

Було нас усіх — 9: 1. Михайлина Гордашевська — С. Йосафата — зо Львова; 2. Анна Кіселик — С. Євсевія — з Цеблова; 3. Марія Сендецька — С. Меланія — з Цеблова; 4. Анна Музика — С. Олександра — з Жужеля; 5. Текля Поліха — С. Евдокія — з Жужеля; 6. Марія Зінько — С. Макрина — з Жужеля; 7. Пелагія Карабаник — С. Параскева — з Жужеля; 8. Текля Дудрак — С. Теофіля — з Жужеля; 9. Теодосія Мельник — С. Атанасія — з Жужеля.

Нашою настоятелькою й першою в Згромадженні назначено С. Йосафату, що вже мала свої облечини й була в законнім габіті.

Вечерю того дня ми мали вже в монастирі. Перша вечеря в законі! Прислали її нам із приходства о. каноніка Селецького. Ми мали тільки тарілки й більше нічого, тому, що в о. Селецького було того дня багато гостей. На вечерю прислали нам струцлі й печені кури... Струцлі було легко ломити, бо були плетені, а курочки треба було брати в руки й давати собі раду. І ми їли й наситилися й іще окрушинки зібрали... І вже говорили всі, що ще ніколи не було їм так мило й приємно, як того вечора. Потім ми позносили свої речі й упорядкували їх, а по спільній молитві пішли на спочинок — перший раз у законнім домі.

Наступного дня рано збудив нас уже голос монастирського дзвінка. Після молитви ми пішли до церкви на Службу Божу. Від того дня був у нас гарно зложений і заховуваний порядок дня.

Наші батьки приносили нам усе потрібне до життя. Ми також помагали своїм батькам у роботі. Крім батьків також інші люди з Жужеля й Цеблова приносили нам усе потрібне. Про все інше старались о. К. Селецький.

Так розпочали ми нове, тихе й спокійне життя в Згромадженні Сестер Служебниць Пресвятої Непорочної Діви Марії, як перші члени цього нашого дорогого Згромадження.

З пізніших подій так як сьогодні пригадую собі, як то ми, Сестри, говорили собі: "Вже сім років уплило від оснування нашого Згромадження, а ні одна з нас іще не вмерла." Ми від самого початку молилися за ту, що перша впокоїться. Всі питали себе: "Може я?" С. Каліста дістала сухоти й усі були певні, що вона буде перша. Аж тут на диво всім прийшла вістка, що молоденька С. Любина розпрощалася з життям. Кілька місяців пізніше пішла за нею й С. Каліста.

Впр. о. Настоятель Ломницький, ЧСВВ., завжди приготовляв нас до того, що як нас буде більше, то будемо тоді самі провадитися. Будемо мати свою **Старшу,** що зо своєю Радою буде заряджувати всіма домами й Сестрами. Отці будуть тільки давати реколекції й провадити Новіціят. 1902 р. наш комісар і настоятель, що мав їхати до Канади, прислав нам письмо такого змісту:

"Дорогі в Христі Сестри, з сьогоднішнім днем перестаю бути Вашим настоятелем. Наступником моїм, а Вашим настоятелем від сьогодні буде Впр. о. Філяс. Лишаючи Вас, прошу, щоб Ви не забували наук, що в них я Вас завжди виховував. Будьте вдячні Господу Богу за св. покликання, а сумлінні й вірні в заховуванні обітів і правил. Одні одних шануйте й любіться, як невісти Христові й Божі діти. Кожного вашого настоятеля шануйте як заступника Христового. А всіх людей будуйте покорою й побожністю. Не забувайте про мене в своїх молитвах. І просіть найсолодшого Ісуса,щоб заховував мене в своїй ласці до кінця життя й дав мені щасливу смерть. А я зо своєї сторони, як від першої хвилі, коли Бог покликав Вас, так і до самої смерти буду

за Вас памятати при кожній Службі Божій і в щоденних своїх молитвах, щоб Ви були вірні й досконалі тепер, а щасливі навіки.

Поручаю Вас усіх Сладчайшому Серцю Ісуса Христа через руки Пречистої Діви Марії Н.З.

о. Єремія Ломницький, ЧСВВ.

---

26. вересня 1902 року вибрано на Старшу цілого Згромадження Сестер — С. Йосафату, а її дорадницями були отсі: С. Теофіля, С. Євсевія і С. Віталія. Того ж року, як відомо, чотири Сестри поїхали до Канади, а трохи пізніше відчинено дім у Самборі. Дім, що в ньому приміщено Сестер, був власністю "Ризниці."

В Ризниці вдови й сироти-дівчата в робітнях шили церковні ризи (звідси й назва) й тим способом заробляли собі на життя.

Настоятелі "Ризниці", це є священики: Всеч. о. Дмитрик, о. Рабій й о. Хиляк зажадали від наших Сестер, щоб узяли провід у робітнях і магазині, де мірено й видавано матерію та інші речі до робітні. Сестри ходили до "Ризниці" в 8 годині рано, в полудне верталися, потім знов були заняті від 2 — 6 години. В "Ризниці" шили, гаптували, робили квіти. Але цілком не бажали собі Сестри проводити й старшим паням часами звертати увагу за нестаранну роботу. Тим більше, що настоятелі "Ризниці" жадали й застерігали собі, щоб Сестер не міняти. Сестри були там кілька років. роботу поправляли в такий спосіб, що самі виконували її старанно. Пані на це дивилися й собі що раз краще робили. Дуже Сестер полюбили, просили поради, добрих форм, тощо. Настоятелі теж відносилися прихильно. Доказом їх довіря було те, що прислали на просьбу Сестер з Канади матерію на фелони й інші речі, а також кілька соток образців для дітвори. Самі спокійно ждали, поки не вислали їм належитости, що не скоро сталося. А Господь благословив щораз то нові доми відчинялися, прибували нові робітниці Христові. А мені завсіди в думці, що в своєму часі Всевишній узив у Свою всемогучу правицю 9 зерняток пшенички й посіяв на пустій землиці, щоб принесли плоди. Зернятка зростали під проміннями Божого сонця, а дощик скроплював їх. Всевишній дивився з приємністю на ті маленькі билинки та пестив їх Своєю всещедрою правицею. Тими зернятками є 9 перших Сестер нашого дорогого Згромадження, що між ними наймолодша віком була та, що пише ці рядки. Тих 9 Служебниць післав Бог на тверду галицьку, українську землю, щоб зростали для Його слави й чести Небесної Цариці, добра св. Церкви й нашого народу. А Божий сівач сіяв і сіяв... Згромадження наше росло й росло. Праця Сестер поширювалася щораз далі так, що в 1902 році наші настоятелі післали чотири Сестри до Канади, то є: С. Амвросію, С. Таїду, С. Ізидору й С. Емелію. Вони замешкали в провінції Альберті. Потім післали знов 1905 р. С. Атанасію й С. Олексію. Вони осіли в Вінніпеґу, Ман. Також 1911 року прислали С. Елевтерію й дві кандидатки. Того самого року дві Сестри поїхали також до зеленої Бразилії, бо й там не бракувало наших людей. Так розрослося наше Згромадження під опікою Бога й покровом Діви Марії. Сьогодні колосся цеї Божої пшенички колише вітрець на ланах Европи, Канади, Бразилії, Арґентини і на землі Вашинґтона. З малого числа розрослось майже до 1,000 монахинь, що трудяться по всіх закутках землі.

Коли пишу ці стрічки й порівнюю гарний розвій нашого Згромадження з першими початками, що їх пригадую собі досі, коли не завжди було рожево, радію в душі та щиро дякую доброму небесному Отцеві, що поміг мені проживати в ньому від молоденьких моїх літ так щасливо аж досі, коли вже добігає 50 літ від мого вступлення до Згромадження Сестер Служебниць. Я прошу в Його всемогучости ласки витревання в ньому аж до кінця мого життя, а молоде наше покоління закликаю до ревної праці для Божої слави.

Сестра Йосафата Кізлик, СПНДМ.

Згромадження Сестер Служебниць ПНДМ.

◈◈◈

I.

Чудово сяє ділання Божого Провидіння над людством, зокрема ж над нашим українським народом. У тяжких хвилях Господь посилає завжди Свою поміч. Своєю правицею Він керує всіма приключеннями кожного сотворіння, бо добро великого й малого лежить Йому на серці.

— — — — — — — —

Несповна тому пів сотні літ різно жилося нашим людям без своєї влади. Далеко від нас, ген там за океаном, в Західній Україні — Галичині виростав наш народ позбавлений ширших прав під чужим пануванням. Останній потомок нашого княжого роду Юрій II згас 1340 року — отже поверх 600 літ тому — й від тоді українці раз пробували ставати на свої ноги, то знову схиляли голови перед нерідними володарями. Від тих то часів, можна сказати, почавсь такий рух, що наші люди почали кидати свою рідну землю й у інших сторонах шукати кращої долі. Цей рух переселення збільшився особливо останніми десятиліттями, коли не тільки поодиноко, але й із родинами мандрували наші люди в чужі землі.

ЯК ВИГЛЯДАВ У ТИХ ЧАСАХ НАШ СТАРИЙ КРАЙ?

Глянеш бувало тоді на містечка й села, на їхніх мешканців — і що побачиш? Старші зайняті томлячою працею, зажурені старанням про насущний хліб: молодь у школах, варстатах, або таки помагає батькам, іноді від сім — вісім років. А дробина — малі діти . . . От, як діти. Часто полишені самим собі. Ростуть як та дичка в лісі. Не одну шкоду зроблять собі або й іншим, не одного зла навчаться. Немає ангела, щоб явно охороняв їх, деколи нема мами, щоб дбайливо відвертала лихо, бо часто вона зайнята будьто в полі, будь деінде; та й батька не видати, щоб своєю повагою рядив у дитячім царстві. Правда, не все й не всюди воно так було. Багато краще жилося дітворі по містах, та тут беремо на увагу більшість села.

Так у будні. А прийде неділя — свято, мало що краще. Прийдуть навіть потрясаючі дні св. місій. Жадний глибоких наук народ горнеться, слухає, поправляється, та не на довго. Не стало провідників — і слово їх вилітає з тямки. Злий вітер наносить нові враження, поволі студеніє душа й попадає в попередній або й гірший стан. Брак заохоти, прикладу, життєві справи своїм тягарем приглушують спасенний посів сівачів добра.

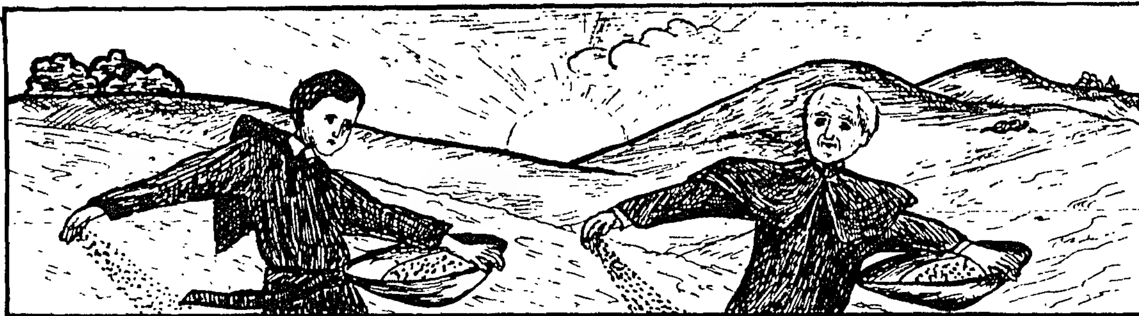
— — — — — — — —

У тім часі Господь покликує до апостольської праці в винограднику нашого бідного народу — Згромадження Сестер Служебниць Пресвятої Непорочної Діви Марії.

Мале в своїх початках, воно, як гірчичне зерно, згодом розрослося в велике дерево, що на своїх вітях — домах під цю пору має багато вибраних осіб із європейської, канадійсько-американської й бразилійської землі.

Наше Згромадження належить до хору чернечих душ, великої родини монаших Чинів, що має 159 мужеських а 776 жіночих Чинів і Згромаджень, разом 835 усіх родів, відданих

Сійся, родися, в Бозі славися...

на послуги святій Церкві.

Основники Згромадження СС. Служебниць — це дві ідеальні душі, що

Впр. о. Е. Ломницький ЧСВВ
основник Згр. СС. Служ. П.Н.Д.М.

наче лелія й рожа сплетені разом у стіп Марії, освічені лагідним сяйвом хреста й трьох зірок.

Впр. о. ЄРЕМІЯ ЛОМНИЦЬКИЙ ЧИНУ СВ. ВАСИЛЯ ВЕЛИКОГО — це перший духовний провідник а:

Всеч. о. КИРИЛО СЕЛЕЦЬКИЙ, декан белзький — це матеріяльний добродій Згромадження й головний співробітник у початках.

Вони тісно злучені одною ідеєю, як євангельські сестри Марія й Марта, що з великою любовою служили Ісусові, кожна на свій лад і одна доповняла другу. Вдячною памяттю згадують їх усі Сестри в день їхніх іменин, а саме:

18. березня — в день св. Кирила архіеп. єрусалимського
1. травня — в день св. пророка Єремії.

В ті дні правиться за них Служба Божа з Панахидою. На їх честь дістають Сестри рекреацію при трапезі.

СІЙБА.

II.

Початки нашого Згромадження тісно звязані з веформою Василянського Чину в 1882 році. Тодішні провідники обнови Чину, а передовсім світлі мужі О. Г. Щепковський і О. А. Бав... пізнавши докладнійше по-

Впр. о. К. Селецький
перший Прокуратор Згромадження СС. Служ.

треби українського народу на релігійному полі, бачили, що відновлений Василянський Чин не матиме змоги сам через себе й безпосередньо впливати успішно на піднесення релігійного духа в усіх верствах і станах суспільности. Окруження й освітній рух між сусідніми народами вказали спосіб, як зарадити недостачі. Згадані Отці в розмові з молодими Василянами вказували нераз на велике та різнородне число Чинів і Законних Згромаджень на Заході, як рівнож і на великі досягнення їх у праці серед народу.

ЗЕРНО КІЛЬЧИТЬСЯ.

Переняті тою ідеєю молоді Василяни з о. Протоігуменом Сарницьким щиро бажали того, щоб думки своїх настоятелів перевести в діло. З такими думками носився особливо о. Єремія Ломницький, ЧСВВ, що заєдно продумував над цим і укладав плани. Одного тільки побоювався: браку матеріяльних засобів. На Василянський Чин не було що числити, бо там таких засобів не було. Треба було хіба улаштувати публичну збірку на таку ціль. А тут знов не мала перепона. У тодішній українській суспільности, не виключаючи й духовних, було ще велике упередження до нових Василян. Щоб у таких умовинах мати якісь певні вигляди на будуче, на збірку, почав він шукати ревного світського священика, що занявсь би матеріяльним боком розпочатого діла. Треба отже було когось, що під його фірмою можна було б розпочати й вести намічене діло. Таким чином можна б скоріше одержати допомогу від духовенства й вірних.

І так у травні — місяці Марії — 1891 року О. Єремія Ломницький, Ч. СВВ, бувши враз з іншими Василянами: О. Висаріоном Куликом, О. Мироном Хмілевським і О. Ігнатієм Тисовським на місії в Жужелі, пізнав блище О. Кирила Селецького й постановив запросити його на співробітника в оснуванні Згромадження СС. Служебниць.

Тим часом Всемогучий Господь приготовляв душі, що мали вступити до нового Згромадження й розширяти Його славу. Подібно, як колись Божественний Спаситель покликав простих рибаків до апостольської дружини, що мала навернути світ, так і тепер кілька дівчат із Жужеля, порушених Божою ласкою, а зокрема місією ОО. Василян, прийшли з простодушним проханням, щоби їм:

"ВКАЗАТИ ДОРОГУ НА ПУСТИНЮ"

О. Ломницький у найближчій розмові з О. Селецьким сказав: "Якще лишитесь в Жужелі (бо мав О. Селецький їхати до Рави), зробите велике діло перед Богом і людьми. Як тут у Вас, так і по інших наших місіях і відпустах приходять дівчата з проханням, щоби їм помогти до прийняття в монастир. Однак тому, що в нас крім Сестер Василянок, що є клявзурові, нема іншого жіночого Згромадження, відсилаємо їх із нічим, через що багато з них вступають до латинських Згромаджень. З огляду на те, як також і з огляду на велику потребу й духовну користь у нашім церковнім житті, заходить конечна й необхідна потреба заложити у нас таке Згромадження як у інших народів.

Нам монахам під цей час через неприхильне відношення до нас загалу нема змоги зреалізувати самим це діло. Тому шукаємо священика—пароха, що відчинив би в своїй парохії дім такого Згромадження. Ви, Всечесніший Отче, одинокий надаєтеся до такого діла. Не маєте ніяких родинних обовязків, а при тім, через свій вік і знане імя, маєте повагу в нашого клиру та загалу."

О. Селецький відповів, що на тім не розуміється, тимбільше, коли ходить про правила й ведення такого Згромадження. І грошей також на те не має.

Та Отець Місіонар не подався.

"Що до самого заложення, правил і провадження такого Згромадження — сказав він — то це вже наша річ й Ви тим не журіться. Ви тільки відчиніть у своїй парохії дім такого Згромадження, а ми вже поведемо ціле діло як треба. Не турбуйтеся також матеріяльними засобами. Маю надію, що такі засоби знайдуться. А сам

Бог допоможе удержати тих, що будуть служити Йому.

Однак з огляду на мою молодість, а в парі з тим може й неопитність у переведенні такого діла, поїдемо обидва до Добромиля й там засягнемо поради в мого настоятеля, Впр. О. Щепковського, бо й так без його дозволу не можу братися до цеї справи. О. Щепковський це людина з багатим досвідом, що в своїм житті зробила вже багато добра, а навіть в Римі вважають його за такого, коли повірили йому таке трудне й відвічальне завдання, як реформа нашого Чину. Як він скаже й позволить мені разом із Вами взятися до такого діла, тоді в імя Боже розпічнемо...."

ЗЕРНО СХОДИТЬ.

Була то гарна хвиля, коли дві ідейні душі спільно взялися до праці. Дня 25. травня 1891 року поїхали вони до Добромиля, до О. Щепковського. Той одобрив предложену гадку й сказав:

"Вірте мені, Всечесні Отці, що доки в своїм обряді не матимете такого Згромадження, всі Ваші труди — чи то парохів, чи місіонарів не принесуть бажаного успіху, бо найважніша й найперша річ у релігійно-моральнім піднесенні народу — то виховання дітей і жіночої молоді. А до того треба законниць."

І стало на тім, що ОО. Василяни піднялись заложити таке Згромадження, а О. Селецький піднявся відчинити перший дім у Жужелі й заопікуватись його матеріяльними справами.

Новіціят рішено відчинити в Кристинополі (близько Жужеля), а покищо один із єромонахів мав їздити раз чи два рази в тижні до Жужеля. Назву Згромадження мали усталити пізнійше, а тепер старалися зложити чимскоріше правила нового Згромадження, що їх треба було для урядових формальностей.

З тим розїхалися згадані Отці. О. Селецький вернувся до Жужеля, купив дім із городом і зайнявся його перебудовою на монашу обитель. Місцеві люди й сусідні двори так щедро помагали, що до половини серпня 1892 року були покінчені важнійші роботи.

Знов О. Ломницький поїхав до свого монастиря у Львові з наміром розглянутися за якою інтеліґентною кандидаткою, щоб її підготовити до ведення першого дому. Кандидатка скоро знайшлася. Була це Михайлина Гордашевська, одна з дівчат, що належали до Братства св. Онуфрія у Львові. Вона вже давнійше просила, щоб допомогти їй вступити до Сестер Василянок. Охоче згодилася вступити до нового Згромадження. Її вислали до Жовкви, щоб там приглянулася законному життю й набрала

поняття про законний дух і карність. Там також вона навчилася різних жіночих робіт. Перебувала в Жовкві від 17 липня до 22 серпня 1892.

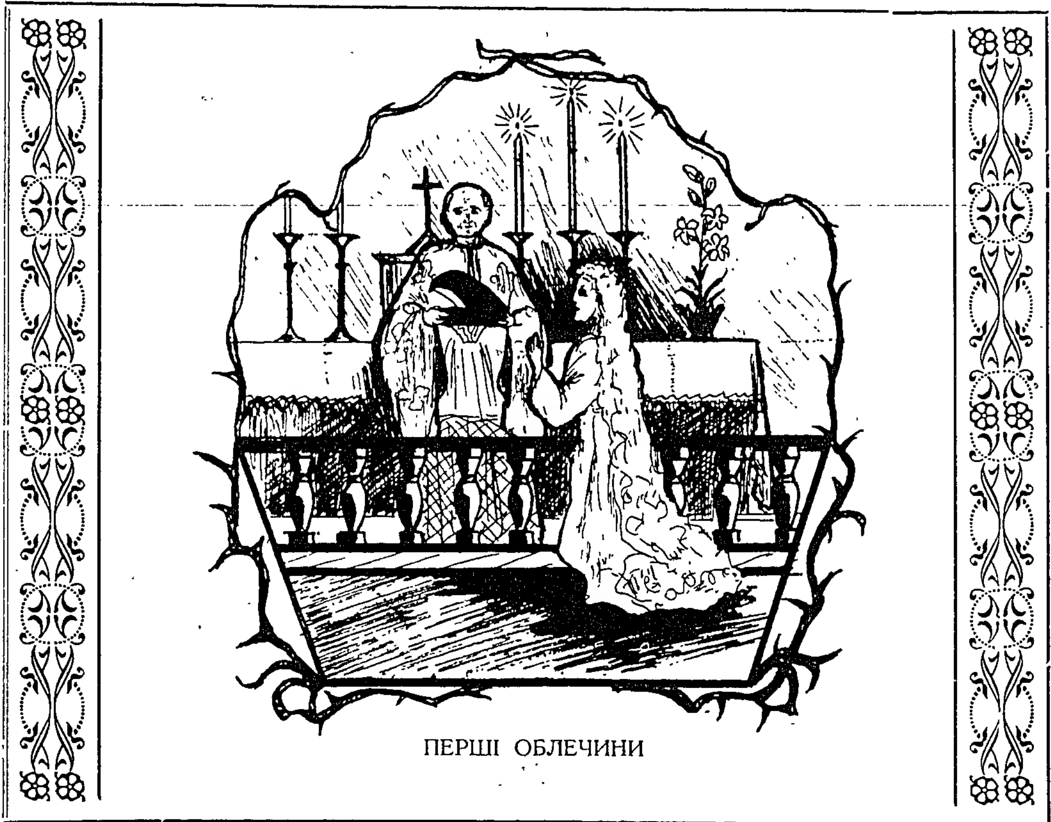
Останню річ, а саме Устави, зладив О. Ломницький дуже скоро й передав їх Митрополичому Ординаріятові у Львові до потвердження. Головнійші точки тих правил щодо проводу були між іншими такі:

а). Ординаріятським духовним Комісарем, а тим самим на разі і настоятелем Сестер, має бути завсіди монах-василянин.

б). Поучення й реколекції для Сестер мають давати монахи.

в). Цілий провід зо сторони Єпископату має бути на разі переданий Митрополичому Ординаріятові, що й сталося за згодою двох прочих єпископів.

Митрополичий Ординаріят письмом з дня 6. мая 1892 року, ч. 452, одобрив: ПЕРШІ УСТАВИ - ПРАВИЛА

ПЕРШІ ОБЛЕЧИНИ

Сестер Служебниць. Ті Устави — перша повага в Законі — були нам дані Божою рукою в місяці Марії Діви, ще заки перші Її діти й служебниці появилися на світі. Що до дозволу зо сторони світської влади, то поставлено вельми трудні вимоги, жадаючи капіталу 40,000 злр., забезпеки удержання для Сестер; в противному разі мали дати відмовну відповідь. Ту важливу справу полагодив корисно для Сестер ґраф Шептицький, рідний батько нашого Митрополита, Їх Ексц. Андрея Шептицького, що на просьбу ОО. Василян вставлявся в тій справі в цісарського намісника ґр. Баденія.

III.

З кожним днем дозрівало розпочате діло. Впр. О. Ломницький й вище згадана кандидатка Михайлина Гордашевська обдумали крій і краску одежі для будучих Сестер. Чи за першим разом їм удалось це, годі сказати. Волею Небесної Неньки було, щоб Її діти, як колись Її найдорожчий Син, носили поєдинчий стрій, що гармонійно йшов би з настроєм простодушної, дитячої душі служебниці Тої, що Перша назвала Себе: "рабинею — слугою Господньою".

ПЕРШІ ОБЛЕЧИНИ.

Була благословенна середа 24 серпня 1892 року. Щось подібне, як колись у раю, де Творець Вселенної благословив наших прабатьків на нове життя й більше ніхто з людей не був приявний на тій параді, тільки святі ангели — так і тепер у василянській церкві св. Онуфрія у Львові відбулися перший раз урочисті облечини першої Служебниці Михайлини, що з того часу стала Сестрою Йосафатою. Радість наповняла серце нової Божої услуги, що мала в життю перейти через огонь і воду всяких проб і досвідів, щоб стати повільним оруддям у Божих руках,

заявити Женихові свого серця правдиву любов обручниці та сповнити діла, що їх Ісус домагався від неї.

Присутні з подивом і пошаною дивилися на струнку стать поважної дівиці, що ціла наче горіла щирим запалом нічого не відмовити Ісусові, йти з Ним усюди — не тільки на Тавор, але й на Голгофту.

Перший дім у Жужелі (нарис).

Того ж дня ввечері виїхала С. Йосафата до Жужеля й тимчасово замешкала в О. Селецького.

Пресолодке Дитятко Ісус народилося в крайнім убожестві в вифлеємськім вертепі, хоч опісля жило й виховувалося в хатині в Єгипті та квітистім містечку Назареті. Подібно першою колискою, де наше дороге Згромадження появилося між людьми, було маленьке сільце Жужель.

ПЕРШИЙ ДЕНЬ ЖИТТЯ НОВОГО ЗГРОМАДЖЕННЯ: 28 СЕРПНЯ 1892.

Надійшов незабутній день: 28 серпня 1892 року — офіціяльний день народин Згромадження Сестер Служебниць.

Недільні дзвони весело гомоніли й звіщали подвійне свято: Успення Пресвятої Богородиці й урочистість посвячення дому для перших Сестер Служебниць.

Після Вечірні, при великім здвизі народу, відбулася та радісна урочистість. При тім були присутні дооколишні сусіди — священики: Впр. О. Ігумен Ф. Радецький, Т. І. з кількома кристинопільськими василянами, щовківський О. Ігумен Козловський з О. М. Хмілевським. Не судив тільки Господь бути на той час в Жужелі О. Ломницькому, що з послуху мусів зараз рано по проповіді виїхати в інше місце.

Після посвячення нового дому спроваджено там С. Йосафату, як настоятельку дому, а з нею шість дівчат-кандидаток з жужельської парохії, а дві з цеблівської. І як у вічних хоромах Пресвяту Тройцю славить девять ангельських хорів, так тут на землі сподобалося Творцеві вибрати девять перших дів, що лелійним вінком окружали б Непорочну Діву, свою Матір і Покровительку...

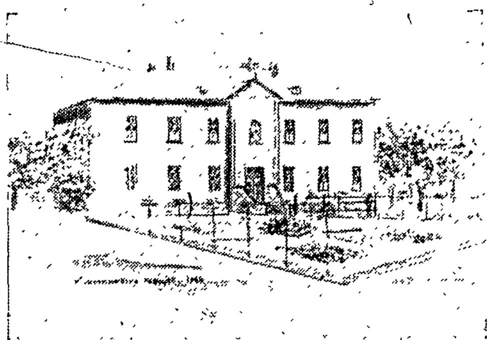
Незабаром вступило до Згромадження більше осіб. Згодом уладжено в добудованій частині дому захоронку для малих дітей. Кілька днів по посвяченні дому приїхав о. Ломницький і дав Сестрам триденні реколекції. Опісля з о. Селецьким вернулися до Кристинополя. Тут умовилися з о. Ігуменом Радецьким, що для духовного проводу Сестер буде виїжджати до Жужеля раз у тиждень один із отців із Кристинополя з духовною наукою й буде їх сповідати й до того призначено з початку о. Малицького; потім їздили оо. Скоробогатий, Мартинюк, Кизима. Крім того мали Сестри призначений час на науку катехизму й біблії, що її подавав о. Селецький. У важних справах мали всі засягати поради в о. Ломницького.

До домашньої настоятельки належало вчити Сестер молитов, церковного співу, ручних робіт, а також обслуги хворих. Не доставало ще особи, що могла б вести захоронку для дітей. Та й тут помогло Боже Провидіння. О. Ломницький по своїм повороті до Львова прийняв до Згромодження рідну сестру С. Йосафати: Анну Гордашевську й поручив їй найперше навчитися вести захоронку для дітей. За старанням о. Василя Навроцького мала вона нагоду ходити до спеціяльної школи, так званої "фреблівки", а також до СС. Феліціянок, що були знані з ведення захоронок у Львові. В короткім часі навчилась Анна Гордашевська потрібних речей, а опісля по вступленню до Новіціяту в Жужелі вела захоронку, що була готова й отворена 15 травня 1893 р.

І загомоніли дитячі голоси в салі, понеслася щира пісня на честь Ісуса й Цариці мая, а на передишках тут і там дзвенів безжурний сміх щасливого, безжурного народу.

ЗЕРНО РОСТЕ

Тепер почала плисти спокійна праця Сестер над людьми. Та показалося, що дім у Жужелі був занадто малий і дуже недогідний до ведення для

Новіціят у Кристинополі.

ОО. Василян із Кристинополя. Тому о. Ломницький уже від самого початку робив заходи, щоб збудувати більший дім — Новіціят — у Кристинополі. В тих стараннях помагав йому о. Сильвестер Кизима, ЧСВВ. Знайдано місце на границях села Клюсова. Воно було тільки 1 кільометер дороги — коло 12 хвилин ходу — віддалене від василянського монастиря. Та чи кому прийшло б на гадку, що тоді там стояло?

Думаємо, що ні. Тому треба сказати.

Там стояла на продаж корчма, трохи далі руїни якоїсь цегольні, ґрунт нерівний, з вибоїнами. Нераз тут, кажучи по-людськи, колись плакали небесні духи, як бачили стільки Божої образи, що там діялася. Та може знайшлася яка Божа душа, що сумувала над тим лихом і просила в Господа помочі. І ось Він вислухав її й там, де перше мав жниво діявол, стала рости слава Господня. Там, де стояли колись єгипетські божки, поселилися нові, духовні пустинниці — СС. Служебниці.

Почалися заходи купна, відбудови, збірки між духовенством і вірними, складки й даровини. Між тих перших добродіїв зачислити належить ОО. Василян, що позичили 1,000 зл. р. а опісля подарували Сестрам той довг, О. Селецького, ґрафиню Потоцьку з Риманова, княгиню Сапіжину з Більча Золотого, паню Мадейську й паню Ковнацьку з Жужеля.

За Божим благословенням під кінець другого року існування 22 липня 1894 р. перенесли Сестри Новіціят з Жужеля до свого матернього дому в Кристинополі, звідки опісля розходилися нові апостолки в різні сторони світу.

О. Ломницький, що від вересня 1894року по волі настоятелів став професором богословія в Кристинополі й провідником Сестер, ревно провадив далі зачате діло. Не щадив ні сил, ні праці, та ввесь час поза професурою рано й по обіді навчав, давав вказівки, що до всяких подробиць та старався навчити Сестер усього, що їм було потрібне. Він вистарався, що деякі Сестри навчилися в лічниці СС. Йосифіток у Львові, як ходити біля хворих, а опісля навчили того молодших Сестер. Помагав також о. Селецькому ладнати фінансовий бік Згромадження.

В тім часі нове Згромадження стало досить голосне. До нього зголошувались щораз то нові кандидатки, а парохи почали просити, щоб у їх парохіях поселювалися Сестри та працювали по своїх правилах. І так повстали тоді доми Сестер у Самолусках, Циганах та Тернополі.

По милих, веселих днях безжурного життя, мусіли Сестри перейти згодом, час проби, що тревала досить довго. Багато молитов і сліз полинуло перед престіл Всемогучого. Завдяки Божій ласці вийшли Сестри ціло з досвіду. То був знак, як говорили деякі, що це Боже діло, що не згине марно.

В 1897 році о. Селецький перестав займатися Сестрами й уже не був їх прокуратором, тільки ті ОО. Василяни, що були ординаріятськими Комісарями.

Слід замітити, що 26 вересня, 1902 року вибрано на першу Старшу (в теперішнім значенні — Провінціяльну)

Згромадження С. Йосафату Гордашевську. З того часу ОО. Комісарі перестали бути Настоятелями, а були тільки прокураторами й ординаріятськими візитаторами. Того ж року і в двох наступних, на місці дотеперішнього старого дому в Кристинополі,

поставили Сестри новий, поверховий дім, що й досі стоїть та є школою духовного життя, де постійно до вибуху теперішньої війни перебувало поверх 50 новичок і кандидаток.

Цей дім збудовано з краєвих збірок, що їх улаштовували Сестри. Крім того зібрали досить жертв на ту ціль ОО. Василяни під час місій.

Кількалітній досвід показав, що первісні устави невистарчаючі. Цьому зарадити постановив о. Арсеній Лозинський ЧСВВ. Він уложив нові, обширніші та точніші Устави, згідно з римськими нормами, що означують точно, як мають бути уладжені законні Згромадження. Ті Устави прийняла Загальна Рада Сестер 22 квітня 1907 р.

Їх затвердили всі три Єпископські Ординаріяти. Щоб знов ті устави могли бути затверджені Апостольським Престолом, справляли їх далі та доповнювали згідно з Канонічним Правом.

Ось тут подамо вийняток з тих других Уставів, а саме:

РІШЕННЯ

Загальної Ради СС. Сл. ПДМНЗ. у Львові 20—22 квітня 1907 р.

2. Загальна Рада приймає як знак свого згромадження букву "М", з хрестом на горі, а зірками по боках. Хрест визначає, що Сестри йдуть за Ісусом, беруть охоче на себе всі хрести й бачать у хресті своє щастя й славу.

Буква "М" означає, що Сестри є Служебницями й дітьми Марії Діви Непорочно Зачатої.

Три зірки означають три законні обіти, як також три богословські чесноти, три головні чесноти, що ними Сестри повинні передовсім відзначатися, це є: тихість, покора й сестринна любов, а вкінці три головні праці Сестер: ведення захоронок, обслугу хворих і дбалість про красу Божого Дому.

3. Загальна Рада приймає, як гасло свого Згромадження слова: СЛАВА БОГУ, НАМ МИР. Тим окажуть Сестри, що в цілім своїм житті шукають тільки Божої слави, а для себе й усіх людей мира: мира з Богом, мира з ближніми, мира в нутрі серця.

4. Загальна рада ухвалює, щоб Сестри не вживали між собою ніяких титулів, на ковертах листу пишуть: СС. Служебниці... або Сестра Н. Н. Служебниця... а в середині листу: Дорога в Христі Сестро.

5. Загальна Рада посвятила ціле своє Згромадження Пресвятому Серцю Ісусовому, Непорочно Зачатій Діві Марії, св. Йосифові й усім своїм покровителям та постановляє, щоб молитву посвяти проказували Сестри по всіх домах кожної неділі й свята по обіді на посіщенню Найсв. Тайн.

IV.

ВЕЛИКИЙ РОЗВІЙ ЗГРОМАДЖЕННЯ

За особливішим Божим благословенням наше Згромадження перемінилося з дрібного зерна в велике дерево. Найбільший зріст і щораз то численніші законні покликання завважується від 1902—1932 р. Воно поширилося поза межі Галичини й має три Провінції:

І так: із Західньої України виїхали Сестри по десяти роках свого заснування — 30 жовтня,

до Канади а від 1 листопада 1902 р. почали там працю.

до Бразилії — 11 квітня 1911 р.

до Югославії — 1 жовтня 1915 р.

в Карпатську Україну заїхали 10 вересня 1928.

Щира праця Сестер та гарний розвій Зґромадження причинився до того, що Святіший Отець видав рішення вибрати Головну, Ґенеральну Настоятельку для кращого ведення праці цілого зґромадження. Вона перебувала стало у Львові.

Заки це сталося, знов доступили Сестри нового доказу любови Божого Провидіння. А ним було потвердження Уставів Апостольською Столицею.

Треба нам знати, що, згідно з практикою св. Церкви, новозаложені чернечі Зґромадження довгий час у всім залежні від місцевого Ординарія, єпископа єпархії.

Якщо в цім часі Зґромадження успішно розвивається, дістає на поручення церковних властей "ПОХВАЛЬНИЙ ДЕКРЕТ" від Святішого Вітця й тим часом стає Зґромадженням "ПАПСЬКОГО ПРАВА", цебто Зґромадженням, що хоч і далі залежить від місцевого Ординарія в багатьох справах, однак уже не в усіх (бо від того часу рішає про них сам Ап. Престіл) і крім того Зґромадження дістає більшу самоуправу.

Дуже великим успіхом для Зґромадження є декрет Ап. Престолу, що ним Він одобрює Зґромадження й потверджує його Устави. Це одобрення видає Він звичайно на якийсь час, здебільша на сім років, а опісля, перевівши в них конечні зміни, уже на стало.

І саме в декреті св. Конґреґації для Східньої Церкви число: 771/29 міститься одобрення Зґромадження СС. Служебниць ПНДМ. та передостаннє потвердження його Уставів. Декрет той видано навіть без попереднього похвального декрету, тому це велика ласка для Зґромадження й дуже великий крок вперед в історії Зґромадження.

Нові Устави уложені на основі попередніх Уставів і на основі канонічного права. Деякі місця взяті таки

з канонічного права. Ті устави справляли: Преосв. Єп. Григорій Хомишин, о. Іван Вишошевич ЧСВВ., о. Йосиф Схрайхерс, ЧНІ. Апостольський Комісар і Візитатор СС. Служебниць.

Ті Устави прийняли Сестри і внесли прохання до Апостольської Столиці про потвердження їх. Щиро молилися Сестри про цю ласку. І на превелике диво всім, навіть там у Римі, ми, з милосердя Божого, діждалися скорого потвердження їх. Ще молоде, бо ледве 40-літнє Зґромадження доступило тої чести, що рішенням св. Конґреґації для Східньої Церкви, з дня 27 липня 1932 р., число 771 — Апостольський Престіл потвердив Устави Зґромадження на сім років для досвіду, а саме Зґромадження запропонувала св. Столиця на завжди. Це дійсно велика ласка. Деякі Чини-Закони не кілька, як ми не цілих три роки, але кількадесять літ ждуть, поки найвища повага Церкви потвердить їхні Устави.

Сам Святіший Отець сказав до нашої Ґенеральної С. Настоятельки, що наші Устави дуже гарні, треба ще тільки святих Сестер. То було в Римі, 1933 р., як із нагоди СВЯТОГО

Загальна Рада Сестер, що відбулась у Львові 4. липня, 1934 р.

ЮВІЛЕЙНОГО РОКУ наша Влада складала чолобитню Христовому Намісникові.

І наче на вічну памятку того часу кожна Сестра дістала св. Устави, що були печатані того ж таки 1933 року в Жовкві (Зах. Україні) в друкарні ОО. Василян.

V.

ҐЕНЕРАЛЬНА РАДА

Загальна Рада Сестер відбулася 4 липня 1934 року.В ній взяло участь 18 Сестер: 11 з Галичини, 4 з Канади, 2 з Бразилії, 1 з Італії.

Головною настоятелькою для цілого Згромадження вибрано тоді Сестру Вероніку Ґарґіль, із осідком у Львові. Крім того 4 СС. Дорадниці, С. Скарбничка-Справничка і С. Секретарка входять у склад Головної Управи.

В найближчих місяцях приступлено до провінціяльних виборів. То вже наче доповнило повнолітність у розвою Згромадження. Виразно бачимо три Провінції:

1. Під Покровом Сострадання Божої Матери — в Европі,

що повстала 28 серпня 1892 р. і з початком 1938 мала 92 доми, 446 Сестер, по обітах і 48 новичок.

С. Андрея Дубик, Провінціяльна Настоятелька, з осідком у Станиславові.

2. Під Покровом Христа-Царя — в Канаді,

що повстала 1 листопада 1902 року й з початком 1938 р. мала 15 домів, 99 Сестер по обітах і 20 новичок. Тут належать також 4 доми і 16 Сестер у Зединених Державах Північної Америки.

С. Єлисавета Кассиян, Провінціна Настоятелька, з осідком в Едмонтоні.

3. Під Покровом св. Архангела Михаїла — в Бразилії,

що повстала 11 квітня 1911 р. і з початком 1938 р. мала 13 домів, 67 Сестер по обітах і 15 Новичок.

С. Анатолія Боднар, Провінціяльна Настоятелька, з осідком в Прудентополі.

Ґенеральний Заряд Згромадження Сестер Служебниць ПНДМ.

ЗАКІНЧЕННЯ

Під цю пору неможливо подати докладнішого стану Згромадження, бо воєнна завірюха перервала всякі взаємини з европейською провінцією. Досить буде згадати, що з початком 1938 року Згромадження було не тільки в Галичині, але мало свої доми в Карпатській Україні, Югославії, Римі, Канаді, Злучених Державах і Бразилії.

Усі Сестри, де вони не були б, мають таку саму ціль, а саме: Стараються про Божу славу й власну досконалість та спасення своєї душі, заховуючи три обіти: вбожества, чистоти й послуху, згідно з Уставами. Це є загальна ціль, як то ясно означує перше правило св. Уставів. Другорядна й особлива ціль Згромадження є пильно брати участь у покірній праці на славу Божу й для спасення ближніх: виховуючи дітей обидвох полів у захоронках, приймаючи до своїх домів на виховання дівчат-сиріт а навіть і сиріт-хлопців нижче 10 літ, ведучи народні школи, обслугуючи та старіючися про охарність і красу церков.

І дійсно, Сестри словом, прикладом і працею навчають не тільки тих найменших вибранців Христового Серця — діток, почавши від 3 року життя, але й старших.

От у 1938 році мали Сестри у 77 місцевостях дитячі захоронки, а в них 3,889 до 4,219 дітей.

Крім того мали в тім році у 17 сирітських домах 424 сирітки, що їм давали виховання й науку.

А таких шкіл із правом прилюдности й державними свідоцтвами мали Сестри 14 із 1,489 учнями й ученицями. Додати належить ще 12 дівочих інтернатів та робітні шиття, крою, мистецьких вишивок, а в 11 домах курси куховарства.

У шкільному році Сестри ведуть також вечірні школи, рідні школи, а в вакаційнім часі катехитичні курси по кольоніях, як це бачимо на емі-

Три Провінції Сестер Служебниць ПНДМ.

грації. Понадто гуртують вони молодь у різні товариства як: Марійські Дружини, Діти Марії, Евхаристійні Союзи, Спортові Клюби. Цим чином приготовляють духову ниву під засів небесного зерна, що його щедрою рукою сіють священики.

Хворі й немічні мають теж прибіжище в лічницях і домах приютів для старців. Перші нераз не тільки тіло, але й душу спасли від вічної смерти. Ось пр.: в 1939 році в мондерськім шпиталі було 605 хворих із 101 операціями. Деякі тут понаверталися, інші поправили неважні шлюби. Знов, де нема своїх лічниць, там Сестри обслуговують хворих по їхніх домах і це звичайно найбідніших.

Ведуть Сестри також майже всі кухні богословських семінарів: у Львові, Станиславові, Перемишлі, Римі, Вашинґтоні.

В цім році золотого ювілею Сестри Служебниці радіють і особливим способом прославляють Бога за те, що дозволив членам їхнього Згромадження пятдесят літ трудитися для Божої слави, своєї святости й добра українського народу по обидвох боках океану.

В Галицькій Землі

КОРОТКИЙ НАЧЕРК РОЗВОЮ Й ПРАЦІ СЕСТЕР СЛУЖЕБНИЦЬ ПРОВІНЦІЇ СОСТРАДАННЯ ПРЕСВЯТОЇ БОГОМАТЕРІ

1892 рік:

24 серпня — ЛЬВІВ: Перші облечини.

28 серпня — ЖУЖЕЛЬ (Перемиська Епархія): Посвячення першого дому. Настоятелька й 8 Сестер:

1993 рік:

27 серпня — ЖУЖЕЛЬ: захоронка — 70 дітей. Хворих 6 — 15 денно.

1894 рік:

14 червня — САМОЛУСКИ (Станиславівська єпархія): захоронка 50 — 70 дітей.

16 липня — КРИСТИНОПІЛЬ (П. Е.): новіціят — робітня церковних риз, шиття, штучних квітів, доходяча захоронка, опіка над хворими.

1895 рік:

25 травня—ПЕРЕГІНСЬКО (Львівська Епархія): захоронка 60 — 80 дітей, хворих 3 — 8 денно.

25 травня—ЦИГАНИ (С.Е.): захоронка — 60 дітей. Хворих 6 — 9 денно.

21 липня — ТЕРНОПІЛЬ: сирітський захист — 38 дітей, захоронка — 40 дітей (Л.Е.).

1897 рік:

20 грудня — КРИЛОС (Л.Е.): захоронка 50 — 80 дітей. Хворих 40 — 60 місячно.

1898 рік:

2 травня — ЖОВКВА (П.Е.): захоронка — 70 дітей. Хворих 6 — 15 денно.

30 липня — ЛАНІВЦІ (С.Е.): захоронка — 55 дітей.

16. серпня — СІЛЕЦЬ БЕЛЗЬКИЙ (П. Е.): захоронка 50 — 70 дітей. Хворих 5 — 8 денно.

27 серпня — ПЕЧЕНІЖИН (С. Е.): захоронка — 50 дітей. Хворих 4 — 8 денно.

11 листопада — ГЛИНЯНИ (Л. Е.): захоронка — 55 дітей.

2 грудня — ДОБРОМИЛЬ (П.Е.): захоронка 40 — 55 дітей.

1899 рік:

1 жовтня — ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 39 (Л. Е.): СС. ведуть кухню й домашню господарку духовного семінара.

1900 рік:

12. серпня — ТРУСКАВЕЦЬ (П. Е.): захоронка — 50 дітей. При домі пансіон для лікуванців.

1901 рік:

28 серпня — БІЛЬЧЕ ЗОЛОТЕ (С. Е.): захоронка для дітей. Хворих 20 — 30 денно.

1902 рік:

10 травня — ВЕТЛИН (П.Е.): захоронка 40 — 65 дітей.

1903 рік:

14 травня — САМБІР (П.Е.): захоронка — 50 дітей. Робітня церковних риз.

1904 рік:

4 березня — СТРИЙ (Л.Е.): захоронка 40 — 60 дітей.

28 травня — СТАНИСЛАВІВ, ПЕРАЦЬКОГО 11 (С.Е.): СС. провадять кухню для при духовнім семинарі. Робітня церковних риз і гафтів.

1905 рік:

12 травня — ГОРОДЕНКА, ФІЛЬВАРКОВИЙ КУТ (С.Е.): захоронка— 50 дітей, захист — 12 сиріт.

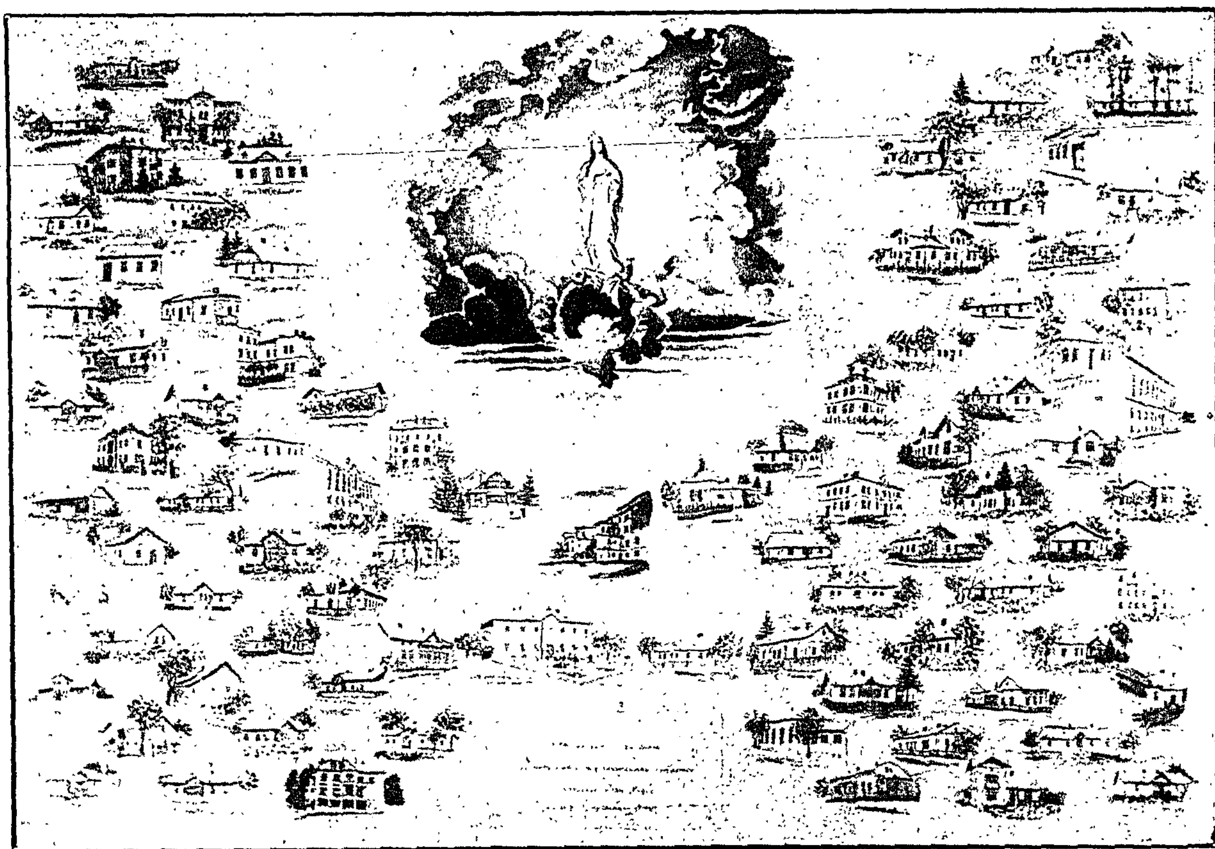
1906 рік:

28 червня — ЩЕПЯТИН (П.Е.): захоронка — 60 дітей. МИКУЛИЧИН (С.Е.): захоронка і пансіон для дітей.

1907 рік:

10 жовтня — БЕРЕЖАНИ (Л.Е.): сирітський захист — 30 дітей, виховний інтернат, дитячий садок — 50 дітей.

Доми Сестер Служебниць ПНДМ. европейської Провінції Сострадання Богоматері.

1908 рік:

10 червня — ПРИЛБИЧІ (П.Е.): захоронка — 60 дітей, хворих 5 денно.

7 серпня — КОЛОМИЯ (С.Е.): в одній захоронці — 35 дітей, у другій — 80 дітей, крім того — 30 сиріт. При домі робітня церковних риз.

1 жовтня — ГУМЕНЕЦЬ (Л.Е.): захоронка — 50 дітей.

1909 рік:

1 травня — ДЕВЯТНИКИ (Л.Е.): захоронка — 50 дітей.

9 жовтня — БОРЩІВ (С.Е.): захоронка — 50 дітей. 7-клясова вселюдно школа — 190 дітей.

1910 рік:

1 вересня — ЯРОСЛАВ (П.Е.): захоронка — 40 дітей, а на передмістю, літом — 80 дітей.

1911 рік:

4 квітня — ЗАЛІЩИКИ (С.Е.): захоронка — 40 дітей, сиріт — 6.

9 червня — БУЧАЧ (С.Е.): захоронка — 40 дітей. При домі робітня крою й шиття, церковних риз і трикотарських виробів.

4 вересня — УГЕРЦІ ВИНЯВСЬКІ (П.Е.): захоронка 60 — 80 дітей.

15 листопада — БОРИСЛАВ (П.Е.): концесійна трирічна школа крою й шиття та ручних робіт, учениць — 65. У захоронці 50 — 80 дітей. В сирітськім захисті — 42 дітей.

1912 рік:

3 грудня — ГОРОДОК ЯГАЙЛОНСЬКИЙ (Л.Е.): сирітський захист — 22 дітей. В захоронці — 40 дітей.

1913 рік:

20 листопада — СТАРИЙ САМБІР (П.Е.): захоронка 40 — 50 дітей. При

Дім у Трускавці. Пансіон для лікуванців.

домі робітня церковних риз і мистецьких вишивок.

1915 рік:

7 травня — СТАНИСЛАВІВ, КАЗИМИРСЬКА 94 (С.Е.): захоронка — 40 дітей, у захисті — 18 дітей. При домі робітня дамських одягів і білизни.

1 жовтня — КУЦУРА БАЧКА, ЮГОСЛАВІЯ: Державна захоронка — 90 дітей, церковний спів із жінками.

14 листопада — ПЕРЕМИШЛЬ БАШТОВА 13 (П.Е.): СС. провадять заряд кухні духовного семінара.

1917 рік:

26 квітня — КАМІНКА СТРУМІЛОВА (Л.Е.): сирітський захист — 27 дітей. Дитячий садок — 48 дітей.

6 червня — ПЕРЕМИШЛЬ БОЛОННЯ (П.Е.): захоронка 40 — 50 дітей. ПЕРЕМИШЛЬ ЗАСЯННЯ (П.Е.): вселюдна школа — 299 дітей.

29 вересня — СТАНИСЛАВІВ, КНІГИНИН (С.Е.): захоронка — 40 дітей.

1918 рік:

9 квітня — СНЯТИН (С.Е.): захист — 25 дітей, в захоронці — 55 дітей. В інтернаті на вихованні — 8 панночок.

15 червня — ГЛУБІЧОК (С.Е.): 6-клясова вселюдна школа — 160 дітей.

6 листопада — ВОЛЯНКА (П.Е.): захоронка 40 — 60 дітей.

1919 рік:

2 вересня — КАЛУШ (Л.Е.): сирітський захист — 27 дітей, у захоронці — 37 дітей.

1921 рік:

24 березня — ЗОЛОЧІВ (Л.Е.): захоронка — 55 дітей.

11 квітня — ПОМОРЯНИ (Л.Е.): захоронка 40 — 60 дітей.

22 вересня — ЛЮБЕЛЯ (П.Е.): захоронка — 50 дітей. Хворих 4 — 8 денно.

1922 рік:

24 квітня — БОЛЕХІВ (Л.Е.): сирітський захист — 35 дітей. В діточім садку — 47 дітей. СС. провадять Марійський Кружок, що має — 65 членів.

1923 рік:

12 травня — НОВОСІЛКА КОЛО ПІДГАЄЦЬ (Л.Е.): Захоронка 60 — 80 дітей. СС. ведуть робітню шиття і крою — 13 дівчат, курси куховарства — 18 дівчат.

НОВОСІЛКИ ДІДИНСЬКІ ? (П.Е.): сирітський захист — 30 хлопців.

1924 рік:

30 серпня—ЛЬВІВ, ІНСТИТУТ СВ. ЙОСАФАТА: СС. провадять кухню інституту.

Дім у Микуличині. Санаторія і пансіон для гостей.

1925 рік:

27 березня — ГРАБОВЕЦЬ (С.Е.): захоронка — 50 дітей.

9 травня — СКЛО (П.Е.): захоронка — 55 дітей.

29 грудня — БЕЛЗ, захоронка, 50 дітей.

1926 рік:

9 травня — ГОРОДЕНКА, ГЛОВАЦЬКОГО (С.Е.): захоронка — 50 дітей.

1927 рік:

22 березня — КОРОЛІВКА (С.Е.): захоронка — 50 дітей.

11 квітня — ТИСЬМЕННИЦЯ (С. Е.): захоронка — 50 дітей.

2 травня — УГНІВ (П.Е.): захоронка 40 — 50 дітей.

17 вересня — РУСЬКИЙ КЕРЕСТУР, ЮГОСЛАВІЯ: При домі СС. є більша богослужебна каплиця, де люди сходяться на молитви, хресту дорогу, вервицю, духовне читання.

30 вересня — ДЕЛЯТИН: Захоронка — 40 дітей.

13 жовтня — МОСТИ ВЕЛИКІ (П. Е.): захоронка — 40 дітей.

1928 рік:

31 травня — ГРИНІВЦІ (С.Е.): захоронка — 50 дітей.

14 серпня — РАВА РУСЬКА (П. Е.): захоронка — 45 дітей.

10 вересня — ПРЯШІВ, ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА: новіціят для кандидаток чехословацьких громадянок, сирітський захист — 36 дітей і приют для старців.

1929 рік:

25 квітня — НАДВІРНА (С.Е.): захоронка 60 — 80 дітей.

15 квітня — БІРЧА (П.Е.): захоронка 40 — 50 дітей.

1 вересня ЛІМНА (П.Е.): захоронка — 50 дітей, хорих 5 — 10 денно.

1930 рік:

17 липня — КРАКОВЕЦЬ (П.Е.): захоронка — 40 дітей, спів з дівчатами.

28 жовтня — ТАРТАКІВ (П.Е.): захоронка — 60 дітей. Хворих 3 — 6 денно.

5 грудня — БОГОРОДЧАНИ (С. Е.): захоронка — 50 дітей.

1931 рік:

21 березня — РОГАТИН (Л.Е.): СС. ведуть кухню малого семінара.

1932 рік:

31 березня — ТУРКА (П.Е.): сирітський захист — 15 дітей, у захоронці — 40 дітей.

29 травня — ЗАБОЛОТІВ (С.Е.): захоронка — 45 дітей.

14 липня — СОКИРИНЦІ (С.Е.): захоронка — 60 дітей. Хворих 4 — 8 денно. В захоронці з людьми СС.

відбувають хрестну дорогу, вервицю, духовне читання.

18 серпня — СОКАЛЬ (П.Е.): захоронка 40 — 50 дітей.

3 веесня — РИМ, ПАПСЬКИЙ СЕМІНАР СВ. ЙОСАФАТА: Сестри ведуть кухню й робітню семінара.

7 листопада — КОСІВ ГУЦУЛЬСЬКИЙ (С.Е.): в захисті — 27 дітей, у захоронці — 40 дітей.

14 грудня — ДОРОЖІВ (П.Е.): захоронка 40 — 60 дітей.

1933 рік

19 вересня — УСТРИКИ ДОЛІШНІ (П.Е.): захоронка — 50 дітей.

1934 рік:

3 травня — ЖЕҐЕСТІВ (П.Е.): СС. ведуть пансіон для гостей.

1935 рік:

4 березня — ЯКТОРІВ (Л.Е.): СС. ведуть господарку в користь духовного семінара.

5 листопада — ЗБАРАЖ (Л.Е): захоронка — 52 дітей, також робітня крою й шиття.

20 листопада — АНДРЕЇВКА, ЛЬВІВ XIV ФІЛЬВАРОК (Л.Е.): СС. ведуть економічну працю в користь духовного семінара.

5 листопада — ГРЕБЕННЕ (П.Е.): захоронка 40 — 60 дітей. Хворих 3 — 8 денно.

1936 рік:

26 червня — ТЕРЕБОВЛЯ (Л.Е.): захоронка — 50 дітей. На вихованні в СС. 15 дівчат.

3 серпня — СОЛОТВИНА (С.Е.): захоронка — 60 дітей.

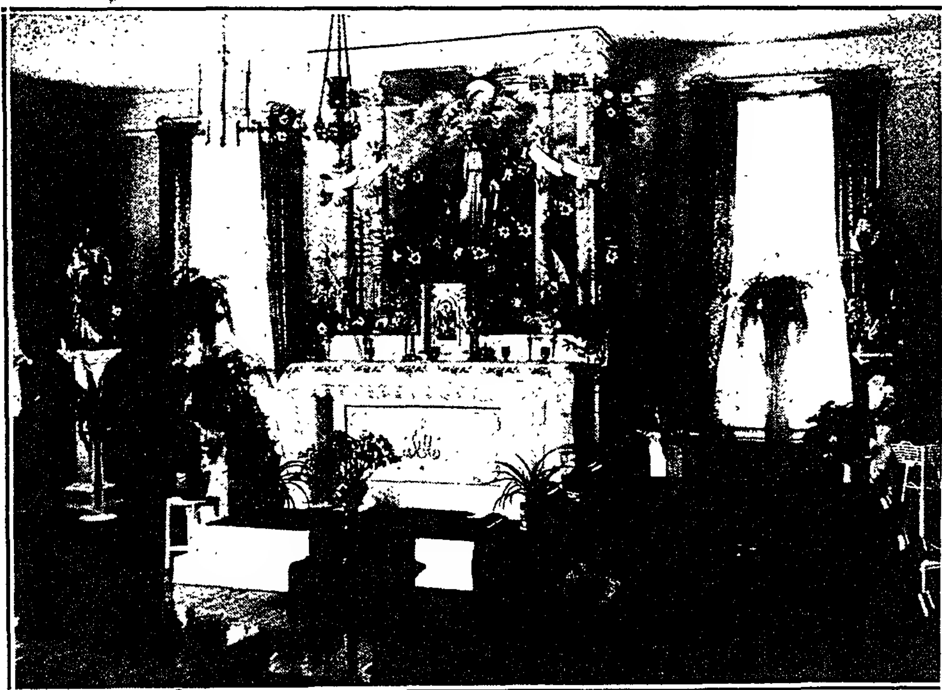
26 вересня — МОНАСТИРИСЬКА (С.Е.): захоронка — 50 дітей. При домі є робітня шиття й крою та церковних риз.

28 вересня — СТАНИСЛАВІВ, ІНСТИТУТ СВ. ЙОСАФАТА (С.Е.): СС. ведуть кухню інституту.

1937 рік:

22 серпня — МИХАЙЛІВЦІ (ЕП. МУКАЧІВСЬКА) ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА: СС. ведуть захоронку й опікуються хворими.

З початком 1938 року нова війна перервала взаємини зо Старим Краєм. Яка доля стрінула поодинокі станиці — знатимемо докладно аж по війні.

Каплиця при школі св. о. Николая в Вінніпеґу.

о. Др. Василь Кушнір.

У Пятдесятліття

ОСНУВАННЯ ЗГРОМАДЖЕННЯ СЕСТЕР СЛУЖЕБНИЦЬ

ПРЕСВЯТОЇ НЕПОРОЧНОЇ ДІВИ МАРІЇ

◈◈◈

БОЖА ЕКОНОМІЯ ВІДКУПЛЕННЯ

Дивним і незглибимим є ділання Господнього Провидіння в історії людства. Коли треба було відкупити від гріха людський рід, Друга Особа Божа прибирає природу чоловіка, приходить на світ із Невісти Марії, родиться в убогім вертепі, перебуває через тридцять літ в укриттю, а потім ділає в правдиво Божий спосіб із відвічними наслідками для всіх людей, для всіх поколінь. Певно Христос Спаситель міг прийти на світ в інший спосіб. Міг одного дня появитися як Цар слави серед степів Мертвого Моря, міг явитися несподівано в повнім блиску в святині Єрусалиму. Однак так не сталося.

Для поширення своєї Церкви міг Христос вибрати найвизначніших і наймудріших людей свого часу. Однак і тут так не сталося. До цього великого діла Христос вибирає звичайних, простих рибаків, майже неграмотних, щоб вони проповідували Його євангеліє по всій землі, для всіх народів. Ціль надзвичайно висока й свята, а люди покликані до цього уломні й слабі, що, здається, ніяк не доростали до великого завдання. Та не зважаючи на те, Христова Церква, через проповідування апостолів-рибаків, вже за першого покоління по Христі розростається як це кріслате дерево, що в ньому знаходять свій захист усі народи тодішнього й теперішнього світа. Це дійсно Божа економія відкуплення людства.

В тих дивних рамцях Божої економії відкуплення людства ми стрічаємо у змінних часах незмінну Христову Церкву, що працює між різними народами для їхнього вічного спасення й дочасного щастя й добра. Христова Церква вже від самих своїх початків, у своїй місійній праці між різними народами, покликає до життя в незмінний спосіб накращих молодців і дівиць у їхніх монаших чинах та законних згромадженнях, щоб вони, серед молитви, праці й жертви, між своїм народом, служили для більшої слави Христа, Церкви й народу.

І наш український народ під тим оглядом не зістав упосліdженим. І на наших землях у Христовій Церкві Боже Провидіння покликало до життя в надзвичайний спосіб тих вибраних молодців і дівиць, у їх монаших чинах і законних згромадженнях, щоб вони, серед молитви, праці й жертви, постійно несли євангеліє Христа в серця нашого народу. Пятдесятлітній ювілей Сестер Служебниць П.Н.Д.М. є одним із численних доказів особливішого ділання Божого Провидіння в історії нашого життя.

ДИВНІ ПОЧАТКИ

Початки Згромадження Сестер Служебниць П.Н.Д.М. є дивні, може аж надто дивні, як ніодної іншої релігійної організації ні, між нашим, ні між іншими народами. О. Кирило Селецький, парох Жужеля, в Галичині, купує стару корчму й у ній думає примістити дівчат своєї парохії, щоб там навчилися хатньої роботи й підготовлялися як слід до родинного життя. Хто знав о. К. Селецького, пароха Жужеля, знав його як людину щиру, жертволюбну, віддану всеціло Христовій Церкві й справі свого українського народу. На перший погляд здається, що він намічує тільки звичайну, хоч дуже реальну ціль для своєї парохії. Однак ідея його шляхетного серця йшла багато далі. Він знав, що такий стан, що був у його парохії, був також і в інших наших громадах, а може ще гірший. Він бачив, як заломання християнської родини поступає скорим кроком, він бачив корчму, як джерело усякого релігійного й суспільного зла, не тільки у своїй парохії, але всюди інде. Де була корчма, там був неминучий занепад релігійного життя, там не було чесних, шляхетних зусиль людської праці, там не було свідомости й жертви. Наслідком того цілий народ терпів у неволі родини, громади й парохії, наслідком того цілий народ терпів в неволі зла й у неволі сусідів. Такий стан речей не міг далі існувати. Тому треба було положити конечно кінець. І він почав від своєї парохії. Він вірив, що доцільне й відповідне християнське виховання жіноцтва може змінити справу за один день, може започаткувати нову еру, нову добу в його власній парохії, а може і в інших. Ідея, що томила о. К. Селецького цілими літами, знайшла повне розуміння й зміст в особі о. Єремії Ломницького, ЧСВВ.

О. Єремія Ломницький, це людина небуденного ума й шляхетности серця. При першій стрічі з ідеєю о. К. Селецького повстав у нього відразу цілий образ Законного Згромадження Дівиць під Покровом Пречистої Діви Марії. Він знав, що від самого початку християнства Католицька Церква, відносно жіноцтва, вступила на цілком нові, дотепер незнані дороги та осягнула з віками нечувані успіхи. Він знав, що Христос Спаситель не перейшов тільки коло жіночого світа, але задержався біля нього та вислухав усіх його наболілих питань, а через те взяв на себе відповідальність позитивної розвязки тої нелегкої проблеми. Він знав також і те, що Христос при стрічі з жіночим світом показався відразу не тільки тим, що має силу з небес, але, що більше, Він показався тим, що може двигнути кожне покірне жіноче серце до висоти небес. В цей спосіб парохіяльна ідея о. К. Селецького в бистрому умі о. Єремії одержує ясну форму: законного згромадження дівиць, згромадження, що має ділати не тільки над уздоровленням відносин в одній парохії, але в молитві, праці й жертві має працювати в цілій Церковній Галицькій Області, а коли зайде потреба, й усюди там, де Українська Католицька Церква буде сповняти свою євангельську місію в лоні народу.

Від тоді о. Є. Ломницький вже не спочав. Ідея нового згромадження була для нього надто жива. Вона виповняла всі його думки й мрії його життя. Він начеркнув короткий правильник життя для майбутньої ґенерації. На Успення 1892 року посвячено в Жужелі перероблений дім для вжитку згромадження, а перша настоятелька дому С. Йосафата ввела до цього дому вісім перших Сестер, з Жужеля й Цеблова. Праця пішла скоро й успішно. При домі повстала вкоротці Дитяча Захоронка. Мрія о. К. Селецького була сповнена відносно його парохії, та життева сила Згромадження промощувала собі постійно дорогу, майже рівночасно, у всіх грьох дієцезіях нашої Галицької Землі, в Канаді та Полудневій Америці. До 1932 року Згромадження СС. Служебниць поширило свою працю всюди, де замешкали наші українці католики, де ділала наша Українська Католицька Церква. І всюди цей самий поступ. Апостольська Столиця затвердила в тому році Устав Згромадження, а Згромадження тим актом Апостольської Столиці дістало нову

силу та енергію до місійної праці в різних ділянках харитативної праці серед нашого народу.

СВЯТА ГРОМАДА

Сьогодні ціле Згромадження Сестер Служебниць поділене на три Провінції: 1) В Европі під покровом Сострадання Матери Божої; 2) В Канаді й Злучених Державах П. Америки під покровом Царя Христа; 3) В Бразилії й Арґентині під покровом св. Арх. Михаїла. В усіх тих провінціях працює понад сімсот Сестер, крім кандидаток і новичок. Посідають численні доми, школи, приюти, шпиталі, захоронки, доми для старців. Все те, це зовнішні успіхи внутрішнього Божого благословення праці Сестер Служебниць за перше пятдесятліття їхнього існування. Можемо сміло сказати, що вже за перше пятдесятліття свого існування Згромадження Сестер Служебниць виросло до висоти СВЯТОЇ ГРОМАДИ, що окружає нашу Христову Церкву чудним, чарівним вінцем постійної молитви, праці й жертви. За перше пятдесятліття Згромадження СС. Служебниць стало в лоні нашої Церкви тим другим легким харитативної праці, що ним наша Церква живе й віддихає серед постійної зростаючої краси, поступу й розвою.

Католицька Церква всюди й завсіди тішилася єдністю духа в невичерпній і незрівняній харитативній праці своїх монаших чинів. Ця ділянка пятдесят літ тому лежала в нас незорана. Сьогодні сотні молодих Сестер Служебниць працюють на соціяльно-харитативнім полі нашого життя. Одні перебувають на молитві, інші занимаються вихованням молоді, ще інші доглядають сиріт, дітей, убогих, немічних, а ще інші, як ці ангели, опікуються хворими в шпиталях та в сповнюванню найнижчої праці несуть промінь радости, недії й потіхи для вянучого людства.

І все те сповняють на нашій українській католицькій ниві, ніхто інший, як ці молоді дівиці-місіонарки Згромадження Сестер Служебниць П.Н.Д.М. Не зважаючи на свою ніжну будову, з правдиво мужеською відвагою й духом апостоляту оставляють усю принаду свого батьківського дому й спішать там, де можуть помогти своєю працею й своїми здібностями. Не зважають ні на трудноці, ні на терпіння, звідки вони не походили б й якого рода вони не були б. Де треба вчити дітей катехізму, там вчать, де треба отворити школу, там мусить бути школа, де треба покликати до життя захоронку, дім старців, шпиталь, там повстає захоронка, дім старців, там повстає шпиталь.

Сьогодні проповідується часто, аж до обмерзіння, потребу орґанізації. При цій нагоді нераз паде камінчик і в город наших монаших чинів, так, наче б то їх монастирі не були орґанізаціями, наче б то їх Устави не були вислідом і взірцем людської второпности, сили та шляхетности людського ума. Все те, що сьогодні називається орґанізацією, в порівнянні до орґанізації Сестер Служебниць, це дитяча забавка, коли візьмемо на увагу їхні високі досягнення, за одне пятдесятліття для релігійного й культурного рівня народу. Орґанізації, що їх у нашім народі є тьма, що сьогодні повстають, а завтра вянуть, що приходять і відходять, як цей відплив і приплив моря, що гнуться, як ця билина від вітру в один то в другий бік, не мають внутрішньої сили витревати огненної проби життя.

Не так мається справа з орґанізацією СС. Служебниць. Вона, серед найтяжчої проби життя, стоїть і перемагає, на місійній позиції видержує аж до остаточної перемоги, а потім заорює свіжу скибу занедбаної ниви. О, як величною є католицька релігія, що защіплює в серця тих дівиць-монахинь стільки самовідречення й стільки невисказаної любови ближнього, стільки милосердя! Своєю працею щодня вони віддають належне засвідчення Христовій католицькій релігії, а разом із католицькою релігією вони є благословенням нашої землі й нашого народу.

Тоді, коли ще ціла околиця спить, Сестра Служебниця встає на звук дзвінка на молитву, спішить, щоб для голодних приготовити хліб, для вбогих одіння, для хворих і немічних усміх надії. Вона простягає руку над

нещасною дівчиною, стає матірю сироти-дитини, несе євангеліє Христа до найбіднішої й найбільш опущеної хати. Це направду священицтво дівиць. Це еманципація від злуди життя, від обмани долі, від моральної нужди людства. Це широка, свята громада довкола нашого Спасителя, що переходить нашою землею сьогодні, як переходив колись, тільки на це, щоб рятувати людство, щоб зробити його добрим і щасливим. І тому Христу служать наші СС. Служебниці цілим своїм майном. Для Христа вони віддали все: свою особу, життя, здоровя, красу, силу й відпочинок. За одне пятдесятліття своєї невтомної праці вони зєднали собі признання людей, хоч за тим признанням не шукали, бо вони є й хотять бути тільки учекицями й обручницями Христа.

НА ПОРОЗІ ДРУГОГО ПЯТДЕСЯТЛІТТЯ

Бути священиком, значить занести любого Бога до серця людей. І цю високу місію сповняли вірно СС. Служебниці через перших пятдесят літ свого існування. Де тільки одна сестра вчить або виховує хоч би одну дитину, потішає хворого, рятує від небезпеки дівчину, спішить із поміччю бідним, це поважна частина священицької праці, це великий скарб вложений у лоно Христової Католицької Церкви.

На порозі другого пятдесятліття Згромадження СС. Служебниць, посеред Святої Громади, стоїть Христос. Лівою рукою вказує на своє серце, невичерпне джерело любови й ласки. Праву руку Спаситель простягає мовчки й просить дальших ще більших діл милосердя. Він просить і на будуче: **молитви, праці й жертви.** Жебручий сьогоднішній світ простягає й свою руку та просить того самого: **діл милосердя для найменшого брата.** Цеї помочі потребує й наш український народ у Канаді і всюди інде. Ми переживаємо надзвичайні часи й ці надзвичайні часи жадають надзвичайних людей. Христос Спаситель хоче, щоб у тих часах загального досвіду, ми зачерпнули нової сили й витревалости в ранах і крові Його терпінь. В ці надзвичайні часи входить також і Згромадження Сестер Служебниць. Може бути, що треба буде багато терпіти, як частина Згромадження вже терпить на наших рідних землях; може бути, що треба буде принести жертву за гріхи батьків і поколінь у стіп Розпятого Христа. Все те, це тиха служба священицтва Сестер Служебниць, Христових Обручниць. Це закрита, однак найбільша жіноча честь у вірній службі любови й милосердя, що для Христа й душ несе постійно шляхетне, покірне серце й миле діло.

Лічниця у Виллинґдоні, Алта. Удержують СС. Служебниці ПНДМ.

о. С. Бахталовський, ЧНІ.,
Візитатор ОО. Редемптористів
у Канаді.

Жужель

(СПОМИНИ З МІСІЇ)

ЖУЖЕЛЬ, це колиска Згромадження Сестер Служебниць Пресв. Неп. Діви Марії. Тому кожний спомин, що звязаний із цим селом, дорогий для Згромадження.

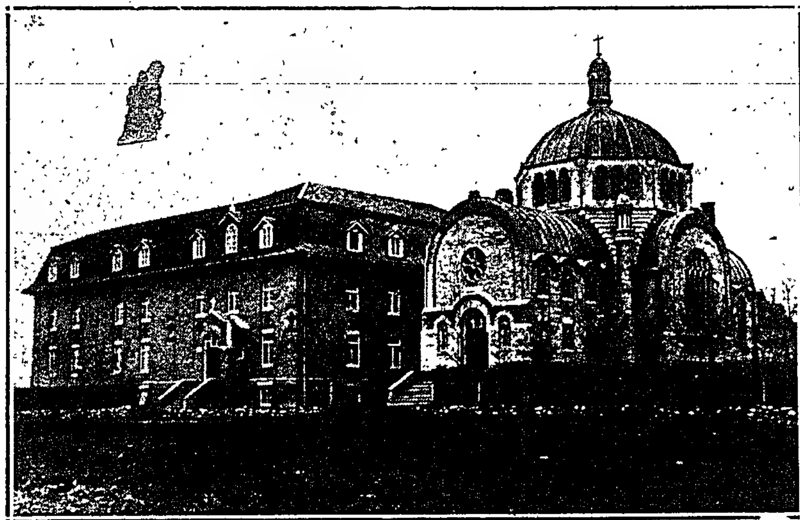
Село це розложене серед урожайного чорнозему, лежить при залізничім шляху, що веде з Сокаля до Рави Руської, недалеко давнього княжого міста — Белзу. Невелике воно, лічить усього понад 1500 душ. Довгі літа був тут парохом бл. п. о. Кирило Селецький. Душпастир той, що його імя так тісно звязане з початками Згромадження Сестер Служебниць, із усею ревністю працював для добра свого стада, його релігійного й культурно-народнього розвою. Забуваючи про себе, зовсім віддався апостольській праці, про що свідчить хоча б це: мешкання для священика тут убоге, за те церква, хоч деревяна, однак велика й дуже гарна.

Ця апостольська ревність пок. о. Селецького була причиною того, що тому пятдесят літ він поклав тут у Жужелі перші основи Згромадження Сестер Служебниць.

У тім то селі відбулася в березні 1920 року десятьденна місія. Була це одна з перших місій, що їх давали ОО. Редемптористи зараз по світовій війні. Автор цих стрічок мав приємність брати участь у цій місії, як один із місіонарів.

Умовини були для місії дуже недогідні. Було це якраз по війні, що її вели наші брати в Галичині, щоб вибороти волю для рідної землі, незалежність української держави. Село Жужель було знане зо своєї народньої свідомости й освітньої праці. Це село в тій війні дуже потерпіло. Страшна війна спалила його. Коло дві третині сільських господарств згоріло до тла. Погорільці поклали собі тимчасові хижі з соломи й дощок, щоб можна було перезимувати. Що більше. Злобна рука бажала спалити й парохіяльну церкву. На щастя в сусіднім парохіяльнім домі мешкали виселенці, що вчас побачили вогонь під стіною церкви й погасили. Остались тільки сліди того невдалого підпалу на обсмалених стінах церкви. Взагалі ціле село було під свіжими враженнями страхіть війни. Всюди були сліди того, що через село перейшла воєнна буря з усею своєю грозою. У самій церкві близько вівтаря видно було гарматню кулю, що застрягла в стіну й на диво не експльодувала. Бог чудесно захоронив Свій дім від знищення.

До всього того треба додати й це, що в селі не було в часі місії сталого священика, бо покійний о. Селецький від двох років спочивав уже в гробі. Парохією завідував священик, що мешкав у сусіднім селі, Цеблові.

Новіціят і церква ОО. Редемптористів у Йорктоні, Саск.

Та не зважаючи на всі несприятливі умовини, місія була дуже гарна. На перший голос церковного дзвона зараз спішило ціле село до церкви й заповняло просторий храм по береги. А вже прямо розкішно було слухати їхнього церковного співу; коли співали Службу Божу, годі було опертись побожним почуванням. Співали всі гарно, гармонійно, їх спів зливався в одну могутню, величну, чудову симфонію. Пізнати було, що в тім селі хтось положив великі труди так над вивченням того всенародного співу, як і взагалі над релігійним вихованням тої парохії. Пізнати було прегарні овочі довголітньої праці о. Селецького й Сестер Служебниць, що під проводом того мужа, перейнятого апостольським духом, трудилися тут довгі роки.

ОО. Місіонарі ледве знайшли приміщення в однім мурованім домі, що його пощадив огонь. Напроти того дому, серед просторого городу, стирчав високий мурований комин. То було все, що осталось із матерного дому Сестер Служебниць. Сам дім згорів до самих основ. Сестри потерпіли разом із народом. Тому, що не було де мешкати, в часі місії їх не було в селі.

Дійсно, сумне видовище представляв Жужель: село спалене, з матерного дому Сестер остався тільки обсмалений комин, пустка... Здавалося, що праця Сестер, труди о. Селецького в цім селі знищені. Та духа вбити ніхто не всилі! І тої духовної будови, що на неї склались довголітні труди покійного о. Селецького й Сестер, не всилі знищити ні війна, ні огонь. Жужель, це була одна з найкращих релігійних парохій, що їх довелось стрічати за довгі літа місіонарського життя.

Незабаром по місії, на місце остав шого комина, Сестри побудували новий дім. В останніх роках через Жужель перейшла нова воєнна хуртовина. Чи знову Сестри потерпіли, як колись? Не знати. Правдоподібно мусіли знов опускати свій дім. Та одне певне, що діло започатковане в Жужелі, зрошене жертвами, назнаменоване хрестиками, не пропаде. Те маленьке деревце, засаджене тому 50 літ, розрослося в сильне, величне дерево Згромадження Сестер Служебниць, що своїми вітками обіймає Галичину, Карпатську Україну, Югославію, Бразилію, Канаду, Злучені Держави П. Америки й є одною з найцінніших інституцій Української Греко-Католицької Церкви.

С. Амвросія, ПНДМ.,
перша настоятелька
СС. Служебниць у Канаді.

З Наших Початків у Канаді

Надійшов час, коли наші Сестри мали розпочати місійну працю за океаном. Було то десят літ по заснуванні Згромадження. Тільки-но вибрана С. Старша Йосафата Гордашевська з великою любовю й дбайливістю випровожала Сестер. Посталася про гарну й велику виправу для них й інші речі. І ось 6 жовтня 1902 р. виїхало нас зо Львова чотири Сестри: С. Ізидора Шиповська, Емілія Клапоушок, Таїда Врублевська і я, Амвросія Ленкевич. С. Старша відвезли нас на двірець і попрощали сердечно. Не їхали ми самі. Рівночасно вибиралися на духовне жниво й ОО. Василяни, за опікою О. Ігумена Філяса. В перемишлі Їх Ексцеленція Кир Костянтин Чехович зо своїм капеляном вийшли на двірець. Увічливо розмовляли з Сестрами, заохочували до так великого діла та спитали: "Як вам, діти, видається, коли ви їдете в таку далеку дорогу?" Сестри відповіли, що їм здається, що переїжджають до іншого дому. Також Преосвященні звернули увагу на С. Таїду й сказали: "Чому ту хвору берете з собою? Та вона готова на морі вмерти". С. Таїда аж прослезилася. Вона від початку була вибрана й навіть навчилася трохи англійської мови. А треба знати, що вона була німкиня з роду. Всеч. о. Яцковський, тодішній наш сповідник, ставши в обороні місіонарки, додав: "Нехай уже їде, а як буде, так буде". Їх Ексцеленція поблагословили всіх і потяг рушив далі.

Заки ми всіли на корабель, то спочили в Гамбургу два дні в німецьких Сестер, що дуже радс гостили нас. 10 жовтня ми побачили поважні води Атлянтику й дивне зворушення огорнуло наші серця: "Що нас жде по тім боці?" Однак гадка, що: Бог так хоче, додала нам відваги. Ми всіли на корабель "Мольтке" й відчалили від берега. Ще добре не розглянулися в новім окруженні, а вже чемна морська недуга звіталася з нами й що скажете, держала нас два дні. Втомлені нею аж четвертого дня плавби ми вийшли на поміст і вже веселим оком приглядалися морським хвилям.

Дня 20 жовтня ми опинилися в Ню Йорку. Нас зустріли СС. Милосердя й прийняли до себе. Це діло християнської любови зробив о. Лякомб, повідомивши Сестер про наш приїзд. А ОО. Василян і Брата Єремію забрали якісь Отці. Ті Сестри так щиро приймали нас, що ми почувалися наче вдома. Розмовляти ми не могли, хіба тільки зо словника. Дуже нас дивувало, що ті добрі Сестри вистаралися для нас про знижений залізничий білет до Канади так, що ми платили тільки половину ціни.

До Монтреалу ми приїхали 23 жовтня. Тут на станції ожидав нас о. Лякомб і забрав Отців до ОО. Облятів, а нас відіслав до СС. св.

Вінкентія а Павльо. І знов у них зустріли ми сердечну, родинну гостинність. Вони найняли нам повіз і одна Сестра обвезла нас кругом міста, а також відвідала з нами всі церкви, що їх тут немало.

До Вінніпеґу приїхали ми вночі й тому там не бачили нічого. Спокійно спали в тім великім місті малі українські діти й навіть їм не снилося, що приїхали їх рідні провідниці, що в школі подаватимуть їм духовну страву для розуму й серця.

А 1 листопада станули ми в цілі нашої подорожі — в Едмонтоні. О. Філяс попросив на станції якогось Піккарда, щоб завіз Отців до гостинниці. Коли ж той візник довідався, що ми з Европи, зараз зателефонував до ОО. Облятів і незабаром ми всі там були. Приїжджаємо до Отців. Монастир цілий освічений, на порозі вижидає нас старенький о. Ледук і молодий о. Жан, що приїжджав до Галичини по наших Отців, бо бачив, що схизматики баламутили наших людей. О. Жан занявся ОО. Василянами, а о. Ледук відпровадив нас до Сестер. З великою любовою прийняли нас Сестри звані "Ґрей Нонс"; в них перебули ми один тиждень.

Що то була неділя, то Отці правили Служби Божі в церкві ОО. Облятів, а о. Філяс виголосили першу науку для наших людей, що з міста Едмонтону учащали тут як парохіяни. Рано стрінула нас велика несподіванка. Ми думали, що Сестра веде нас до каплиці, а вона відчинила двері одної келії й там привітало нас повно наших дівчат, так щиро, що ми аж крикнули з радости. Ті дівчата опісля часто приходили до нас, а згодом кілька з них вступило до нашого Зґромадження. Слід згадати, що ввечері молодь улаштувала гарний, зворушливий концерт у домовій галі СС. "Да Фейтфул Компеніонс оф Джізус". Пісні, деклямації гарно викінчені, по більшій части свого укладу, аж потрясали душею. Друге привітання(майже таке саме, тільки при більшім здвизі народу), було 4. листопада в католицькій, шкільній галі. На нім був присутній наш будучий добродій єпископ Леґаль і багато інших священиків та Сестер. У тій самій школі відбувалася вечірня школа для нашої молоді, головно дівчат, за проводом ОО. Облятів і англійських Сестер "Да Фейтфул Компеніонс оф Джізус", а пізніше ОО. Василян і наших Сестер.

Тимчасово помешкання дістали СС. від Преосвященного Леґаля. Вони теж старалися про ввесь прожиток Сестер. Мешкання було над захристією, між двома костьолами й складалися з двох келій. Тут ми перебули вісім місяців.. Дали нам ліжка, начинння, їду й усе, чого треба було на початок. Знов ОО. Обляти зробили нам не одну прислугу. Їх Брат щоденно привозив воду, достарчав вугля і т. п. Було це тихеньке мешкання. Англійські й французькі пані давали нам роботу: шиття чи гаптування. Два рази в тижні вчили ми дівчат катехизму, а в неділі й свята співу. Також дбали про лад у церкві. Тимчасом ОО. Василяни розїхалися на місійну працю. Їх Ексцеленція Леґаль з о. Філясом шукали місця, де мали б осісти Отці й Сестри. Вкінці вибрали Бівер Лейк, теперішній Мондер, бо вважали його найліпшим осередком між нашими людьми.

Зразу все йшло добре. Прийшла пора, що Господь зіслав на своїх дочок досвід. Були то страхи, що мабуть походили від ангела тьми. Через ті страхи занедужала С. Таїда.

Сестру Таїду бліду й перелякану завезли до шпиталю, а нас забрали Сестри до себе. Згодом, хоч жадних страхів не було, С. Таїда щораз більше занепадала на здоровю. В суботу 23 травня 1903 р. Цариця мая взяла до Себе першу Сестру, що вмерла на канадійській землі. При її сконі (в саме полудне) були приявні їх Ексц. Кир Леґаль, о. Дидик, о. Ледук, о. Бодрий, о. Жан, Брат Кляйнер, шпитальні Сестри й нас три. Недужа була спокійна. Сам єпископ довго проказував молитви, а також інші священики. Як о. Дидик скінчив читати молитви за конаючих, а в місті задзвонили на "Ангел Господень", Сестра Таїда зложила жертву з свого життя й пішла особисто віддати честь Непор. Діві. Її тіло лежало у французькій церкві аж до похорону, що відбувся дуже величаво при великім здвизі народу. Був на нім наш Дорогий

єпископ, сім священиків, багато монахинь різних Згромаджень й світських людей. Похоронне богослуження відправив о. Дидик. Едмонтонські католики подарували місце на цвинтарі не тільки на один гріб, але й на більше. Гарний спомин лишився по С. Таїді. Вона, хоч була слабого здоровя, ніколи не шукала для себе винятків, була весела, працьовита й завжди старалася другим зробити приємність. Французи почитали її як святу.

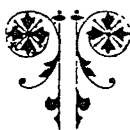
Тим часом Отці взяли 4 незаселені фарми й зачали будувати дім для себе й Сестер.

3 липня 1903 р. виїхали о. Філяс і Сестри з Едмонтону до нової оселі: на Бівер-Лейк. Люди верталися з купном зо столиці Альберти й забрали наші речі. Дорогою остерігали нас: "Сестри тримайтеся!" Ми зразу не знали чому. А то були мочари й важко було перевести. Тепер, що інше, але тому сорок років мондерські околиці не так виглядали.Ми їхали два дні й одну ніч. Дорогою ночували в одного німця на фармі. Вкінці заїхали ми до п. Олекси Лесюка. — Тут ми перебули цілий тиждень, бо в нашому будучому домі не було ще ні дверей, ні вікон. 11 липня перший раз входили ми до вбогого нашого монастиря, ще не викінченого, де серед всяких труднощів розпочали свою працю. В першій мірі треба було викінчити дім, лад зробити на подвірю, полі й городі. Добрі люди багато нам тоді помагали, приносили, хто що міг. Перший раз у тім домі відправив о. Філяс Службу Божу в день св. Петра й Павла тай цілу місію віддали під покров тих св. апостолів. Коли каплиця була готова, люди зїжджалися на відправу, як у старому краю на відпуст. О. Ігумен сповідали довго, а ми за той час учили менших дітей катехізму, а старших пісень. Багато дівчат впрошувалось до Згромадження, але о. Філяс на це: "Де їх візьмете, щоб людські діти бідили?" Ми відповіли це дівчатам, а вони: "Як ви годні, то й ми з вами побідуємо." Ми взяли три на пробу. 14 серпня вступила Марія Летавська, тепер С. Таїда, 21 вересня Пелягія Тимочко, тепер С. Йосафата. Третя Йосифа Крисько довго не була. В більшому гуртку стало нам легше й веселійше. О. Ігумен старанно зайнялися вихованням молодого покоління. Часто давали нам науки й конференції. Це нам додавало охоти й осолоджувало щоденні клопоти.

9 січня 1905 р. о. Філяс мусів вертатися до Европи. Новий уряд протоігумена оо. Василян домагався їх повороту до Галичини. Всі сердечно прощали першого піоніра, а деякі плакали, як за рідним батьком. Їх місце зайняв бл. п. о. Филипів.

Сестри вже на добре почали працю коло молоді. Вчили дітей, обслугували хворих, старалися про окрасу Божого дому.

Того ж таки року, за Божим благословенням, відчинили другий дім у Едмонтоні, що з часом став провінціяльним домом Згромадження Провінції Христа — Царя.

С. Єлисавета С.П.Н.Д.М.

Сорок Літ на Божій Службі

КАНАДІЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІ СТАНИЦІ

КАНАДА

СЕСТРИ СЛУЖЕБНИЦІ В КАНАДІ

В 1902 році, якраз сорок літ тому, сподобалося Господу Богу покликати наших Сестер на нове поле місійної діяльности — до Канади. Тими першими Сестрами були: С. Амвросія, С. Таїда, С. Евмелія й С. Ізидора. Цих Сестер вислали Їх Ексцеленція Митрополит Шептицький до помочі Василянам у їхніх місійних працях.

Дивні Божі дороги, незглибимі плани Божого Провидіння. Здавалося б, що до такої місії в чужій країні, серед піонірських умовин, трудних початків, треба виїмкових людей, старших віком, що мають довгий та практичний досвід. Тим часом Бог вибирає чотири скромні Служебниці з молодого, тільки що десять літ існуючого Згромадження, та шле їх у далеку малознану країну, щоб там рятували душі для Нього, душі опущеної дітвори. Та такі були Божі постанови, "Немічне світа вибрав Бог, щоб застидати сильне" та щоб Йому одному припала слава з доконаного великого діла.

Після виїзду зо Львова 6 жовтня 1902 року наші Сестри разом з Василянами прибули до Гамбурга й 10 жовтня всіли на корабель, що 20 жовтня привіз їх щасливо до Ню Йорку, звідки без перешкоди прибули до Едмонтону (Страткони) дня 1 листопада. Тут прийняв їх із великою радістю бл. п. архієпископ Леґаль, людина відома, як ревний місіонар, великий Божий слуга, враз із українським населенням міста Едмонтону.

Українські дівчата, згуртовані Облятами й англійськими Сестрами, що вчили їх вечорами англійської мови, приготовили милу несподіванку, гарний привіт, що в ньому висказали велику радість і любов до новоприбувших рідних оо. місіонарів і Сестер місіонарок. Наші Сестри були до глибини зворушені, бо не сподівалися такого величавого й щирого привітання на канадійських степах.

З самого початку по батьківськи заопікувалися Сестрами французький архієпископ Леґаль і оо. Обляти. Господь нехай у сотеро надгородить їх за їхню доброту, а ми дуже мило згадуємо їхні імена, як наших добродіїв, що приложили цеголку до величавої будівлі нашої місії в Канаді. Ті добродії дали нашим Сестрам приміщення в захристії над церквою оо. Облятів у Едмонтоні й через 8 місяців давали їм увесь прожиток. Також призначили для Сестер англійських Сестер-учительок, щоб учили Сестер англійської мови й усього того, що було потрібне, щоб опісля могли провадити цілоденні школи по вимогах канадійського уряду.

Рівночасно зайнялися Сестри працею для нашого народу. Вчили нашу молодь української мови, церковного й народнього співу, релігії, ручних робіт та відвідували й рятували хворих. І так саме Боже Провидіння вказало поле праці для нашого Згромадження в Канаді. Молодь полюбила Сестер і громадно сходилася до них, а вони знову почувалися, як на рідній землі.

Catechetical Summer Classes under direction of Sisters Servants of M.I in Alberta.

Перший дім Сестер і каплиця в Мондері.
First Home and Chapel of Sisters Servants of M.I. in 1903.

Народ сердечно тішився своїми Сестрами, а кожний, навіть найбідніший, хотів гостити Сестер у себе. Коли Сестри відїжджали до теперішнього Мондеру, важко прийшлось їм розставатися з новими знайомими, що щиро жалували за ними. Тільки дві Сестрі лишилось у Едмонтоні, щоб продовжати почату працю. Дня 24 травня р. умерла в едмонтонській лічниці С. Таїда, з роду німкиня, що на неї Сестри покладали багато надії, що матимуть із неї велику поміч у прибраній батьківщині тому, що їй легко було набути знання англійської мови, а при тім була вчителькою музики. Та не завжди людські пляни годяться з Божими. Покійна Сестра, забезпечена Найсв. Тайнами, прийняла смерть із підданням волі свого Небесного Жениха, що Йому намагалась усе життя остати вірною. При смерті були присутні бл. п. архієпископ Легаль, Впр. о. Дидик ЧСВВ., оо. Обляти, шпитальні Сестри й три наші Сестрі, що зо смутком так скоро на чужині попращали одну зо своїх товаришок.

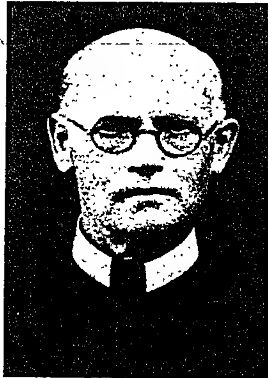

Бл. п. Впр. о. Філяс, ЧСВВ.,
перший магістер новіціяту СС. Служебниць ПНДМ., у Мондері.

1. МОНДЕР

Два місяці по смерті С. Таїди виїхали позісталі Сестри з Едмонтону до Бівер-Лейку, теперішнього Мондеру, де оо. Василяни побудували для Сестер невеличкий дім. На св. Ап. Петра й Павла, 12 липня 1903, настоятель місії Впр. о. Філяс, ЧСВВ. посвятив той дімок, а в одній із кімнат відправлялося богослуження через цілий рік. Важко нам сьогодні уявити собі радість тих Сестер, коли по довгій перерві знову знайшлися в найближчім товаристві евхаристійного Ісуса. По році вибудовано при тім домі більшу каплицю, що

служила за церкву й школу до 1911 року. Вона стоїть ще й досі. Богомільний наш народ їхав по кількадесять миль дорогами не такими, як сьогодні, щоби тільки бути на богослуженнях.

Бл. п. Впр. о. Н. Крижановський, довголітній маґістер новіціяту і великий добродій СС. Служ. ПНДМ., у Мондері.

Початки наших переселенців у Канаді були дуже важкі. Сестер також. Народ був убогий, однак чим міг, тим помагав Сестрам. Сестри, як правдиві місіонарки, не зважали на важкі фізичні праці, невигоди й недостатки, але ревно працювали для свого народу та ділили з ним гірку піонірську долю. Лічили хворих, що до них приїзджали десятки миль, а також їздили з обслугою по дооколишніх кольоніях. У тім часі була то велика поміч для бідних людей, бо лікарів не було близько, а одна зо Сестер була кваліфікованою доглядачкою зо Львова. В неділі й свята вчили молодь релігії й церковного та народнього співу. Сестри раділи, що таким чином сповняють своє призначене завдання.

Дня 30 серпня 1903 р. архієпископ Леґаль відвідав Сестер, заохотив їх до дальшої праці й обіцяв помогти Сестрам у їх важких умовинах. У вересні 1903 р. відчинено новіціят для новоВступаючих дівиць до законного життя, за проводом маґістра Впр. о. Філяса, ЧСВВ. Першими новичками були С. Йосафата Тимочко, С. Таїда Летавська, С. Мелянія Сохацька, що бажали працювати разом зо Сестрами для Бога й свого народу. При кінці 1904 р. о. Філяс відіхав до Галичини на уряд протоігумена.

В наступнім році відчинили Сестри в Мондері першу денну школу, що до неї вчащали діти з поблизьких місцевостей. За школу служила каплиця з рухомою стіною, що її засували, щоб заслонити вівтар, коли була наука. З часом число дітей збільшилося, а з браку засобів тісного помешкання не могли приймати дітей з дальших кольоній. На науку стало учащало 60 дітей, а 30 мешкало в домі Сестер.

В році 1910 прибув до Мондеру о. Крижановський,ЧСВВ. Жаль йому стало дітвори, що марнувала свій вік без знання по кольоніях, тож відступив свої мешкальні кімнати для вжитку дітей, щоб тільки скористали з науки. О. Крижановський, мавши на цілі добро й будуччину свого рідного народу, піднявся труду побудовання нової школи.

При помочі добрих людей, посагів Сестер та їх колекти на ту ціль, вибудовано в році 1913 дім вартости $12,-000. У тім домі могли Сестри примі-

2-ий дім СС. Служебниць ПНДМ. у Мондері.

Новіціят СС. Служебниць у Мондері. 3-ій дім.

НОВІЦИЯТ
Сестер

Українська лічниця в Мондері.

Бл. п. И. Ексц. Леґаль,

архієпископ Едмонтону, великий добродій СС. Служебниць ПНДМ. Допоміг Сестрам збудувати конвент св. Йосафата. Помер в Едмонтоні 10 березня, 1920 р.

стити до 80 дітей на сталє помешкання, а всіх дітей учащало около 140. Школа та була до 8 ступеня та мала право публичности. Згодом і той дім показався замалий, бо батьки охоче повіряли Сестрам своїх діточок. Тому Сестри рішилися почати більшу будову. В році 1926 закупили фарму при містечку Мондері.

Будівничий розібрав дім, побудований в 1913 р., і зужив до нової будівлі. Цей новий дім, Монастир св. Йосифа коштував около $30,000. Тут примістили школу, сиротинець і новіціят Сестер.

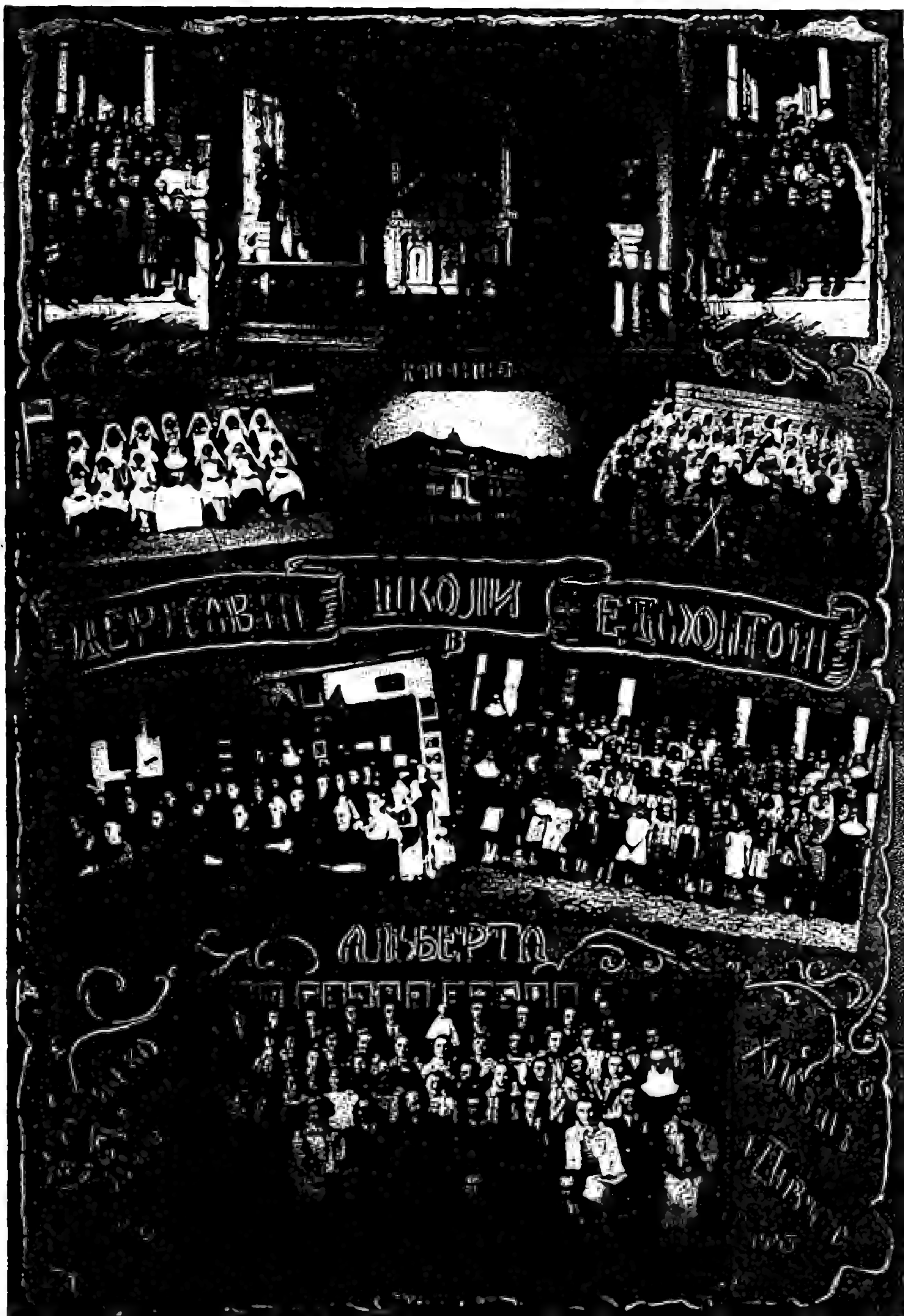
Згодом Сестри обняли посади в доколишніх державних школах. Таких шкіл мали Сестри три, де вчило 6 кваліфікованих Сестер-учительок; їхньою платнею удержувавсь новіціят. У році 1935 показалася потреба вищої школи (гайскул) для дівчат у Мондері. Сестри й цього піднялися, бо вірили, що це діло послужить на більшу славу Божу. Так було до 1938 року. Тоді згаданий дім замінено на новіціят, бо збільшилось число кандидаток, що прибули з Америки.

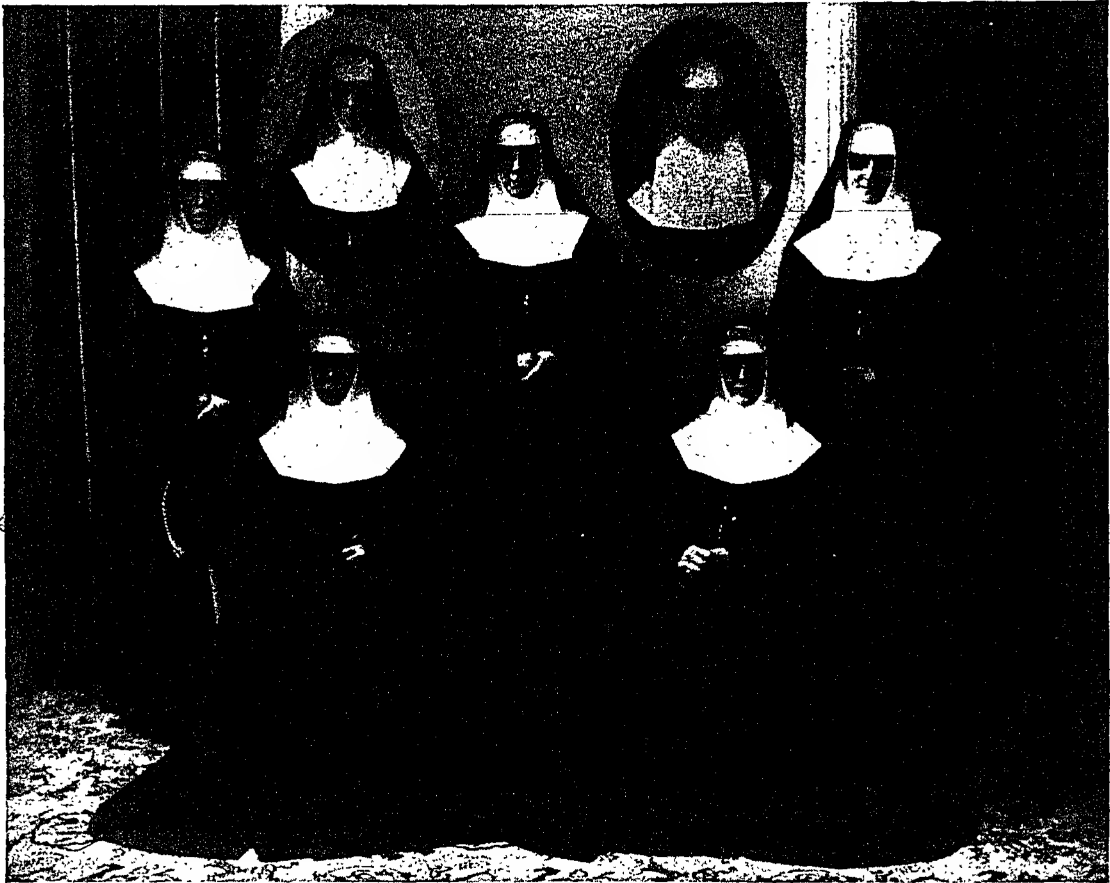
Тут Сестри мають також ризницю, шиють, вишивають, гаптують і малюють церковні ризи, роблять штучні квіти для прикраси церков, а під час вакацій відїжджають на кольонії вчити дітей рідної мови, релігії та приготовляють до сповіди й першого св. Причастя.

В 1928 році станула в сусідстві новіціятського дому — перша Українська Лічниця в Канаді за зарядом Сестер. Цей шпиталь поблагословили Їх Ексцеленція Кир Василій у травні 1929 року.

On previous page:
Novitiate of Sisters Servants of Mary Imm., Mundare, Alberta.

ЦЕРКОВНІ
ШКОЛИ
В
ЕДМОНТОНІ
АЛЬБЕРТА

Провінціяльний Заряд Згромадження СС. Служебниць П.Н.Д.М. канадійсько-американської провінції Христа-Царя.

Сидять з ліва на право: С. Провінціяльна Єлисавета, С. Заступниця Ігнатія. Стоять: С. Дорадн. Фефронія, С. Дорадн. Наналія, С. Дорадн. Моніка, С. Софронія, секретарка, С. Ґертруда, справничка.

ПРОВІНЦІЯЛЬНИЙ ДІМ СВ. ЙОСАФАТА В ЕДМОНТОНІ, АЛЬБЕРТА

Цей дім був другий із ряду. В 1905 р. з Мондеру приїхали дві Сестри й дві кандидатки та замешкали в малім домику при церкві св. Йосафата. Домик подарували оо. Василяни. Дім був тісний, люди бідні, початки важкі, що вимагали, як звичайно, великої посвяти. Але це доля всіх місіонарів. При тім самім столі, що на ньому рано священик правив Службу Божу, треба було потім засідати до обіду й учити дітей. Не було найконечніших домових і шкільних приладів, але на це ні Сестри, ні діти не звертали уваги; раділи всі, найдорожчий квіт народу — молодь, дістане в школі Сестер правдиве християнсько-католицьке виховання. Три роки пізніше Сестри купили малий дімок, перетягнули на церковну площу, що її подарував латинський єпископ Леґаль, і замінили на школу. Тут вже стало трохи вигідніше, однак не цілком, бо шкільних лавок не було за що купити й діти вчилися при столі. Аж у 1906 р. один латинський священик з

On previous page:

St. Josaphat's School, Edmonton, Alberta.

Our social and educational work in Peace River district, 1938.
Sister Monica and Sister Stephania teachers.

Торонта зробив жертву й прислав $120; за ті гроші куплено лавки до школи. Англійські жінки, за проводом пані Катерини Гюз, дуже багато по-

магали на початках. Вона сама робила чайні приняття, писала до знатніших людей і робила все можливе, щоб тільки помогти нашим Сестрам. Вона навіть дістала одіж для вбогих дітей і для старших, що її Сестри роздавали потребуючим. Пишучи ці стрічки не можемо поминути тої добродійки, що в важких умовинах була нашою підмогою.

В 1910 році архієпископ бл. п. Леґаль, побачивши конечність більшого приміщення для дітей, вдався до Католицького Товариства в Торонті й одержав $15,000 на будову мурованої школи й дому для Сестер. Сестри мали те щастя, що новий цей дім посвятив прибувший до Канади дорогий гість Ексцеленція Митрополит Андрей Шептицький. В тім домі Сестри розвинули ще більше свою зовнішню діяльність. Зайнялись вихованням молоді, що приїжджала з кольоній, і сиротами та провадили цілоденну школу. Наш великий добродій архієпископ Леґаль і надалі опікувався Сестрами та новою інституцією. Він видавав для Сестер альманахи й щорічне з новорічними побажаннями залучав для Сестер дар у коверті $375. Також на свій кошт посилав здібніших дівчат до англійських інституцій Сестер, де вони відбували фахові студії та ставали кваліфікованими учительками, а опісля вступали до Згромадження. З часом і той дім показався замалий і в 1920 році добудовано другу частину дому, а саме просторі кляси вартости $18,000. Тут є державна школа, що в ній учать 3 Сестри й дві світські вчительки. По ґенеральній капітулі у Львові 1934 р. цей дім зістав головним домом для канадійської провінції Царя-Христа. Тут знаходиться провінціяльний Заряд.

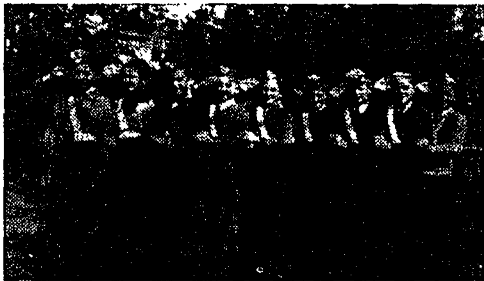
3. ШКОЛА СВ. О. НИКОЛАЯ У ВІННІПЕҐУ

Третій дім Сестер є в Вінніпеґу. З початком 1905 р. приїхало дві нові Сестрі Служебниці з Галичини до помочі попереднім Сестрам. Ці Сестри лишилися по зарядженні своїх старших у Вінніпеґу та обняли парохіяльну шко-

Школа св. о. Николая в Вінніпеґу.
St. Nicholas School in Winnipeg, Manitoba.

лу. Тут застали кандидатку Агафію Петрушевич. Вона ще малою дитиною приїхала з батьками до Канади та по скінченні школи вступила до мона-

Патроля хлопців на сторожі, зо школи св. о. Николая в Вінніпегу.

стиря французьких Сестер у Ст. Боніфас. Коли довідалася, що до Вінніпеґу мають приїхати на сталий побут Сестри Служебниці, звірилася перед латинським вінніпеґським архієпископом Ланжвеном, що, бувши українкою, мала б намір перейти до своїх сестер та працювати для свого рідного народу. Архієпископ, що був людиною Божого духа, охоче згодився на те, бо бачив, що та душа була мужна, готова для Бога на всяку жертву. Панна Петрушевич кілька місяців перед приїздом Сестер замешкала в малім домику, що належаав до оо. Василян, та приготовляла, що було треба на приїзд Сестер. По приїзді Сестер в неділю 18 червня, Панна Петрушевич дістала законну одежу й прибрала законне імя "Сестра Николая". Ця працьовита Сестра з великим запалом віддалася новій праці та була великою поміччю новоприбувших Сестер, що не знали англійської мови й звичаїв. Вона вчила дітей по-англійськи, а С. Атанасія по-українськи.

Навчання дітей відбувалося в малім Народнім Домі. Число дітей збільшалося з кожним днем. Згодом школа оказалася замала. Коли викінчено церкву св. о. Николая, тоді перенесено школу під церкву. Тут учащало до двісті дітей. Школа в сутеринах була вогка та дуже темна. Хоч важкі були початки, Сестри терпеливо переносили невідрадне положення й виглядали зміни на краще. Правдива віра й гори переносить. І справді, невдовзі зглянулось

БЛ. П. А. ЛАНЖВЕН

архієпископ Ст. Боніфес. Великий добродій СС. Служебниць, своїм коштом збудував школу св. о. Николая в Вінніпегу. Упокоївся в Бозі 15. червня, 1915.

Боже Провидіння над Сестрами й дітворою та післало особу, завдяки якій станула гарна, мурована школа. Тою особою був бл. п. Аделярд Ланжвен,

Дівчата зо школи св. о. Николая в Вінніпегу, що виграли першу нагороду в "сафт бал".

Комітет школи св. о. Николая в Вінніпегу, що фінансово помагає удержувати школу.
Committee of St. Nicholas School in Winnipeg who financially help to keep up the school.

Хлопці зо школи св. о. Николая в Вінніпеґу, що служать при престолі.
Altar boys of St. Nicholas School, Winnipeg. — Rev. J. Senkiw, O.S.B.M., director.

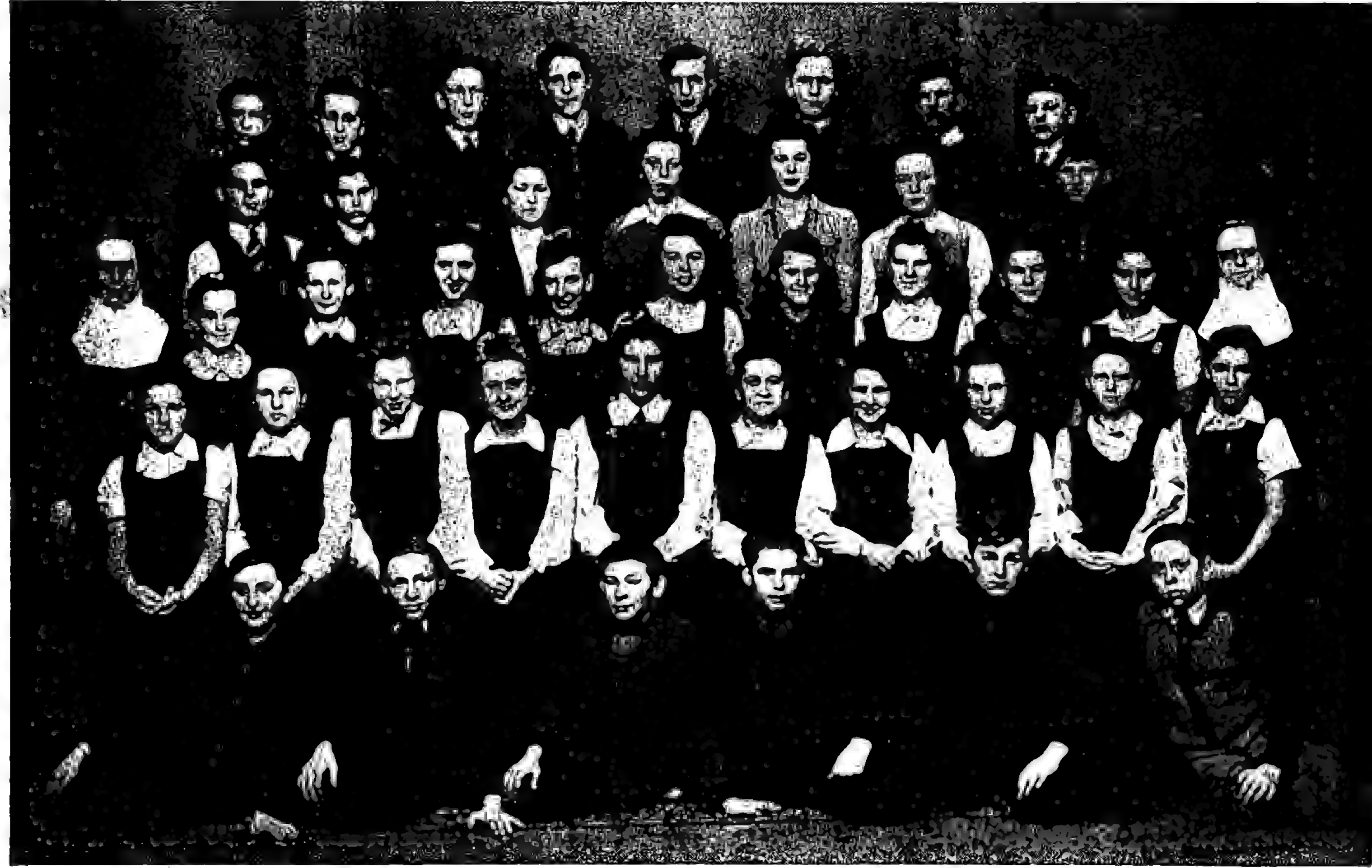
архієпископ у Ст. Боніфас, що своїми власними грішми збудував школу св. о. Николая та віддав у дарунку Сестрам 1911 року. Імя того епископа глибоко записане в історії нашого Згромадження. Він був правдивим батьком для Сестер, як сам привітав перших Сестер по їх приїзді: "Дорогі Сестри, я буду Вам батьком в цій для Вас чужій землі". Той муж великого серця щиро заопікувався нашим Згромадженням та дуже причинився до його розвою в Канаді. Він подібно, як епископ у Едмонтоні, на свій кошт удержував Сестер по англійських академіях на вищих студіях, щоб опісля могли обняти цілоденні державні школи як кваліфіковані вчительки.

Сьогодні школа св. о. Николая містить у собі всі кляси нищі й вищі (паблік і гайскул) з правом публичности, де вчать кваліфіковані Сестри учительки. Ця школа старається по своїх силах виховати своїх учнів у добрім українсько-католицькім дусі й дати нашій суспільності якнайбільше молоді, що мала б добрий характер, вміла працювати для Божої й народньої справи. Тим самим ця школа приготовляє для Канади добрих громадян. Коли б тільки було більше таких шкіл у Канаді.

Крім цілоденної школи св. о. Николая Сестри ведуть у чотирьох наших парохіях у Вінніпеґу вечірні, рідні школи, а в усіх церквах у неділі навчають дітей катехизму. При кожній школі гуртують молодь у Марійські Товариства, а під час вакацій виїжджають на кольонії, де навчають дітей рідної мови, релігії й співу. Сестри-вчительки не мають ні від кого ніякої пенсії. Сестри удержують школу й себе виробом церковних речей, штучних квітів і жертвами добрих людей.

4. ДІМ СЕСТЕР СЛУЖЕБНИЦЬ У СИФТОНІ, МАНІТОБА

Довгий час архієпископ Ланжвен домагався Сестер до Сифтону. Тут Всеч. о. Сабурен збудував Місійну

Учні вищих кляс школи св. о. Николая в Вінніпегу зо своїми учительками, Сестрами Служебницями ПНДМ.
High school grades and teachers of St. Nicholas School, Winnipeg.

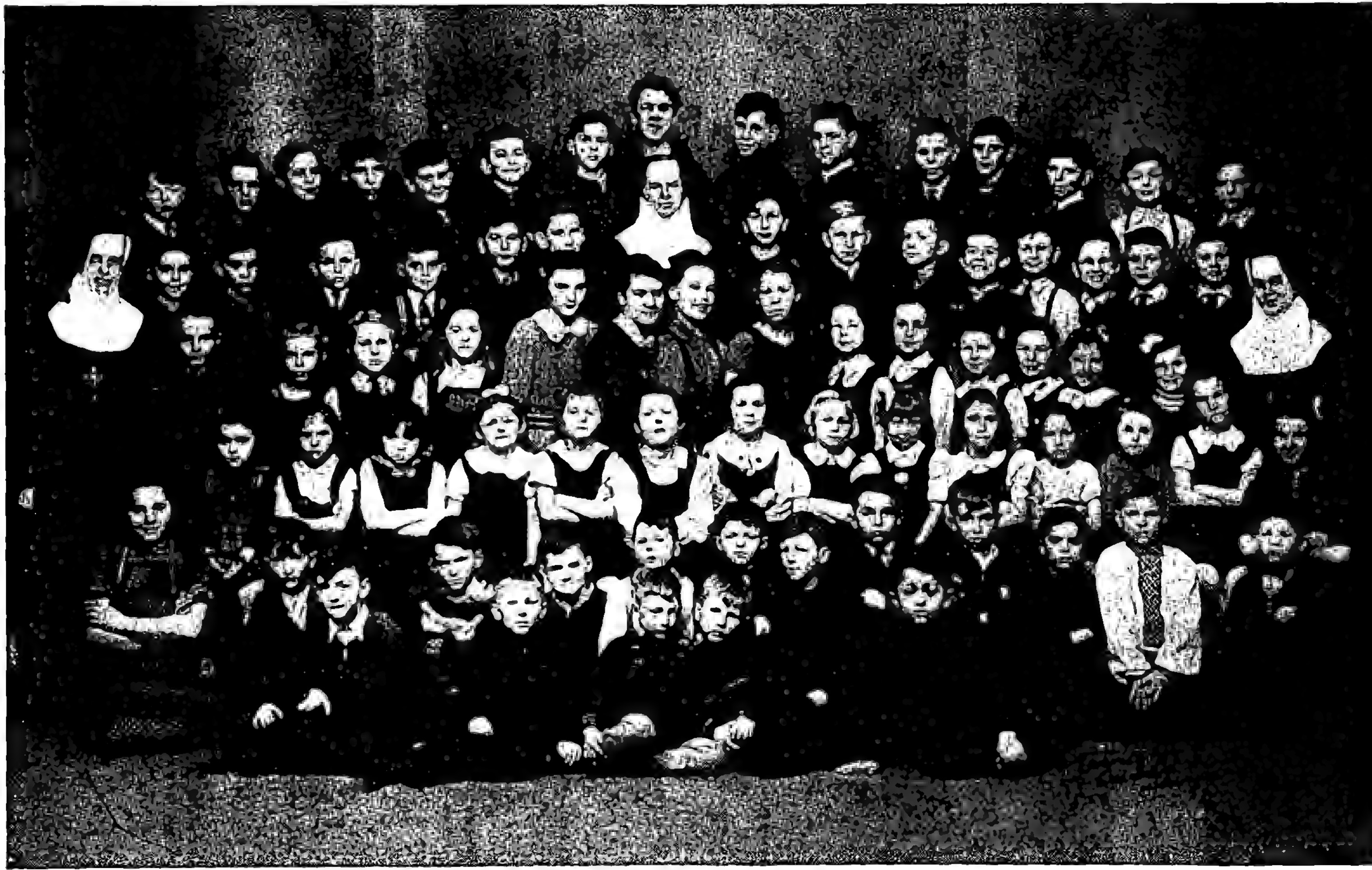

Дім Преч. Діви Марії в Сифтоні, Ман. Клініка і приют для старців.

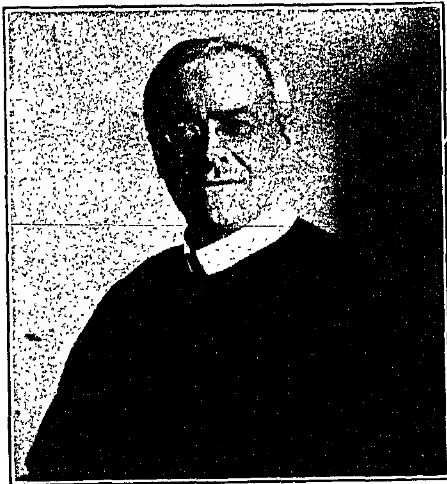
Школу для наших хлопців, а щоб зєднати собі довіря українців, просив в архієпископа Сестер до цілоденної школи. Дня 30 листопада 1910 року дві Сестрі виїхало з Вінніпегу на нову місію. До вжитку дано Сестрам малий парохіяльний дім, що був лихо збудований і вітер колисав ним наче кораблем на морю, а в підземеллю стояла вода від весни аж до пізної осени. А що в підземеллю знаходиилася кухня й їдальня для Сестер і дівчат, що були на вихованню, то неодна Сестра переплатила ті перші гаразди здоровям. Наука відбувалася під церквою аж до 1914 року, коли то Сестри перенеслися до вигіднішого дому, що його закупив Преосвященний Н. Будка від Всеч. о. Сабурена по звиненню виховавчого інституту для хлопців, та передав його до вжитку Сестрам. З того часу виховавчий інститут для дівчат і денна школа почали розвиватись дуже гарно. Кожного року збільшалося число дітей так, що знову дім показався замалий. Люди з дооколишніх кольоній стали жалуватися, що для їхніх дітей нема місця в інституті, а самі зайняті господарством не мають часу зайнятися христіянським вихованням їх. Не було іншої ради, тільки треба було збудувати інший, відповідніший дім. Люди щиро давали свої жертви на ту ціль і завдяки їхній жертвености в 1921 році збудовано великий, гарний, мурований, двоповерховий дім за $30,000. Їх Ексцеленція Митрополит Шептицький посвятили угольний камінь, коли приїхали до Канади по світовій війні, щоб зібрати жертви для бідних повоєнних українських сиріт.

Не довго Сестри тішилися новим здобутком. В липни 1924 р. огонь знищив деревяний дім Сестер і всі господарські забудовання; новий дім тільки трохи ушкодив. По тій катострофі Сестер забрано з Сифтону, а довг 12 тисяч долярів й школу, на просьбу Заряду Згромадження, перебрав на себе латинський епископ з Вінніпегу Синот. Для парохії і людей то був великий удар, але не рішальний. В 1935 р. тодішній парох о. М. Пелех знову спровадив до Сифтону наших Сестер і віддав їм на помешкання хату священика. Призначені Сестри прибули там 17 квітня, 1935 р. Люди прийняли Сестер дуже щиро. Майже всі парохіяни й люди з поблизьких околиць вийшли на залізничу станцію, щоб привітати Сестер. Як тільки Сестри висіли з потягу, всі привітали їх радісними окликами й завели до парохіяльного дому, де все було приготоване до мешкання. Раділи всі, що по такій довгій перерві знову діждались своїх Сестер. Знали, що СС. трудитисямуть ревно для добра св. Церкви й народу, що серед нього поставило їх Боже Провидіння.

Сестри зараз розпочали свою працю. Одна Сестра, кваліфікована доглядачка хворих, обслуговувала хворих по домах, особливо таких, що не мали способу вдатися до лікаря або лічниці. Вона була для них лікарем і за кожним зазивом, чи вдень чи вночі, спішила з лікарською послугою. Інші Сестри вчили молодь рідної мови, церковного й народнього співу, вчили ручних робіт і кухаварства. Люди дуже цінили працю Сестер і за проводом нового пароха о. Кривуцького, п. Фарійона й п. Петрика пішли нові старання, щоб збудувати для Сестер відповідний монастир, або відкупити давню посілість від арх. Синота. Арх. зажадав за давню посілість $15,000 готівкою і до згоди не прийшло. Вкінці 1941 р. вдалося вище згаданим нашим добродіям відкупити від протестанської секти дім, що його вони вживали на виховання наших сиріт і лічницю. Тому що з приходом наших Сестер їхня праця не мала в них виглядів на успіх, вони закинули її, а дім продали. Дня 21 вересня 1941 р. відбулося посвячення цього дому при великім здвизі народу. Тут Сестри ма-

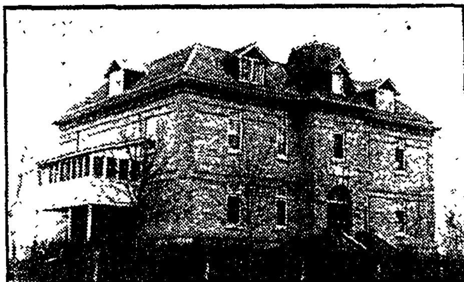
Учні нижчих кляс школи св. о. Николая в Вінніпегу зо своїми СС. учительками Згр. СС. Служебниць ПНДМ.
Pupils of lower grades and teachers S.S.M.I. of St. Nicholas School, Winnipeg.

Бл. п. о. Делярій,
великий добродій Сестер в Йорктоні.

ють клініку й приют для старців, ведуть далі рідну школу та лічать хворих по домах. І тут прожиток Сестер залежить від добровільних жертв, що їх добрі люди складають на монастир.

5. ВИЩА ШКОЛА ПРЕСВЯТОГО СЕРЦЯ В ЙОРКТОНІ

Академія Найсолодшого Серця Христового в Йорктоні, Саск.

В 1915 році відчинено дім у Йорктоні, Саск. Преосвящений Будка купив і подарував Сестрам землю під будову інституту й школи. Один пан, за старанням бл. п. Делярого ЧНІ., подарував Сестрам дальших два льоти. ОО. Сульпіціяни в Монтреалі, за старанням ОО. Редемптористів, позичили $25,000. На ту ціль один рік Сестри колектували й зібрали між нашими людьми поважну суму грошей. Будова скінчена при кінці 1916 р. Наш добрий опікун о. Делярій ЧНІ. сам доглядав кожної справи, тому цей дім є один із найкращих, що їх посідають Сестри. В інституті є поміщення для 80 студенденток. Спочатку Сестри провадили цілоденну школу до 8 грейду, сьогодні там знаходиться ціла вища школа. Тут крім шкільної науки дівчата дістають старанне, католицьке виховання та привикають до духа карности, щоб опісля в життю вміли належно сповнити обовязки, що їх накладає громадянське життя. І Бог благословив старання й труди наших Сестер; інститут розвивається дуже гарно. З нього вийшло значне число щирих і правдиво християнських учительок, а при тім національно свідомих робітниць. З цього інституту від часу його заснування вступило до Згромадження 60 дівчат. Декілька з них сьогодні в тих самих мурах інституту вчителюють і продовжають апостольську працю, защіплюючи чесноти й любов Божу в молоді серця повірених собі дівчат. У минулім році вийшло з інституту 8 абсольвенток, що покінчили 12 клясу.

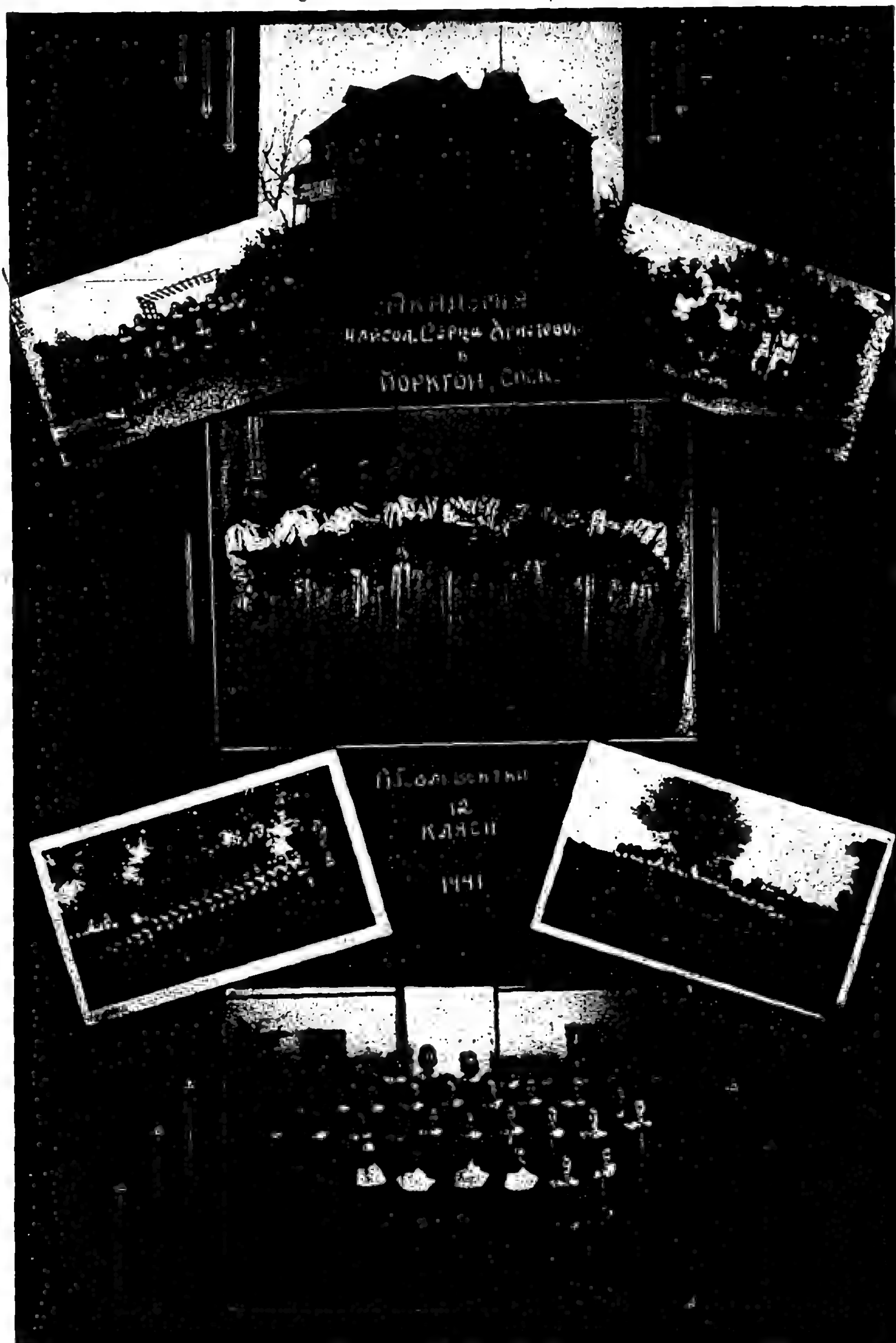
Кожного року виїжджають Сестри з Йорктону під час вакацій на кольонії вчити дітей релігії. При домі мають Сестри ризницю і провадять кухню в Колеґії св. Йосифа, що є під управою Братів Християнських Шкіл.

6. СИРОТИНЕЦЬ СВ. АННИ В АЙТУНІ, САСК.

Оснований старанням Впр. ОО. Редемпористів 1920 р. Наші щирі українці самі всім зайнялися й збирали гроші. Вони купили кілька фарм коло церкви, що з них дві фарми й сорок акрів дали Сестрам на сиротинець, а сто двад-

Сиротинець св. Анни в Айтуні, Саск.

12
1941

Дім св. Тереси в Монтреалі.

цять подарували під будову Церкви Найс. Серця Ісусового. Купили також стару крамницю, а Сестри своїм коштом переробили на помешкання для себе й сиріт. Дім був дуже бідненький і невигідний та що року ставав менше придатний до вжитку. ОО. Редемптористи вистаралися про позичку в Торонті, а також прийшов нам із поміччю Всеч. о. М. Пелех, позичивши на сиротинець $5,000. І так за старанням духовних добродіїв збудовано в Айтуні новий, великий Сиротинець св. Анни, де міститься 60 сиріт і цілоденна школа. Цей сиротинець, як памятник 950-ліття хрищення України, є одною з найцінніших інституцій, що їх має український народ у Канаді.

7. ДІМ СВ. ТЕРЕСИ В МОНТРРЕАЛІ

На домагання французького архіепископа Ґотіє та за дозволом нашого Владики Н. Будки засновано цей дім 23 серпня 1925 р. Тут Сестри перебували якийсь час у домі П. Микити Бучковського, де та добра родина сердечно прийняла їх і гостила. Потім Сестри мешкали в наймлених домах аж до 1936 року. Через всякі невигоди Сестри мусіли міняти помешкання аж чотири рази. Мабуть ніякі Сестри в Канаді не мали такої мандрівки, як вони. Нарешті діждалися своєї власної хати. Купили дім, на котрий мусіли затягнути позичку на $2,000. А тут знов клопіт. Дім трохи замалий і витревалі мешканці, як уже 1938 року сплатили довг, беруться переробляти дім. Поширили його значно коштом $4,500. І знов мусіли затягнути позичку на $3,000.

Тепер Сестри мають вигідне помешкання й дві окремі вигідні кімнати для дівчат. Ще дуже потрібно салі на захоронку для найменших. В тім місті люди прихильно відносяться до Сестер і охоче висилають дітей на науку. Сестри ведуть там пять державних кляс у трьох дільницях міста. Інспектори вдоволені навчанням Сестер і нераз висказували своє признання.

8. ІНТЕРНАТ ПРЕСВ. ДІВИ МАРІЇ В САСКАТУНІ

Їх Ексц. Преосвященний Будка порадив С. Старшій Атанасії заложити дім у Саскатуні. Треба було ще на це згоди єпископа Продгомме в Принц Альберт. С. Старша вибралася з Сестрою до нього, а той Божий муж якраз тим самим поїздом вертався із візитації домів. Не зважаючи на втому, прийняв зараз Сестер, поговорив, заохотив, обіцяв поміч. Взяв їх опісля до своєї каплиці й спільно молився в тій справі у стіп кивота й до св. Тереси від Ісуса Дитяти; вкінці відпустив Сестер із благословенням.

Фондів ми не мали, та за старанням Всеч. О. Оленьчука й адвоката Оріґена, добродія Сестер, куплено дім 22 серпня 1928 р. при еве. Е — в гарній, соняшній околиці, з гарним садком. Дім коштував $8,500, на що добродій Догерті позичив 5 тисяч.

Тут Сестри провадять інтернат для студенток, що ходять до університету й вищих шкіл. Пересічно що-року перебуває тут 12 панночок. Сестри ведуть увечері Рідну школу при парохії.

Дім Пресв. Н. Д. М. в Саскатуні. Інтернат для студенток вищих шкіл.

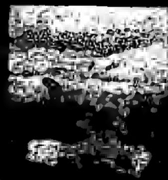

ПРЕОСВЯЩЕННИЙ КИР НИКИТА БУДКА
перший єпископ українців католиків у Канаді.

Перший сиротинець св. Анни в Айтуні

Новий ювілейний сиротинець 1939

St. Ann's Orphanage, Ituna, Sask.

св. Юра й у Стрілецькім Домі, де ходить 140 дітей. В неділі мають катехизацію для дітвори; є її досить, до 180. Хто знає, чи того викладу Сестер не слухає будучий священик, або яка черниця. Вечорами подають інтернаткам наші вчительки лекції релігії, укр. історії й літератури та вчать їх вишивок. Провадять також СС. Марійське Товариство, літературні клюби й церковний спів. Не забувають і на хворих по лічницях. За минулих пять років відвідали 780 хворих. В часі вакацій розїзджаються по кольоніях на духовні жнива між "молоду Україну".

Подиву гідне є те, що на просьбу нашого добродія Оріґена католицьке Товариство Екстеншен в Торонті сплатило більшу часть довгів Сестер, що їх позичили були в компанії на купно дому.

9. ДІМ СВ. ПАВЛА В ДАВФИНІ

Хто б це подумав, що дві Сестри можуть нехотячи причинитися до утворення дому. А однак так було. З Вінніпеґу приїхало в літі дві Сестри на катехизацію, а що було досить часу, бо 6 тижнів, то вчили ще й української мови. Це людям сподобалося. В найближчім часі по великих стараннях Всеч. О. Пелеха 1928 р. утворено дім

Дім св. Павла в Давфині, Ман.

Дім св. Василя. Клініка й приют для старців у Комарно, Ман.

СС. у Давфині. Тут усі охоче прийняли Сестер і помагали їм, чим тільки могли. Незабаром купили наші монахині землю з хатою, досить знищеною. Та О. Ру відновив її до того ступеня, що тепер дім СС. є окрасою тої дільниці міста. Сестри ведуть вечірню школу, а в неділі й свята катехизують дітей. Вчать співу й кожної неділі співають з дітьми Службу Божу. Це їм певне придасться у майбутності й причиниться до пошани й любови свого обряду. Рівнож відвідують хворих, роблять квіти для окраси Божого дому й шиють церковні ризи.

10. ДІМ СВ. ВАСИЛЯ В КОМАРНІ

В місяці січні 1935 р. ми одержали надзвичайний дар від Їх Ексц. Кир В. Ладики. Був то дім у Комарні з усіма посілостями. Кілька літ тому він належав до ОО. Редемптористів, що звинули його з фінансових причин. Пізніше ціла посілість перейшла на дієцезію. Тут є 160 акрів землі, дім із домашньою каплицею, всі речі й господарські будинки вартости $6,000. Почавши від свого приїзду 21 травня ведуть СС. вечірню школу, Марійське Товариство для дівчат і Товариство св. Анни для жінок. В своїм домі гуртують молодь і невісти, вчать співу й потрібних робіт. Обслуговують хворих по домах. В часі вакацій ведуть катехизації й рідні школи по кольоніях. Від 1917 р. цей дім став приютом для старців. Уряд узнав цей дім за державну установу й помагає грошево вдержувати старців, яких зразу було 15. В 1941 Сестри прибудували помешкання на 6 келій і тепер

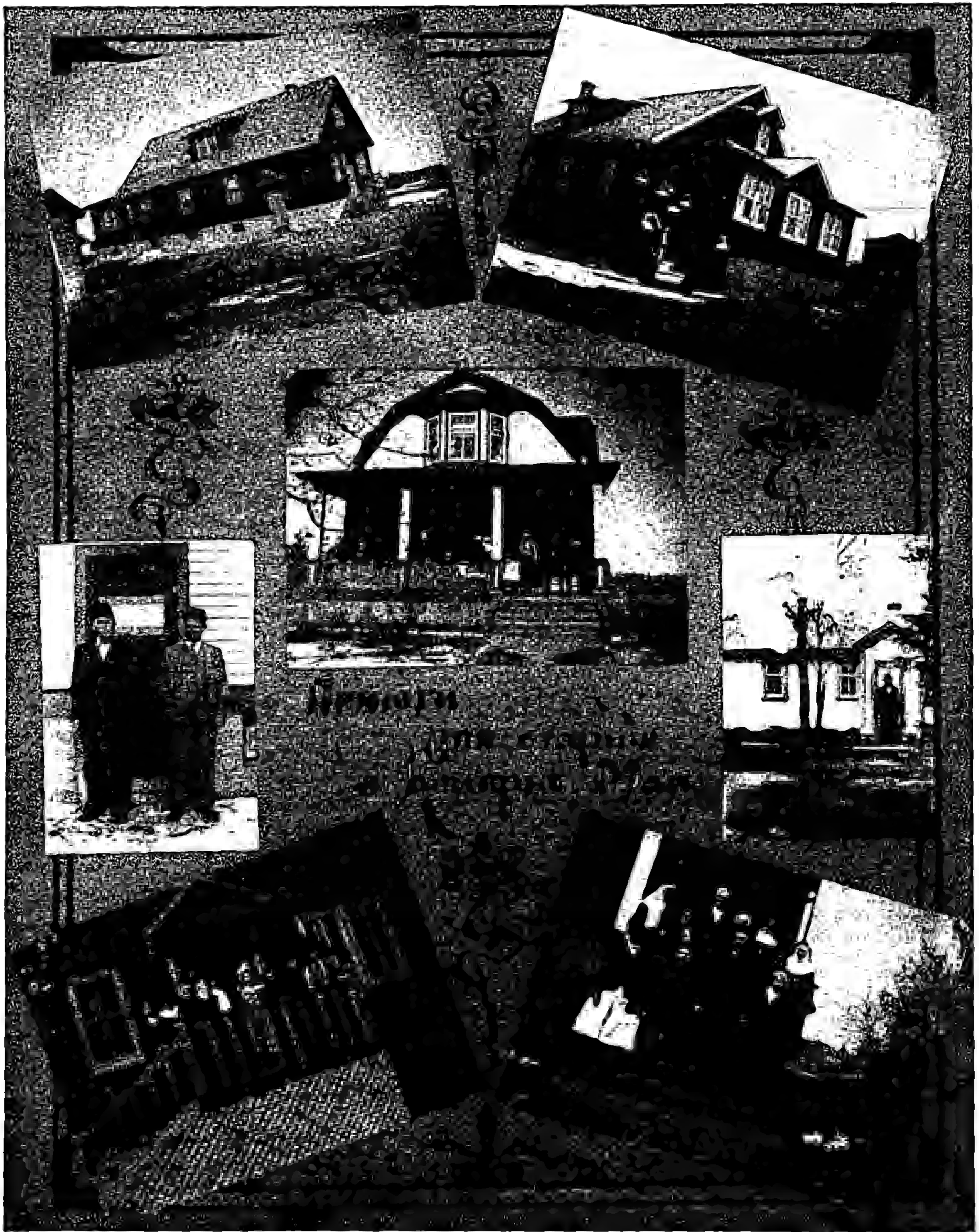

Pupils and teachers of Evening and Summer Schools in Sifton and Dauphin, Man.

St. Basil's Home for the Aged and Clinic in Komarno, Man.

Дім Пресв. Родини в Ріджайні, Саск. Приют для старших женщин.

вже вигідно може там приміститися 30 осіб.

11. ДІМ ПРЕСВ. РОДИНИ В РІДЖАЙНІ, САСК.

Сестри розпочали місійну працю над молодю ще 1931 р., коли то приїхали вести вакаційну школу. Люди так були вдоволені, що ніяк не хотіли з Сестрами розлучитись. Внесли просьбу до Провінціяльної Настоятельки, щоб та лишила СС. що й сталося. До 1936 року мешкали у винайменім домі. Того ж року купили дуже дешево гарний будинок. Сплачували довг ратами. Сестри ведуть державну цілоденну школу, 30 дітей, вечірню школу, що до неї стало ходить 45 дітей. Крім цього в неділі є катехизація й церковний спів. Дівчата гуртуються в Марійськім Товаристві. Слід згадати, що при домі є приміщення для старших жінок, що не мають родинної опіки. Сестри відвідують також хворих і поширюють добру пресу.

Дім св. Антона в Портедж ля Прері, Ман.

12. ДІМ СВ. АНТОНА В ПОРТЕДЖ ЛЯ ПРЕРІ, МАН.

Староанням О. Пуляка засновано тут місійну станицю 29 квітня 1936 р. Спочатку Сестри мешкали в парохіяльнім домі. В 1937 році купили малий дімок, на який одна пані дала жертву $400, що в великій мірі уможливило купно. Сестри ведуть Рідну школу, дають концерти, шиють церковні ризи, відвідують й обслуговують хворих по домах, а в неділі й свята вчать у церкві катехизму. Горнуться люди до Сестер, охоче посилають своїх дітей на науку, певні того, що при ревній праці законниць Марії не пропаде українська мова й не згине наш обряд у Портеджі.

13. ЗАГАЛЬНИЙ ШПИТАЛЬ ПІД ПОКРОВОМ БОЖОГО ПРОВИДІННЯ В ВИЛИНҐДОН, АЛЬБЕРТА

Це друга українська лічниця, що повстала в місяці травні 1935 року. Спочатку Сестри винаймали дімок на лічницю, що її поблагословлено в вересні того самого року. 29 жовтня Сестри перенеслися до нового будинку.

Лічниця є одноповерховим будинком, мурована на 30 кімнат, і має приміщення на 55 хворих. Є окрема операційна заля й осібний відділ для заразливих недуг.

Про цю лічницю є мова в окремій статті.

14. ДІМ СВ. РІТИ В ТОРОНТІ, ОНТ.

"Треба малим сиріткам помочі", сказали наші Сестри й дві з них вибралося на схід збирати жертви на сиротинець у Айтуні. Прибули вони й до Торонта. Тут несподівано О. М. Оленьчук й парохіяни просили, щоб Сестри осталися. Зараз без проволоки розпочалася збірка й базарі на ту ціль. Люди зложили $1,200, один пан Айриш дав від себе $500, між собою визичили $1,900 і так без затягання компанійної позички купили для Сестер гарний дім вартости $10,000. Так то за старанням О. Пароха, дозволом Їх Ексц. Кир Василія і згодою Провінціяльної Настоятельки С. Єлисавети 29 квітня 1937 р. станув дім СС. в Торонті. Сестри ведуть Рідну школу для 180 дітей у трьох парохіях. У неділі вчать катехиз-

Рідні школи в Торонто

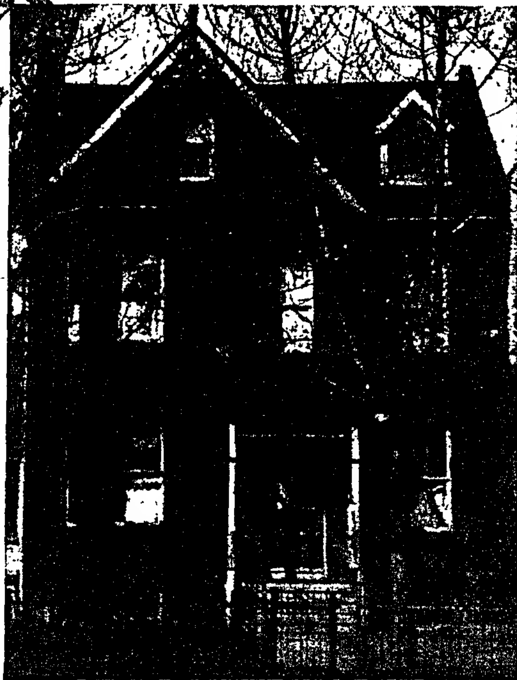
у західнім Торонті

у середнім Торонті

Ukrainian Catholic Evening Schools in Toronto.

Дім св. Ріти в Торонті. Інтернат для старших дівчат.

му 200 дітей і ведуть дитячий хор. Малі співаки точно приходять на проби й дасть Бог буде з ким пізніше виступати. Рівно ж ведуть Марійську Дружину Молоді й Товариство св. Анни для старших жінок. В першім мають 80 членів у другім 30. Під час щотижневих сходин Сестри дають поучення, виклади й учать ручних робіт. Також самі шиють ризи й прикрашують церкви. При тім відвідують хворих по лічницях і домах. При монастирі є приміщення для панночок, що ходять до вищих шкіл. Пересічно є їх около 40 кожного року.

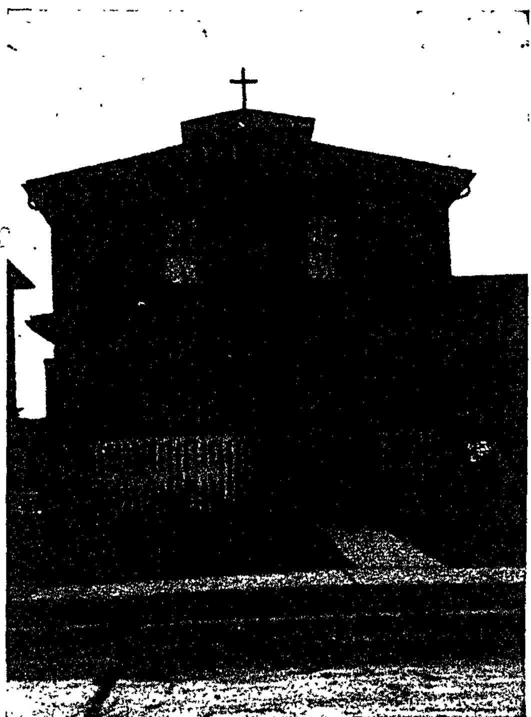
Літом, як це є звичай у Згромадженні, їдуть на катехизацію до сусідніх місцевин.

15. ДІМ ПРЕСВ. НЕПОР. ДІВИ МАРІЇ В ВИНДЗОР, ОНТ.

Дня 1 вересня 1939 року увінчалися старання місцевого пароха О. Головки тим, що наші Сестри приїхали там працювати для свого народу. Спочатку мешкали в винайменім домі. В 1940 р. купили власний дім.. Від тогож року ведуть не тільки вечірню школу, але за старанням архієпископа Кида дві кваліфіковані СС. учительки дістали посаду в державній школі. Шкільні інспектори вдоволені веденням і вихованням дітвори, хочуть ще більше Сестер, однак їх тепер великий брак і годі це сповнити. СС. гуртують у своїм домі старшу молодь, вчать їх співу, дають духовні поучення. Старші жінки кілька разів у тижні сходяться на науку української мови.

16. ОШАВА, ОНТ.

Старанням Всеч. Отця В. Чарного 15 січня 1942 р. основано тимчасовий місійний дім при парохії Св. Юра. Дві Сестрі з Торонта доїжджають двічі в тижні. Ведуть рідну школу, вчать співу й ручних робіт. Люди прихильно відносяться до Сестер і цінять їхню працю. Роблять заходи, щоб збудувати для Сестер дім, щоб Сестри могли замешкати в ньому на стало.

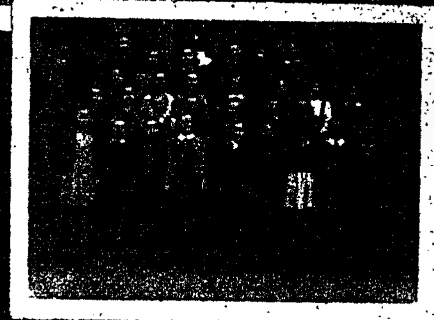
Дім Сестер у Виндзор, Онт.

I.

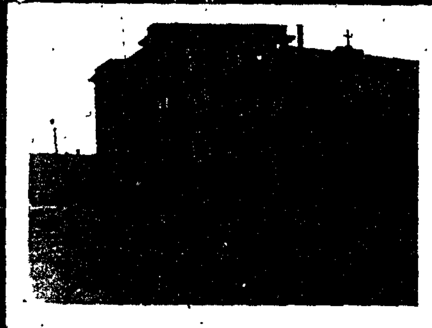

II.

8 клясові цілоденні школи в Монтреалю

III.

Daily Schools in Montreal, led by the Sisters Servants of Mary Immaculate.

Діти рідної школи зо своїми Сестрами вчительками в Ошаві, Онт.
По середині Всеч. о. В. Чарний, основник Рідної Школи.
Pupils and teachers S.S.M.I. of Ukrainian Catholic School in Oshawa, Ont.
Rev. B. Charny, parish priest.

АМЕРИКА

СЕСТРИ СЛУЖЕБНИЦІ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ

Як у малім світі — людськім орґанізмі один член несе поміч одному для спільного добра й хоч різної вартости, однак кожний потрібний людині, так і в містичнім тілі св. Церкви є багато дрібних інституцій, що наче доповняють і прикрашують цілість. До таких належить і мале Згромадження Сестер Служебниць Пресв. Н. Д. М. Вже кільканадесять літ успішно виконувало воно працю в Канаді й не думало ширше закидати сітей, та Бог зарядив інакше.

Ще в 1910 року Преосвященний Ортинський, єпископ американських українців, післав до Заряду Сестер Служебниць у Канаді О. Л. Сембратовича й просив Сестер, що вже знали умовини й англійську мову, щоб обняли сиротинець і ризницю у Філядельфії. Настоятелі мусіли відмовити, бо Сестер було дуже мало. Тоді Владика звернувся до Галичини. Але там обіцяли вже дати Сестер до Бразилії й також не могли зробити того.

Крім того в архіві Згромадження знаходимо листи священиків, що від себе просили наших Сестер до різних американських парохій. В небесній канцелярії Боже Провидіння це потвердило.

Як Впр. Отець Й. Схрайверс Ч.П.І., Апостольський Візитатор Сестер Служебниць переїжджав через Америку в 1935 році, Їх Ексцеленція Кир К. Богачевський знов порушив цю справу й О. Схрайверс поручив Зарядові Сестер взятися до цього діла та якнайскоріше вислати Сестер до Америки.

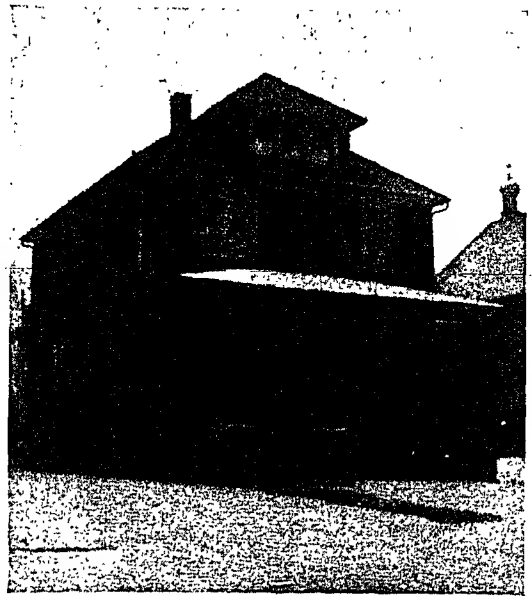

Перша американська кандидатка — С. Катерина Оскорип, СПНДМ.

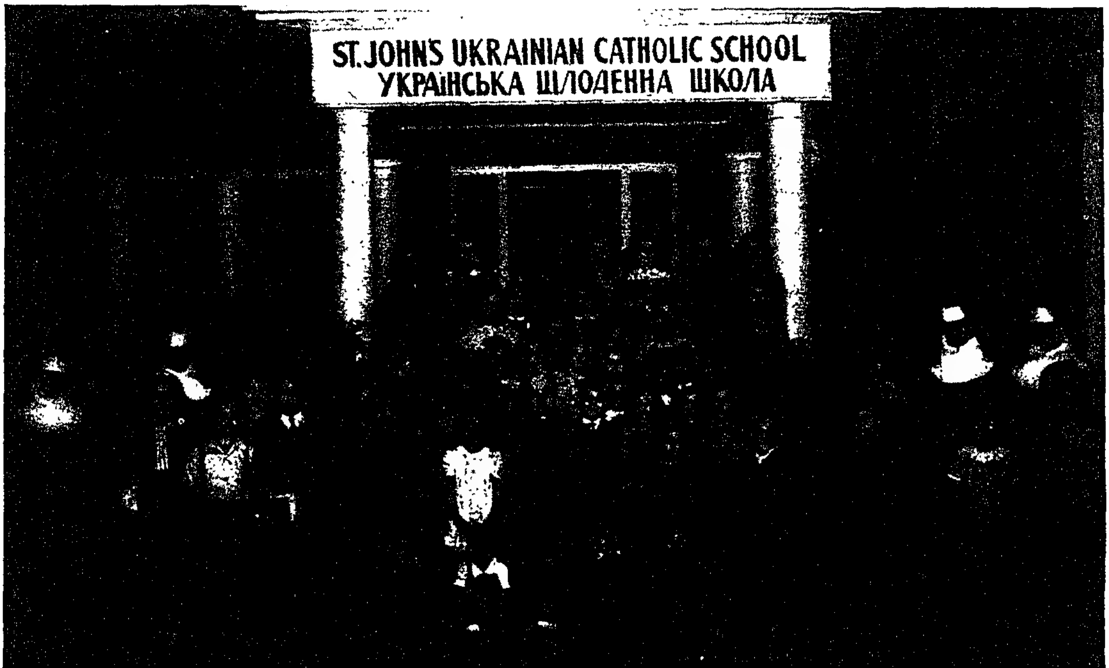
1. ДІМ У СТЕМФОРДІ

Старанням Їх Ексцеленції К. Богачевського й О. Ректора Процька, чотири Сестри прибули до Стемфорду 1935 року, якраз на Успення Матери Божої. Мали вести там семінарицьку кухню. Крім того вели рідну школу в місті, а також поручено їм музей і бібліотеку при семінарі. Преосвященний призначили одну Сестру, кваліфіковану вчительку, на директорку музею. Вона мала впорядкувати експонати й гостям, що відвідували музей, уділяти потрібних інформацій. Та Сестра положила крім того багато праці при каталогуванні бібліотеки, надавши їй характер книгозбірні для українознавчих студій. Їх Ексцеленція були щиро вдоволені, що в такім короткім часі Сестри зуміли довести музей і бібліотеку до порядку й навіть власноручно пооправляли багато книжок.

В тім часі Його Вельможність Пан Гетьманич Данило Скоропадський гостив у Сестер цілих шість місяців. Коли вже був в Европі, написав кілька листів, що в них дякує за гостинність опіку. Нпр. в однім із них між іншим пише: "При цій нагоді хочу скласти Вам, Сестро Настоятелько, й усім Се-

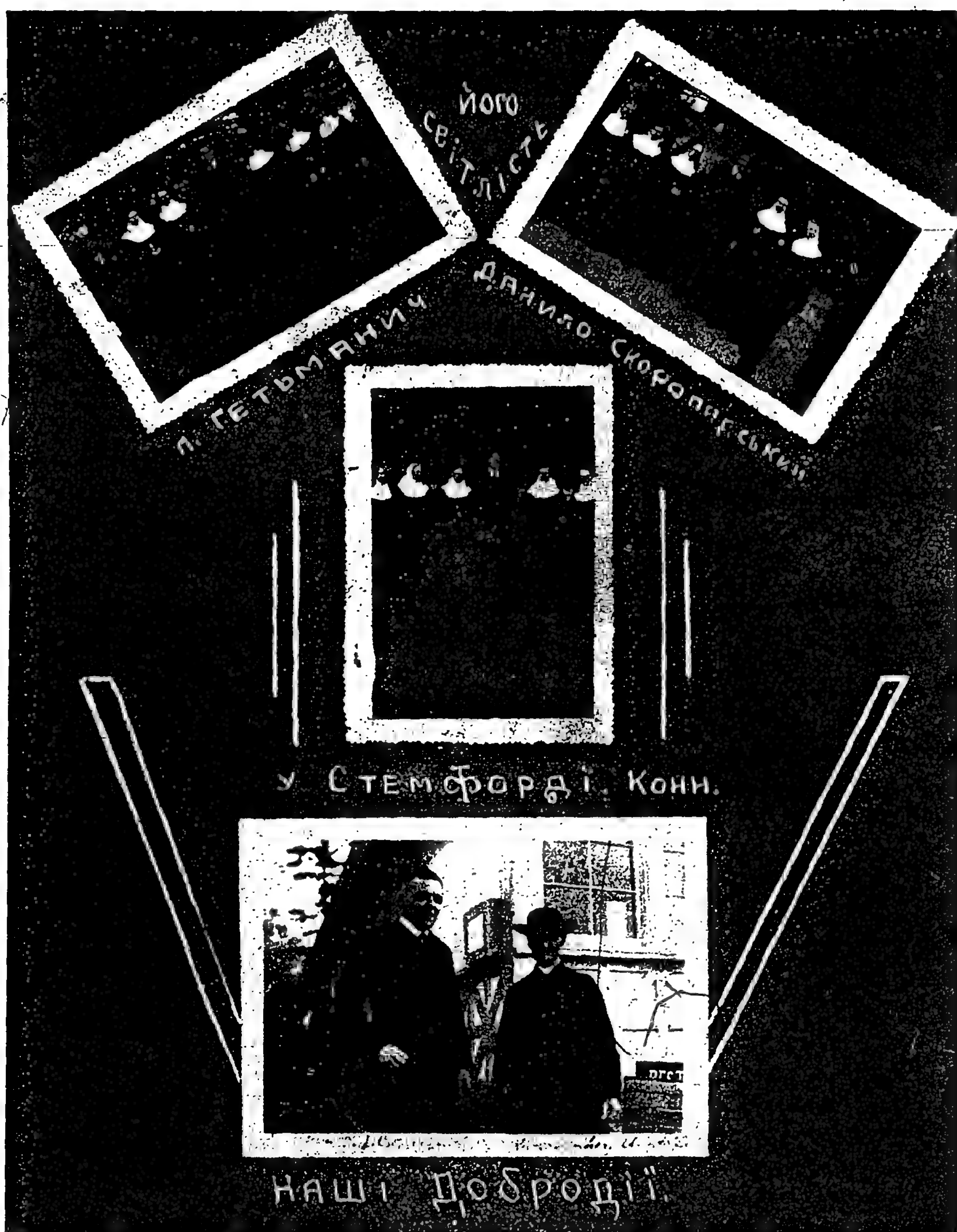

Дім Сестер у Дітройті, Міш.

Українська цілоденна школа за проводом Сестер Служебниць ПНДМ. в Дітройті. По середині Впр. о. совітник С. Побуцький.

Pupils and teachers S.S.M.I. of St. John's Ukrainian Catholic School in Ditroit, Mich. Very Rev. Father S. Pobutsky, parish priest.

Вельможний Пан Гетьманич Скоропадський у гостині в Сестер в Стемфорді, Кон.
На долішній світлині бл. п. Брат Андрій і один добродій у часі зложення візити Сестрам у Монтреалі.

страм мою щиру подяку за сердечне до мене відношення під час мого побуту в Українському Католицькому Семінарі. Прошу Вас ласкаво передати мій сердечний привіт всім Сестрам, як рівно ж приняти вислів моєї глибокої до Вас пошани."

В 1940 році Їх Ексцеленція Кир Константин спровадили до помочі з Бразилії новозаложених українських СС. Францішканок. Вони мали опісля обняти ведення кухні в великім семінарі. Преосвященний Владика дали Сестрам Служебницям до вибору: великий або малий семінар. Сестри вибрали — великий. Однак через різні причини Великого Семінаря в Стемфорді ще досі не відчинено, тому Сестри вибралися на збірку на новий матерній дім у Словтсбургу, Н. Й.

2. ДІМ У ДІТРОЙТІ, МІШ.

За старанням О. Льва Сембратовича 21 червня 1937 року приїхали Сестри до Дітройту й почали науку української мови, історії й ґеографії України, обряду й співу, вишивання й шиття. Міський шкільний уряд відступив їм на це дві клясі. Спочатку мешкали СС. в винаймуленім домі. Різні Братства й Товариства постаралися про урядження помешкання, а наш добр. бл. п. П. Кіптик удержував Сестер через пів року. Коли люди побачили великі успіхи праці СС., тоді, щоб дати змогу Сестрам продовжувати начате діло, зорганізували при церкві св. Йоана Христителя шкільний комітет, що хотів дати СС. матеріяльну піддержку. Комітет купив гарний дім і в неділю 10 вересня 1938 року відбулося урочисте посвячення й передання його Сестрам. Посвячував дім Їх Ексц. Кир К. Богачевський, в асисті нашого й чужого духовенства. Комітет зайнявся сплатою довгу й 3 травня 1942 р. урочистим актом передав Сестрам зовсім чистий від усяких зобовязань дім при улиці Клиперт 3893. Найбільше старань в тому ділі оказав предсідатель Комітету бл. п. П. Микола Кіптик, а опісля його дружина.

В 1940 р. парохія закупила другий будинок для цілоденної школи. В вересні цього року крім вечірньої школи Сестри провадили цілоденну школу до четвертого ступеня. Слід згадати на цім місці, що коли П. Гетьманич Д. Скоропадський переїжджав через Детройт, то зложив візиту Сестрам Служебницям. Був на обіді в товаристві двох гетьманців, гарно виражався про Сестер та їхню працю й зазначив, що не 500 але 1500 С. Служебниць буде потрібно в Україні.

3. ДІМ У МІННЕАПОЛІС, МІН.

Коли Всеч. О. В. Білинський обняв парохію в Міннеаполіс, знайшовся в прикрім положенні. Народ був поділений, одні пристали до автокефальної церкви, інші держалися католицької, а молодь хиталася непевна. Щоб запо-

Рідна школа за проводом СС. Служебниць ПНДМ. у Міннеаполіс, Мінн.

Марійська Дружина старших дівчат за проводом СС. Служебниць ПНДМ. в Міннеаполіс.
St. Mary's Sodality under direction of Srs. Servants of Mary Immaculate, Minneapolis, Minn.

чаткувати зворот до ліпшого, а не дразнити людей, ревний священик подбав, щоб дві Сестри Служебниці через вакації провадили там Рідну Школу. То не було так легко. Дітвора не любила свого й стидалася говорити по-українськи. Сестри добирали всяких способів, щоб заохотити дітей до науки. Вкінці мозільна праця увінчалася бажаним успіхом. На закінчення вакаційної школи 29 серпня 1937 р. дали діти гарний концерт, що мав 26 точок. На нім був присутний Преосв. Константин. Аж тепер відчинилися людям очі. Упередження до Сестер зникло безслідно. Вони забажали мати Сестер на стало. Владика теж прихилився до прохання людей. З того часу Сестри провадять там Рідну Школу для малих дітей, а вечорами для старшої молоді, а також церковний хор. Старші сходяться вечорами на науку ручних робіт. Сестри основали Марійське Товариство молоді й мають понад 40 членів.

Дім Сестер у Міннеапліс, Мінн.

4. ПРИЮТ СТАРЦІВ ПІД ПОКРОВОМ ПРЕЧ. ДІВИ МАРІЇ В ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, ПЕНСИЛЬВЕНІЯ

Сестри дістали в дарі від Їх Ексц. Кир Константина Богачевського триповерховий дім із 24 кімнатами. Сестри переробили його й помалювали в середині й назверх і замешкали

Приют для старців під покровом Пречистої Діви Марії в Филаделфії, Па.
St. Mary's Home for the aged, Philadelphia, Pa.

в ньому 4 серпня 1937 р. Німецькі жінки з Товариства Єпископа Нювмена справили до каплиці гарний мармуровий вівтар, ліхтарі, статуї і усю обстановку. Посвятили той дім Преосвященний Константин 10 жовтня. В той день Сестри справили великий обід і базар на дохід дому. Ексцеленція зложивши від себе княжий дар у сумі 500 долярів.

Два місяці пізнійше Преосвященні подарували другий три - поверховий дім, недалеко головного дому. Сестри ведуть ризницю й опікуються старцями. Крім цього провадять Рідну Школу в Френкфорд, недалеко Філядельфії. В червні 1939 р. Їх Ексцеленція дав Сестрам третій дім при 721 Бравн Стріт. В цім домі мають приміщення дівчата, що працюють по фабриках і не мають домашньої опіки.

5. ДІМ У СЕНТ КЛЕЙР, ПА.

Невідрадні були умовини в цій парохії, подібно, як у Минеаполіс. Старанням О. пароха Милянича прибули Сестри 16 жовтня 1937 р. й розпочали

Старці в приюті Преч. Діви Марії в Филаделфії з Сестрами-доглядачками.
Old Folks and Sisters Nurses of St. Mary's Home for the Aged, Philadelphia, Pa.

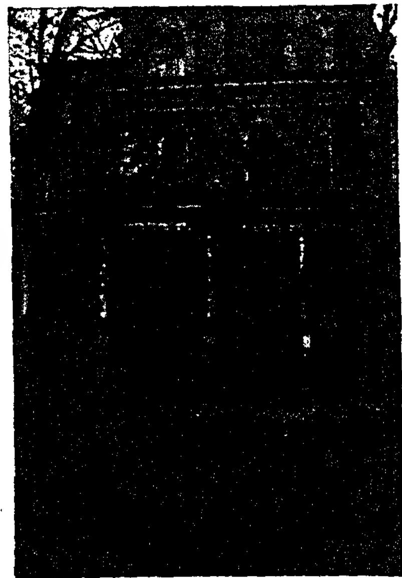

Рідна школа за проводом СС. Служебниць в Френкфорд, Па. Всеч. о. Р. Крупа, парох.
Evening school under direction of Srs. Servants of Mary Immaculate, Frankford, Pa. Rev. R. Krupa, parish priest.

свою роботу. Вони скоро зєднали собі людей так, що ті готові все зробити для Сестер. Дали їм гарне помешкання й нову обстановку. Сестри ведуть Рідну Школу для молодших і старших. Основували Марійське Товариство, дитячий хор. Дали на рік кілька концертів, а старша молодь виступила з піснями в радіо.

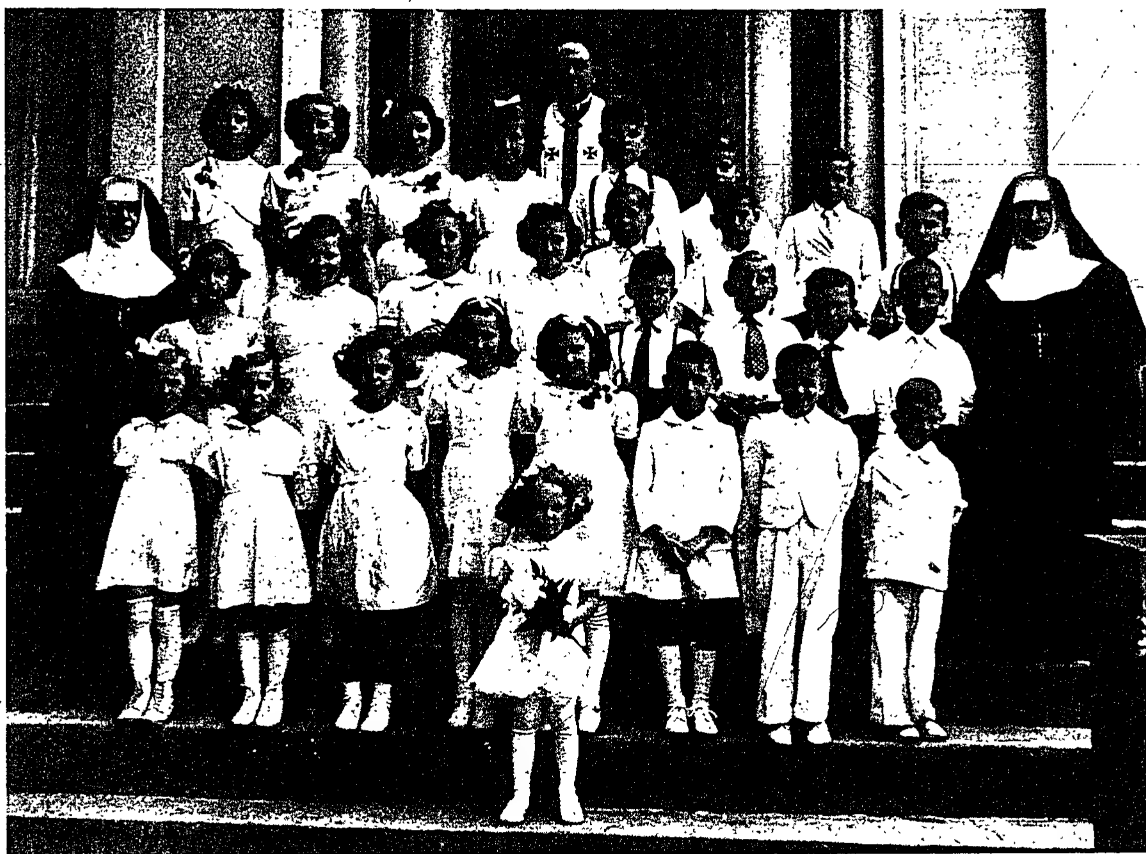
Помешкання Сестер Служебниць ПНДМ. в Ст. Клейр, Па.

Цілоденна школа й помешкання Сестер у Шамокин, Па.

6. ДІМ У ШИМОКІН, ПА.

Старанням О. Михайла Олексіва засновано дім Сестер 1 серпня 1938 р. Парохія дуже зичлива Сестрам поста-

Діти рідної школи, що брали участь у майовій процесії 1940 р. в Ст. Клейр, Па.
Children of St. Nicholas evening school who took part in May procession, St. Clair, Pa.

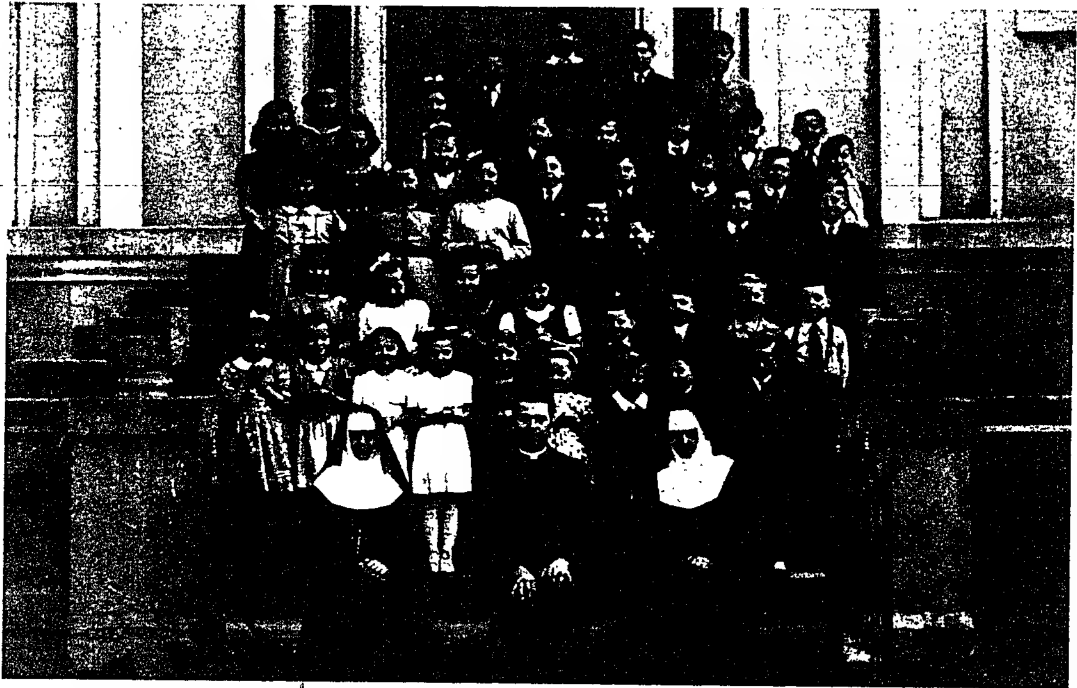
ралася для своїх учительок про гарне помешкання й урядження. Сестри до 1940 р. провадили Рідну Школу. Тепер ведуть цілоденну школу до 6 кляси. Три рази в тижні мають вечірню школу для старших дітей. Крім цього мають Товариство Української Молоді для хлопців і дівчат, Марійську Дружину дівчат, Тов. хлопців до обслуги вівтаря й дитячий хор. Старша молодь сходиться вечорами до дому Сестер на релігійні поучення, спів і науку вишивок. Діти тут такі співучі, що вже кілька разів співали до радія на потіху своїх батьків.

7. ДІМ У СИРАКЮЗ, НЮ ЙОРК.

В своїй ревності про спасення парохіян постарався о. Михайло Кузів, що з початком шкільного року 1 серпня 1938 приїхали С. Служебниці до цього великого міста. Вони негайно взялися до праці. Крім Рідної Школи з 160 дітьми вели захоронку для найменших діток. Був то зворушливий вид дивитися на ті ясні дитячі головки, як уважно слухали Сестри, особливо як бралися співати. Основували також Марійське Товариство для старших (60 членів) і Тов. Дітей Марії для молодших. Так діти, як і їхні батьки були дуже привязані до Сестер. Цю місійну станицю були Сестри змушені залишити в 1941 році.

8. ДІМ У СЕНТ ЛУЇЗ, МО.

Засновано його 1 серпня 1938 року. Сестри ведуть Вечірню Школу й Марійське Товариство старших дівчат.

Рідна школа за проводом СС. Служебниць ПНДМ. в Ст. Клейр, Па.,
По середині Всч. о. парох і Сестри вчительки.
Pubils and Teachers S.S.M.I. of St. John Ukrainian Catholic School, St. Clair, Pa.

Люди вдоволені з праці Сестер, горнуться й парохія підноситься щораз краще духово. Тут покищо Сестри мешкають у парохіяльнім домі. В часі вакацій вибираються на катехизацію до дооколишніх місцевостей.

Помешкання Сестер у Ст. Луис, Мо.

9. ДІМ У КАЙЗЕР, ПА.

Церковний Комітет удався до Їх Ексцеленції Кир Константина й просив післати їм Сестер, що занялися б дітворою. І дійсне 1 вересня 1939 року Провінціяльний Заряд Сестер вислав дві монахині на ту місію. Першого року вели Сестри тільки Рідну Школу, а на другий рік також цілоденну. Діти, що їх перше вчителі мусіли заохочувати, тепер самі аж рвалися до неї. Сестри ведуть також захоронку маленьких дітей, почавши від третього року життя. Ті невеликі громадяни виступали на сцені й давали попис, на превелику потіху своїх батьків. Дитячий хор що неділі співає під час читаної Служби Божої пісні, а пополудні Молебень. Ті малі співаки кілька разів співали до радія. Вони в тім такі вправлені, що й без проводу Сестер, коли тих не було

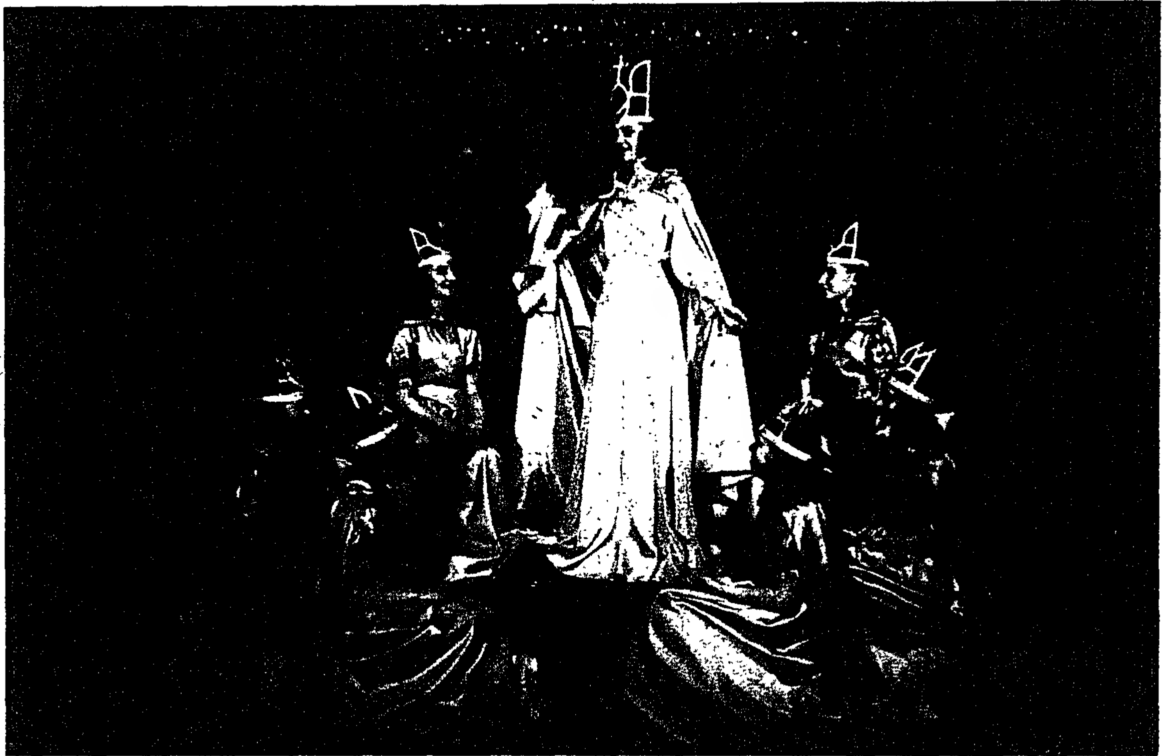
Цілоденна школа

в Шамокін

Pupils and teachers Sisters Servants of M.I. of Transfiguration Parochial School, Shamokin, Pa.

Живий образ "Україна", з вистави, що за проводом Сестер Служебниць ПНДМ. відіграли в день Тарасових роковин члени Марійської Дружини в Шамокин, Па.

в часі вакацій, кілька разів дали собі з тим раду. Сестри основали тут Марійську Дружину старших дівчат і Дітей Марії для хлопців і дівчат.

Перше св. Причастя в Ст. Луис, Мо. Всеч. о. Й. Ганяк, парох.
First Holy Communion at St. Mary's School, St. Louis, Mo.

Діти цілоденної школи з Сестрами вчительками в Кайзер, Па. По середині Всеч. о. В. Білинський.
Days scholars and teachers Srs. Servants of M.I. of St. Mary's Ukrainian Catholic School, Keiser, Rev. Father W. Bilynsky, parish priest.

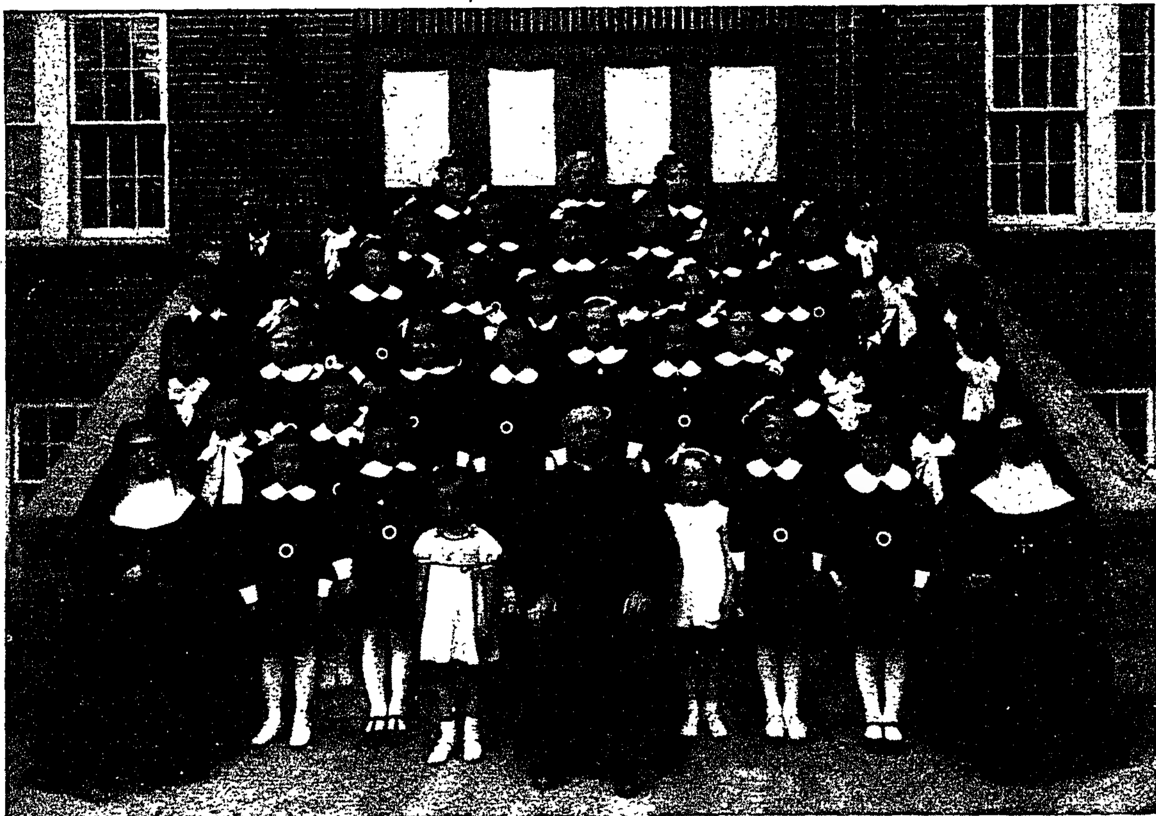

Цілоденна школа й помешкання Сестер
у Кайзер, Па.

—(::)—

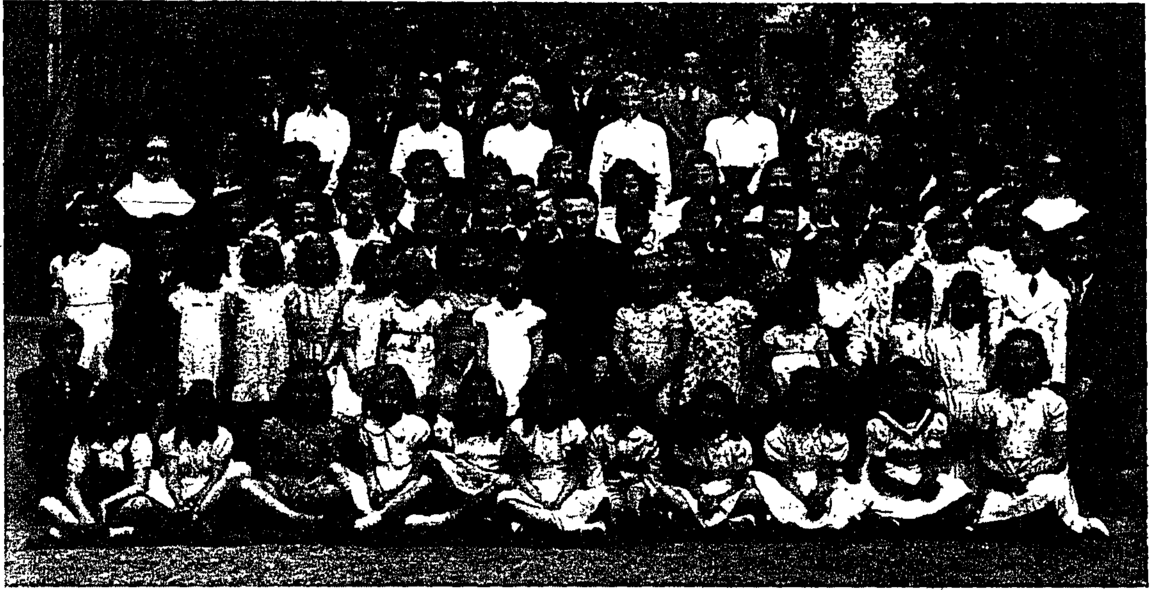

Дім Сестер у Вилкс Бері, Па.

Діти цілоденної школи зо своїми вчительками, Сестрами Служебницями ПНДМ.
в Вилкс Бері, Па. По середині Впр. о. совітник І. Куцький.

Day scholars and teachers Sisters Servants of M.I. of St. Peter and Paul's Ukrainian Catholic School, Wilkes Barre, Pa. Very Rev. Father P. Kutsky, parish Priest.

Рідна школа за проводом СС. Служебниць ПНДМ. в Ембридж, Па.
По середині Всч. о. А. Крохмальний.
Evening parochial school under direction of S.S.M.I. at Ambridge, Pa. Rev. A. Krochmalny, p.p.

10. ДІМ У ВИЛКСБЕРІ, ПА.

Цей дім засновано заходами Впр. О. совітника Куцького 1 вересня 1939 року. Отець Куцький збудував там гарний поверховий дім: на долині була простора заля, на горі кілька кляс. Сестри, що самі замешкали в парохіяльнім домі, ведуть цілоденну й вечірню школу. Заснували Марійське Товариство для старших дівчат. Дітвора охоче вчащає до школи й має щире довіря до Сестер, що защіплюють у них любов до своєї рідної Церкви, свого обряду й народу. Є надія, що в майбутності ця культурна робота розвинеться й обійме ширші круги.

11. ДІМ У ЕМБРИДЖ, ПА.

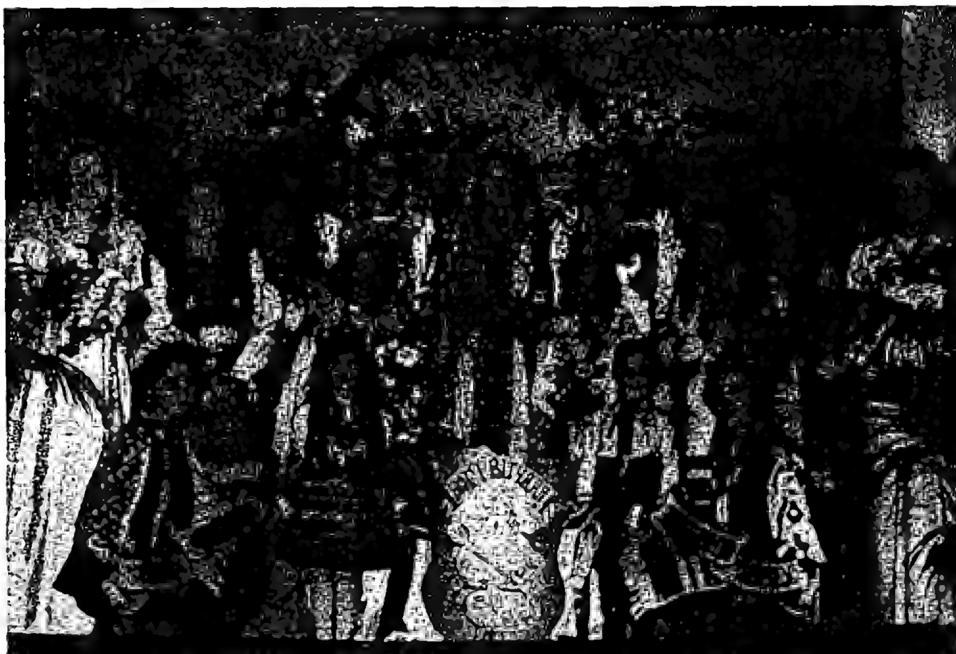
Впр. О. декан Гресько приготовив усе на приїзд Сестер, що від 1 листопада 1939 р. замешкали в парохіяльнім домі. Церква, галя і дім гарно уладжені. Дітвори досить. В перших днях було їх 150. Діти тут говорили по англійськи й зразу Сестри були змушені до них примінятися. Старші громадяни зо священиком дуже прихильні й спомагають Сестер, чим можуть. Сестри заохотили дітей між іншим і до вишивання. Дівчата повишивали собі блюзки, а хлопці також навчилися цеї штуки й величаються тепер вишиваними краватками. Чверть сотні дівчат із вищих шкіл належать до Марійського Товариства. Вони також беруть участь, як і прочі школярі, в концертах, що їх є кілька в році.

12. ДІМ У ЧЕСТЕР, ПА.

Заснований за старанням О. Ліщин-

Дім Сестер у Честер, Па.

Живий образ з вистави історичної драми "Сон Галі", що її за проводом СС. Служебниць ПНДМ. відіграли члени Марійської Дружини в Честер, Па.

Живий образ "Декорування Могили" з вистави, що її за проводом Сестер Служебниць відіграли діти цілоденної школи в Честер, Па.

Марійська Дружина Студенток за проводом СС. Служебниць ПНДМ. в Ембридж, Па. По середині Всеч. о. А. Крохмальний, парох.

Sodality of Children of Mary under direction of Srs. S.M.I., Ambridge, Pa. Rev. Father A. Krochmalny, parish priest.

ського дня 1 вересня 1940 р. Сестри познайомилися з дітворою перший раз, як через цілий місяць вели Рідну Школу й приготовляли їх до першого св. Причастя. Опісля почалася наука в цілоденній школі до четвертого ступеня. Діти щиро взялися до науки. Старші також вдоволені з побуту монахинь в їхній місцевости. Мило їм було почути гарний концерт на св. О. Николая, що з нього було $70.80 приходу для парохії. До Марійської Дружини належить поверх 26 дівчат, що мали гарне, врочисте прийняття. Менші діти згуртувані в Тов. Найсв. Серця і Дітей Марії. Кожної суботи є катехизація для всіх школярів. Усі точно приходять на свої сходини й сумлінно виконуть членські обовязки.

13. ДІМ В УКРАЇНІ, НОРТ ДАКОТА.

Всеч. О. Борса вже два роки старався, щоб Сестри прибули до Норт Дакоти. Люди також вижидали нетерпеливо цеї хвилі, особливо від тоді, як Сестри з Мінеаполіс провадили вакаційну школу. В тому часі около 10 душ вступило звідти до Згромадження й посвятилося Богові. Нарешті, як Сестри приїхали 1 вересня 1940 р., застали гарний дімок, вибудований для них і з цілим урядженням. На посвяченні того дому — крім наших двох отців— був латинський епископ і 12 латинських священиків. Сестри були перші, що обняли там державну школу (паблик скул). В столиці Бісмарку міністерство освіти признало канадійські цертифікати Сестер. Поза шкільними годинами вчать іще в Рідній школі. Заснували для молоді Марійське Товариство. Учать також ріжних жіночих робіт. Під час вакацій Сестри учительки учащають на вищі студії до католицького каледжу в Бісмарк, Н. Д.

Pupils and teachers Sisters Servants of M.I. of Ukraina Public State School, Ukraina, N.D.

Діти рідної школи в Ембридж, Па., що за проводом СС. Служебниць ПНДМ. з успіхом відіграли історичну драму „Сон Галі.“

Марійська Дружина за проводом СС., Служебниць ПНДМ. в Честер, Па. По середині Всеч. о. парох. В. Григорчук.

Sodality of Blessed Virgin Mary under direction of Srs. Servants of Mary, Chester, Pa. Rev. Father B. Hryhorchuk, parish priest.

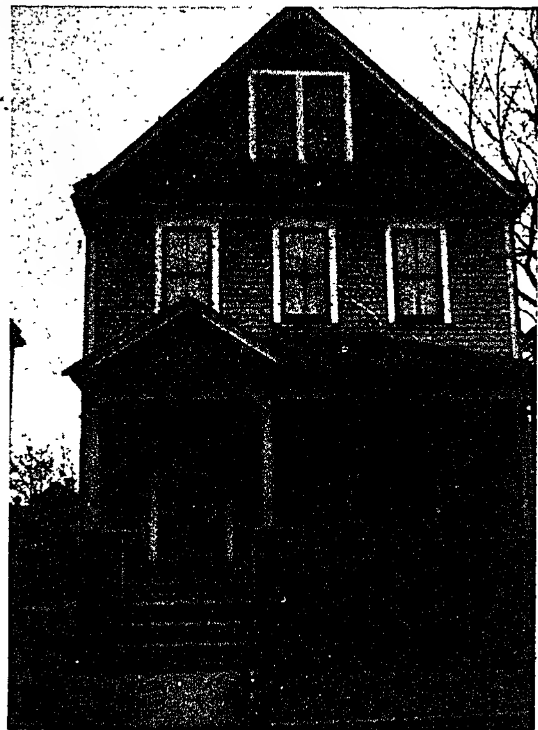
14 і 15. ДОМИ В БАФАЛО, НЮ-ЙОРК.

За старанням О. Жука й О. Козоріза в двох дільницях міста засновано доми для Сестер. Було це в лютім 1941 року. Сестри ведуть Рідну Школу. Як старші так і дітвора горнеться до Сестер, користають з поучень. Сестри вчать також науки релігії дітей з публичних шкіл, що тут приходять із того часу, коли державний уряд в Ню Йорку приказав учитися релігії. Марійське Товариство теж тут процвітає на честь Небесної Цариці.

Сестри також ведуть вечірню рідну школу в Ңайеґара Фалс в парохії Преч. Діви Марії і в Лакавані в парохії Св. Духа.

16. ВІЛЛЯ ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ МАРІЇ В СЛОВТСБУРГУ, НЮ - ЙОРК.

Надзвичайним здобутком для цілого нашого Згромадження є Вілля Преч. Діви Марії в Словтсбургу, 30 миль від Ню Йорку. Це будуча санаторія для старших віком священиків, це притулок для знеможених і обезсилених ста-

Дім Сестер в пар. св. Ів. Хр. в Бофало, Н.Й.

Рідна школа за проводом СС. Служебниць ПНДМ. в парохії св. Йоана Христителя в Бофало, Н.Й. По середині Всеч. о. парох І. Жук.
Evening school under direction of Sisters Servants of M.I., Buffalo, N.Y. Rev. F. J. Zhuk, P.P.

рістю еміґрантів Укр. Народу. Дня 29 червня 1941 р., після останньої угоди з п. Гемилтон, Сестри взяли цей дім у посідання, а перенеслися до нього в половині липня. Дім куплено за $60,000. На це $35,000 позичено в Товаристві Провидіння, а решту дістали Сестри з Провінціяльного дому в Канаді і з колекти.

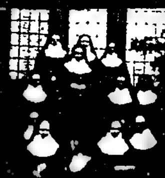
Ціла будівля збудована з тесаного каміння, вартість його зо всіма будинками виносить около пів міліона долярів. Має вона 56 келій, положена в найкращій околиці в Стейті Ню Йорк. Серед гір, над прегарним озером взноситься цей замок із гарним доступним вїздом, замаєний різнородними деревами, кущами, полянами. Квіти з різних країв ростуть тут розкішно, як у себе вдома в численних квітниках. Навіть із високих Альп пишаються висланники квітистого царства. Осторонь знов серед рож є байсен до плавання, а далі яринний город. Тут і там стрибають зайці та серни, що близенько підходять до замку, скубаючи для відміни квіти; за те клапоухі спюхи волять капусту в городі. Ціле окруження дихає ласкавим спокоєм, миром, радістю. Хто вміє читати з книги природи, цього дух мов на крилах летить у гору до Творця того всього, відмолоджується наче юним запалом ближче Бога провести решту свого життя.

Помешкання СС. Служебниць при парохії св. Ап. Петра й Павла в Бофало, Ню Йорк.

Цей дім незабаром стане матірнім домом Сестер Служебниць Пресв. Н. Д. М. в Злучених Державах.

Вілля
Пр. Д. Марії
в
Словтсбурґ
Нюйорк

куплений
1941

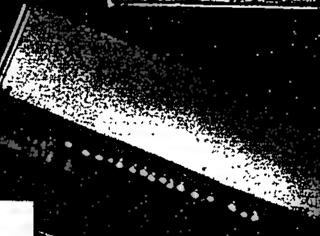

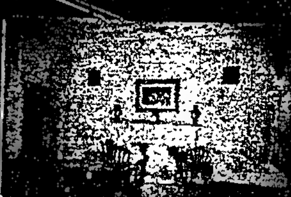
приют
для
старців

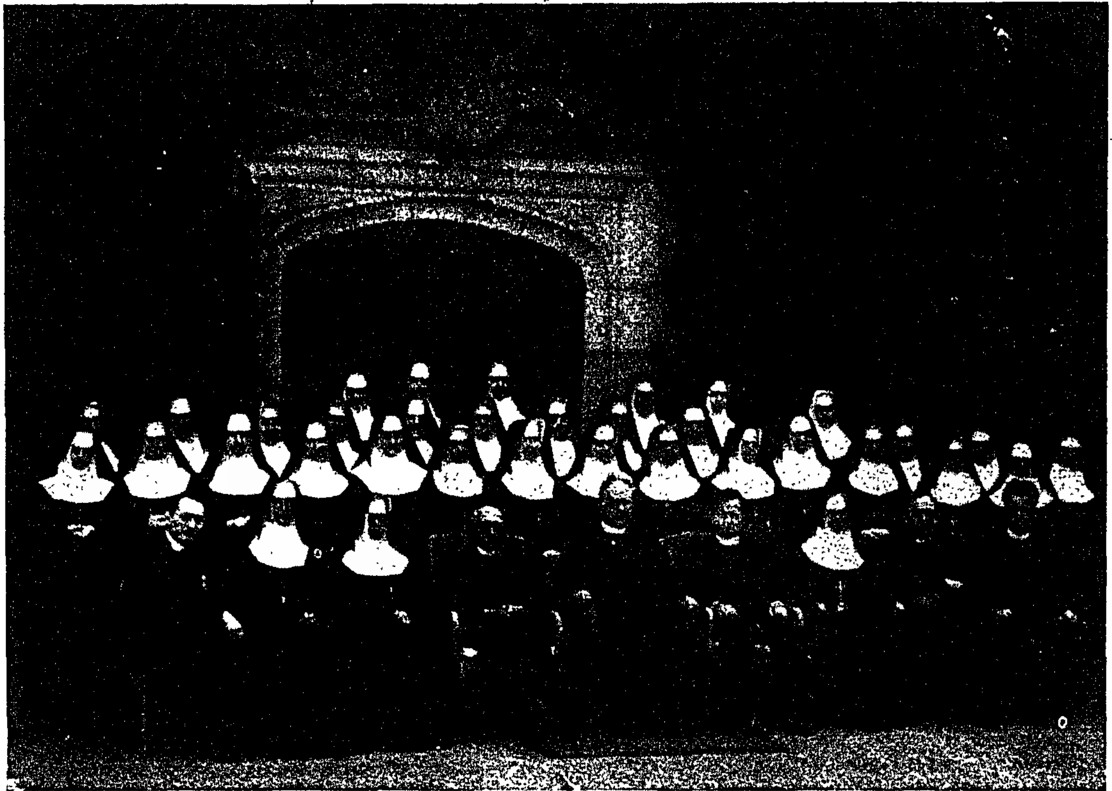

Марійська Дружина студенток вищих шкіл при парохії св. Йоана Христителя в Бофало, Н.Й. По середині Всч. о. парох І. Жук. По боках Сестри Служебниці ПНДМ.
St. Mary's Sodality of High School students, under direction of Sisters Servants of M.I. in St. John's Ukrainian Catholic Parish, Puffalo, N.Y. Rev. Father J. Zhuk, parish priest.

Урочисте благословення цього дому відбулося дня 4 липня, 1942. В благословенні дому взяли участь Їх Екселенції Кир. Константин Богачевський і Кир. Василій Ладика,, багато священиків, Сестер і гостей.

Вілля Преч. Діви Марії в Словтсбургу. Санаторія і приют для старших священиків.
St. Mary's Villa, Sloatsburg, N.Y.

Їх Ексцеленція Кир Константин у товаристві Преосв. Кир Амвросія Сенишина й інших священиків у гостині в Сестер Служебниць ПНДМ. у Словтсбурґу, під час вакацій 1941.

17. ДІМ СВ. ЙОСАФАТА В РОЧЕСТЕР, НЮ ЙОРК.

Цей дім засновано заходами Всеч. О. Василя Турули. Парохія приготовила помешкання для Сестер зо всім урядженням і віддала під покров св. Йосафата. Сестри приїхали тут першого вересня 1941 року. Люди тішились, що вже діждались своїх Сестер учительок. Подібно як по інших парохіях, Сестри застали тут молодь замериканізовану, що не любила ні своєї мови ні обряду й по більшій части учащала до латинських церков, бо казала, що там гарніше; навіть до першого св. Причастя приступали там наші українські діти. Сестри почали вживати всіх засобів, щоби молодь пригорнути й вщіпити в неї любов до свого обряду, церкви й народу. Також і до рідної школи спочатку ходило дуже мало дітей. Сестри ходили й відвідували людей, а при тій нагоді заохочували дітей до рідної школи. На першому місці зорґанізували дитячий хор, щоб співав під час читаної Служби Божої, заложили "Марійську Дружину" Старших Дівчат, а "Діти Марії" для молодших. Кілька разів у тижні відбуваються сходини. Сестри дають їм духовні поучення, вчать ручних робіт, а раз у тижні проказують із ними спільно вервицю. В травні відбулось урочисте прийняття членів. Засновано

Дім св. Йосафата в Рочестер.

Учні рідної школи зо своїми вчительками Сестрами Служебницями, ПНДМ., в Рочестер, Н. Й.

Pupils and teachers S.S.M.I. of St. Josaphat's School, Rochester N.Y.

Марійська Дружина старших дівчат за проводом СС. Служебниць ПНДМ. в Рочестер, Н.Й. По середині Всеч. о. парох В. Турула.

Sodality of Blessed Virgin Mary under direction of S.S.M.I. Fev. Father B. Turula, parish priest.

Дім Сестер у Сейрс, Па.

також вівтарню дружину хлопців. В короткому часі мозільна праця Сестер місіонарок увінчалась гарним успіхом. Молодь вернулась назад до своєї церкви й полюбила свій обряд. Число дітей у рідній школі щоденно збільшалось. За проводом СС. діти кілька разів мали концерт. Люди з радости плакали, коли побачили таку велику ґрупу дітвори на сцені, що своїми милими голосочками, виступами, захоплювала всіх присутніх.

18. ДІМ У ВАШИНҐТОНІ, Д. К.

Цей дім основано ще в місяці липні 1941 року для Сестер, що побирають вищі студії в учительськім каледжі католицького университету; цього року під час вакацій студіювало там 8 Сестер. Дня 15 вересня, на просьбу Ексцеленції Кир. Константина, дві Сестри обняли кухню при Українськім Католицькім Семінарі св. Йосафата.

19. ДІМ У СЕЙР, ПА.

Сестри започаткували тут працю над молодю ще в 1938 році, коли то через два місяці вели вакаційну школу. Всеч. Парох і парохіяни просили, щоб Сестри лишились тут на стало. Тоді Заряд не міг дати СС., бо в тому часі відчинено кілька домів в інших місцевостях. В 1941 році Всеч. Парох поновив свою просьбу про Сестер. Сестри приїхали там у місяці грудні й розпочали працю над молодю. Сестри ведуть вечірню школу, Марійську Дружину старших дівчат і вчать ручних робіт, як нпр. вишивання й гачкування.

* * *

Цей наш короткий огляд теперішнього стану Згромадження Сестер Служебниць Пресвятої Непорочної Діви Марії в Канаді й Злучених Державах Північної Америки виказує, що Сестри Служебниці працюють тепер постійно в 35 місцевинах ведучи між українським народом працю духовну, шкільну, орґанізаційну, лічничу, опікунчу й господарську. Головна праця СС. зосереджується коло найважнішої точки нашої нації — коло молоді. З місць свого постійного побуту СС. поширюють свою корисну працю також на численні дооколишні місцевини головно під час вакацій. Праця Сестер Служебниць є дуже корисна для Католицької Церкви, канадійської й американської держави й української нації. Благослови її, Боже, ще більшим зростом і якнайбільшим успіхом!

Рідна школа в Сейр, Па.

o. В. Білинський.

Для Українського Народу

Український Народе!

Нехай вільно буде мені поручити Тобі звернути свою увагу на один великий та цінний прибуток для Тебе. Цим прибутком є Вілля Пренепорочної Діви Марії в Словтсбургу, Ню. Й. В Ню-Йорській державі, при битій дорозі, у прегарних горах, над чудовим озером, далеко від гамору, серед чарівної тишини — там побачиш великі будівлі. Це Вілля Пр. Діви Марії — притулок для знеможених, обезсильних старістю синів і доньок української еміграції.

Хтож це учинив?

За Божим благословенням і опікою Пречистої Діви Марії, Цариці України, зробили це велике діло не хто інший, а таки доньки українського народу — Впр. Сестри Служебниці Преч. Діви Марії.

Дивні діла рук Твоїх, Господи! Чому? Бо ось ті, що без мілійонів—мілійонової вартости купна піднялись. Та що неможливе в людей, можливе в Бога. І дійсно — Вілля Пречистої Діви Марії, це нічо інше, як діло Божого милосердя, доказ Божої любови українського народу.

Любов Бога, любов ближнього спонукала Сестер Служебниць Пресв. Непорочної Діви Марії, вибраних доньок українського народу, посвятити всі свої сили, принести із себе цілопальну жертву за себе, за свій народ.

Любов Бога, любов ближнього запровадила їх на велику ниву, що лежала облогом серед української еміграції в Америці. Цею нивою то був брак опіки над тими, що не мігши брак опіки над тими, що не можучи жити відповідно до людської гідности на рідній землі, пішли за море шукати кращої долі; брак опіки над тими, що понесли за море свою віру, обряд, звичаї, мову, — словом усе те, що український народ міг їм найцінніщого дати. Ці духові скарби вони понесли в чужину, та там їх не відцурались, а плекали на славу Божу, на честь українського народу. Вони ставили церкви, будували школи, гуртувались по різних братствах, сестрицтвах і інших організаціях. Так ставили тривку будівлю для себе й своїх нащадків. Це були сини землі, працівники — заробітники, тому й тим більша заслуга їх. Ба що більше! І тут за морем ворог закрадавсь до їхніх громад та ширив свою юдину роботу, хаос і замішання, щоб убити в зародку перші плоди пра-

Перша канадійська провінціяльна рада в Канаді 1921 року, якої предсідником був Їх Ексцеленція Митрополит Андрій Шептицький.
Canadian Provincial Chapter of S.S.M.I. His Exc. Most Rev. A. Sheptycki was presiding over this chapter.

ці. Та вихор пройшов. Хоч правда наніс трохи шкоди, та всетаки не зумів розбити зорганізованого життя перших емігрантів. Та сьогодні перші піоніри вже на склоні свого життя.

Багато з них зазнають опіки при своїх родинних огнищах, та многі остали без опіки. Потреба притулку для них вже на добре давалась відчувати.

Хоч нуртували кличі серед української еміграції про потребу такої інституції, хоч давались чути голоси то тут то там, то чомусь десятьліття минали, а голоси оставали тільки "голосами". Великих слів була велика сила, а більш нічого. Бога взивали, як то кажуть, та рук не прикладали.

Та сталось дивне диво. Ті, що про них так світ мало знає, що так мало розголосу зазнають у світі, піднялись в імя Боже цего великого завдання, цебто опіки над тими, що не годні вже самі собою опікуватись. Впр. Сестри Служебниці, поруч ведення шкіл і захоронок, провадження шпиталів та інших інституцій, взялись щиро до праці й на цьому полі, цебто піднялись перебрати опіку над старцями. Праця їх увінчалась скоро неабиякими успіхами. Та треба памятати нам усім, що ніяких фондів ні звідки, ніяких фундацій на це вони не мали. Та найбільшою їхньою помічю то була й є поміч Божа і благословення Боже.

Ходили від хати до хати, від міста до міста, та милостиню збирали. **Це геройство, що його світ не знає, не розуміє й не доконає.**

Сила моя в немочі совершається—запевняє Христос. І ось оглядаємо наслідки Його запевнення. **НЕМІЧНІ ДОНЬКИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ —ТА МОГУЧІ ДОНЬКИ МАРІЇ** доказали, що все можна в спомагаючім нас Ісусі.

Ось так лептами від своїх і чужих повстала Вілля Пречистої Діви Марії—притулок для українських старців, перших піонірів і нащадків їх.

Сповнилась надія і мрія тих, що потребують опіки.

Під батьківською опікою Їх Ексцеленції Кир Константина, Впр. Сестри Служебниці продовжують свою працю. Та дня 4. липня 1942, Впр. Сестри Служебниці найбільше радіти муть, бо українська Католицька Церква в Америці за проводом Їх Ексцеленції Кир

Константина, поблагословить овоч їхньої праці, а український народ побачить власними очима овоч праці тихих, Божих робітниць, Впр. Сестер Служебниць Пресв. Непорочної Діви Марії.

Цих кілька рядків пишу на славу Пречистої Діви Марії та на честь Її робітниць — Впр. Сестер Служебниць Пресв. Н. Д. М., бо бачу, що подобається Божому провидінню показати перед могутніми світу те, що український народ, під опікою Католицької Церкви, під людяними, демократичними законами його прибраної батьківщини так Сполучених Держав як і Канади — дає доказ, що є достойний засісти у сімї вільних народів.

Честер, Па. дня 26. березня 1942р.

Головним завданням українського народу в Канаді є—виховання молоді в глибокорелігійнім і щиропатріотичнім дусі. Велику поміч у тій важливій справі несе українській суспільности в Канаді — українсько-католицька дівоча школа Сестер Служебниць у Йорктоні, знана під іменем—Інститут Пресвятого Серця. Цей інститут подає українським дівчатам основну науку й добре виховання, а тому добре роблять ті наші батьки, що посилають своїх дочок на науку до Інституту Сестер у Йорктоні.

Подана світлина представляє тих учениць, що в 1942 році покінчили в Інституті 12-ту клясу. Стоять з ліва до права: Олена Хруник, Надія Юрчук, Лукія Дорош, Анна Ісаїв, Оля Новак, Софія Федірко, Марія Назар, Марія Кушнір.

Рідна Школа за проводом Сестер Служебниць ПНДМ. в Бруклендс, Ман.
Evening School under direction of Sisters Servants of M. I. in Brooklands, Winnipeg.

Контест Красномовства

КАТОЛИЦЬКИХ ШКІЛ У ВІННІПЕҐУ

В 1941 році заснувався в Вінніпеґу "Дитячий Парламент" католицьких шкіл. В ньому беруть участь усі католицькі товариства Лицарів Колюмба.

Дитячий Парламент ухвалив контести красномовства по всіх католицьких школах вищих і нищих кляс. Найкращий бесідник із кожної школи дістає медаль, а потім бере участь у Великім Контесті, де має представити свою школу. Цей великий контест всіх католицьких шкіл відбувся в Колеґії св. Павла 26. травня 1941 р.

Зо школи св. о. Николая здобув медаль молодий дванадцятьлітній Лаврентій Резновський, син Д-ра й пані Резновських.

Багатонадійний, ідейний учень Лаврентій так промовисто говорив на тему "Кенейдіян Мартирс", що присутні надали йому імя "Кенейдіян Рузвелт".

Суддями були Лицарі Колюмба: Кас Голиян, Керрі і Кеннеґен.

Заохочені бесідницьким контестом минулого року, студенти й студентки вищої школи св. о. Николая влаштували свій другий контест красномовства 8. березня 1942 року, в залі Св. Івана Милостивого.

Сім учнів Вищої Школи брали участь у контесті, а промови їхні були виголошені в мові українській й англійський. Пугар, як нагороду за найкращу промову, одержав Лаврентій Резновський.

Суддями контесту були: п. Вал, директор Школи Лорд Нелсон, панна Корецька, учителька школи Кінґ Едвард і панна Стех, учителька школи Іст Кілдонан. Проглосивши вислід контесту, директор Вал висловив признання Сестрам Служебницям, учителькам школи св. О. Николая, за таке гарне виховання й вишколення учнів.

Програмою контесту проводив уче-

Учні вищих кляс школи св. о. Николая в Вінніпеґу, що виграли першу нагороду за красномовність.

High school oratorial contestants of St. Nicholas School, Winnipeg. Left to right: O. Smaha, Julia Tomyn, Laurence Reznowsky, M. Yurkevich, Helen Hnidan, W. Senek, and Victoria Pidhirnick.

Контестанти нижчих кляс вищої школи св. о. Николая в Вінніпеґу.

◈

Junior High School oratorial contestants of St. Nicholas School, Winnipeg. Left to right: Lucy Pacoluk, Bernice Mirus, Olga Pastiak, W. Bala.

ник 10 кляси, Володимир Василишин, голова Студентського Літературного Товариства.

Контест красномовства судентів і студенток 7 і 8 кляси відбувся 20 лютня. Першу нагороду в цьому контесті виграла панна Ольга Пащак, що опісля представляла Школу св. О. Николая в великому Контесті Красномовства в Колеґії св. Павла, що його зорґанізували Лицарі Колюмба. Панна Пащак виграла медалю Лицарів Колюмба.

Церква св. о. Николая в Вінніпеґу, Ман.

На Послугах Хворим

◇◇◇

ЛІЧНИЦІ ЗГРОМАДЖЕННЯ СЕСТЕР СЛУЖЕБНИЦЬ У КАНАДІ

◇◇◇

МОНДЕР, АЛЬБЕРТА

Український Загальний Шпиталь Введення Божої Матери

Це є перша українська лічниця на канадійських землях. Над її започаткуванням призадумувались Сестри від

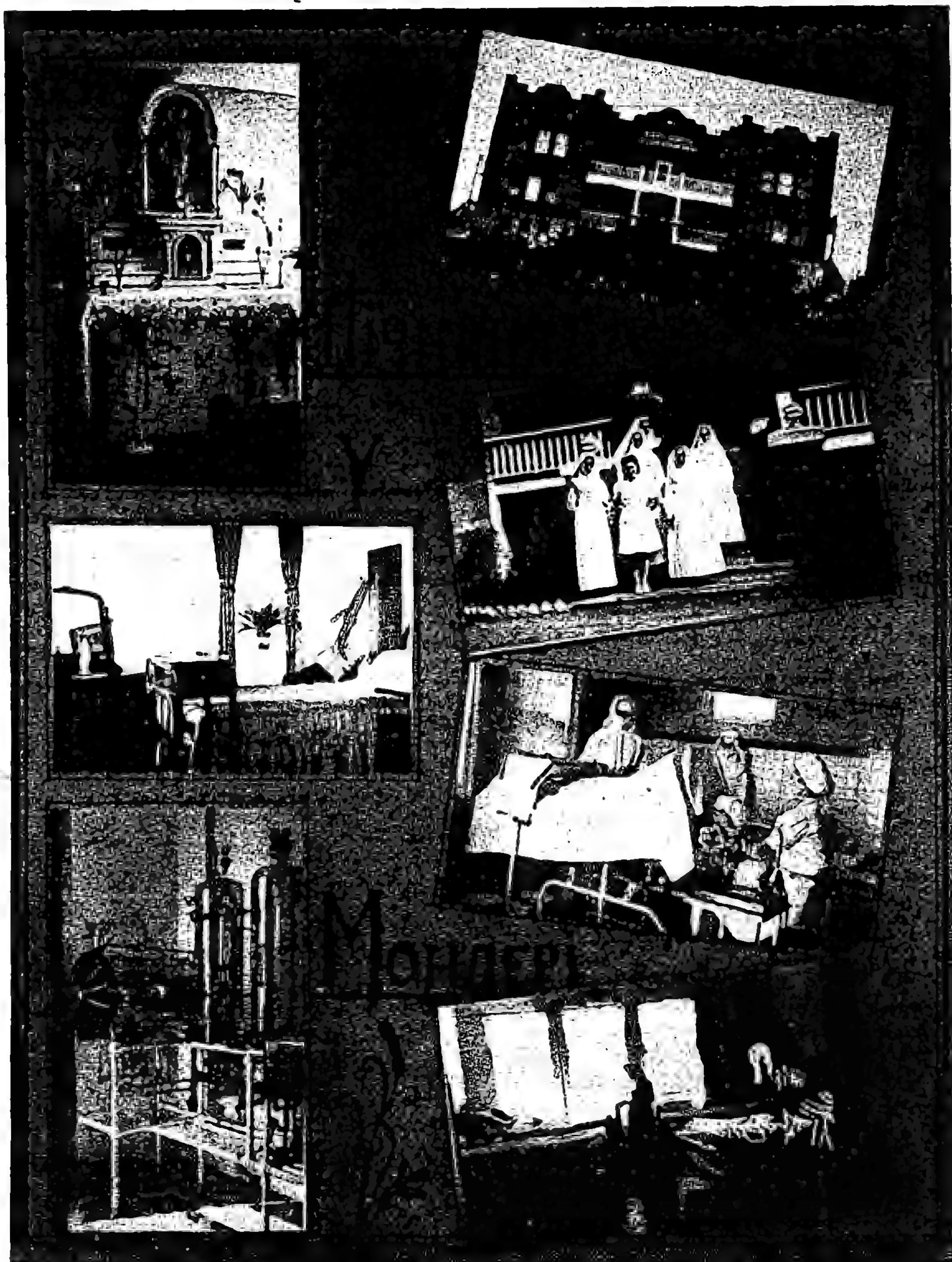

Др. Микола Стрільчук

перших хвилин свого прибуття до Канади. Однак їхні задуми могли здійснитися тільки-но 1928 року. Мондерську лічницю збудували Сестри при щирій співпраці Українського Комітету, що до нього належали ОО. Василяни, мондерські громадяни з І. Бараном і Дарією Войтків та ширшим комітетом із Українців з-поза Мондеру і з Н. Андрієвим із Чипмену, що зібрали кругом своїх колоній коло $1200.00. Також чотири Сестри зайнялися колектою по колоніях. З призбираних збірок і базарів заплатили Сестри будівничому $20,000 а на $18,000 мусіли затягнути позичку. Крім збірок були окремі жертви на прикрасу й уладження шпиталю внутрі. Започаткували це ОО. Василяни, подбавши про обстановку для одної кімнати за 400 долярів. Те саме зробив комітет із Чипмену, що дарував $400, а також О. М. Пелех жертвував $300. Новий Київ і інші умеблювали по одній кімнаті. Урочисте благословення лічниці відбулось 22 вересня 1929 р. Благословили Їх Ексцеленція Кир Василій Ладика, при великому здвизі вірних та в присутності міністра здоровя з Едмонтону. Урядове відчинення цеї лічниці відбулося 29 травня 1930 року. Мондерський шпиталь є гарний, мурований, на два поверхи з 22 кімнатами, де можна при-

Др. Іван Якиміщак,

Загальний Шпиталь Сестер Служебниць, ПНДМ. у Мондері, Альта.
General Hospital, Mundare, Alta., under direction of Sisters Servants of M.I.

містити 30 хворих. Має модерну операційну залю, електричну вінду, центральне огрівання й чисті кімнати. В шпиталі є також каплиця, що в ній правлять щодня ОО. Василяни Службу Божу. Шпиталь обслуговує Др. М. Стрільчук, а також часто доїзджає Др. І. Якиміщак, що веде клініку й лічницю у Веґревил, Альта. В потребі приїзджають і інші лікарі.

Лічниця від початку свого істнування приносила не тільки тілесну, але й духовну поміч тисячам хворих. У ній було багато таких хворих, що літами не сповідалися, та як прийшли до лічниці, то поєдналися з Богом; деякі з них часто приступали до св. Тайн і свято закінчили туземне життя. Були навіть такі випадки, що хворі поновили в лічниці неважні шлюби й потім вели вже чесне життя.

Тут слід згадати, що Заряд Шпиталю вислав св. Отцеві адресу з побажанням з нагоди Ювілею св. Отця в 1936 році. У відповідь одержали Сестри рескрипт від Апостольської Столиці, що всім хворим і послугуючим у шпиталі надавала повний відпуст на годину смерти. Того самого року в травні мондерська лічниця була відзначена золотою медалею з нагоди 25-літньої річниці вступлення на престіл Його Величевства Короля Юрія V.

Що-року шпитальні Сестри посилають звіти до Головного Уряду в Оттаві й до провінціонального в Едмонтоні. Письменні ті праці так сумлінно були досі роблені, що уряди з довірям відносяться до Сестер і нераз навіть наперед присилають лічницям запомогу (грент). Також інспектор здоровя, що приїжджає двічі на рік на візитацію, вертається вдоволений. Ця добра опінія, що нею тішаться Сестри, помогла одержати без труднощів дозвіл на будову другої лічниці в Вилинґдоні. Маємо надію, що за Божою ласкою праця над хворими буде приносити їм щораз більше так фізичного як і морального добра.

ВИЛИНҐДОН, АЛЬБЕРТА.

Український Загальний Шпиталь Божого Провидіння

Містечко Вилинґдон лежить 24 милі на північний схід від Мондеру. Було засноване 1928 року, коли СПР будував залізничу дорогу з Едмонтону до Лойдминстеру. Містечко гарне. Околиця врожайна й добре заселена. Майже всі його мешканці є буковинці українського походження, а почасті румунського.

Що до релігії, то люди дуже поділені. Одні є старо-православні, інші ново-православні. Знаходяться й біблійники. Крім них, є кілька родин греко-католиків і римо-католиків.

В тім містечку Вилинґдоні Провінціяльний Заряд Згромадження, за попереднім дозволом Головного Заряду у Львові, вирішив збудувати шпиталь. Перш усього треба було роздобути фонди. Коли ми вже мали запевнення на позичку відповідної суми грошей на будову, тоді чотири Сестри виїхали до Вилинґдону; було це в травні 1935 року. Зараз найняли малий дім, де мали мешкати найдовше три місяці, а в тім часі мав станути гарний, новий шпиталь. Люди відносилися до Сестер з великою прихильністю. Деякі перший раз у житті бачили тоді католицьких монахинь. Коли довідалися, що з ними можна розмовитись по "руськи" то навіть із цікавости приходили, щоб подивитися на "ті жінки, що си називають черниці".

При кінці липня 1935 року почалась енерґійна робота коло будови. Люди помагали працею, дехто сам, дехто кіньми, щоб тільки якнайскоріше станув гарний шпиталь, що мав стати окрасою цілого міста.

Сестри, хоч у малім домику, мавши в памяти ціль, що для неї тут приїхали, старались у всякий можливий спосіб помагати людям в їхніх терпіннях. Приймали хворих у своїм домі. Послуговували їм у готелі й ходили до дому, потішаючи всіх, що незабаром збудується вигідний шпиталь і тоді всіх заберуть до нього. При тім збирали дітей, учили їх катехизму, що на нього діти навіть некатолицькі бігли дуже охоче. Вчили жінок і дівчат співати Службу Божу й так скоро минали дні.

Будова йшла дуже скорим ходом,

підприємства давали потрібний матеріял, надіючись відібрати все з лихвою, бо позичка була запевнена, хоч гроші, що їх дали місто й мунісипал, були вже всі вийшли. Але все таки надія на позичку була. В половині вересня дім був уже покритий дахом, а 15 вересня відбулось благословення.

Та з тим днем почалися одні за одними Божі допусти. В провінції Альберти настала велика зміна в політиці. При виборах вийшла партія Суспільного Кредиту. В провінції почалась така реформа, що навіть ті, що її переводили, дивувалися, своїм успіхам. В тім часі фінансові компанії відмовилися позичати на Альберту гроші. З тої причини відмовили й нам конечної позички. Дім тільки викінчити, а тут нема чим. Крім того будівельні підприємства стали домагатися негайного вирівняння належитости за матеріял. Настало дуже скрутне положення. Тоді Сестри звернулись за поміччю до свого Спасителя, благаючи порятунку святими молитвами.

Та минув 1935 рік. Минула зима. Настала знов холодна осінь, а шпиталь із позабиваними вікнами та дверми стоїть, наче б ні до кого не належав. Сестрам приходиться знов зимувати в тій дрантивій хатині. ОО. Василяни, що багато причинилися до повстання нашої лічниці, а особливо О. Романович і О. Винник, порадили хопитись іще одної рятункової дошки, т. зв. бондів. Є це позички по 100, 50, 15 і 10 долярів. Вони сподівались розпродати їх між такими людьми, що для них це не буде тягаром, а ділом милосердя. За призбирану суму ми докінчимо дім, заплатимо робітникам і якусь частину підприємствам за матеріял. На тім скінчиться наше горе, а історія шпиталю стане світлою картиною для Вилингдону. Добра гадка прийнялася. Отці зложили й надрукували "бонди", оголосили по церквах і часописах, помістили дописи й заохотили до жертвенности. Вони уладили також збірку— грошей і натуралій—і так своїми стараннями й трудами багато цеголок доклали до будови цеї інституції. Освідомлений люд також радо помагав у тому ділі.

Сестри розїхались по провінції розпродувати бонди й по кількох спробах вернулись із великою радістю, бо відразу продали стілько бондів, що могли заплатити вікна й двері, що мали прийти з Едмонтону. Зараз у наступ ний понеділок робітники взялись за ро-

Др. В. Лазарук,

боту, так що до кінця місяця могли Сестри замешкати в новім домі. Радості не було кінця. Христос вислухав сердечних молитов і поміг. За це нехай благословиться Його святе Імя.

Десятого жовтня о півночі розбудив Сестер крик: "горить, горить." Сестри пробудилися, дивляться, а це наш шпиталь цілий в огні. Всі люди з міста збіглися, щоб потушити огонь, але не могли. Над ранком тільки два обсмалені комини стирчали, як свідки людської злоби й темного духа. Коли телефонічно повідомлено про це Провінціяльний Заряд Згромадження, всі Сестри з Заряду сказали одноголосно: "Видно, що ця лічниця має принести Господу Богу велику славу, коли з самого початку спадають такі нещастя." І постановили не лишати за ніяку ціну того місця, але, не зважаючи на ніякі трудноді, продовжати далі розпочате діло. Зараз увесь Заряд пішов до каплиці, подякував Ісусові за всі одержані хрестики й відспівав: "Тебе Бога хвалим."

ШПИТАЛЬ СЕСТЕР

У ВЕЛИНГДОНІ.

ДІТОЧИЙ ЛАЗАРЕТ.

Загальний Шпиталь Сестер Служебниць, ПНДМ. у Вилинґдоні, Альта.
Willingdon General Hospital under direction of Sisters Servants of M.I., Willingdon, Alta.

Тепер почали Сестри думати, в який спосіб братися до дальшої праці. Взяли дозвіл від міністра здоровя, щоб вичистити згарище, виправити сутерини, накрити їх дахом і перенестися там хоча б навіть серед зими. При цім думали заощадити $20 місячно, що їх мусіли платити за комірне. Були також певні, що дістануть зараз обезпечення. Великі діла вимагають великої жертви. Асекураційне Товариство зволікало з рішенням виплачення Сестрам відшкодування, бо будинок був незамешкалий і аж по двох роках виплатили Сестрам половину обезпечення. Хочне-хоч Сестри мусіли далі лишитись у малім шпиталику.

Коли люди побачили, що нічого не робиться, почали знеохочуватись. Хворі вже не хотіли йти лікуватись до нашої хатини, але виїжджали до поблизьких місцевин. І не дивно, бо попередньої зими досить намерзлись у тій дрантивій хатині, що її ніяк не можна було огріти.

Вже всі, що мали який голос, радили, щоб Вилинґдон лишити, бо здавалось, що нема іншого виходу. Та якась невидима сила наче здержувала Сестер від того. Незабаром Заряд Згромадження зібрав зо всіх домів канадійської провінції всі приходи і з початком серпня 1937 року на згарищах почали будувати новий шпиталь із цегли. Будівничими цим разом був Л. Кос, українець, католик. Він узяв цілу будову на свою руку без ніякого архитекта. Старався збудувати шпиталь якнайкраще й так, щоб коштував нас якнайменше. Дійсно, по скінченню будови показалося, що він багато краще збудований і менше коштує, як той, що згорів. Дня 19 вересня поблагословив цей новий шпиталь Впр. О. Романович, ЧСВВ, при співучасті багатьох священиків і при великім здвизі народу. Тішились усі, чужі й свої. Та хоч найважнійше діло зістало доконане, то дальші прикрости не переводились. Почали копати криницю, та не можна було дістати води; сам майстер сказав, що вже 30 літ працює в тім ремеслі, а ще не мав такого клопоту. Тоді почали Сестри знову молитися, а ОО. Василяни в Мондері й Едмонтоні відправляли Служби Божі, щоб Господь Бог допоміг дістати воду. І славити Бога, по довгих зусиллях добилися до дуже доброї, джерельної води.

Кінець-кінцем заповів нам наш будівничий, що 29 жовтня будемо могли переноситися до нового шпиталю. Та в тім дні прийшов новий хрестик. Один із наших добродіїв, п. Яхніцький, хотів помогти нам перевозити речі, лишив навіть свою пильну роботу вдома, а взявся до перевоження. Коли наладував тяговий віз і вже хотів рушити з місця, коні, що ввесь час стояли спокійно, нараз без ніякої причини сполошилися. П. Яхніцький впав так нещасливо з воза, що став непритомний. Речі, що в шаленім бігу коней спадали з воза, понищилися. Сестра, що помагала складати речі, почала рятувати непритомного. По кількох хвилях побитий отворив очі, а по кількох тижнях лікарської опіки встав із ліжка. Під час його побуту в лічниці з невідомої причини згоріло його ціле господарство крім хати й коней, що їх хвора жінка, що була сама вдома, ледве врятувала. Того дня з великим трудом перевезено з малого шпиталика девять хворих, а перший із них був п. Яхніцький. Між ними був також один ранений і попечений ґазоліною, бо того самого дня тягаровий потяг ударив і перевернув його авто й він почав був горіти в ньому.

Лікарі щиро зайнялися перевоженням хворих. До тих хворих прибули ще чотири нові хворі, що ними треба було негайно заопікуватися. Та всі ті труднощі вже минулися й по них осталася тільки одна згадка.

Так повстала в містечку Велінґдоні лічниця Божого Провидіння, що в своїй історії має записане таке наглядне ділання Божої руки. Збудовано її згідно з первісним пляном із деякими змінами. Є це гарне, одноповерхове будовання, з 30 кімнатами на 55 хворих. Є тут осібний операційний відділ і окреме місце для заразливих недуг. Першим лікарем був Др. Горецький, а опісля Др. Конзанкевич. Тепер лічницю в Вилинґдоні обслуговує Др. В. Лазарук.

Лічниця впроваджена в рух 1937 року принесла порятунок не тільки тілесний, але й духовний тисячам і стала осередком добродійности на цілу околицю. Впр. О. Пелех пожертвував $300

на прибрання найгарнішої келії. Товариство місцевих жінок прибрало також одну келію. Місцеві жінки помагають Сестрам базарями, пікниками й чайними приняттями. В шпиталі є гарна каплиця, де часто відправляється Служба Божа, молебні й Хресна Дорога. Крім шпитальної праці Сестри гуртують молодь, учать релігії, співу й української мови. В місяці жовтні проказують із ними спільно вервицю, а в місяці травні й червні, як також кожної неділі, співають молебні; на ті богослуження приходять діти й старші. Молодь охоче горнеться до Сестер і то не тільки з католицьких родин, але навіть некатолицьких. На науку приходить стало поверх пів сотні дітей.

ХРИСТОВІ НЕВІСТИ

Ідіть, Христові невісти,
Як вам Учитель повелів,
Невість євангельської вісти,
Не забувайте Його слів.

Кругом невірство... Відіпхнуло
Христа жидівське священство,
Народ від Нього відвернуло —
Своє втеряло первенство...

Не бійтеся, Він буде з вами!
Несіть найперше вість до тих,
Що їх назвав Ісус братами;
Ідіть, розрадуйте сумних.

Най меч з них кожний припояше,
Най вийдуть з виру ворогів,
Най стануть там, де Він розкаже,
А Він — Він прийде до братів!...

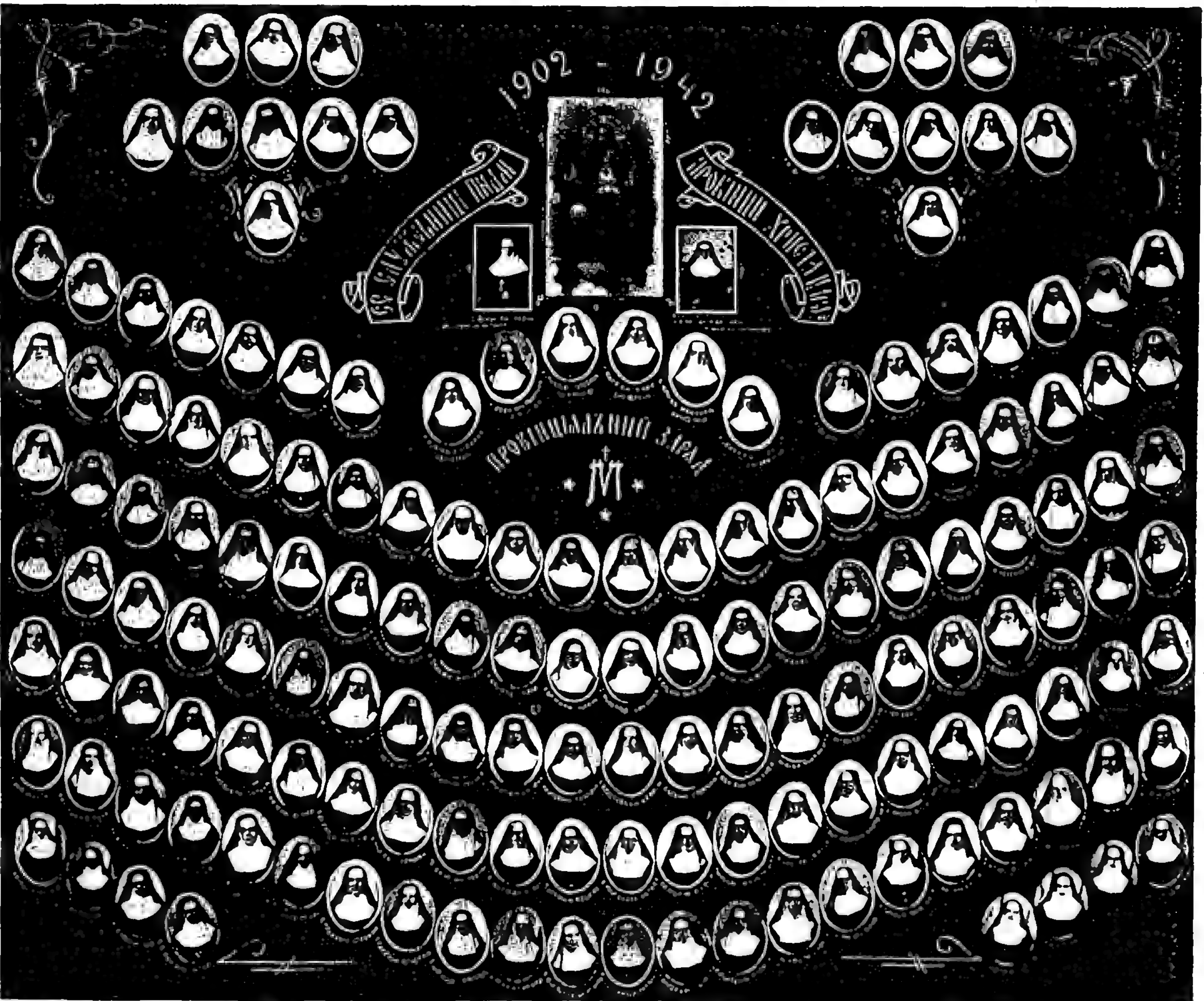
А потім йдіть в народ незрячий,
Неустрашимо голосіть
Святі слова святої Правди;
— Оце Його вам заповіт.

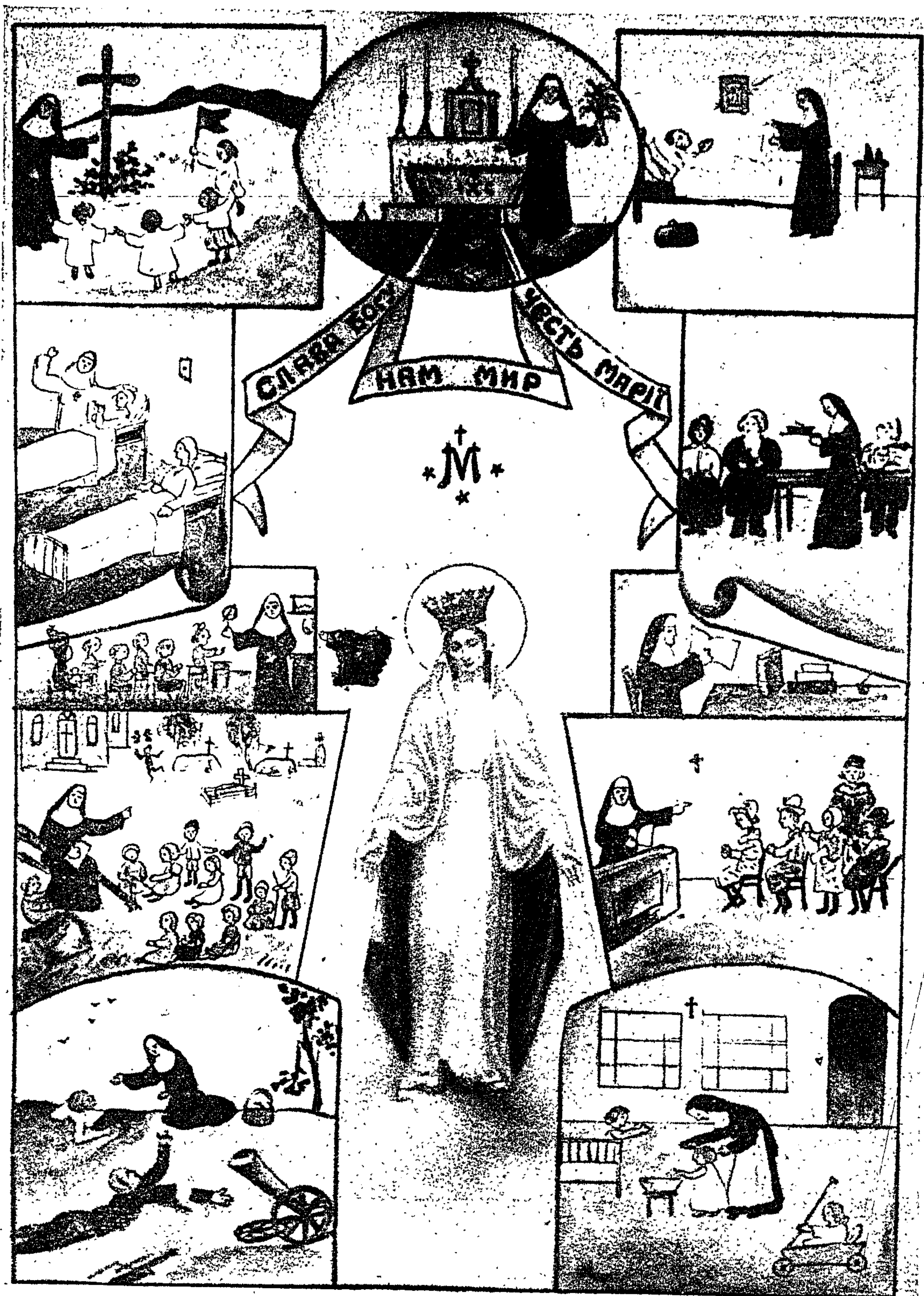

Рідна школа за проводом СС. Служебниць ПНДМ. у парохії Пресв. Евхаристії, Іст Килдонан, Вінніпег, Ман.
Evening school in Blessed Eucharist parish, East Kildonan, Winnipeg, Man.

Всі Сестри по обітах Згромадження Сестер Служебниць ПНДМ. канадійсько-американської провінції Христа-Царя.
Professed Sisters Servants of Mary Immaculate in Canadian American Province of Christ the King

Праця Сестер Служебниць у картинах.

За Сорок Років

ЧИСЛО ОСІБ І ДОМІВ

Згромадження Сестер Служебниць ПНДМ. Канадійсько-Американської Провінції Христа-Царя.

Всіх Сестер по обітах	160
Сестер Новичок і Кандидаток у Новіціяті	40
Власних домів	19
Невласних домів	16
Всіх домів разом	35
Лічниць	2
Клінік	2
Вищих шкіл (High Schools)	2
Денних середніх шкіл	14
Вечірніх шкіл	38
Сиротинців	2
Приютів для старців	5
Санаторій	1
Інтернатів для студенток і дівчат-робітниць	3

ДІЯЛЬНІСТЬ СЕСТЕР СЛУЖЕБНИЦЬ, ПНДМ.

Канадійсько-Американської Провінції Христа-Царя від 1902—1942 року в цифрах

Число дітей, що користали з науки Сестер у цілоденних школах	38,162
Число дітей у вечірніх школах	25,083
Число дітей у вакаційних школах	194,980
Число дітей користаючих з наук релігії неділями	98,930
До Першого св. Причастя приготовили Сестри	55,575
До св. Тайни Хрищення приготовили Сестри	850
До св. Тайни Миропомазання приготовили Сестри	870
Наука правд віри новоженців	385
Сиріт у сиротинцях було	2,250
Відвідали і обслужили хворих по домах	28,999

ВИКАЗ ПРАЦІ СЕСТЕР СЛУЖЕБНИЦЬ У ЛІЧНИЦЯХ

у Мондері й Вилинґдоні

Число хворих у шпиталях	12,340
Число днів, що хворі перебули в лічницях	76,271
Новонароджених дітей у лічницях	1,262
Просвітлювань променями Рентґена	2,579
Операцій	1,879
Навернень до католицької віри й приготувань до смерти	169

ЕКСЦЕЛЕНЦІЯ КИР АМВРОЗ СЕНИШИН, ЧСВВ.
Єпископ-помічник Української Єпархії в Америці

ЩИРІ ПОБАЖАННЯ З ШИКАҐО

Слава Ісусу Христу!

Високопреподобна Сестро Провінціяльна,

З нагоди Золотого Ювілею Вашого Згромадження прошу прийняти від мене й від Отців Василіян шикаґівського манастиря щирі побажання. Нехай Непорочно-Зачата Пречиста Діва Марія благословить Ваше Згромадження. Сильно вірю, що Боже Провидіння має великі свої пляни щодо Впр. Сестер Служебниць, бо, не зважаючи на різні труднощі й перешкоди, Ваше Згромадження скоро розвивається й корисно працює для Божої слави й нашого народу.

З Вашим ювілейним торжеством — і я радію. Прошу святих молитов.

АМВРОЗ, ЧСВВ.

Український католицький пласт, що його зорганізували в 1939 році Сестри Служебниці при школі св. Івана Христителя в Дітройті. По середині Впр. о. совітник С. Побуцький.

о. Степан Семчук.

Мій Поклін

СЕСТРАМ СЛУЖЕБНИЦЯМ З НАГОДИ 50-ЛІТТЯ

Вінніпеґ, 6. III. 1942.

Вже давно, як почта принесла мені лист від Сестри Провінціяльної з проханням написати дещо до Пропамятної Книги Сестер із нагоди 50-ліття заснования їх Згромадження.

Думаю тоді. Є в Канаді много інших, зручніших пером і знатніших від мене — може це тільки чемність оце запрошення. Прецінь вже була стаття про заснования Сестер і знаємо всі, яку велику прислугу зробив нашій святій Церкві старенький парох Жужеля, о. Кирило Селецький, коли вкінці по довгих мріях і задумах побачив здійснення своєї ідеї в в особах перших сімох дівиць з його таки парохії, що замешкали в—ним таки купленій і переробленій—старій коршмі і на його кошти, щоб приготовитися для служби при Церкві і для свого народу. Ту взнеслу думку усовершив і ушляхотнив своїм орґанізаційним і духовним проводом о. Єремія Ломницький ЧСВВ, подбавши про правну забезпеку Сестер і надавши їм нинішній вид праці через уложення перших правил і духовний провід.

Думаю, це річи звісні — а писати про це, скільки Сестри зробили досі вже для нашої Церкви і Народу не моя сила — треба більше часу, матеріялів, котрих не маю, но і спромоги.

І так справу відкладав, аж позабув поволі.

Та видно не позабули про це Сестри в Едмонтоні. Нині наспіла до мене звичайна така канадійська листівка знова з підписом Сестри Провінціяльної і рішучим запитом, чи дам з нагоди їх 50-ліття якусь статтю

І прийшла думка — Видиш ста-
або вірш.

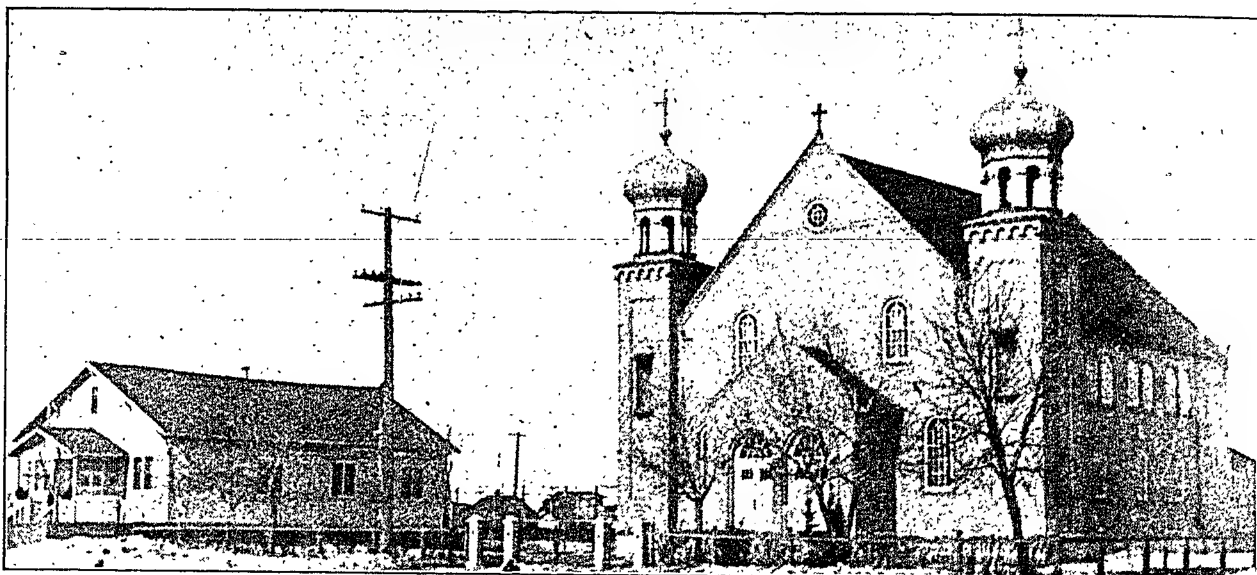
Це вже мене більше зацікавило.
рий, треба було щось таки написати! То не гарно з твоєї сторони збути мовчанкою таку важливу подію нашого релігійно-народнього життя, ба що більше, коли просять і пригадують.

Отже я рішився таки нині вечером, вернувши з лічниці Сестер Милосердія, де просили мене дати реколекції нашим робітницям-панночкам. Мав я дві нині конференції, рано о десятій і пополудні о третій. В цій лічниці прийшли слухати моїх наук 14 наших панночок і я стараюся, що можу найкраще, і я вдячний тим чужим людям, що дають нашим дівчатам не тільки добрий і чистий хліб щоденний, але також нагоду вислухати слово Боже в рідній мові.

Написав я нині чотири листи, як-

Рідна школа за проводом СС. Служ. ПНДМ. при парохії св. Покрови в Вінніпеґу.—Всеч. о. С. Семчук, парох.
Pupils and teachers S.S.M.I. of St. Mary's School, Winnipeg, Man. — Rev. Father S. Semchuk, Parish Priest.

Церква Покрова Матері Божої в Вінніпеґу, Ман.

раз відніс на почту — є пів до девятої вечір. Завтра рано маю Преждеосвященну, потім знову конференцію в лічниці пополудні. А ще покликали до старечого дому пана Нібиловича раненько сповідати двоє наших старушків. І я вже дещо переглянув книжку на завтрішню конференцію — дещо прочитав, дещо передумав про неділю, залаґодив дві приватні справи, одну з відчитом за дві неділі, другу одного молодця — і тепер маю час.

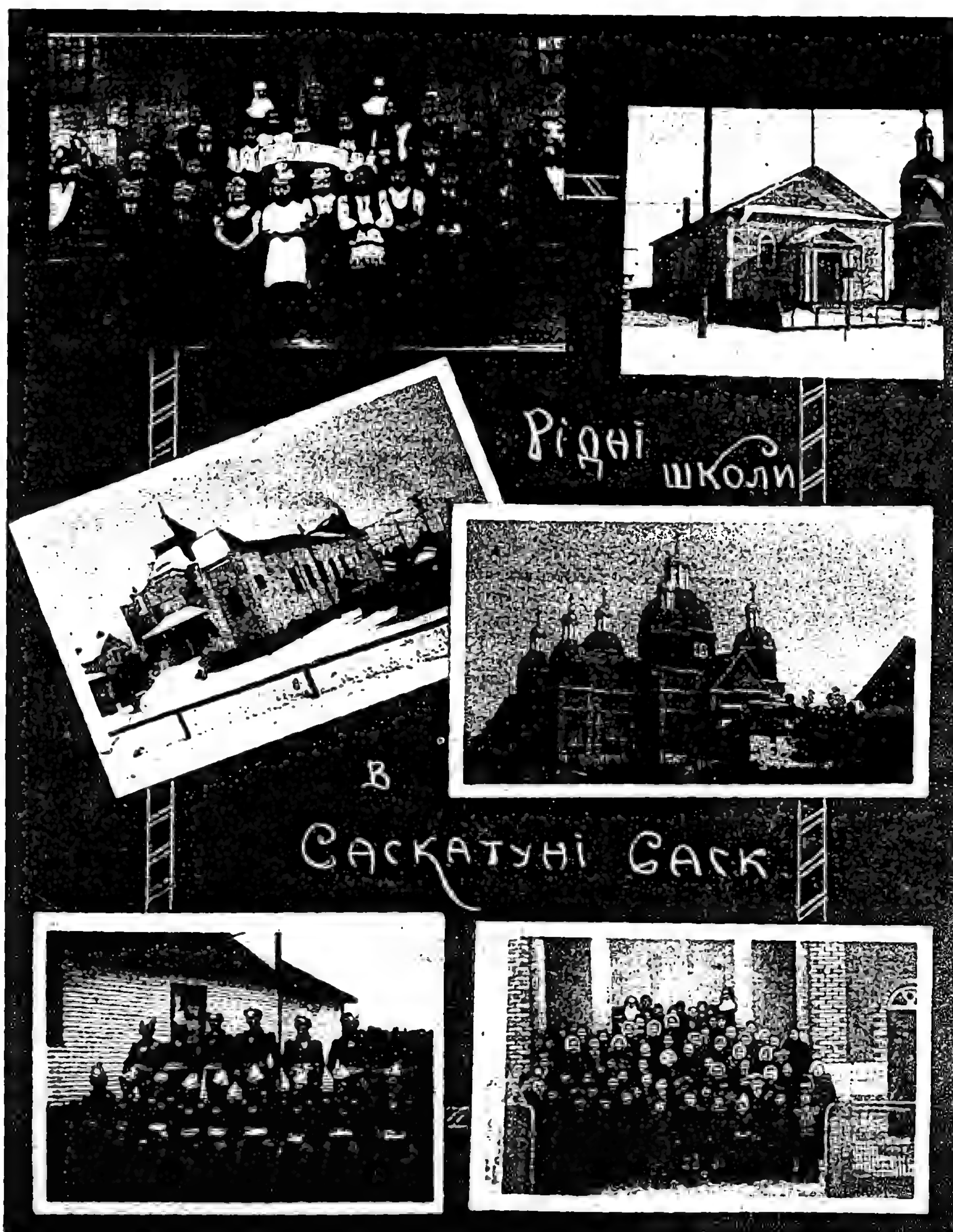
Так вірю, що тепер буде хвилина часу і я напишу мій поклін тихим робітницям української кращої долі, нашим Сестрам Служебницям і може бодай вчасти виражу то признання, ту подяку, яка належить їм від мене як священика, душпастиря і пароха для учительок нашої дітвори, для робітниць при украшуванню церкви, для виховниць і провідниць нашої молоді.

Бажу їх тих Сестер наших ще від тої хвилі, коли вели захоронку в гірськім містечку Делятині. Приїхали до старого обшарпаного будинку, в котрім тільки однісінька кімнатка була можлива до життя — решта треба було переробляти, мастити, білити, вставляти грубки, підлоги, все від долу до даху. І як поволі той дімок став ядром творчої праці в самім осередку радикальщини, яким було гуцульське містечко Делятин. Сестри завели Діточий Садок, зібрали найменших наших, стали голубити біля себе, відвідувати родини, потішати хорих, стали дорадницями й повірницями многих жінок-матерей, стали ласкою і працею здобувати серця.

Вони не мали платні, вони не переводили збірок — і дивно якось виходило, все мали забезпечений прожиток. І хоча той прожиток часто був гіркий, хоча Сестра Настоятелька нерідко потиху плакала, коли в хаті діймаючо забракло найконечнішого, але молитва, святе Причастя щоденне й віра глибока та ревна не дали їм ніколи пропасти, захитатися, вони все в останній навіть хвилі діставали що треба, видержали, перетривали, пережили найтяжче і знайшли спромогу помогти неодним і розрадити.

І правду каже наш старий літописець, що монастирі поставлені "пощенієм і сльозами" сильніші від тих, що їх поставило княже дарування.

В Канаді наші Сестри також здобували все "пощенієм і сльозами". Не було в них достатків, не було ніколи надміру, але й не було недостатків, не було сталих браків. Все в найтяжчій хвилині Бог дав так, що хтось дару-

Evening schools under direction of Sisters Servenats M.I. in Saskatoon, Sask.

вав, хтось змилосердився, чиєсь серце порушене ласкою Божою спомогло й потішило тих, що були безпотішні й безрадні ізза браку. Боже Провидіння ніколи не опускає своїх вибраних, тих, що посвятились Богу цілковито.

І бачу знова тих наших Сестер, виховниць і учительок, на широкій прерії в Саскачевані.

Такий Сокаль здається Богом забутий. Розбитий і поділений вірою, як Вавилон. При нашій старенькій церковці, що вже її тепер немає, бо недавно погоріла — остало останніх сталих четверо родин, і кілька нестало, хвилево — так, раз покажуться, приїдуть на відправу, а там їх нема пів року. І приїхали Сестри на ту парохію. Два тижні вчили. І Бог дав чисте чудо переміни в серцях найменших. Зібрали понад 40 дітей — всіх тих родичів, що з гордощів, незнання, підмови і злости людської покинули святу Церкву своїх батьків, що пішли в нетри наших відступників, на всякі православія, протестантизм, адвентистів, байбелників, суботників, большевиків, і цілком ніде неприналежних, знеохочених і огірчених до краю. Але серце тих людей все було жадне **старих правд,** старої віри. І коли прийшла нагода, вони без вагання післали своїх дітей на науку Сестер — всі ті, що відступили, що роками в церкві не були, що виступали проти тої церкви — тепер прислали своїх дітей. Видно совість ще не вмерла в них і вони знали, яка сила, яка вага, яка ціна старих правд, старої віри для їх діточок!

Як мило було слухати, коли ті всі діти висповідавшись, потім самі співали на Службі Божій і приступили до св. Причастя! Як радісно було на землі в старенькій церковці — і як радісно було в небі!

Тиха праця і посвята чуда діють в людських душах. Час чудес ще не минув!

— — — — — — — — —

І знова бачу тих Сестер, як приїхали вчити на Олешу і тяжко було найти їм помешкання —замешкали таки за сценою Парохіяльного Дому Просвіти.

Або приїхали вчити на Ковалівку і замешкали в захристії.

— І ви не боялися так мешкати у великім просторім домі за сценою?— питаю.

—І чим ви жили, що ви варили?

— Діти принесли —відповідають Сестри, — а варили, що було під рукою. І так жили. Але ні раз не чув я нарікання, скарг, протестів.

Все тихо, все спокійно, все жертвенно.

І як охочо вчилися діти! Кілько Божої ласки сплило до діточих сердець, кілько Божого благословенства до домів! Хоча про це не пишуть наші часописі товстим друком, хоча цего не вихвалюють при кожній нагоді, але ця праця остала, вона живе в серцях тисячів дітей, вона стала в основу розбудови і закріплення нашого релігійно-народнього життя в Канаді.

Ця найбільше патріотична праця для народу!

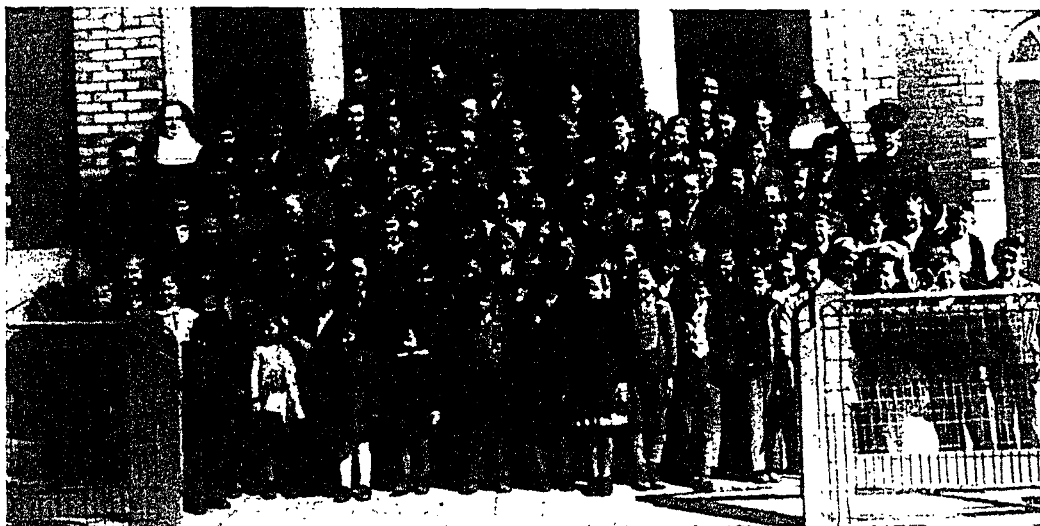
Ця найбільша народня робота, що зробили Сестри для нашого молодого покоління в Канаді! І зробили тихо, без заплати, часом навіть без подяки. Зробили ради Христа, ради вічного добра душ.

— — — — — — — — —

І знова бачу наших Сестер, як приїхали просити і збирати для сиріт в Айтуні. Приїхали пізно в осінь, вже курить сніжком, вітер такий, як голки, студений, як лід, морозить. Вони задягнені в хусти їдуть. Старий самохід фуркотить, щілинами вихор свище, мороз ледом стинає руки — вони їдуть з подвіря на подвіря — ради своїх сиріт. І ніде не лишають їх відіхати з порожніми руками — наші добрі і гідні ґазди в Саскачевані. Ніде! Всюди дарують — щиро, чим можуть. Тут якась грошева лепта, там якесь мясо, тут масло, і так всюди дарують, чим можуть — і так цілий день ради сиріт.

Люди цінять працю Сестер, люди вдячні, люди відчувають добро, зроблене їх дітям. Пісні, що навчили Сестри в Канорі — досі співають в церкві. А Сестри були коротко — всього два тижні.

І такі тихі робітниці, як Сестра Таїда — як Сестра Ізидора, як многі інші, вони двигають велику долю нашого поступу в своїх здавалося б слабеньких руках, наш народ у Ка-

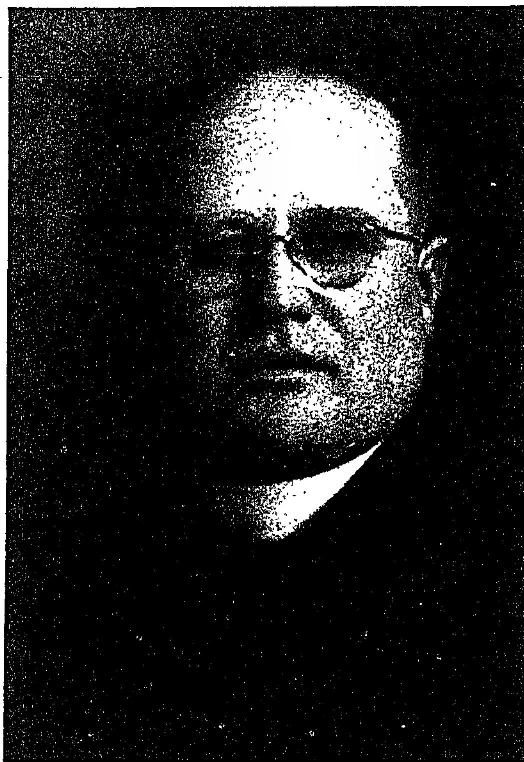
Учні науки релігії зо Сестрами учительками при парохії св. Юра в Саскатуні.
По боках стоять Всеч. сотник-капелян М. Т. Пелех і Всеч. о. парох В. Фірман.
Sunday School class and teachers S.S.M.I. of St. George's Parish, Saskatoon, Sask.

[illegible]аді завдячує їм много. Тисячі дітей на прерії певно ніколи не забудуть молитов, не забудуть хто вони, яка їх віра, яка їх народність — Сестри дали їм і закріпили в серцях релігійну і народню свідомість свого я.

І за цю щиру поміч в душпастирській праці — я нині клоню голову перед нашими Сестрами в їх 50-ліття. Дай Господи ласкавий їм ще багато радости і успіхів в нашій добрій Канаді!

Перше св. Причастя при парохії Успення Матері Божої в Портедж ля Прерії.
По середині Всеч. о. Й. Пуляк.
First Holy Communion of Assumption B.V.M. Parish, Portage la Prairie, Man.

ВПР. О. КАНОНІК ПЕТРО КАМЕНЕЦЬКИЙ
парох церкви Матері Божої Неуст. Помочі в Торонті.

В ДОРОГОЦІННІМ РОЦІ

З нагоди Золотого Ювілею Основування Згромадження Сестер Служебниць Пресвятої Непорочної Діви Марії і в пятдесятліття Їхньої ревної праці так спасенної й далекосяглої на ниві Христовій — на славу Божу, на добро св. Церкви й нашого українського народу, пересилаю від себе й від Парохії Матери Божої Неустаючої Помочі в Торонті оцей скромний привіт із висказом глибокої вдяки й признання, долучуючи при тім найщиріші побажання всім Високопреподобним Сестрам і Світлому Зарядові Їх, достойно й гідно відсвяткувати оцей перший в історії — і всім нам так дорогоцінний — ювілейний рік 1942.

о. канонік ПЕТРО КАМЕНЕЦЬКИЙ.

Брат Методій, ЧБХШ.
професор Колегії св. Иосифа,
Йорктон, Саскачеван.

Наша Співпраця

СПОМИНИ Й РЕФЛЄКСІЇ З НАГОДИ ЗОЛОТОГО ЮВІЛЕЮ СЕСТЕР СЛУЖЕБНИЦЬ, ПНДМ.

Восени 1918 року я перший раз опустив свій родинний дім і поїхав до Едмонтону, до школи... Перебував я там у Бурсі, а шкільні предмети брав в англійській католицькій школі. На науку релігії, я так, як і інші українські католицькі студенти, приходив до школи наших Сестер Служебниць. Із того часу я почав пізнавати їхню самопосвяту, невпинну працю й благородність.

Нераз було мені дуже важко й сумно — перший раз далеко від рідні. До того за два місяці вмерла моя дорога мати. Я почувавсь дуже пригноблено й опущено. В тім часі й через три роки мого побуту в едмонгонських школах, моя професорка релігії й співу та концертів, Впр. С. Єлисавета — теперішня Провінціяльна, була для мене не тільки взором та ідеалом усього, що благородне, ніжне, цінне, але й заступала місце моєї матері й сестер. Тих років і тієї прислуги я не забуду ніколи.

Ще тоді, малим хлопчиною, я пізнавав і оцінював працю покірних, жертволюбних монахинь, що безкорисно, без реклями та без ніякої заохоти з боку посторонніх людей виховують шкільну молодь — виробляють їх на культурних громадян і практикуючих католиків. Працюють вони не тільки, як засадничі й послідовні католики, але й як активні українські патріоти.

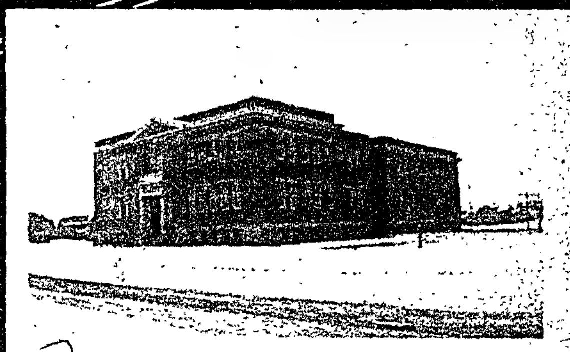
Припускаю, що під впливом тих наших благородних монахинь і заохочений їхньою ревною та найважнішою працею для нашого народу в Канаді, я набрав охоти й замилування до посвяти себе самого для подібної праці в релігійнім житті. І так я вступив до чину Братів Християнських Шкіл, що працює тільки над вихованням молоді.

Хоча, на жаль, я ще одинокий на своїм становищі виховника й провідника студентів між українськими мужчинами в Канаді, в Чині Братів Християнських Шкіл, то немало піддержує мене на дусі те знання, що подібну працю ведуть **наші Сестри** й я маю — **співпрацівників.** Ось і логічна назва тієї статті! А друге — через три роки моєї праці над молоддю в Едмонтоні й поверх десять літ у Йорктоні між тими інституціями, що я працював у них, а школами **наших Сестер** була завжди найкраща співпраця, піддержка. І це зрозуміле. Ми маємо подібні ідеали й цілі до осягнення — спасення власних душ та виховання молоді за нашою опікою на віруючих і практикуючих членів нашої св. Католицької Церкви, чесних членів своєї нації та трудолюбних громадян нашої держави.

Реджайна Саск.

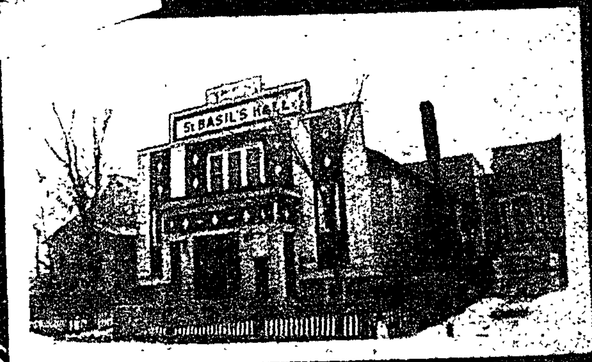
Діти цілоденної школи

Державна школа.

Діти рідної школи

Рідна парохіяльна школа

Історія Згромадження Сестер Служебниць Пресвятої Непорочної Діви Марії в Канаді — це історія розвитку й успіху всього українського народу на канадійських преріях. Бо де тільки було найбільше поселенців українського походження, там, почавши від самих піонірських часів, були **Сестри Служебниці,** що через свою самопосвяту й невпинну працю причинилися дуже багато до поступу тих околиць.

Недавно я довідався, що між моїми студентами є один, що його батьки родилися тут в Канаді. Я зацікавився домашніми умовинами того юнака, бо він уже третє покоління українців у Канаді. Його батьки майже завжди говорять між собою по англійськи, а їхній син, не зважаючи на те, говорить і пише дуже добре по-українськи. На моє питання: "Де ти так добре навчився по-українськи?", він відповів скоро й сміло: **"Я ходив до рідної школи Сестер, мене Сестри навчили по-українськи говорити, читати й писати!"** Ось доказ вартости праці наших Сестер Служебниць.

І доки ми тут у Канаді матимемо Сестер, що виховуватимуть нашу молодь у своїх виховавчих інституціях і рідних школах, доти будемо українцями й католиками! Не третє, але сто-третє покоління буде говорити по-українськи, співати українські пісні, молитись до Бога в своїй рідній — прадідній мові! Чи може бути краща праця? Чи є яка інша установа в Канаді, що була б більш корисна для нашої українсько-католицької будуччини? Досвід каже, що нема. **Хто виховує молодь народу, той запевнює існування того народу, той будує сильні родини, громади, суспільність, націю.**

Святкування ювілею пятдесятліття існування Згромадження Сестер Служебниць певне приносить радісні почування для кожної Сестри, коли дивитися на результат їхньої праці через той час по обидвох боках океану. Всі труди й жертви, а їх було немало, виглядають нічим супроти добра, що ним Бог був ласкавий увінчати їхні вірні й невпинні труди.

В часі, коли пекельні сили вживають ріжних способів, щоб виграни Бога з умів і сердець української молоді в Канаді, це є велика приємність — зложити привіт і дати признання за працю **нашим Сестрам Служебницям,** що через пятдесят минулих літ працювали важко, щоб злучити релігію з наукою й цілим вихованням та виробляли душі нашої молоді в дусі Христа. Ніколи в історії нашого народу не було такої потреби зробити релігію справжнім чинником у вихованні нашої молоді, як у теперішнім часі! Тому я зо щирого серця поздоровляю **наших Сестер Служебниць** із нагоди урочистого свята **пятдесятлітньої праці** на католицькому виховному полі й бажаю, щоб Вони завсіди продовжували свою світлу традицію навчання молоді тієї мудрости, щоб вона знала, любила, шанувала Бога й жила по Його святій волі. Таким чином вони відповідять цілям свого Згромадження, ідеалам своїх основників та дадуть велику поміч своїй Католицькій Церкві, своєму українському народові й канадійській державі.

Нехай Божественний Учитель, що для Нього Ви, Дорогі наші Сестри, працювали так вірно через минулих пятдесят літ, наділить щедрими ласками Вас самих, Вашу працю й ціле Ваше Згромадження!

Вакаційні школи
і катехізації
в
Саскачевані.

Catechetical Summer Schools of Sisters Servants of M.I. in Saskatchewan.

Впр. о. кан. П. Божик.

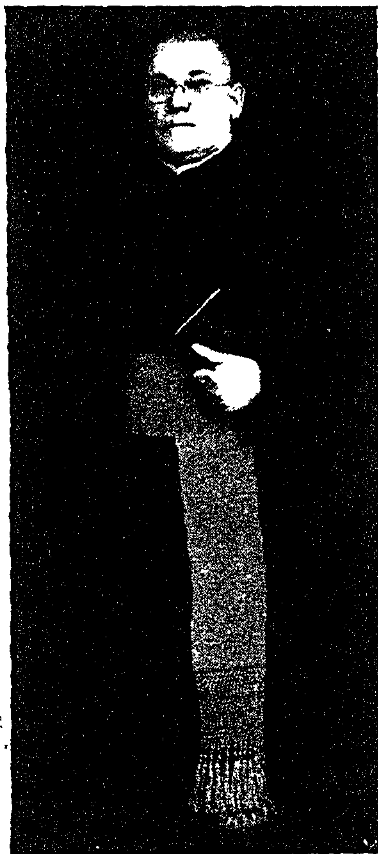
Вартість Сестер Служебниць у Церкві

Сестри Служебниці дуже важливий і потрібний чинник у церковній організації, про що врешті знає ввесь світ. У кожного католицького народу знаходимо Згромадження Сестер і що більший та культурніший народ, то сильніші в нього Згромадження.

Ми, Українці-католики, з Божої ласки також маємо в Канаді Сестер, а саме — Сестер Служебниць, згромадження на зразках французьких, англійських та інших католицьких народів. Чинник Сестер нас, українців, у цій точці рівняє з тими народами й дає надію на сильне узасаднення нашої церковної організації в прибраній батьківщині.

Наші Сестри Служебниці декуди вчать у державних школах українських дітей, учать у рідних школах, завідують сиротинцями, займаються катехизацією наших дітей, достарчають для церков різних вівтарніх окрас, фелонів, квітів, обрусів, тощо. В останніх часах почали займатись також лічницями серед українських переселенців у Канаді. Все це показує, що Згромадження Сестер такої великої ваги, що без неї організація нашого життя просто не може обійтися.

Хто є Сестри? Сестри, це доньки нашого народу, що вийшли з українських родин, як і всі ми, виреклися світу й його приман, обручилися з Ісусом Христом і стали працювати щиро в Його винограді без ніякої заплати, вдоволяючись скромною їдою й темним одягом. Коли робітники й робітниці в різних підприємствах дістають відому платню й час від часу домагаються ще більшої, то Сестри Служебниці звертають головно увагу на працю для Бога й свого народу, полишаючи часто справу матеріяльної нагороди добрій волі людей, що між ними працюють. Стан Сестер і їхнє покликання — це над-

о. канонік П. Божик.

природне явище, це поклик Ісуса Христа на службу в себе самого, де за працю не платиться грішми, шатами та земними радощами, а небом, що до нього човен життя кожної до-

брої людини з кожним днем чалить щораз ближче й ближче. Сестри Служебниці зрозуміли основно свою ціль життя й тому без нарікань працюють щиро для неба.

Вони повинні бути зразком для тих осіб, що кладуть вагу тільки на дочасне життя та примінюються до його розкошів та приман.

Тому сорок літ, коли Згромадження Сестер Служебниць у Канаді серед греко-католиків почало тільки закріплюватись, не всі греко-католики зрозуміли якслід вартість Сестер у церкві, а вже незєдинені українці й ті галичани, що стали нерозважно в ряди протестантських сект, досить неприхильно відносились до Згромадження. Такий погляд речей до наших Сестер випливав із сильної аґітації серафимців, бодруґівців а також протестантів і соціялістів, що як тільки могли, підривали вартість нашої св. Церкви й усього того, що було в нас святе й потрібне. Та час і щораз сильніша праця Сестер змінювали погляд у ворогів Католицької Церкви в відношенні до Згромадження. Сьогодні й найбільшим ворогам католиків ясно, що тільки Католицька Церква є спосібна виплекати таких подвижниць, що без ніякої певної платні хочуть працювати для Бога й людей. Зрозуміли також, що церковна організація дуже потребує інституцій Сестер, бо праці їх ніхто не всилі заступити. Старо-православні й ново-православні в Канаді не мають у себе стану Сестер, бо їхня церква не має настільки духовної сили, щоб мати таких дівиць, що могли б бути покликані Богом жити й працювати тихо й щиро в монастирських мурах. Пригадую собі, що тому 25 років, коли я знаходився в старо-православній церкві, сказав мені один славний протестант у Вінніпеґу таке: "Ми протестанти, а також ви, православні, не можемо дорівняти католикам, бо там жінка може задармо працювати для Бога й людей, а в нас і за гроші не хоче робити тієї роботи. В католиків є люди такі глибоко віруючі, що можуть віддати себе геть чисто на службу Богові, а в нас тільки розполітиковані й захотизовані."

ЗВІДКИ ВЗЯЛИСЯ СЕСТРИ СУЖЕБНИЦІ?

Згромадження Сестер у Католицькій Церкві знаходить свій початок у самих апостольських часах. У посланню св. ап. Павла до Римлян (гл. 16), читаємо, що апостол народів поручає римській церкві сестру Фиву, називаючи її служителькою церкви. Далі Аквилу й Марію, кожучи про них, що вони багато трудились для церкви, а також Трифену й Трифосу, що трудились у Господі.

Коли взяти на увагу, що жіноцтво становить половину людського роду, то зрозуміла річ, що не тільки мужчини-священики й монахи призначені до праці у Христовій винниці, але й жінки, кожне на своїм місці, як це було завжди в практиці Христової Церкви.

Взявши на увагу те, що в Католицькій Церкві від апостольських часів аж досі, в цілім світі, в різних католицьких народів існували й досі існують та розвиваються Згромадження Сестер, то певне, що й у нашій українсько-католицькій дієцезії в Канаді, що є частиною Христової, Католицької Церкви, повинно бути Згромадження Сестер. І воно є в нас і вже 40 років працює для Божої слави й спасення українського народу, а головно над вихованням дітей — те наше славне й дороге нам Згромадження Сестер Служебниць, що цього року святкує золотий ювілей свого існування.

Факт, що в нашій українсько-католицькій дієцезії в Канаді існує потверджене Апостольською Столицею Згромадження Сестер Служебниць, є ясним доказом, що ми стоїмо на такім самім добрім місці, як наші сусідські католицькі дієцезії — з англійськими, французькими й іншими Згромадженнями Сестер. Згромадження наших українських Сестер Служебниць надає нашій церкві також традиційне обличчя з перших віків християнства. Тому ми повинні радіти з того, гордитись тим і дякувати Богові за такий великий і спасенний дарунок, а саме Згромадження Сестер Служебниць, що ставить нас на рівні з високо-культурними

народами, ми всі повинні щиро піддержувати.

Коли вісімнадцять років тому я покинув російське православя та злучився з греко-католицькою Церквою, що в ній, по змозі слабих моїх сил, тепер щиро працюю, я зрозумів відразу вартість Сестер Служебниць, помагав їм чим міг, і завжди піддержував їхнє Згромадження. І тепер я бажаю з глибини своєї душі й серця, щоб від цеї пятдесятлітньої річниці оснування й дуже корисної праці Згромадження Сестер Служебниць і всі інші українці піддержували їхні інституції, а передовсім віддавали своїх дітей до них на виховання й науку по їхніх школах та сиротинцях.

Я глибоко переконаний, що будуччина нашого народу в Канаді не може обійтись без Сестер Служебниць.

ПРИЙДЕ ДЕНЬ

О, прийде запевне той день,
Що ми відпочинем від мук
І скинем заліза важкі
З ізвязаних, стомлених рук.

О, прийде запевне той день,
Що гніт, і неволя, і кров, —
Все зникне навіки й тоді
Подужа святая любов.

Безсилий не знатиме більш
Від дужого в той час наруг,
Народові руку подасть
Народ — його брат, його друг.

О, прийде він, прийде той день,
І хвальний та радісний спів
Поллється по світові скрізь
Із уст у людей, у братів.

Про волю і щастя й любов
Казатимуть дивнії пісні,
Віщуючи людськості їх
На довгі, довічнії дні.

Борис Грінченко.

ВПР. О. ДЕКАН Д. ҐРЕСЬКО
парох української ґреко-католицької церкви в Клівленді, Огайо.

ЩИРИЙ ПРИВІТ І ПОБАЖАННЯ

Божого благословення з нагоди 50-ліття
Згромадження Сестер Служебниць
складає

о. Д. ҐРЕСЬКО.

S.S. Peter and Paul Ukrainian Greek Catholic Church,
2280 West 7th Street,
Cleveland, Ohio.

о. Антін Луговий.

Важність Законних Згромаджень

Монаші згромадження, так мужеські, як і жіночі, що є виквітом глибокого релігійного життя, завжди відігравали поважну ролю в скріпленні й поширенні Христового царства на землі.

Історія доказує, а досвід потверджує це, що жіночі законні згромадження, або як ми кажемо—Сестри, монахині, законниці, були наче правою рукою Церкви. Свята Церква дорожила ними, берегла їх, ушляхетнювала, а за те покладала на них велику надію.

Тепер у цілім католицькім світі налічують 535 різних, менших чи більших, згромаджень Сестер. У самій Канаді ділять їх на III різні групи.

Ціль таких згромаджень є найвища з усіх, що їх можуть мати люди на землі. Крім духовного завдання—наслідувати Христа й прямувати до християнської досконалости в особистім житті, Сестри уділяють своїх послуг тому народові, що серед нього вони працюють. Одні з них ведуть школи, інші шпиталі, сиротинці, захоронки для дітей, приюти для старців, немічних і їм подібних.

Тиха праця

Праця релігійних згромаджень, хоч конструктивна й дуже корисна, є наскрізь тиха. Для лекшого зрозуміння наведім один приклад.

Тому 12 років в однім великім місті західньої Канади розвинено дуже вперту й голосну кампанію за будову нового міського шпиталю, бо, як говорилось, старий був ганьбою того міста. До кампанії заставлено місцеву пресу, радіо й найкращих бесідників. При нагоді наступаючих міських виборів мали податковці заявитись за будову нового шпиталю й піднятись нових податкових тягарів. У тім самім часі одне згромадження Сестер докінчувало розбудову свого шпиталю. Тихо, "без гуку й стуку". Голосуючі заявились проти будови нового міського шпиталю. Кілька тижнів після виборів Сестри формально відчинили добудоване крило свого шпиталю й із тієї нагоди запросили на оглядини різних визначальних людей. Між запрошеними були передові лікарі, а навіть й ті, що вперто намовляли людей голосувати за новий міський шпиталь. На закінчення оглядин мусіли бесідники в своїх промовах хоч-не-хоч дати Сестрам признання й заявили, що їхній шпиталь дійсно побільшений і є прикрасою міста та славою лічниць. Замітне було те, що під час промов не видно було ні одної Сестри на переді, тільки дві стояли скромно при дверях. Це тільки один малий приклад тихої праці монаших згромаджень.

Сестри Служебниці в Канаді

За час свого побуту й своєї праці в Канаді Сестри Служебниці виробили собі добре імя й тривке "право громадянства" серед українців взагалі, а серед греко-католиків зокрема.

Кожний культурний народ має свої інституції. Коли туристи відвідують якесь місто, вони кажуть показати собі перше заклади — інституції того міста. З числа й стану інституцій вони виробляють собі понятти про культуру мешканців міста, а далі й цілого краю.

За сорок років наші Сестри Служебниці, при допомозі добрих людей, зуміли поставити кілька шкіл, шпиталів, сиротинців, приютів, інтернатів. Мало тих закладів і не багаті вони. Та коли візьмемо на увагу те розбиття нашого народу, що серед нього вони повстали, убожество народу та його невиробленість, що до жертвенности на культурні установи, то можемо сказати сміло, що є чим похвалитись. І це завдяки нашим Сестрам Служебницям, бо ніяка інша українська організація в Канаді не може представитись чужим і своїм із такими здобутками! А тих членок організації Сестер на цілу Канаду нема ще навіть двох сотень.

Школи за проводом наших Сестер Служебниць уже тішаться своїми численними колишніми студентами на різних становищах. Є між ними священики, лікарі, вчителі, здібні вчителі, підприємчиві купці, добрі доглядачки й зразкові, християнські матері. Головно колишні учні Сестер, замолоду заправлені до християнських чеснот, остануться завсіди вірними синами й дочками св. Церкви.

Не менше заслуг має тиха праця Сестер по шпиталях, сиротинцях і інших своїх інституціях, де вони подають помічну руку нещасним, немічним і опущеним. Там і в багатьох інших місцях, при кожній нагоді вони сповняють діла милосердя по науці Христа, що каже нагодувати голодного, одягнути нагого, відвідати недужого, потішити сумного.

Та праця наших Сестер, особливо в Канаді, не кінчиться в самих інституціях. Наші парохії й місії на провінціях, навіть у далеких, тихих закутках, часто користали з праці цих ревних монахинь. Коли надходять літні вакації, скільки то втіхи мають мами на провінції, як довідаються, що до них мають приїхати Сестри навчати дітей! Самі діти нетерпеливо очікують тих щасливих днів. Звичайно діти привязуються до Сестер дуже скоро. Законниці, своєю ніжністю й особливим вишколом, уміють у короткім часі зєднати собі серця дітей. За кілька тижнів вони зуміють навчити дітей головних правд св. віри обрядових церемоній, рідної мови, релігійних і народніх пісень, а часом то підготовлять із дітьми концерт, що його всі нетерпеливо вичікують. І хоча б ця наука тривала тільки два-три тижні й навіть не повторялася що-року, але нпр. що кілька років, то вона остається в памяті дітвори й лишає по собі дуже милий спомин, а корисні наслідки, як не на завсігди то хоч на довгі роки.

Ювілейна Постанова

Коли цього року Сестри Служебниці святкують свій "Золотий Ювілей" існування свого Згромадження, то було б дуже вказаним, щоб наш українсько-католицький загал зробив рішучу постанову: дати Сестрам більше кандидаток і більше моральної та матеріяльної помочі, щоб їхнє Згромадження могло успішніше служити тому українському народові, що з нього воно вийшло й для його добра посвятилось так беззастережно.

СЕСТРИ В ПАРОХІЇ

Рочестер, Ню Йорк, 11 червня, 1942 р.

До
Високопреподобної Настоятельки
Канадійсько-Американської Провінції
Згромадження Сестер Служебниць Пресв. Н.Д. Марії
в Едмонтоні, Альберта.

Оцим передаю Вашій Преподобності з радістю заяву, що Всечесні Сестри Служебниці ведуть школу в парохії св. Йосафата в Рочестер взірцево. Вчать дітей із добрим успіхом рідної української мови, вщіплюють у їхні серця любов Бога, а також пошану до свого обряду й народу, та до всього доброго. Дітям і старшим дівчатам, зорґанізуванням у Марійську Дружину, вказали шлях до кращого християнського життя. Часті сповіді й св. Причастя дітей і Марійської Дружини є живим прикладом до наслідування для всіх парохіян. В тім короткім шкільнім році шкільні діти й члени Марійської Дружини відограли прегарно дві повчальні вистави й два концерти — на повне вдоволення церковної громади.

Вихованці Сестер Учительок є гордістю парохії.

З нагоди 50-літнього ювілею Згромадження Сестер Служебниць Пресв. Непорочної Діви Марії, шлю С. Провінціяльній і цілому Згромадженню повне признання його світлого виховання Сестер до практичної праці на славу Богові й на добро нашого народу.

З глибокою пошаною

о. ВАСИЛЬ ТУРУЛА.

О. С. Г.

Невсипуща Праця

До одної парохії запросили Сестер Служебниць Пресв. Н. Д. М., і вже за короткий час спостерегли зміну: видно було, як молодь організувалась, як що-місяця, а то й що-неділі діточки, Марійська Дружина, приступали до св. Тайн, а за їхнім прикладом і старші горнулись до Господньої трапези.

Релігійне життя обновилося, люди —вірні парохіяни раділи .. відступники сумували . . .

Але й дочерна церква є там, хоч далеко. Бувало час від часу приїде туди о. парох . . . Служба Божа . . . Зійдеться горстка старенькиих людей, а молодих хоч і зо свічкою шукай — нема. Де вони? Це ж неділя свята! Кажуть, що одні в латинській церкві, інші в православній, а найбільше в ніякій.

Збори . . . "Сумно" — признають люди. "Щож робити?" — питають о. духовного. — "Рятунок, добрі люди"— відповідає — "запросім сюди Сестер, спочатку бодай на вакації, доки не будемо мати молодих священиків" . . .

Здається всі згодилися — піднесли руки. Тільки кілька "дезертирів" вийшло, бо не по-їхньому сталось, але, мовляв, "по-польськи . . ."

Поїхав о. духовний до дому з "дякувати Богу" на гадці. Не знав, що в дочерній церкві ворог не спав, знеохочував, підбунтовував . . .

Вакації . . . Вже Сестри збирались у дорогу на місію, а тут лист від заступника голови:

—"Отче духовний, не висилайте Сестер, бо люди противні; кажуть: нема для них помешкання . . . хто це буде оплачувати? . . ." і т. д.

Жалко стало Сестрам і о. парохові, бо бажання Спасителя: "Дозвольте дітям прийти до мене" — лишилось несповнене.

Минає рік, а дочерна церква все без дітей, наче на вимертю. Приїхали Владика — сумно.

Прийшли другі вакації а о. духовний іде сам, не говорячи нікому, шукає хати, меолів і т. п. Знайшов.

"Їдьте Сестри на пробу, Вам Бог поможе . . ." Поїхали . . .

За тиждень приходить лист від Сестер: "Дітей нема, люди на нас вовком дивляться, наче хочуть сказати: "нащо ви тут приїхали?" — Та ми ще побудемо, тільки просимо молитись, щоб Матінка Божа змягчила серця людей . . ."

— "Добре, Сестри—побудьте ще..." За три тижні другий лист: "Маємо честь запросити Отця до нас на Концерт, дітей у школі маємо понад 30, добрі діти, організуємо Марійську Дружину серед старшої молоді, люди нам помагають . . . приїдьте конечно . . ."

Перша неділя місяця серпня 1940 року . . . в дочерній церкві повно людей . . . Св. Сповідь, Служба Божа, Марійська Дружина співає, урочисте прийняття, діточки слухають.

Яка втіха для всіх, а яка радість мусіла бути в небі, яка радість для Ісуса, бо дозволено Йому замешкати в невинних серцях того молодого квіту, що наче поле вкрив рядами дочерню церкву в часі св. Причастя.

Пополудні концерт . . . В авдиторії публичної школи повно людей, свої й чужі прийшли подивитись. — Виступають наші маленькі й більші в однострoях, лунають дзвінкі голоси — рідна пісня; машерують, грають, танцюють, а мами нишком . . . плачуть.

"Отче духовний, лишіть нам Сестер!"—на відході.

Вечір . . . О. духовний через радійо говорить до парохіян дочерньої церкви: "Дякуймо за ласку"! . . . дякує й людям доброї волі, молодь хвалить, заохочує на будуче . . . Прощається . . .

А сьогодні!... Пише новий о. парох: Моя дочерня церква розвивається дуже гарно. Сестер там люблять, як своїх рідних матерей, при якій небудь нагоді кличуть до себе, бо ніхто так "шумно" не заспіває як Сестри — по Божому.

Там було навернення до католицької церкви, там сьогодні діти в своїй церкві, кілька кандидаток до законного життя, а один студент звідтам в Українськім Католицькім Каледжі в Стемфорді — майбутній священик...

А чия це заслуга? Кому завдячити все те?—Сестрам Служебницям Пресв. Н.Д.М., їм, їхній муравлиніій праці, часто неоціненій людьми. Це не в однім містечку, а по всіх-усюдах. Ми часто не бачимо, та Господь лічить їхні добрі, спасенні діла вже через 50 літ.

Та колись і ми побачимо у Книзі Життя; що більше, довідаємось, скільки-то-квітів на цій землиці ці Сестри виплекали для неба, для Ісуса. Він пересадив їх уже багато в Свій Небесний Город, любується ними, а вони радіють, Бога оглядають, лицем до лиця, бо Ісусове бажання сповнила невсипуща, муравлина, світові часто незнана, праця Сестер.

Бурса Маркіяна Шашкевича в Саскатуні.

ВСЕЧ. О. СТЕПАН ГРИНЬОХ
префект семінаря в Стемфорді.

СЕРДЕЧНІ ПОБАЖАННЯ

великого Божого благословення складає Сестрам Служебницям
із нагоди "Золотого Ювілею"
Згромадження,

о. С. Гриньох.

о. М. Т. Пелех

Нам Треба Меценатів

Нема народу, щоб міг стати державним при самій духовій силі, хоча б і найбільшій — а головно в теперішніх часах. У своїм державно-творчім намаганні мусить народ мати до своєї розпорядимости й матеріяльні засоби, матеріяльну силу.

Матеріяльні засоби, матеріяльна сила не є причиною всякого зла, як дехто міг би думати. Ні. Матеріяльна сила може робити багато добра, бо піддержує духову енерґію, науку, народню культуру. Тому й треба давати "кесарево — кесареві".

Щоправда — в нас немає золотих копалень ні природніх багатств, щоб у нас було подостатком тих матеріяльних засобів, тієї матеріяльної сили, що при її допомозі може сильний дух робити великі діла; це правда. Але, не зважаючи на те, наш національний заґал починає ставати щораз свідомішим народом, отже повинен видати з себе своїх рідних — МЕЦЕНАТІВ, що розпоряджують більшими матеріяльними засобами.

Скільки добра могли б наші меценати зробити для нашої нації, якщо вони стояли б зо своїм серцем і своєю кишенею трохи ближче рідної справи! В нашій українсько-канадійській суспільності є вже люди, що своєю мозільною працею, чи своїм таланом доробились майна, але не здобули собі ще того знання, що це обовязок і слава —служити своїм майном справі Бога й батьківщині,—"Део ет Патріє".

Наші церкви вбогі, шкіл дуже мало, культурних установ немає — а є заможні люди. Щоб ми могли зробити поступ і станути на рівні з іншими високо-культурними народами ТРЕБА ДОКОНЧЕ, ЩОБ НАШІ ЗАМОЖНІ ЛЮДИ СТАЛИ МЕЦЕНАТАМИ, ТАКИМИ, ЯК МИТРОПОЛИТ АНДРІЙ ШЕПТИЦЬКИЙ, що своїми маєтками служить українському народові в його релігійних і національних потребах. Де ми були б сьогодні, як би не було його фундацій?

В нашій пресі буває нераз згадка про наші церкви, школи, народні доми, бурси, лічниці. Хто збудував їх? Скільки маємо в Канаді закладів, збудованих жертвами наших меценатів? Звичайно виростали такі установи з дрібних цеголок-пожертв робітників, фармерів. Скільки в нас рідних шкіл, збудованих нашими меценатами? Дуже мало наших рідних шкіл у Канаді, а й ті, що є, існують головно завдяки муравлиній праці наших українсько-като-

Хлопці з інтернату св. Архангела Михаїла в Прудентополі, Бразилія, зо своїми виховницями Сестрами Служебницями.

лицьких Сестер Служебниць, що нераз і не два ходили хата від хати за датками на школу. І по тих школах ті наші покірні Сестри без особливої нагороди, з любови до Бога й свого народу, вчать і виховують нашу молодь, щоб із них виростали чесні, культурні люди. І по всіх школах учать — і по численних наших парохіях: часто в каплиці, склепу, залі, захристії, чужій школі, на сцені несуть між українських дітей релігію й знання, несуть свою рідну культуру. Якщо тільки цю одну нашу —рідно-шкільну справу взяли б собі до серця наші меценати, ми зробили б великий поступ, маючи до праці в школі таких трудолюбних, рідношкільних робітниць, як ними є наші Сестри Служебниці.

Цього року наші українсько-католицькі Сестри Служебниці святкують пятдесятліття існування свого Згромадження, з чого 40 літ припадає на працю в Канаді.

Скільки добра зробили ті наші скромні Сестри для українського народу! Рідні школи від одного моря до другого. Скільки домів Сестер повстало! Два шпиталі, сиротинці, приют для старців. Нашої молоді певне тисячі скористали й користають досі з їхньої науки й опіки, а це часто завдяки помочі вбогих робітників.

Нехай це пятдесятліття праці й посвяти наших Сестер-Служебниць стане прикладом і великою лекцією для наших меценатів, скільки треба й можна працювати й жертвуватись для свого народу.

Дав би це Господь, щоб цей золотий ювілей наших українсько-католицьких Сестер у Канаді порушив і спонукав усіх наших заможних людей у Канаді приносити на будуче як найбільші жертви для Божої й української справи.

о. Кан. С. Побуцький.

Українська Католицька Школа в Дітройті

З великою радістю і вдоволенням привітало українське громадянство міста Дітройту відчинення цілоденної українсько-католицької школи, де наші діти зможуть набрати українсько-католицького духа й навчитися рідної мови. Для цеї Рідної Школи закуплено два гарні будинки при вулиці Клиперт. Школа є під покровом нашої української католицької церкви св. Івана Христителя. У ній учать чотири Сестри Служебниці. До школи вже вписалось сорок-пять дітей, а саме в дитячім садку, першій, другій, третій і четвертій клясі. Кожного року будемо додавати одну клясу, аж до восьмої кляси.

Ця школа признана владою стейту на рівні з іншими парохіяльними й загальними школами в місті Дітройт. Сестри-учительки провадять також і вечірні школи для дітвори й молоді, що вже в вищих клясах і не можуть учащати до своєї цілоденної школи.

Для тих, що учащають до української школи, є тепла перекуска, відповідно приготована для доброго здоровя наших діточок двома добрими кухарками з міста.

Наша Рідна Школа, це тяжко осягнений здобуток для майбутнього покоління в Дітройті. Вже від довгих років дітройтське громадянство відчувало потребу власної школи. Тепер їхні мрії здійснилися. Школу основано й шкільні будинки закуплено. Діти вчаться на славу Бога й усього українського народу.

Українське громадянство повинно завжди дружньо й щиро піддержати цю школу, щоб розпочате діло принесло якнайбільше користи для нашої молоді й громади. Кожний громадянин повинен стати членом-добродієм Рідної Школи, хочаб навіть не мав своїх дітей. Всі мусимо працювати для поширення рідношкільного руху в Дітройті. Коли хочемо зватися щирими дітьми католицької церкви й добрими патріотами нашої батьківщини Америки й України, то мусимо виконати свій обовязок як пристало на свідомих громадян. Бо із наших діл судитимуть нас не тільки свої, але й чужі. А школа буде певно покажчиком нашого розуміння справи.

Дорогі українські родини! Докажіть ділом свій патріотизм, що Ви направду бажаєте добра, знання й доброго виховання своїм діточкам та внукам. Посилайте всіх Ваших дітей до своєї рідної, українсько-католицької школи. Наші Сестри-учительки провадять також різні молоді товариства при Церкві. Впишіть туди своїх дітей.

В рідній, українсько-католицькій Церкві й Цілоденній Школі будуччина українського народу. З Богом вперед!

Їх Ексцеленція Константин Богачевський поблагословили урочисто цю школу дня 23 листопада, 1941 року.

Day scholars and teachers Sisters Servants of M.I. in Windsor, Ont.

о. Ніль Саварин, ЧСВВ.

Виховна Діяльність Сестер Служебниць

Вихованням української молоді під цю пору займаються три установи: дім, школа й Церква.

Щаслива це дитина, що в своєму домі. поруч краси, здоровя й достатку, одержала від своїх батьків ще й добре, християнське виховання. На жаль, буває так часто, що серед теперішних, невідрадних умовин, багатьом батькам не стає ні сили, ні часу, ні знання, щоб добре виховати своїх дітей.

Недостачу родинного виховання повинна з конечности заступити школа. Але й вона, бувши залежною від держави, є примушена виховувати скоріше для державних цілей. Якщо ще взяти на увагу те, що українські діти належать до недержавного народу, а в школі виховниками є нераз недовірки, то тільки тоді можемо догадатися, на яке викривлення душі є наражене молоде українське покоління.

Остається ще третя виховна інституція, що з Божої волі займається ви хованням молодого доросту — а нею є св. Церква. Вона, як ця добра Мати, памятаючи про гасло й бажання Христа: "Позвольте дітям приходити до мене", пригортає до свого матерньго серця дітей усіх народів і племен світу. І, коли державна школа звичайно не хоче знати іншої мови в навчанні поза державною викладовою мовою, то Католицька Церква приказує через Христових Намісників навчати молодь у її рідній, народній, матерній мові. До помочі в навчанні, поруч світських, католицьких учительських сил, кличе ще тисячі вчительських сил із різних чинів, законів і згромаджень.

Серед ріжних католицьких жіночих згромаджень, що займаються вихованням молоді, зайнялося вихованням української молоді, по бажанні св. Церкви, також і Згромадження Сестер Служебниць Пресвятої Непорочної Діви Марії. Зпід умілих рук Сестер цього молодого Згромадження вийшли вже тисячі українських дітей, що сьогодні позаймали поважні становища в нашій Церкві й народі. Виховна діяльність Сестер Служебниць по пятдесяти літах виявилася так багатою й різнорідною, що своїми осягами записалася золотими черенками на сторінках історії української Церкви. І тому великою приемністю буде для нас усіх з приводу 50-ліття цього багато заслуженого жіночого Згромадження, коло інших ділянок приглянутися ще хоч коротенько, виховній праці Сестер Служебниць.

З виховною працею Сестер Служебниць перший раз стрінувсь я таки

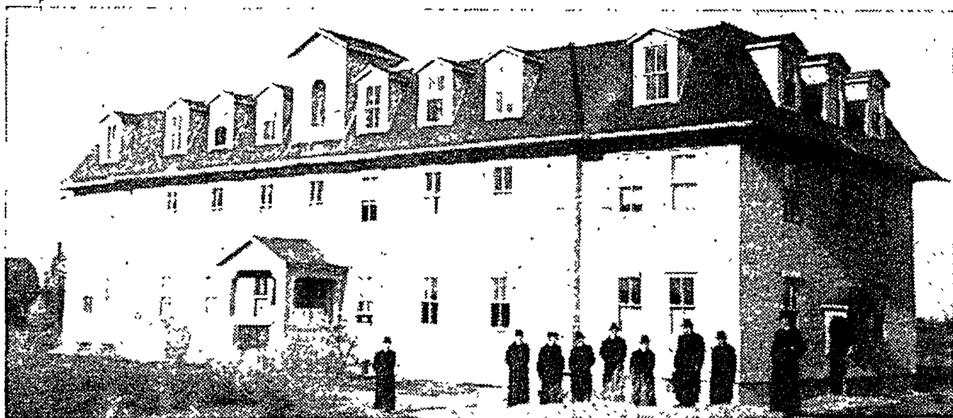
в своєму рідному місті — Старому Самборі. Був там заложений коло 1913 р. дім Сестер, а при ньому відчинили вони українську захоронку. До цієї захоронки приходили діти в дошкільному віці в літах 3 до 6, числом від 40 до 50 дітей. Одного разу і я там заблукався, хоч і досі не можу пригадати собі з якої нагоди. Памятаю тільки, що тоді ціла заля захоронки була святково прибрана світлом, а на сцені виступали фантастично прибрані молоді чотиро- й шість літні "аматори" й "аматорки" та з такою відвагою співали вони, деклямували й відігравали свої дитячі ролі, що все те мені видавалося неначе взяте з зачарованої казки. А батьки дітей не могли надивуватися виховній праці Сестер, що для їхніх дітей могли вони дати в захоронці все, що потребувала їх маленька діточа душа: спів, забаву, опіку, молитву й материнське серце. Пізніше я довідався, що таких захоронок є повно порозсіваних по галицьких містах. В 1938 р. мали їх Сестри в старім краю й на еміґрації у 77 місцевостях із участю 3889 до 4219 дітей.

З іншим родом цієї самої виховної праці Сестер Служебниць мав я нагоду стрінутися в перших літах свого місіонарювання в Канаді. У тому часі почав я саме обслуговувати альбертійські кольонії: Краків, Чипмен, Восток св. Николая й Восток-Івасюки. У вакаційному часі виїхали Сестри вчити дітей у так званій "вакаційній рідній школі". Тревала вона від одного до чотирьох тижнів. В її програму входила релігія, українська мова й спів церковно-народніх пісень. Ціллю цілого вакаційного навчання було підготовити молодших дітей до першого св. Причастя, а знов у старших дітей поглибити релігійно-народнє знання. При кінці тієї вакаційної школи великою приємністю було перепитувати дітей катехизму, що дуже гарно вивязувалися зо свого завдання; ще більше зворущаючий був вид, коли вся молодь з ангельським виразом лиця, святково прибрана, дівчата в сніжно білих серпанках, а хлопці знову з білими лентами на рукавах, приступали до св. Причастя. А вже ввечері, коли на закінчення вакаційної школи дітвора устроювала концерт, то присутні не могли налюбуватися вмілим виступом маленьких артистів при співах, деклямаціях і виставах. Врадувані батьки, прощаючи відїжджаючих Сестер, щиро дякували їм за те, що в так короткому часі змогли стільки навчити їхніх дітей. Дітвора з жалем питалася, коли Сестри знову приїдуть учити їх. А змучені Сестри відїжджали далі на іншу кольонію, щоб там знову почати своє виховне діло, одиноко доступне серед канадійських умовин. Таких вакаційних шкіл рік-річно відбулося в Канаді десятки під проводом Сестер. Для прикладу наведу рік 1936, що в ньому 65 Сестер перевели вакаційних шкіл у Канаді у 77 кольоніях із 3,484 дітьми.

Була нагода стрінутися ще з іншою ділянкою виховної праці Сестер Служебниць. Одного разу едмонтонська молодь устроювала для нашого Преосвященного Кир Василія чайне приняття з маленьким концертом із приводу побуту Їх Ексцеленції в Альберті. Збір цієї молоді складався з цієї молоді, що ще вчилася за проводом Сестер при монастирі св. Йосафата, або з бувших вихованків Сестер, що тому літ кілька покінчили вищу школу за проводом Сестер, а тепер учащали до вчительського семінаря, чи до університету. І тому вся ота молодь згуртувалася на прибуття Преосвященного в одній зо шкільних саль монастиря Сестер. В концертову програму ввійшли, як звичайно, промови, побажання й різні гри на інструментах. Та не так концертова програма, хоч і вона була артистично виконана, розбуджувала в усіх присутніх подив, як скоріше її внутрішній зміст. Із кожного слова пробивалася молодеча бадьорість, католицький світогляд. І тому, коли приємність справляє глядіти на побожність, що тільки-но пробуджується в серцях маленьких дітей; коли подив викликують перші овочі чеснот релігійного вироблення шкільної молоді, то радісне одушевлення зроджується в нашій душі при стрічі доростаючої, самосвідомої, з ясно виробленим католицьким світоглядом молоді, що незабаром має зайняти відповідальні становища серед свого народу. А цього роду доро-

стаючу, симпатичну молодь, виховану в цілоденних школах за проводом Сестер, можна стрінути не тільки в Едмонтоні, але й у Вінніпеґу, Йорктоні, Мондері, Саскатуні, Монтреалі й інших канадійських містах.

Крім вище згаданої ділянки виховної праці Сестер Служебниць є ще й інші роди виховання за проводом Сестер, не менше корисні від попередніх, як наприклад: ведення вечірніх шкіл, виховування дівчат, що учащають до вчительського семинаря, чи на університет, опіка над сирітками від найранших літ, устроювання курсів шиття, мережання, куховарства, плекання цвітів живих і вироблювання артистичних, ґуртування молоді при різних релігійних товариствах, як Діти Марії, Евхаристійні Кружки, Марійські Дружини, спортові забавові клюби. Тут лише зроджується одна думка: скільки то ідеальних одиниць вийшло вже зпід умілих рук Сестер, цих тихих, невтомних, витревалих працівниць на виховному полі! Яка велика прогалина отворилася б серед українського народу без їхньої щирої самопосвяти для українського доросту? Чимало одиниць були б може й зовсім страчені для нашого народу й обряду, головно тут на переселенні, коли б вихованням їх не були б зайнялися Сестри.

Новіціят оо. Василян в Мондері.

Виховна праця Сестер Служебниць із дотеперішніми шкільними осягами їх не прийшла так легко, як комусь на перший погляд могло б здаватися. Сестри мусіли поконати багато знаних і незнаних для нас перешкод, а неодні з них домагалися від перших піонірок навчання просто геройських зусиль. Із більше знаних для нас труднощів треба на першому місці згадати, що новоприбувша Сестра-вчителька приїжджала сюди до Канади з таким самим знанням державної викладової мови, що й ці діти, що до них вона була призначена. Дуже багато часу проминуло, заки вдалося Сестрам збудувати відповідні школи так, що історія записала повно піонірських пригод із перших шкільних початків у Мондері, Едмонтоні й Вінніпеґу. Навіть, коли вже роздобуто шкільний будинок, то журба не уставала, але ще треба було подбати про оплату податків, опал шкільних саль і конечні щорічні направи. Сьогодні пишаються гарні шкільні будинки в більших осередках Українців, вчать там Сестри-вчительки з університетськими образуванням, а ідеалом кожної вчительської сили є намагання до постійного поступу в вихованні молоді так, що державні інспектори що відвідують школи Сестер, висказуються з найбільшим признанням для їхнього навчання.

Багато є українських батьків, що у своєму шляхетному серці вміють оцінити геройські зусилля Сестер Служебниць і тому стараються якнайщиріше співпрацювати з виховною працею Сестер, посилаючи до них своїх дітей на науку. Але не можемо

при цім замикати своїх очей і на деяких таких українських батьків, що занедбують свої рідномовні обовязки супроти своїх дітей і не посилають їх до вакаційних шкіл, ні до вечірніх, рідних шкіл, ні до сталих цілоденних шкіл, що їх ведуть Сестри по більших українських осередках. Бувало таке, що з вакаційниої школи не було за що вернути Сестрам додому. За оплату вечірньої школи не можна було деколи направити зужитих черевиків . . . А з цілоденної школи годі було стягнути від дитини марних десять центів на місяць. Чи серед такого наставлення деяких недумаючих батьків може бути можлива заплата шкільних податків, опалу в зимі, направи шкільних будинків? Не могло бути й бесіди про заощадження чогось на матерній, новіціятський дім, чи забезпеку на чорні дні старости, коли Сестри по школі мусіли заробляти собі на вдержання школи шиттям і робленням штучних цвітів. Коли б так витревалість Сестер кінець-кінців вичерпалася, то на кого тоді впав би сором перед іншими католицькими народами, що наші школи перестали існувати?

Щоб себе якось оправдати, то багато батьків видумують десятки вимівок, як наприклад: вбожество, невигідність, відкладання на пізніший час, неохотою самої дитини, а навіть і такими закидами, що в англійській школі здобудуть вони кращий англійський акцент. Все це неоправдані вимівки! Перед іншими католицькими народами в Канаді й Злучених Державах ще більші стояли трудності, але вони перемогли їх. У своїй самосвідомості вони прийшли до переконання, що окрема, рідна, католицька школа необхідно потрібна. Підняте єпископом Іваном Гюсом гасло: "Перше школа, потім церква" знайшло щирий відгомін між католицькими народами Америки, й тому почали повставати по всіх, навіть най дальших закутинах католиків піонірів, дитячі школи. Ніхто з них не питав, навіщо здвигати осібну католицьку школу, коли вже є загальна, державна школа й брати на себе подвійний тягар. Із того охочого самопожертвування розвинулася з ходом часу сьогоднішня величава система католицького шкільництва, що обіймає кілька родів шкіл: парохіяльні, середні, вчительські й університети. Могли інші католицькі народи, зможе й український народ, але коли самий займеться вихованням своїх дітей. Не сповнить свого обовязку природнього, то хтось інший підійметься цього обовязку, та не для українців, ні його народу, ні обряду, ні його культури, але для себе. Даремні будуть тоді жалі, вимівки й оправдання. Невмолиме колесо історії не питає за причинами й не приймає ніяких оправдань, але немилосердно торощить і невмолимо нищить усіх пізніх, недбалих і байдужих, чи це будуть одиниці, родини, чи цілі народи.

Радіємо численними нашими церквами. І зовсім слушно, бо коло них започаткувалося наше перше організаційне життя на переселенні. Але хто ходитиме до тих церков за 50 літ, якщо ми не навчимо нашої молоді розуміти її мови, обряду й богослуження? Розбудували ми багато народніх домів. По церкві є вони для нас найбільшим народнім скарбом. Та навіщо вони здадуться, коли в них не лунатиме наша рідна мова? Поширили ми пресові органи й тішимося їхнім сучасним розвоєм. Хто однак читатиме їх за 50 літ? Прямуємо всіма силами душі стати новочасною нацією. Річ певна, що без своєї рідномовної школи, де куються й гартуються культурні цінності народу, ми не можемо стати новочасною нацією! Покликали ми до життя цілий ряд різних організацій. Коли ж не поставимо на ноги основної організації, що їй на імя своя, рідна матерня школа, то всі попередні організації скоріше чи пізніше порозлітаються. Народ, що не має своєї школи для своєї молоді, не має ніяких виглядів на будуччину. Загине в морі чужої культури й стане погноєм чужої цивілізації. Тому всі культурні народи якнайстаранніше дбають про свою рідну школу.

В своїй рідній матерній школі є наша будуччина! Бо рідна школа є виховницею кожного народу. Хто виховає собі молодь, до цього вона й належатиме. Рідна школа є також і найкращим лучником наших парохій.

Бо в такій школі як наприклад у Вінніпеґу, де вчать наші Сестри, то щодо шкільного навчання, вона нічим не різниться від державних шкіл, бо там викладаються всі ці самі предмети, що в англійській школі й так само видаються свідоцтва, бо вчать кваліфіковані, з державними іспитами, Сестри-вчительки; під релігійним оглядом нічим не уступають рідні школи другим католицьким школам, бо те саме релігійне виховання одержують українські діти; а всі школи перевищує рідна школа за проводом Сестер, бо в їхній школі вщіплюється в молодечі серця дітей любов і привязання до свого обряду й народу. Рідна школа є також найтривалішим двигуном і розсадником нашої культури на переселенні, а відірваність від рідної мови це духове самовбивство народу. Вкінці скількість рідних шкіл є найкращою нашою реклямою перед чужинцями, бо існування, скількість і якість рідних шкіл — це свідоцтво ступеня культурности даного народу.

Тому й гаслом нашим на порозі другого пятдесятліття й переселеня українського народу в Канаді й золотого ювілею Згромадження Сестер, нехай буде: Основуймо якнайбільше рідних шкіл за проводом Сестер! Постепенними кроками, щоб здійснити це гасло, нехай будуть найперше: вакаційні школи по найдальших закутках наших українських місцевостей; де є більше скуплених наших людей, стараймося мати там доми наших Сестер і провадити сталу вечірню школу; а по більших українських осередках скріпім дотеперішні щоденні школи й основуймо нові, щоб ці постепенні кроки були завязками більшого числа наших бурс, колеґій, і інститутів. Доцільними засобами, щоб осягнути так шляхетну ціль, нехай буде пожертва якнайбільшого числа ідеальних українок педаґогічному навчанні, щоб у цей спосіб побільшити ряди дотеперішніх Сестер Служебниць і поширити їхню виховну діяльність.

ШМАТОК ХЛІБА

І холод і мряка на дворі панує,
А вітер осінний реве і лютує.
Дивлюся: під тином сердешна дитина,
Хлопятко маленьке — вся в лахах свитина, —
Іде шкутильгає, підходить до хати...
Недавні ще сльози на личеньку знати,
І видно у очіх голодную муку...
"Христа ради хліба!"... Закляклую руку
Хлопя простягає: "Не їв ще нічого"...
Дали у віконце хлопяті сухого
Шматок того хліба... Малими руками
Вхопило шматочок, до його вустами
Припало відразу й пішло по дорозі...
Дмухнув знову вітер і здув його сльози.

Борис Грінченко.

о. А. ХИМІЙ, ЧСВВ.
Ректор Семінаря св. Йосафата в Вашингтоні.

З НАГОДИ ЮВІЛЕЮ

ЗГРОМАДЖЕННЯ НЕПОРОЧНОГО ЗАЧАТТЯ ПРЕСВЯТОЇ ДІВИ МАРІЇ ПЕРЕСИЛАЮ СВІЙ ПРИВІТ

Нехай Господь Бог кріпить Ваші сили й духа до успішної праці над нашим народом.

о. АТАНАСІЙ ХИМІЙ, ЧСВВ.

Бр. Методій, ЧБХШ.

Значення Католицької Школи

◇◇◇

Кожний народ, що бажає зробити великий поступ і піднятись на вищий ступінь культури та здобути собі кращу будуччину, мусить конечно виплекати собі якнайбільшу скількість своєї рідної — ідейної ІНТЕЛІҐЕНЦІЇ. Інтеліґенція — це розум нації, це кадра народніх провідників, тому ніяке стараня про добру й численну інтеліґенцію не може бути для нації ніколи надто велике, чи коштовне. В тій справі може бути тільки одне гасло: За всяку ціну мусимо мати багато доброї інтеліґенції!

Місцем, де можна дати нашій молоді спроможність виховатися на справжніх інтеліґентів, є—СВОЇ ШКОЛИ. Черти добрих характерів защіплює в молодь — будучність народів — КАТОЛИЦЬКЕ ВИХОВАННЯ. А дійсне, правдиве католицьке виховання подає ТІЛЬКИ КАТОЛИЦЬКА ШКОЛА.

Такі католицькі школи між нами тут у Канаді провадять НАШІ СЕСТРИ-СЛУЖЕБНИЦІ Згромадження Пресвятої Непорочної Діви Марії вже 40 літ. У всіх їхніх школах релігійний, здисціплінований і український дух пересякає все життя молоді та виховує здорових тілом, душею, серцем і умом шляхетне молоде покоління на кращу будучину.

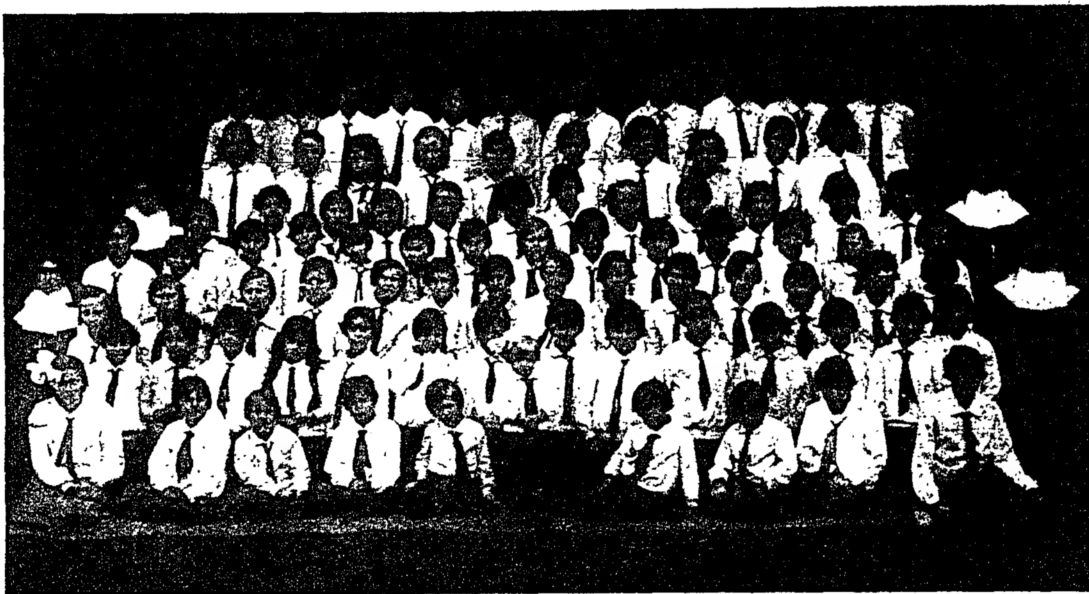
"З усіх праць для добра суспільности, що їх виконують релігійні згромадження, найважніша й найпотрібніша є праця католицького виховання" — сказав великий муж Церкви, кардинал Ґіббонс. А інший князь Церкви сказав: "Католицька школа, що в ній особа студіює, виявляє такий домінуючий вплив у формуванні характеру, що— "Алма Матер" цеї особи буде певне згадана в її життєписі так, як згадані будуть батьки, що від них походить ця особа."

З цього піднеслого порівнання католицької школи з тими, що носять святе імя батьків, ми можемо поробити також піднеслі висновки.

Видвигнути школу на рівний щабель із батьками — підносить її дійсно на високий рівень. Робить школу чимось **великим і важливим у житті.** Надає їй святости й урочистости. Вказує, що католицька школа витискає в серцях молоді незатертий знак. Це порівняння пригадує католицькій молоді, що її знайомство й буття в католицькій школі повинні залічуватись до найдорожчих споминів у житті. Пригадує, щоб дивитись на свою католицьку школу з чуттям невисказаної вдячности, як на ідеал усіх добрих і шляхетних прикмет.

Все, що ми маємо дорогого та святого, мало своє джерело в католицькій вірі. Ці дари може заховати нам тільки **релігія, як провідний** вплив **у житті молоді.** Це старання, щоб заховати релігію, не досить плекається в житті по наших модерних домах. Католицька школа, де все основується на релігії й де все вияснюється по-християнськи, є одиноким відповідним місцем для виховання нашої молоді. В тій атмосфері молодь стається пересяклою її знанням, основами та Христовим духом.

Передовсім у католицькій школі є образ Розпятого Христа, Спасителя людського роду, що надає надії, світла, любови та надхнення тим, що там перебувають. Там учаться релігії не тільки під-час години катехизму, але

Дівчата з виховавчого інституту св. Архистратига Михаїла в Прудентополіс, Бразилія, зо своїми виховницями Сестрами Служебницями.

через цілий день, — через присутність релігійного вчителя - вчительки, через музику, спів, образи Христа, Марії та їхніх святих наслідувачів, через обопільне відношення до себе всіх наук, чи предметів. Уже сама атмосфера кляси є релігійна. Там ум, воля, память, зворушення, естетичні змисли та всі інші сили молоді набирають релігійної закраски.

Українсько - католицькі громадяни Канади повинні держатися сильно й щиро католицького виховання. Наші гарні народні звичаї, пісні традиції, мова — всі вони глибоко вкорінені в католицтві, а без католицького виховання вони не існували б. Ті гарні черти українського характеру будуть забезпечені й поширювані тільки тоді, якщо защіпимо в них католицького духа. А це осягнемо, як будемо продовжати практикування наших звичаїв і традицій у своїх домах і посилатимемо свою молодь туди, де вона одержить знання й практику тої святої віри, що за неї так багато наших мучеників пролили свою кров і віддали своє життя.

Святіший Отець Папа Пій IX, через збудовання Греко-католицької Української Колегії в Римі для продовження й поширення нашого гарного обряду, звичаїв, традицій, літератури й мови, показує того духа, що повинен панувати в нас у Канаді. А ЦЕЙ ДУХ, ТО Є: ДЕРЖАТИСЯ ЗА ВСЯКУ ЦІНУ НАШОЇ ГЕРОЙСЬКОЇ МИНУВШИНИ Й ПЕРЕДАТИ ЇЇ НАСТУПНИМ ПОКОЛІННЯМ.

Дорогі, Преподобні Сестри, виховниці нашої українсько-католицької молоді! Ви працюєте на ниві виховання молоді. Ви маєте велику відповідальність, але маєте й великі заслуги в родинах, суспільності й державі. Памятайте ці слова одного великого мужа, що сказав: "Як хтось працює на марморі, ця праця згине; якщо при залізі— його знищить час; коли будують величанські будівлі, вони з часом розлетяться; АЛЕ ЯКЩО ПРАЦЮЄТЕ НАД БЕЗСМЕРТНИМ УМОМ - ДУШЕЮ, ВПОЮЄТЕ В НИХ ЗАСАДИ-ПРИНЦИПИ ЛЮБОВИ БОГА Й ЛЮДСТВА, ТОДІ ВИ ВИТИСКАЄТЕ ТОЙ ЗНАК, РОБИТЕ ТУ ПРАЦЮ, ЩО БУДЕ ІСНУВАТИ Й СЯЯТИ ЧЕРЕЗ ЦІЛУ ВІЧНІСТЬ!"

о. А. Трух, ЧСВВ.

Рідні Сестри -- Рідна Мова

РІДНОМОВНЕ СЛОВО В РОЦІ ЗОЛОТОГО ЮВІЛЕЮ СЕСТЕР СЛУЖЕБНИЦЬ

ЗНАЧЕННЯ РІДНОЇ МОВИ

Хто приглядається до життя народу, той без особливого труду зрозуміє, яку велику ролю в житті родини, чи ширшої суспільности й держави відіграє — рідна мова.

Чи це буде релігійно-парохіяльна, чи культурно - освітня, національна праця, в приватнім кружку, чи на широкім полі громадянсько-політичної діяльности — всюди живо, раз-у-раз зазначається сила рідної мови.

Цей щоденний досвід говорить нам, що рідна мова — це одна з найважніших основ, що на ній опирається духовний і культурний зріст народу. Рідною мовою висказуємо все те, в що ми віримо, що любимо. Рідною мовою передаємо своїм близьким по національності свої бажання й почуття, висказуємо й виспівуємо свої радощі й смутки, звеличуємо свої вічні й дочасні ідеали. Спільна мова творить легко родинні й товариські звязки. Одна спільна мова звязує тисячі й мільйони одиниць ув одну націю, а одночасно є найкращим знаком її одности.

У недержавного народу рідна мова буває нераз одиноким скарбом, що дорогий і милий усім членам безталанної нації й є тією одинокою силою, що нею піддержується національна культура на чужому полі, далеко поза межами рідної землі.

Таким скарбом і такою силою була особливо й досі є рідна мова для українського народу. Коли сьогодні ми говоримо сміливо про окрему українську націю, коли маємо спромогу творити свою культуру, а з її надбанням виступати, як окрема народність, між чужими, коли можемо голосно висказатись, постояти за справедливе право української нації, ТО В УСІМ ТІМ ПОМАГАЄ НАМ ДУЖЕ БАГАТО НАША РІДНА, УКРАЇНСЬКА МОВА.

Сестри Служебниці й українська мова.

Коли ми призадумаємось над нашим рідномовним питанням у Канаді, то можемо відверто сказати, що в цій нашій преважній справі найбільшу заслугу з усіх заховавців української мови в Канаді МАЮТЬ НАШІ РІДНІ, УКРАЇНСЬКІ СЕСТРИ-СЛУЖЕБНИЦІ.

Бо ж цього 1942 року минає вже СОРОК РОКІВ, як наші Сестри Служебниці почали ПОСТІЙНО НАВЧАТИ В КАНАДІ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ — УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. По містах і фармах, у цілоденних і вечірніх школах, під час шкільного року й у час вакацій, в шкільнім будинку й по народніх та приватних домах, в ясних кімнатах і в темнім підземеллю, в різних околицях і всяких умовинах уже 40 років піддержують наші Сестри Служебниці українську мову між українськими дітьми, що без тієї науки Сестер може б і ніколи не були знали цеї нашої рідної мови, що нам дав її Господь Бог, щоб ми послуговувались нею в своїй боротьбі за щоденний хліб і вічне щастя, під своїм релігійним і національним стягом. Не всі Сестри знали однаково ту мову й не всі однаково вміли передати її дітям, але всі вони вливали в серця тисяч українських дітей у Канаді каплю тієї рідної сили, що навіть між неукраїнцями, що навіть на канадійсько-британському воєнному фронті памагала їм гідно заступати українську на-

цію. Від першої хвилі свого приїзду до Канади Сестри Служебниці були тими нашими рідними городниками, що на приязній канадійській землі 40 літ вміли плекати ЖИВІ ГРЯДКИ ЖОВТО-БЛАКИТНІХ КВІТІВ, що мали неоцінену вартість, бо були оживотворені божественністю одиноко правдивої, християнсько-католицької релігії.

За що, в цім ювілейнім році Сестер Служебниць, кожне українське чоло повинно склонитись перед ними в пошані й подяці ...

Наш ювілейний привіт

І всі ми — українці в Канаді, що знаємо Вас, Дорогі Наші, Українські Сестри-Служебниці, що знаємо Вашу працю між українськими дітьми й бачимо її гарні наслідки, ВІТАЄМО ВАС СЕРДЕЧНИМ, ЮВІЛЕЙНИМ ПРИВІТОМ ПРИЗНАННЯ, ПОШАНИ Й ПОДЯКИ ТА ЩИРИМ ПОБАЖАННЯМ, ЩОБ БОГ ПОБЛАГОСЛОВИВ КОЖНУ СЕСТРУ-СЛУЖЕБНИЦЮ В КАНАДІ Й АМЕРИЦІ ТАКИМ ЩИРО-УКРАЇНСЬКИМ СЕРЦЕМ, ЩО ЛЮБИТИМЕ ЗАВЖДИ УКРАЇНСЬКУ МОВУ Й ОХОЧЕ ВЧИТИМЕ ЇЇ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ, ЩОБ ВОНИ ВМІЛИ СЛАВИТИ НЕЮ БОГА Й СЛУЖИТИ СВОЇЙ НАЦІОНАЛЬНІЙ ТА ДЕРЖАВНІЙ СПРАВІ!

ДОРОГІ СЕСТРИ! НЕХАЙ ДО НАСТУПНГО ЮВІЛЕЮ Й ДО КІНЦЯ ІСНУВАННЯ ЗГРОМАДЖЕННЯ СЕСТЕР -СЛУЖЕБНИЦЬ У КАНАДІ Й АМЕРИЦІ ДОРОГИМ БУДЕ ДЛЯ ВСІХ ГАСЛО: ДЕ Є СЕСТРИ-СЛУЖЕБНИЦІ — ТАМ БРЕНИТЬ УКРАЇНСЬКА МОВА!

ТАКА НАША ПРОСЬБА, ТАКЕ ВАШЕ ЗАВДАННЯ Й СЛАВА!

НАША ТВЕРДИНЯ

О рідна мово, скарбе мій!
В мертвотних напастях чужини
Ти — мій цілющий, завжди сильний
Душі підбитої напій...

Нехай гнобить за роком рік
Надій нездійснених наруга,—
В тобі міцна моя потуга,
На всі скорботи певний лік.

І в краї рідному терпінь
—Путі недовідомі Божі—
Стоїш ти гордо на сторожі
Народніх прагнень і святинь.

Плюндрує все хижак лихий:
Мій рідний край—сумна пустиня...
Лиш ти стоїш, як та твердиня,
О рідна мово, скарбе мій!

С. Черкасенко.

ВСЕЧ. О. ОЛЕКСАНДЕР КРОХМАЛЬНИЙ
парох української католицької церкви Св. Петра й Павла
в Ембридж, Па.

БЛАГОСЛОВЕННЯ Й ПОМОЧІ ВСЕВИШНЬОГО

Згромадженню Сестер Служебниць
з нагоди "Золотого Ювілею"
бажає

о. Олександер Крохмальний.

SS. Peter and Paul Ukrainian Catholic Church,
546 Melrose Avenue,
Ambridge, Pa.

О. Олесь

РІДНА МОВА В РІДНІЙ ШКОЛІ

Рідна мова в рідній школі!
Що ж бренить нам чарівніш?
Що нам ближче і миліш
І дорожче в час недолі?

Рідна мова! рідна мова!
Що в єдине нас злива, —
Перші матері слова,
Перша пісня колискова,

Як розлучимось з тобою,
Як забудем голос твій
І в отчизні дорогій
Говоритимем чужою?!

Краще нам німими стати,
Легше гори нам нести,
Ніж тебе розіпясти,
Наша мово, наша мати!

Ні! в кім думка прагне слова
Та в майбутнім хоче жить,
Той всім серцем закричить:
"В рідній школі — рідна мова!"

І спасе того в недолі
Наша мрія золота,
Наше гасло і мета:
"Рідна мова в рідній школі!"

Бразилія

◇◇◇

КОРОТКА ІСТОРІЯ ЗГРОМАДЖЕННЯ СЕСТЕР СЛУЖЕБНИЦЬ ПРЕСВЯТОЇ НЕПОРОЧНОЇ ДІВИ МАРІЇ, ПРОВІНЦІЇ СВ. МИХАЇЛА

◇◇◇

На довгі просьби ОО. Василян Заряд Згромадження в Галичині рішився вислати Сестер на місійну працю між нашим народом у Бразилії. Дня 23 лютня 1911 року виїхало зо Львова сім Сестер, призначених до Бразилії. Чотири з них мали мешкати у Прудентополі, а три на Ірасемі. Сестри дістали на дорогу лист, що в ньому було зазначено, що вони мають старатися про відчинення новіціяту, а якщо до пятьох років їм це не вдасться, мають вертатися до Галичини; а як відчинять новіціят, тим самим у Бразилії має повстати нове Згромадження, незалежне від галицького, такого самого імени й не можуть Сестри в Бразилії рахувати на якунебуть поміч із Галичини.

Сестри прибули до Бразилії в перших днях квітня, а до Прудентополя прибули 11. 4, 1911 року, в самій 12 годині в ночі. Зараз від перших днів розпочали науку в школі, обслугу недужих, порядки в церкві. Сестри, що прибули до Прудентополя були: Сестра Волидимира, настоятелька; Сестра Анатолія, намісниця й учителька будучого новіціяту, Сестра Евмелія й Сестра Софія. Прибуваючи на місійну працю, Сестри замешкали в домі, що його відступили їм до часу ОО. Василяни. Дім цей був порожній, бо крім якої-такої постелі не застали Сестри нічого більше, бо речі, що їх добрі люди приладили для Сестер, ще перед приїздом десь поцезали. Так Сестри мешкали коло вісім років, аж доки не змогли набути трохи землі за важко запрацьовані гроші.

Та Бог благословив працю Сестер. Школа розвивалася гарно. Люди були Сестрам зичливі. Першу просьбу про позволення відчинення новіціяту, Сестри внесли до Куритибського єпископа дня 18 квітня, 1912 року. Однак аж у свята Пресвятої Тройці 1915 року Сестри одержали дозвіл на так бажане діло. Новіціят розпочався 28 серпня 1915 року. Тим часом прибули з Галичини ще три нові силі, а саме Сестра Ізидора, призначена до Ірасеми, Сестра Прокопія й Сестра Єлисея до Прудентополя.

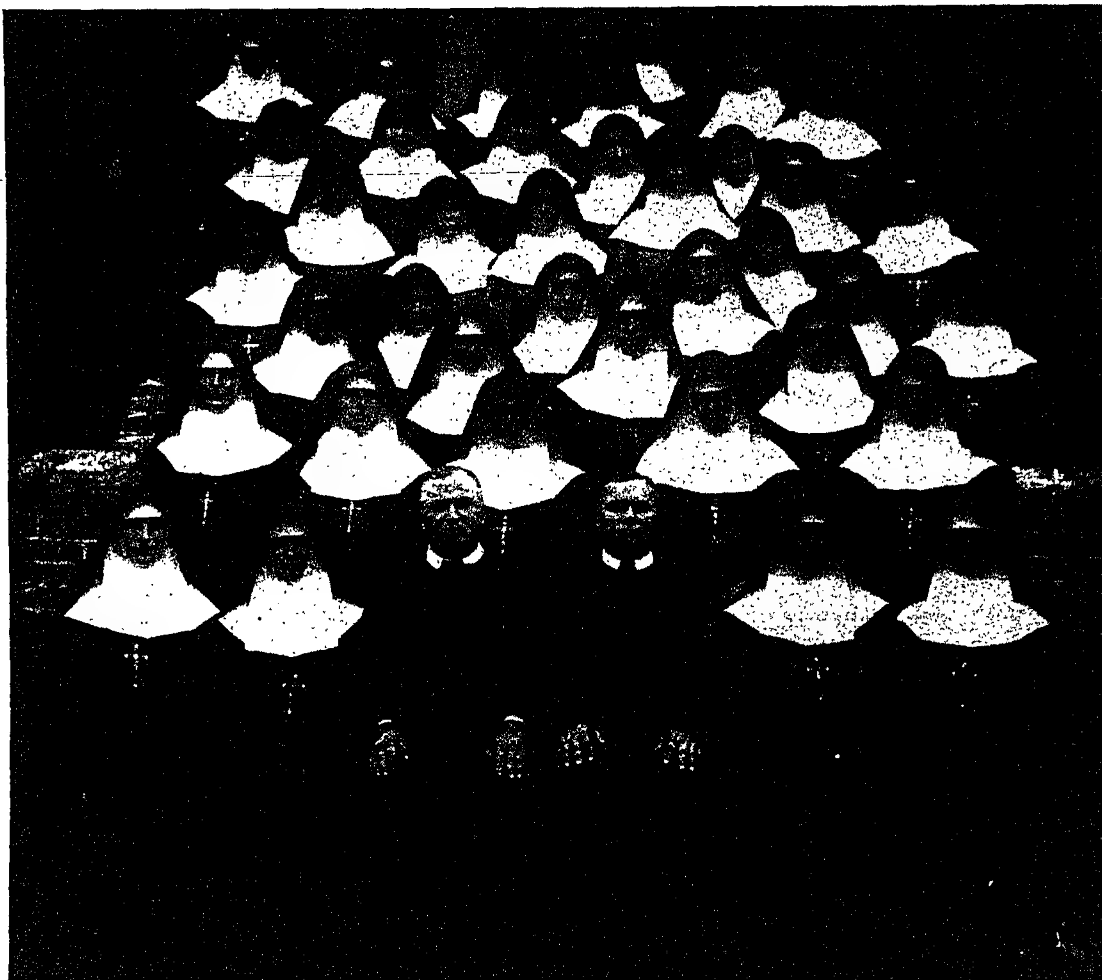
Сестри, що поїхали на Ірасему, С. Ольга, С. Олена, С. Сальомія, застали там ще більшу нужду, як ті в Прудентополі. Перші роки пережили в убогій шопі, де шпари в стінах були такі, що худоба роги перепихала до хати. До 1927 року мешкали також у хаті, що її відступили їм ОО. Василяни до часу, аж доки не набули куска землі й збудували власну хату.

Дня 15 рудня 1916 року відбулися перші вибори на нових урядничок для нашого Згромадження в Бразилії. Вибрано С. Володимиру на Старшу, С. Анатолію і С. Евмелію на Дорадниці а С. Ольгу на Справничку.

Дня 15 лютого 1916 року облеклися наші перші бразилійські кандидатки: С. Рафаїла Римкович, С. Арсенія Дацишин і С. Серафима Комницька. Ці Сестри новички 28 серпня 1917 року зложили перші обіти. Від самого початку Бог благословив наш новіціят, завжди було багато покликань, аж допіру у 1931 році вмерла перша Сестра в Бразилії, Сестра Віталія Савка.

Рівнож благословив Бог і нашу школу. Ми відчинили інтернат і нераз мали в ньому до 170 дітей, особливо горнулися чужинці: італійці, бразилійці й сирійці; це дало нам спромогу набути більше землі, побудувати школу, дім для новіціяту й інші будівлі. Рівночас-

Новіціят Сестер Служебниць ПНДМ. в Прудентополі, Бразилія.
Novitiate of S.S.M.I. in Prudentopolis, Parana, Brazil.

но могли відчинити нові доми по далеких кольоніях і оселях, де знаходився наш бідний народ.

В хронольогічнім порядку ось наші доми:

1. ПРУДЕНТОПІЛЬ: при цім домі має свій осідок Заряд Провінції св. Архангела Михаїла.

Тут є новіціят, інтернат для дітей і осібний шпиталь на 12 ліжок.

Усе, що Сестри мають тут у Прудентополі, розвиток, школи, поширення наших домів і т. д. завдячують невсипущій праці й пожертві та великій второпності першої настоятельки бразилійської С. Володимири. А духовне життя й правдивого законного духа впоїла у наше молоде Згромадження зараз від перших початків його повстання теперішня наша С. Провінціяльна, С. Анатолія, що була Учителькою новіціяту через цілих 13 років.

2. ІРАСЕМА: Сестри провадять школу, доглядають хворих, при домі мають шпиталь на 6 ліжок.

3. ЕСПЕРАНСА: Сестри ведуть школу, катехизацію, церковний спів, доглядають хворих.

4. КАЛЬМЕН ІВАЇ: Тут Сестри ведуть школу й інтернат та мають шпиталь на 15 ліжок.

5. ДОРІЗОН: Сестри ведуть школу й інтернат. Мають шпиталь на 10 ліжок.

Закінчення шкільного року в цілоденній школі С. С. Служебниць ПНДМ., в Прудентополі, Парана, Бразилія.

Day pupils and teachers S.S.M.I. of Dos Anjos College Les Prudentopolis, Brazil, during closing exercises of the school term 1941.

6. МАЛЄТ: Сестри ведуть школу й інтернат.

7. МАРЦЕЛІНА: Колеґія св. Йосафата. Сестри ведуть школу й обслуговують хворих.

8. КУРИТИБА: Сестри ведуть школу, захоронку й інтернат. При домі є ризниця.

9. МОЕМА: Сестри ведуть школу й обслуговують хворих.

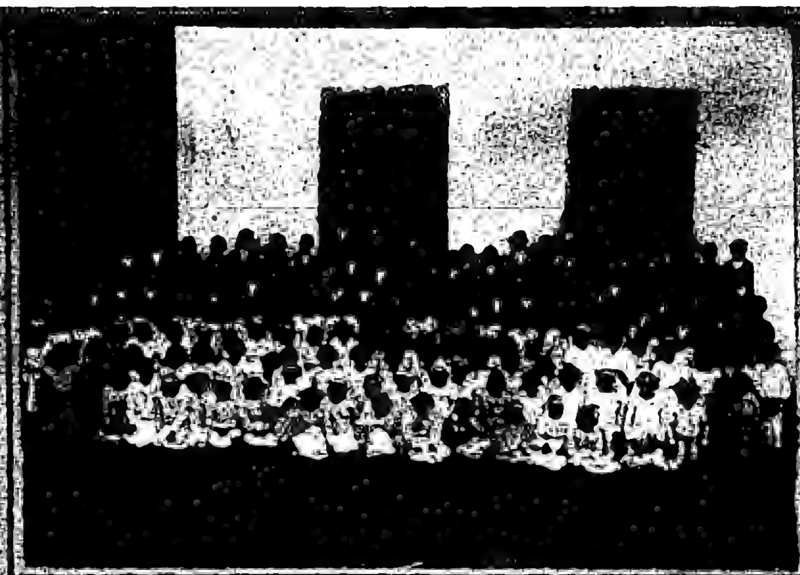
10. КРУЗ МАШАҐО: Колеґія Христа Царя, відчинена 1934 р. Сестри ведуть школу, інтернат, катехизацію, церковний спів і доглядають хворих.

11. МАРКОНДИС: Колеґія Неустаючої Помочі. Відкрито 1935 року. Се-

Учні денної школи св. Терені зо своїми вчительками Сестрами Служебницями в Куритибі, Бразилія.

St. Teresa's day school under direction of Sisters Servants of M.I. in Kurytyba, Parana, Brazil.

Школа в Доризоні

Бразилія

Діти цілоденної школи за проводом С. С. Служебниць у Прудентополі, Бразилія. 1913 р.

Day scholars and teachers S.S.M.I. in Prudentopolis, Brazil in 1913.

стри ведуть школу й доглядають хворих. Хворих 3—6 денно.

12. ҐВАЖУВІРА: Сестри ведуть школу, катехизацію й релігійні практики з людьми та доглядають хворих.

13. АНҐАДА: Сестри ведуть школу й інтернат.

14. ІТАПАРА: Сестри ведуть школу й обслуговують хворих.

15. САН РЕКС: Сестри ведуть школу, катехизацію й церковний спів.

16. ҐОНСАЛЬВЕС ЖУНІОР: Школа й інтернат.

17. ПАПАНДУВА: Сестри ведуть школу, церковний спів й обслуговують хворих.

18. ПАВЛЬО ФРОНТЕН: Ведуть школу, катехизацію й церковний спів.

19. ПІТАНСА: Сестри ведуть школу, катехизацію, церковний спів й доглядають хворих.

У році 1922, 22 грудня відбулася друга Загальна Рада й вибори урядничок Згромадження; вибрані зістали:

С. Володимира, Старша;

С. Анатолія, Заступниця й Дорадниця;

С. Евмелія, Дорадниця;

С. Рафаїла, Секретарка.

Третя Рада відбулася 22 грудня, 1929 року. На урядниці зістали вибрані як слідує:

С. Анатолія, Старша;

С. Рафаїла, Заступниця;

С. Емануїла, Дорадниця;

С. Надія, Дорадниця;

С. Йосафата, Секретарка.

У році 1934 Сестра Анатолія й Сестра Настоятелька Володимира їздили на Загальну Капітулу до Львова, де наше бразилійське Згромадження зістало прилучене до Галичини під назвою "Провінція св. Михаїла".

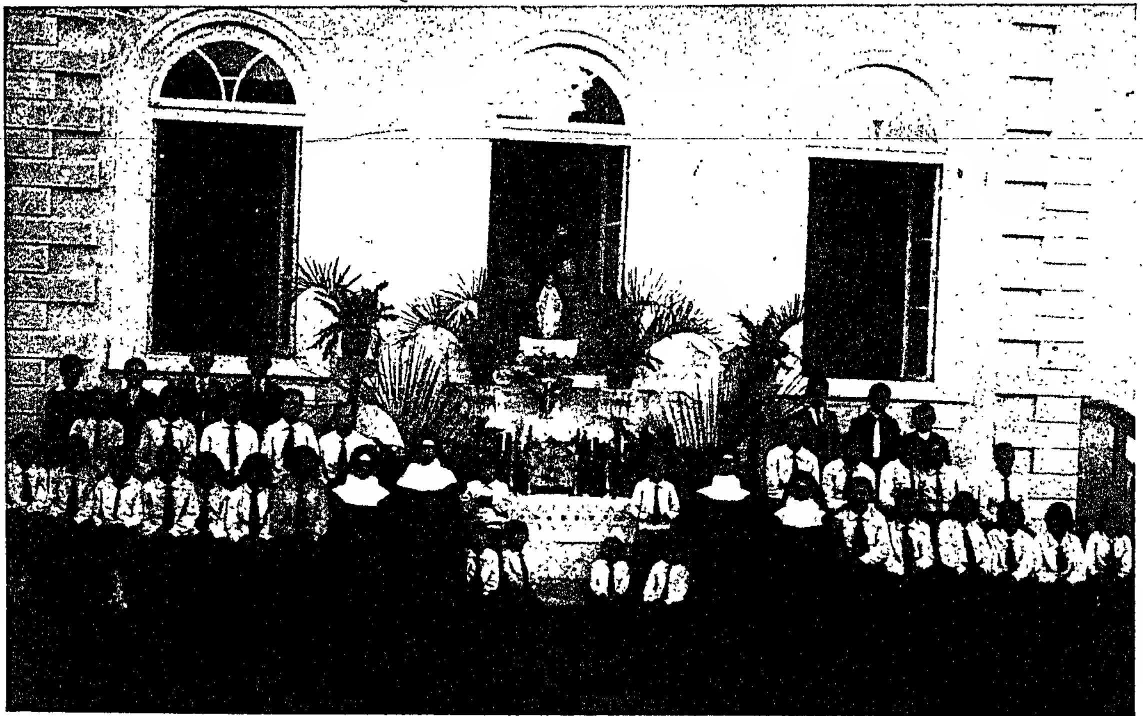
Дня 4. грудня 1934 року назначено для нашої Провінції слідуючий Заряд:

С. Анатолія, Провінціяльна Настоятелька;

С. Володимира, Заступниця;

С. Емануїла, Дорадниця;

С. Теофанія, Дорадниця;

Вихованці Сестер Служебниць зо своїми опікунками С. С. Служебницями в часі благословення нового дому в Прудентополі, Бразилія, 1933 р.

С. Венедикта, Дорадниця;
С. Ізидора, Справничка.

У вересні 1936 року прибула з Галичини С. Генеральна Вероніка, в товаристві С. Секретарки Валерії, щоб перевести візиту. Відїхали в грудні 1936 року.

В червні прибули з Галичини С. Партенія до обслуги хворих і С. Венедикта на вчительку новичок, щоб наших молодих Сестер виховувати в новім дусі нашого Згромадження в Галичині.

Від часу прибуття перших Сестер до Бразилії відвідали нас оці церковні достойники:

Преосвященний Митрополит Андрей Шептицький.

Преосвященний Митрополит Іван Брага з Куритиби.

Преосвященний Константин Богачевський з Америки.

Преосвященний Антоній Мазарето з Цента Грасси.

Преосв. Іван Бучко з Галичини.

У квітні 1941 назначено нам новий Заряд Провінції:

Сестра Анатолія, Провінціяльна.
Сестра Венедикта, Заступниця;
Сестра Володимира, Дорадниця;
Сестра Партенія, Дорадниця;
Сестра Каліста, Дорадниця.

В останніх літах Сестри підчас ферій їздять на катехизацію по далеких кольоніях, інші покінчили ґімназійні студії, щоб таким чином осягнути більші права для наших шкіл і боротись проти насильної асиміляції нашої молоді по школах; знов інші відбувають практичні курси по шпиталях. Праця Сестер вдома й на місійнім полі тяжка; та трудитися для Божої слави, на честь Пречистої Діви Марії й для спасення душ ніяка праця не є за тяжка.

Загальний Стан.

Всіх Сестер по обітах	90
Сестер Новичок і кандидаток в новіціяті	20
Цілоденних шкіл	19
Виховних інтернатів	7
Дітей в школах	1655
Дітей в інтернатах	195
Малих шпиталів	4

о. Антін Луговий.

"Екче Гомо"

Єрусалим, столиця Палестини, є до сьогодні тим осередком, що до нього сходяться рік-річно десятки тисяч християн із різних, навіть найдальших сторін світу. Ґетсеманія, Церква Божого Гробу на Голгофті, Кімната Тайної Вечері на горі Сіон, — це між іншим дуже цінні памяткові місця в Єрусалимі. Не менше цінною є "Вія Долороза" — Хресна Дорога, що нею йшов і ніс хрест Божественний Спаситель. Хресна Дорога в Єрусалимі це коротка, вузька, але крута вулиця. Можна пройти її здовж за 15 хвиль. Уся вимощена камінням. Вузькість дороги й високі камяні стіни домів по обидвох боках надають її вигляду широкого корокодору.

Коли розлючена товпа привела Ісуса звязаного перед Пилата, щоб він, як римський суддя, потвердив присуд смерти, Пилат признав Христа невинним і старавсь звільнити Його. В тій цілі Пилат казав вивести Ісуса на високу галерею й показати Його народові. Свята Евангелія зазначує, що при тій нагоді Пилат, вказавши на покаліченого бичуванням і звінчаного терням Ісуса, сказав до людей: "Екче Гомо", що значить: "Це чоловік".

Ця памятна сцена з Христових мук є тепер зазначена галереєю, що підноситься понад Хресною Дорогою й лучить доми одного боку дороги з домами другого боку. Цю галерею називають "Екче Гомо". Поважна частина правого боку тої Хресної Дороги належить до Сестер Сіону, що їх оснував навернений жид Альфонс Ратісбон.

Ратісбон.

В половині минулого століття жив в Альзації молодий жид, що звавсь Альфонс Ратісбон. Він займавсь правничими студіями й одночасно був банкирем. Із переконання був безвірок, радикал. Особливо ненавидів католицьку релігію. Його ненависть подвоїлась, коли його рідний брат Теодор став ревним католиком. — Та в Бога все можливе. Він може обернути воюючий меч на плуг до орання своєї ниви. Альфонс задумав одружитись із одною дівчиною. Та що це була його кревна, а до того ще й дуже молода й треба було зождати з вінчанням, то Альфонс вибрався у подорож по чужих краях. У Римі стрінувся із знайомою католицькою особою, що подарувала йому чудотворний медалик Божої Матері. По кількох днях, коли Альфонс зайшов був до церкви св. Андрія, йому явилася Божа Мати. Це зробило на нього надзвичайне враження. Він увірив і з безвірка став глибоко віруючим і ревним католиком. Пізніше цей Альфонс поміг свому братові Теодорові заснувати Згромадження Сестер Сіону, а кілька літ пізніше (1848) він був висвячений на священика, вступивши до ОО. Ісусовців. Всі свої талани духа й тіла Альфонс пожертвував на Божу славу й до самої смерти (1884) ревно працював для навернення жидів на християнство.

Сестри Сіону

Головною ціллю оснування Сестер Сіону було навернення жидів. Ці Сестри й тепер придержуються свого завдання й по змозі виконують його. При галереї мають монастир і каплицю. Дуже цікаве є те, що вони старанно бережуть тої властивої дороги, що нею йшов Христос на Голгофту. Чому тут згадка про "властиву дорогу"? Чи ж ціла єрусалимська дорога не є тою "Хресною Дорогою", що нею йшов і двигав Ісус свій хрест? Річ мається так: Від смерти Христа минуло вже

19 сотень років. Кількадесять років по смерті Христа римляни збурили Єрусалим так, що майже ціле місто стало одною руїною. Чого не зробив Тит, те докінчив Адріян (136), а потім іще й Перси доповнили міру знищення. Єрусалим став руїною. Тоді й Хресну Дорогу присипало покрушене каміння. До того треба додати ще пісок і намул, що близько дві тисячі літ покривав ту дорогу. Отже властива дорога, що нею йшов колись сам Христос на Голгофту, в тій частині міста, що про неї згадуємо, є майже три метри під теперішньою поверхнею землі. Сестри Сіону стараються зберегти в цілості ту "мурованку", що існувала за часів Христа та якою наш Божественний Спаситель ніс хрест, коли мав зложити за наші душі найбільшу жертву. Добрі Сестри дорожать цею памяткою з Христової муки й показують її всім зацікавленим паломникам. Коли я мав щастя загостити до них, вони взяли мене до підземелля й коротко оповіли історію її. При тій нагоді вони звернули мою увагу на численні камяні таблички з написами. Одна з них мала такий напис: "Підлога, що на ній ми стоїмо, це та властива дорога, що нею йшов Ісус на Голгофту. Коли Христос ніс хрест, Його приятелі повтікали, а кровожадна товпа домагалася Його смерти. Ісуса висмівали й збиткувались над Ним. Як колись, так і сьогодні має Христос багато ворогів, що зневажають Його невірством, гріхами. Ми, Сестри Сіону, молимось тут невпинно за навернення бідних грішників. Ми хочемо доказати, що Христос має тепер щирих приятелів навіть на тім місці, де колись Його найбільші вороги кричали "розпни, розпни Його". Хто пожертвує нам один "павнд", це є коло $5, того ми зачисляємо до особливих приятелів Христа й його імя виписуємо на цих мармурових табличках."

Звернули мені також увагу на відбитку лиця Спасителя. Коли побожна Вероніка обтерла лице Ісуса, на хустці відбилося ціле Його обличчя. Цю памятку збережено, а пізніше відмальовано на пергаменті. Вона мала б досить вірно відповідати оригіналові. Цей образ так промовляє до серця людини, що один славний жид, що багато подорожував, уважав це за щось дуже надзвичайне і з тієї причини прийняв Христову віру.

Сестри Сіону в Єрусалимі вдержуються тільки тими ласкавими жертвами, що їм складають добрі люди. В своїм часі я подав був їхню адресу до часопису: (Ecce Homo — Sisters of Sion —Via Dolorosa—Jerusalem, Palestine). Дуже мило було мені почути, що кількох наших канадійців вислали їм жертву, за що згодом одержали подяку просто зо Святої Землі. Ці самі Сестри Сіону святкували цього року століття існування свого Згромадження. Їхня праця дуже мила для Божественного Спасителя.

Цього самого року наші Сестри Служебниці П. Н. Д. Марії святкують золотий ювілей свого Згромадження. Їхня пильна й витривала, хоч може тиха праця, вже принесла нашим вірним гарну користь. Є надія, що за Божою поміччю й під покровом Небесної Заступниці це Згромадження відіграє першорядну ролю в житті й розвитку українців католиків на американськім континенті.

о. П. Боднар, ЧСВВ.
Духовник Новіціяту Сестер Служебниць у Мондері.

Що Роблять Сестри Служебниці?

Дня 28 серпня цього року минає 50 літ від тієї памятної хвилі, коли перший гурток побожних українських дівчат, за проводом бл. п. С. Йосафати Гордашевської, започаткував в українськім народі фактичне існування Згромадження Сестер Служебниць Пресвятої Непорочної Діви Марії.

Це Згромадження Сестер Служебниць—то не є звичайна, приватна організація, що її створили люди для своїх звичайних, дочасних справ, але це є Богом покликане до існування релігійне товариство вибраних українських дівиць, що особисто мають вести якнайдосконаліше, християнське життя посвячених Богові душ, а одночасно день-за-днем стараються закріпити й поширити в своїм ріднім народі Боже царство, головно між наймолодшою ґенерацією. Є це отже орґанізація, що має загально християнський католицький характер, а через свій духовий характер і свою висококультурну працю є дуже цінною й корисною для всього українського народу.

Свою дуже цінну — хоч не завсіди досить цінену й знану — діяльність ведуть наші Сестри Служебниці на кількох ділянках.

Найкращим і найвартнішим ділом Сестер Служебниць є те, що вони:

1. МОЛЯТЬСЯ. Від рана до пізної ночі Сестри Служебниці на колінах. З молитвою встають, молитвою переплітають свою важку, щоденну працю, зо словами святої молитви на устах ідуть на спочинок. Моляться в своїй каплиці й парохіяльній церкві, моляться з дітьми в школі і з людьми при спільних богослуженнях, моляться раз-у-раз по своїх келіях і лічницях, не закидають своїх молитов навіть у залізниці, коли доведеться їм вибиратись у дорогу. Моляться за себе й за свою родину, за український народ і за справи Божого царства. В тім часі, коли інші люди спочивають, або — що гірше — пустими бесідами й грішними забавами зневажають важко Господа Бога, наші побожні Сестри Служебниці шлють до неба свої святі молитви, прославляють Бога та випрошують собі й своїм ближнім, тим, що на землі, й тим, що в чистилищі, багато ласк. У теперішнім зіпсованім, нерелігійнім світі, що пустує, свариться й проливає людську кров, наші дорогі Сестри Служебниці то наче тих Авраамових 50 праведників, що за них був би Бог простив і всім грішникам, якщо були б знайшилися між грішниками Содоми й Гомори. Та на жаль — не було навіть 10-ох праведних душ і тому спала на грішників заслужена кара.. . Може наші Сестри Служебниці за 50 літ своєї

молитви й побожного життя відвернули не одне горе від українських душ?... Моліться, Сестри, моліться від цього Золотого Ювілею ще більше, ще сердечніше "о всіх і за вся". А найбільше за тих українців, що зійшли з традиційної українсько-християнської дороги Ольги й Володимира, Бориса й Гліба, Антонія й Теодосія, Євфросини й Параскеви, Йосафата й усіх Підляських Мучеників...

Сестри Служебниці моляться, а поруч того

2. НАВЧАЮТЬ. Уже 50 років учать наші Сестри Служебниці українських дітей, а часто старших дівчат та жінок правд католицької віри й української мови, церковного й народнього співу, а також всяких вистав і ручних робіт. Де є С. Служебниці, там певно є якась наука. Тисячі українських дітей пішли в життя з дарунком науки Сестер Служебниць. Колишні учениці С. С. — тепер доглядачками хворих, учительками, монахинями, а учні купцями, учителями, лікарями, священиками. В Европі й Бразилії, Канаді й Америці наші Сестри Служебниці ведуть на релігійному й національному полі свою гарну, будуючу, освітньо-культурну роботу, що почалась тому 50 років у Жужелі, в Західній Україні. В цілоденних і вечірніх школах, під час шкільного року й на вакаціях, по школах і всяких залях, навіть у найгірших умовинах, Сестри роблять усе можливе, щоб нашим діточкам дати релігійну й національну освіту. І дав би це Господь, щоб і за нових 50 літ існувало Згромадження українських С. Служебниць та щоб тоді вся українська нація могла з вдячністю згадати, що наші С. Служебниці вже 100 літ навчають всякого добра нашу українську молодь, а головно правд Христової віри й рідної української мови! І щоб і тоді мали наші Сестри кого вчити!..

Ґрота в городі ОО. Василян у Мондері.

Одночасно з наукою Сестри Служебниці

3. ВИХОВУЮТЬ. Своїм прикладом і добрими поученнями, своїми перестерогами й молитвами наші С. С. виробляють українську молодь на добрих католиків, свідомих українців і чесних громадян держави. За добрим впливом Сестер наша молодь оживає, розквітається й приносить гарні овочі релігійности й патріотизму. А за молодю й їхні батьки та й інші старші парохіяни наближаються до Бога й своєї нації. Неодні українські "виховники" так виховали тисячі українців, що вони стали радикалами, соціялістами, комуністами, чи іншими атеїстами, що нанесли українському народові багато моральної й матеріяльної шкоди, а наші Сестри Служебниці вже 50-й рік засвоюють українським душам найкращі чесноти, що багатьох українців роблять корисними членами української

суспільности. Щасливі будуть українські діти, якщо зможуть свої молоді літа провести за опікою Сестер Служебниць!

Наступним добрим ділом Сестер Служебниць є те, що вони

4. ДОГЛЯДАЮТЬ ХВОРИХ, СТАРЦІВ, СИРІТ. Статистика канадійсько-американської провінції С. Служебниць виказує, що за сорок років праці С. С. тут за океаном Сестри відвідали й лікували по домах 28,999, а в лічницях 12,340 осіб! А скільки хворих осіб скористали з послуг Сестер у Европі й Бразилії? Як ті добрі ангели-хоронителі, вдень і вночі несуть С. С. десяткам тисяч хворих поміч і потіху, а з тим нераз поєднання з Богом, побожніше життя, а вмираючим ласку щасливої смерти. Старці за опікою спокійно и побожно доживають свого віку, а наші українські сироти в сиротинцях й найменша дітвора по захоронках уже 50 років живуть спокійно й безжурно коло ніжного серця Сестер Служебниць, що своєю любовю й дбайливістю заступають їм їхніх матерей. Як щедро повинні б українці спомагати завсіди своїми записами й жертвами наших Сестер Служебниць, щоб вони могли спокійніше вести далі свою научну й виховну працю, а для добра українських сиріт, старців і хворих свою добродійну, самаритянську діяльність! А головно в цім ювілейнім році повинна б кожна українська родина, парохія й усяка національна організація зложити Сестрам Служебницям, тим добродійкам українського народу, великий—великий "ювілейний дар"!

А вкінці Сестри Служебниці

5. ПРАЦЮЮТЬ. Сестри не мають великих маєтків. Сестри не мають державної пенсії. Сестри мусять працювати тяжко на свій щоденний хліб. Прибирають церкви, виробляють квіти й церковні ризи, вчать по школах і лічницях, ходять по квесті, обробляють поле, а тим своїм дорібком, що їм приносить їхня праця, удержують себе, сиріт і всі ті свої школи, інтернати, сиротинці, лічниці й приюти, що служать нашій загальній, релігійній і національній справі.

Погляд на життя й працю наших Сестер Служебниць приносить нам цю свідомість, що Сестри Служебниці це ті Божі Робітниці, що з любови до Бога виреклись світового життя, щоб після надзвичайного приготування виходити зо своїх монастирських станиць між свій український народ на дуже корисну для нього — релігійну й національну та добродійну роботу. І коли цього року Згромадження наших українських Сестер Служебниць святкує свій золотий ювілей свого існування, то це є одночасно золотий ювілей тієї спасенної праці, що її наші рідні, добрі Сестри ведуть уже пятдесять років для добра нашого народу, що—варта певно більше, ніж золото.

Українська суспільність сповнить гідно свій обовязок вдячности супроти цього так дуже заслуженого Згромадження, якщо в цім ювілейнім році вишле йому на поміч якнайбільше своїх побожних дітей, дівчат-кандидаток, а одночасно обдарує їх новими додатковими мешкальними домами, школами й сиротинцями, приютами, лічницями й іншими фінансовими дарами, що поможуть Сестрам Служебницям збільшити ще свою спесенну працю, що вони так тихо, а так пильно ведуть уже 50 років по лінії славного гасла: "БОГОВІ Й БАТЬКІВЩИНІ".

А. Г. Т.

Одна Дівчина

Чи ви знаєте?

Уже 50 літ існує в українській нації Згромадження Сестер Служебниць, а ще не всі українці знають добре, хто є ті Сестри. Не годні сказати докладно, хто є ті Сестри-законниці, що їх так часто бачимо між українськими дітьми в церкві й школі, чи при хворих у лічниці. А деякі, то просто противні Сестрам. Своїм рідним, українським Сестрам!

Та поправді, то годиться пізнати якнайліпше тих наших Сестер і відноситись до них із пошаною, бо Згромадження Сестер це одна з найкращих організацій, що їх маємо в українськім народі.

Згромадження Сестер — це духовна організація.

Українці мають різні організації: запомогові, освітні, економічні, професійні, політичні. Їх творять люди, щоб спільними, зорганізованими силами членів легше здобути дочасні, земні добра.

Згромадження Сестер Служебниць —це ВИЩА, ДУХОВНА ОРГАНІЗАЦІЯ, ЩО ЇЇ ЗАПОЧАТКУВАВ САМ БОГ.

Найважніша справа людей на землі —спасення душі вимагає стільки навчання, опіки й невпинних заходів, що звичайні люди, зайняті боротьбою за своє існування й своїми щоденними, дочасними ділами, не можуть цій важливій справі присвятити стільки часу й праці, скільки треба. Тому Бог, що спасає людей через людей, своїм особливішим НАДЗВИЧАЙНИМ ПОКЛИКОМ, своєю ласкою закликає з поміж світських людей деяких осіб, щоб вони ВІДСУНУЛИСЬ ВІД ЗВИЧАЙНИХ СВІТОВИХ СПРАВ І СВІТОВОГО ЖИТТЯ ТА ВІДДАЛИ СЕБЕ БЕЗ НАЙМЕНШОГО ЗАСТЕРЕЖЕННЯ В РУКИ БОГА ДЛЯ ЙОГО СЛАВИ Й СПАСЕННЯ ЛЮДСЬКИХ ДУШ.

Богові й людям треба душ, що, визволившись від усяких дочасних журб, пішли б у світ і по-апостольськи проповідували б Христове евангеліє.

Богові й людям треба душ, що вільні від усяких родинних справ були б провідниками християнських громад, як настоятелі й душпастирі, післані Богом і Його святою Церквою.

Богові й людям треба душ, що посвятили б усе своє життя на те, що б навчати всіх людей, а головно молодь, правдивої християнської віри й релігійного життя, опікуватись сиротами й старцями, відвідувати недужих по домах, доглядати хворих по лічницях, словом—сповняти невпинно всякі діла християнського милосердя.

Для Божої слави й спасення людських душ треба й таких осіб, що в геройськім виреченні світу та всіх його справ і розкошів, посвятили б своє життя найшляхетнішому й найкориснішому занняттю—святій молитві.

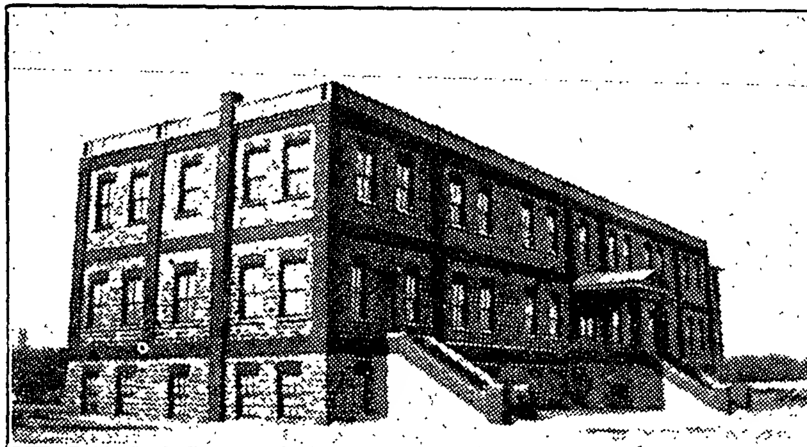
Божа слава й спасення людей потребує доконче таких душ, що виреклися б усяких земних звязків і всякого особистого посідання дочасних речей, а замість того ВЕЛИ Б ЖИТТЯ ПОСВЯЧЕНИХ БОГОВІ ОСІБ, що всюди й завсігди могли б сказати щиро з самим Христом: "Наше царство не є з цього світу."

І ТАКИМИ ПОСВЯЧЕНИМИ БОГОВІ ОСОБАМИ Є В УКРАЇНСЬКІЙ НАЦІЇ ТАКОЖ І НАШІ СЕСТРИ-СЛУЖЕБНИЦІ.

Тому 50 літ покликав Бог у Львові першу українську дівчину, Михайлину Гордашевську, до посвячення Богові й спасенню українських душ життя в Згромадженні Сестер Служебниць — і

від того (1892) року сотні побожних українських дівчат із Галичини, Канади, Бразилії, Югославії, Карпатської України й Америки вступили до Згромадження Сестер Служебниць, щоб у тім новім духовнім стані, посвячених Богові українських-католицьких дівиць, молитися й працювати усе своє життя над тим, щоб український народ був релігійний, моральний, чесний, а головно, щоб українські діти були побожні, милі й корисні Богові й людям.

Таку річ повинні знати добре всі українці.

Семінар ОО. Василян у Мондері.

Патріотична праця Сестер Служебниць

Релігія—це найбільший скарб кожної людини, нації й держави. Що більше релігії, побожности між людьми, то більше між ними любови, спокою, вірности, справедливости й щастя; що менш між ними релігії — більше буває ненависти, кривди, зради, колотнечі й нещастя. Сучасний світ та його теперішня доля дає нам про те аж надто ясне засвідчення . . .

Наші Сестри Служебниці вже 50 літ працюють над тим, щоб не тільки українські діти, але й старші люди по селах і містах, по різних наших парохіях були дуже релігійні, моральні, щоб були чесні, добрі. Тимсамим наші Сестри Служебниці причиняються до щастя українських одиниць і родин, а одночасно збагачують українську націю в найбільший скарб — релігію, що є найбільшою силою нації й найтривкішою основою кожної держави та щастя її громадян. Що воно так є, то пізнати найкраще по долі громадян у безбожницьких державах, де відкинули релігію . . .

І за те одне вже українські Сестри Служебниці повинні б мати від усіх щирих українців якнайбільше любови, пошани й моральної та матеріяльної піддержки в своїм житті й своїй праці.

Та наші Сестри Служебниці ведуть іще й чисто національну роботу. Вони провадять цілоденні й вечірні школи, де вчать українських дітей нашої рідної, української мови, пісні й історії. Дуже часто наші діти за проводом Сестер Служебниць виступають на сцені з театральними виставками й гарними концертами, а також беруть участь у народніх урочистостях, що причиняється до поглиблення національної свідомости в дітей та закріплення в них українського духа. А що це діється одночасно з релігійним вихованям тих дітей, то певна річ, що наші Сестри Служебниці ведуть у Канаді перед у вихованні нашого молодого покоління. А коли додамо до того ще й ту дуже мізерну нагороду, що її Сестри одержують за свій труд—нераз у формі добровільних датків, або якого малого й непевного приходу з концерту, то мусимо признати, що наші Сестри Служебниці—то наші добре заслужені патріотки, що їм від усеї української нації належиться велика пошана й дуже великий — ювілейний дар.

Одна дівчина з парохії.

Першим ювілейним даром, що його могла б зложити Сестрам кожна українська парохія в Канаді й Америці в році їхнього ювілею, це — одна дівчина. З КОЖНОЇ ПАРОХІЇ В КАНАДІ МОГЛА Б ВСТУПИТИ В ЦІМ РОЦІ ХОЧ ОДНА ДІВЧИНА ДО СЕСТЕР СЛУЖЕБНИЦЬ, щоб стати посвяченою Богові Сестрою й ціле своє життя молитись і працювати щиро для Божої слави й спасення нашого народу так, як це роблять наші Сестри Служебниці вже пятдесять літ на українській землі, як це вони зокрема роблять уже 40 років у самій Канаді (1902-1942), понад 30 років у Бразилії (1911-1942), а останніми роками і в Америці.

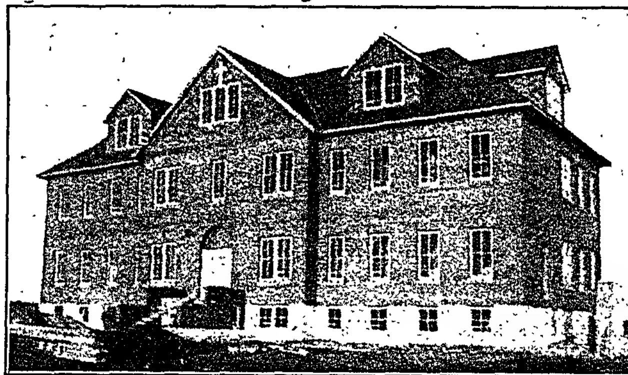
Українцям треба добре вихованих у релігійнім і національнім дусі дітей, доброї віри й моралі, побожности й спасення, неба й Бога — й усе те своєю молитвою, працею й цілковитою посвятою подають у значній мірі нашому народові наші рідні Сестри Служебниці, ті добрі українські дівчата, що через убожество, чистоту й послух, через досмертню, досконалу посвяту себе Богові й Божій справі стали вибраними Христовими Обручницями, нашими українськими представницями перед Божим престолом, а одночасно Божими Робітницями між українським народом; то було б добре, а навіть це конечна для нас річ, щоб якнайбільше наших молодих українських дівчат, головно в цім ювілейнім році, полишили чимскоріше світ, працю, подружжя й усі світові справи тим, що мусять лишитися в світі, а самі вступили до Сестер Служебниць, щоб разом із ними служити Богові й спасенню свого рідного й безталанного українського народу.

ТАК! У ЮВІЛЕЙНІМ РОЦІ ОДНА ДІВЧИНА З КОЖНОЇ ПАРОХІЇ ДО СЕСТЕР СЛУЖЕБНИЦЬ—НА МОЛИТВУ, ПРАЦЮ Й ДОСКОНАЛУ ПОСВЯТУ БОЖІЙ І УКРАЇНСЬКІЙ СПРАВІ!

Священики, батьки й матері, брати й сестри та добрі знайомі можуть при нагоді піддати нашим побожним дівчатам щасливу думку в цій важливій справі. Цього року — й кожного року, бо вступити до Сестер Служебниць можна в кожнім часі.

Листи в такій справі пишеться на адресу:

St. Joseph's Convent
Mundare, Alberta, Canada.

Монастир і колеґія ОО. Редемптористів у Роблині, Ман.

о. А. Трух, ЧСВВ.

МАРІЙСЬКИЙ СЛАВЕНЬ

Присвята Марійським Дружинам

Станьмо згідно друг при друзі,
Вгору чола піднесім
І Марії в нашім крузі
В дарі свій поклін зложім;
Бо Марія — наша Мати
І Заступниця свята, —
Їй належну честь віддати,
Це найближча всіх мета.

Непорочна і пречиста,
Повна ласки, всіх чеснот,
Мов та зоря світла, ясна
Сяє із святих висот
І царює з Сином в небі,
Як Владарка пресвята,
Людям ласки шле в потребі
І хоронить всіх від зла.

Хто Марію щиро любить,
Вірно йде Її слідом,
Той мети життя не згубить,
Вічно житиме з Христом;
Тож любім, любім Марію
Щирим серцем в кожний час,
В Ній складаймо всю надію,
А Вона спасе всіх нас!

Станьмо згідно, друзі милі,
Стяг лелійний піднесім
І Марії всі в цій хвилі
Вірну службу приречім!
І — як лицарі Марії —
Йдім відважно в бій життя,
Чисті серцем, як лелії,—
Дійсна—Божа дружина!

Під святим стягом Марії
Станьмо згідно, щиро всі,
Сильні в вірі і надії,
Зєднані в святій любві:
Між народ спішімо сміло,
Як апостоли-борці,
На святе, велике діло:
"Відновляти все в Христі!"

Помянник Сестер Служебниць

ПРОВІНЦІЇ ХРИСТА ЦАРЯ

БУЛИ ПОСВЯЧЕНІ БОГОВІ В ЦІМ ЖИТТІ

ВІДІЙШЛИ ДО БОГА ПО ВІЧНУ НАГОРОДУ

†

СЕСТРА ЙОСИФА МАРІЯ ЧЕРВАК

Служебниця Пресв. Непор. Д. Марії, уроджена в Бертниках дня 8 вересня 1873 р. До Згромадження вступила 23 листопада 1894 р. Вічні обіти зложила 21 листопада 1907 в Кристинополі. Упокоїлася в Бозі у Львові 28 грудня 1932 р.

МІЙ УРЯД Є: ТЕРПІТИ Й МОЛИТИСЯ

(Її слова).

С. Йосифа провела своє життя в великій злуці з Богом. Визначалася геройськими чеснотами: віри, надії й любови Божої. Була дуже покірна, послушна, мавчалива, любляча. Особливішу пошану мала для своїх настоятелів і священиків. Горіла ревністю про славу Божу й спасення душ. Високо цінила свої законні обіти й устави Згромадження. Довгі літа прикована до ложа недуги тяжко терпіла. Досвід цей приймала як діло Божої руки й часто дякувала Ісусові за терпіння.

Особливішу набожність мала до Пресв. Євхаристії й Пресв. Родини. Часто держала перед очима образочок Пресв. Родини й говорила: "Я люблю приставати з Ними!"

Хто поручався її молитвам, на що покійна завжди охоче жертвувалася, був певний вислухання їх. Це було загально відоме всім членам Згромадження. Також по смерті дала вже багато доказів вислухання молитов.

Поручаймося всі її заступництву, а милосердний Господь, що забрав її з цього світу в опінії святости, потвердить вірність її життя для Нього ще більшими для нас ласками.

З Заряду Згромадження Сестер Служебниць Пр. Непор. Д. Марії у Львові.

СО СВЯТИМИ УПОКОЙ, ХРИСТЕ...

Сестра Таїда Врублевська

Родом із Німеччини. Вступила до Згромадження 14. травня, 1898 р. Перші обіти зложила 1900 р. До Канади приїхала 1902 р. Умерла в Едмонтоні 23. травня, 1903 р.

Сестра Йосифа Заозірна

Родом із Галичини. Роджена 1889 року. Вступила до Згромадження 31. жовтня, 1905 р. Умерла в Мондері 17. травня, 1906 року.

Сестра Макрина Фарина

Роджена 1890 р. в Радованці в Галичині. Вступила до Згромадження 20. травня, 1909 р. Перші обіти зложила 28. серпня, 1911 р. Вічні обіти 28. серпня, 1914 р. Умерла в Йорктоні 7. червня, 1921 р.

Сестра Теодозія Сеньчук

Роджена 1885 р. в Жовкві, Галичина. До Згромадження вступила 2 грудня 1909 року. Перші обіти зложила 7 грудня 1911 р. Вічні обіти 26 грудня 1918 р. Умерла в Айтуні 22 листопада 1921 року.

Сестра Параскевія Ґнус

Роджена 1884 р. в Пакості, в Галичині. До Згромадження вступила 5 листопада 1911 р. Перші обіти зложила 1 січня 1914 р. Вічні обіти 1918 р. Умерла 9 лютня 1918 року.

Сестра Анастасія Кузимків

Родом із Галичини. До Згромадження вступила 14 травня 1912 р. Перші обіти зложила 19 травня 1914 р. Умерла в Сифтоні 24 травня 1924 р.

Сестра Серафина Пельчар

Родом з Галичини. До Згромадження вступила 13 серпня 1915. Перші обіти ложила 20 вересня 1917 р. Вічні обіти 20 червня 1924 р. Умерла в Йорктоні 5 грудня 1924 р.

Сестра Стефанія Кінах

Уроджена 1895 р. в Пархачі, в Галичині. Вступила до Згромадження 8 червня 1916 р. Перші обіти зложила 18 червня 1918 р. Вічні обіти 25 липня 1925. Умерла в Айтуні 23 травня 1929 р.

Сестра Антонія Ґузь

Роджена 1903 року в Вінніпеґу, в Канаді. До Згромадження вступила 2 серпня 1918 р. Перші обіти зложила 4 серпня 1920. Умерла в Мондері 17 вересня 1923 р.

Сестра Ольга Турчин

Уроджена 1904 р. в Мондері, в Канаді. До Згромадження вступила 18 лютня 1920. Перші обіти зложила 25 лютня 1922 р. Вічні обіти 22 липня 1928 року. Умерла в Саскатуні, в лічниці. Похована в Айтуні.

Сестра Сильвестра Вербіцька

Роджена 1905 р. в Вінніпеґу, в Канаді. Вступила до Згромадження 17 серпня 1923 р. Перші обіти зложила 1 жовтня 1925 р. Умерла в Едмонтоні, в лічниці 12 червня 1928 р.

Сестра Ірина Ґузь

Роджена 1908 р. в Вінніпеґу, в Канаді. До Згромадження вступила 17 серпня 1924 р. Перші обіти зложила 19 серпня 1926 р. Умерла 22 липня 1930. Похована в Мондері.

Сестра Навкратія Мізун

Роджена 1909 р. в Перегінську, в Галичині. Вступила до Згромадженян 1925 р. Перші обіти зложила 4 серпня 1927 р. Умерла 12 червня 1930 р. Похована в Мондері.

Сестра Навкратія Олійник

Родом з Висли, в Галичині. Уроджена 1912 р. До Згромадження вступила дня 12 серпня 1930 р. Обіти вічні зложила на смертній постелі дня 30 вересня 1930 р. Померла в санаторії в Саскатуні дня 2 жовтня 1931 р. Похована на католицькім цвинтарі в Саскатуні.

Сестра Климентія Шеремета

Роджена 2 лютня 1915 р. в Мондері, в Канаді. До Згромадження прийнята 20 серпня 1930 року. Умерла в Мондері в лічниці дня 12 червня 1932 р. Похована на цвинтарі св. Ап. Петра й Павла в Мондері.

Сестра Стефанія Дякович

Родом із Торків у Галичині. До Згромадження вступила дня 12 травня 1928 р. Перші обіти зложила дня 15 травня 1930 р. Вічні обіти дня 15 травня 1936 р. Умерла в Едмонтоні в санаторії, дня 18 жовтня 1940 р. Похована на цвинарі св. Ап. Петра й Павла в Мондері коло свого брата бл. п. о. С. Дяковича, ЧСВВ.

Сестра Геновефа Закалужна

Роджена дня 9 листопада 1912 р. До Згромадження вступила дня 12 серпня 1930 р. Перші обіти зложила дня 15 жовтня 1932 р. Вічні обіти зложила дня 15 лютня 1939 р. Умерла в Едмонтоні в лічниці дня 28 квітня 1942 р. Похована на цвинтарі св. Ап. Петра й Павла в Мондері.

ВІЧНАЯ ЇМ ПАМЯТЬ!

о. Андрій Г. Й. Трух, ЧСВВ.,
редактор "Ювілейної Книги".

Славень Сестер Служебниць

Ювілейний Дар
Сестрам Служебницям

Слава! слава! на висоті Богу!
Пісня вдяки хай кругом лунає,
Що на царську обручниць дорогу
Він ласкаво всіх нас закликає;
О, Ісусе, з щирої душі
Ми служити будем всі Тобі!

Чисте, вбоге і послушне серце
Ми у дарі всі Тобі складаєм
І з Тобою, наш Царю і Спасе,
Хрест життя нести всі прирікаєм;
О, Ісусе, з щирої душі,
Ми служити будем всі Тобі!

Христе Спасе, наших душ любове,
Хай пливе ця пісня ген світами
І прославить Серце те ласкаве,
Що в кивоті тут живе між нами;
О, Ісусе, з щирої душі
Ми служити будем всі Тобі!

О Маріє, наша люба Мати,
Хорони нас на життя дорозі,
Дай нам силу вірність доховати
І шукати щастя тільки в Бозі,
Щоб на віки — цей Служебниць спів—
Міг лунати в честь Царя Царів!

triumphale

Сла- ва, слава на ви- со- ті Бо- гу! Пісня
царську об-ручниць до- ро- гу Він ла-

вдя-ки хай кругом лу- на- є, що на ка-е: О І-
скаво всіх нас закли-

f

су-се, з щиро- ї ду- ші, ми слу- жи-ти будем

всі То- бі! О І- бі!

В Мондері, в році "Золотого Ювілею" Сестер Служебниць

ОДІ Петро в відповідь сказав Йому: Це ми покинули все й пішли за Тобою; що отже нам буде?

А Ісус сказав їм: Істинно кажу вам, ви, що пішли за Мною, в відродженні світу, коли сяде Син Чоловічий на престолі Своєї слави, сядете й ви на дванадцяти престолах судити дванадцять поколінь Ізраїлевих. І кожний, хто покине братів, або сестер, або батька, або матір, або жінку, або діти, або поля, або дім задля Мого імени, всотеро прийме й унаслідить вічне життя. І багато перших будуть останніми, а останні першими."

—Мат. 19, 27.